

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

„A jövőt teremteni kell.”

(Ridderstrale-Nordström)

A DÉL-BALATONI GÁRDONYI GÉZA EVANGÉLIKUS ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ÓVODA PEDAGÓGIAI PROGRAMJA

OM: 203190

*Készítette: Lukács Anett
intézményvezető*

Dél-Balaton Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

**A Dél-Balaton Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda
Pedagógiai programja**

8692 Szőlősgyörök, Iskola utca 1.

„Ez kisebb ugyan minden magnál, de amikor felnő nagyobb minden
veteménynél...”

(Máté 13, 31-32)

Érvényes: 2022. szeptember 1-től

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Tartalom

I. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA	6
1. Bevezetés	6
1.1. Keresztyén hitvallásunk, evangélikus önazonosságunk	6
1.2. Az intézmény alapítása, bemutatása	7
2. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere:.....	10
3. Az intézmény feladatellátás jogi és szervezeti keretei	11
4. Intézményünk jelene és jövője, küldetésnyilatkozata	12
II. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM	14
1. Helyzetelemzés.....	14
2. Gyermekképünk, óvodaképünk	19
3. Az óvodai nevelés feladatai.....	23
3.1 Az óvodai nevelés alapvető feladatai	23
3.2 Az egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, az egészséges életvitel igényeinek megalapozása	25
3.3 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés	30
3.4 Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés	31
3.5 Keresztyén nevelés	33
4. Az óvodai élet tevékenységformái	34
5. A gyermeki tevékenység formái.....	35
6. ESÉLYEGYENLŐSÉG - az egyenlő hozzáférés biztosítása	51
III. ISKOLAI PEDAGÓGIAI PROGRAM.....	69
1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai	72
1.1 Nevelési értékeink	72
1.2 Az általunk fontosnak tartott pedagógiai alapelvek.....	75
1.3 Az óvodából az iskolába történő átmenet	82
1.4 Az általános iskola első évfolyamába való bekerülés feltételei	86
1.5 Az evangélikus nevelés	86
1.6 Gyermekközpontú nevelés	87
1.7 Egészséges életmódra nevelés	89
1.8 Környezeti nevelési elvek.....	90
1.9 Közösségi életre nevelés	93
1.10 Erkölcsi normák közvetítése	94

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

1.11 Nemzeti kultúránk	95
1.12 Az Európai Unió polgárai	96
1.13 Művészeti nevelés	97
1.14 Digitális kultúra.....	98
2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	99
2.1 Személyiségfejlesztés az oktatásban	100
3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok.....	107
3.1 Az egészségnevelés célja, feladatai	108
3.2 . Iskolai egészségnevelési program	108
3.3 . Az egészségfejlesztés iskolai feladatai.....	112
4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok	115
4.1. A család	116
4.2. Az iskolai közösség	116
5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai.....	118
5.1. Az osztályközösség	118
5.2. Feladataink megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák.....	120
6.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenysége	125
6.2. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok	127
6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek	130
6.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program	130
6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	131
7. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák	133
9. Az intézmény külső kapcsolatai	134
10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata	135
10.1. Az értékelés formái ,szempontjai.....	136
10.2. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái	137
a) Az osztályozó vizsga	137
b) Pótló vizsga	138
c) Javítóvizsga	138
10.3. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályai	139
a) Írásbeli vizsga szabályai	139
d) A gyakorlati vizsga szabályai	141
10.4. A vizsgatárgyak részei, követelményei és az értékelés formája, szempontjai	142
A vizsgatantárgyak követelményrendszere	142
Az értékelés formája, szempontjai	142
10.5. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai.....	144

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

IV. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE.....	145
1. Tantervek.....	145
2. Az egységes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámjai, az előírt tananyag és követelmények.....	147
3. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök és tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei.....	153
4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja.....	156
5. A szöveges értékelés tartalmi kritériumai:	161
6. A tanulók magatartásának, szorgalmának ellenőrzése és értékelése	166
7. A tanulók jutalmazásával és büntetésével összefüggő alapelvek	168
8. A tanulók fizikai állapotának mérése.....	172
9. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása	172
11. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek	175
12. A Pedagógiai programmal kapcsolatos intézkedések érvényessége, módosítása, nyilvánossága.....	185
14. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK.....	187
V. MELLÉKLETEK	189
1. Informatika helyi tanterv 1–4. évfolyam	189
2. Korai idegen nyelvi nevelés, <i>Német nyelv</i> helyi tanterv 1-3. évfolyam	271

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

I. AZ INTÉZMÉNY BEMUTATÁSA

1. Bevezetés

1.1. Keresztyén hitvallásunk, evangélikus önzonosságunk

„Nincs szentebb emberi tevékenység a nevelésnél” (Luther Márton)

Intézményünk világnézetileg elkötelezett. Működésének kereteit – az állami elvárásoknak törvényeknek megfelelően – keresztyén értékrendre építve a Magyarországi Evangélikus Egyház törvényei határozzák meg, mely a közoktatási intézmények célját a következők szerint fogalmazza meg:

„Az intézményvezető felelősséggel tartozik az intézmény fenntartójának és a Magyarországi Evangélikus Egyháznak, hogy az általa vezetett intézmény az egyházi és állami törvények szerint, a Magyarországi Evangélikus Egyház erkölcsi értékrendjének szellemében működjék.” (2005. évi MEE VIII. tv. 19. § (1) bek.)

Az evangélikus önzonosság a Bibliában és az egyház történelmi hagyományaiban gyökerezik.

Evangéliumi. Életünkkel, tetteinkkel és szavunkkal hirdetjük Jézus Krisztus életének, kereszthalálának és feltámadásának örömhírét. Tanúságot teszünk arról, hogy bűneink és hibáink ellenére Isten feltétel nélkül elfogadott bennünket: Jézus Krisztusért, pusztán kegyelemből megbocsátotta minden vétünköt, igaznak tekintett bennünket és a megszentelődés útjára vezette lépteinket.

Közösségi. Életünket az Egyház közösségében éljük, melynek középpontja a Szentháromság egy isten köré szerveződő istentiszteletünk. Az evangélium hirdetése és a szentségek kiszolgáltatása egyszerre hivatásunk és létünk forrása.

Szolgáló. Jézus Krisztus ugyanis a hit által szabaddá tett bennünket arra, hogy felebarátainkat szeressük és segítsük. Társadalmi szolgálatunk és a teremtésvédelem szerves részét képezi evangélikus önzonosságunknak.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Hitvalló. Az evangélikus egyház vallja, hogy életének, tanításának és szolgálatának egyetlen forrása és mércéje az Ó- és Újszövetségből álló Szentírása, az ökumenikus hitvallásokat és az evangélikus hitvallási iratokat pedig Isten Igéjének megnyilvánulási formáinak tartja.

Ökumenikus. Hitet teszünk az „egy szent, egyetemes és apostoli Egyház” mellett és elkötelezzük magunkat, hogy tevékenyen szolgáljuk és előmozdítjuk a keresztyén egységet, és közösen tanúskodunk Jézus Krisztus evangéliumáról. A keresztyének közötti egységen munkálkodunk a teológiai képzés és kutatás, a párbeszéd és a közös programok eszközeivel.

Intézményi nevelési értékrendszerünk kiemelt célja a keresztyén szellemiség, világkép megalapozása. A keresztyén kultúra és a magyar nemzeti értékek identitás-teremtő voltának az óvodai nevelés tartalmaiban történő hangsúlyossá tétele.

Pedagógusaink célja a gyermek óvodába lépésétől kezdve annak feltétel nélküli elfogadása, pozitív tulajdonságainak megismerése, erősítése, fejlesztése, a negatív tulajdonságok háttérbe szorítása, kioltása a családdal együttműködve.

A hitre, szeretetre, a megértésre nevelés, ahol felnőtt, gyermek egyaránt igyekszik megtenni, ami saját magának és társainak javára válik.

1.2. Az intézmény alapítása, bemutatása

A településről

Szőlősgyörök a Balatontól 8 km-re, Somogy megyében, a Fonyódi Járáshoz tartozó község. A 2014-es adatok szerint lakosságának a száma 1245 fő. A település arculatát a megújulás és a dinamikus fejlődés jellemzi, annak ellenére, hogy a népesség nagyobb hányadát nyugdíjasok teszik ki.

Szőlősgyörök jól kiépített infrastruktúrával rendelkezik, vezetékes ivóvíz, szennyvízcsatorna hálózat, vezetékes földgázellátás, telefonhálózat, internet.

Intézményhálózata széleskörű, művelődési ház, sportpálya, könyvtár, e-pont is rendelkezésre áll, iskolát, óvodát és saját konyhát működtet.

Szoros testvérvárosi együttműködés alakult ki a németországi Modautal településsel, mely közös programok szervezésében és egymás látogatásában is kifejezésre jut.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A Balatonboglári evangélikus gyülekezet története

A körzet és egyben az egyházközség székhelye a Balaton déli partján fekvő üdülőváros: Balatonboglár.

A mai egyházközség Balaton-parti részének Balatonboglártól keletre eső szakasza 1938-ig Kötcsé gondozásában állt. Fonyód körzetét a somogyvámosi – illetve rövid ideig a kaposvári – evangélikus lelkész látta el alkalmi lelkészi szolgálattal.

A szórványhívek gyülekezetté szervezése 1938-ban kezdődött, és 1939-ben alakult meg ezen a területen a Balaton-Délvidéki Missziói Kör (későbbi, 1966-tól használatos nevén Balatonszárszói Evangélikus Gyülekezet). Ebből a Balatonszárszótól keletre levő rész Siófokhoz került 1982-ben, Balatonboglár pedig Madarász István somogyvámos–hácsi lelkész ideköltözésével székhelye lett a nyugati, Balatonszemestől Balatonfenyvesig terjedő területnek. Itt 3 városban és 12 községben élnek evangélikusok. A Somogyvámos–Hács körzettel való társulás 1995-ben történt.

Balatonbogláron a múlt század közepén csupán néhány evangélikus élt, de már egy évszázaddal korábban (1856-ban) az akkor Zala megyéhez tartozó Rendekről származó Bárány Dénes evangélikus földbirtokos kápolnát építtetett – az ún. Vörös kápolnát – a Temető-dombon (ma Kápolna-domb). Az építmény nem sokkal később a Gaál család birtokába került, de új, katolikus tulajdonosa végrendeletében meghagyta, hogy abban évente egyszer, úrnappal evangélikus istentiszteletre hívogassanak a harangok. Ez meg is történt. A második világháború utáni állapotok azonban megszakították a folytonosságot, és csak 3 évi szünet után, 1947-ben nyílt erre ismét lehetőség Németh Tibor missziói lelkész szolgálatával. Az 1950-es évektől már nemcsak úrnappal, hanem a nyári időszak minden vasárnapján volt istentisztelet a „Gaál”-kápolnában 1962-ig. Akkor illetéktelenek vertek benne tanyát, s az épületet állami kezelésbe kellett venni.

Bibliaórák és evangélikus összejövetelek számára hosszú időn keresztül az Ittész-nyaraló adott otthont péntek délutánonként. 1962-től 1999-ig (a boglári templom felépítéséig) mind Bogláron, mind Lellén a református templomban tartották az istentiszteleteket havi két-két alkalommal.

A balatonboglári evangélikus templom gyönyörű természeti környezetben, a város által adományozott telken, a Várdombon épült 1995 és 1999 között. A templom felszentelését dr. Harmati Béla püspök végezte 1999. május 22-én, a parókiáét pedig Ittész János, az újjáalakult Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke 2000. november 4-én. Azóta a társult egyházközség székhelye Balatonboglár.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az intézmény története

Szőlősgyőrökben első iskolát 1720-ban az egyház működtette, Ékes János ludimagiszter vezetésével. 1778-ban 26 gyermek járt az iskolába, 1815-ben 65 gyermek. A szőlősgyörki községi népiskola az 1900-as években már komoly eszközökkel rendelkezett (fizikai kísérletekhez, faliképekkel, könyvtárral, egyéb eszközökkel.) 1918-19-es tanévben 164 tanuló járt az iskolába. 1941-ben a Vallás és Közoktatásügyi Miniszter rendelete alapján megnyitották a 7. osztályt is, 30 tanulóval. 1942-43-ban 11 tanuló végezte el a 8. osztályt. 1944-45-ös tanévben a háború miatt csupán 2 hónapos tanítás volt. A II. Világháború után az 1946-47-es tanévet 3 tanárral kezdték meg. Az épület, a felszerelés megrongálódott, 1948-ban az általános iskolát is államosították. 1958-ban a jelenlegi épületbe költözött át az iskola, jelenleg a régi épület az idősek ellátásával foglalkozó intézménynek adott helyet. 1966-ban lett kialakítva a politechnika terem, 295-re emelkedett a tanulói létszám. 1971-72-es tanévtől megkezdődött a szaktantermi oktatás. 1978-ban vette fel a Gárdonyi Géza Általános Iskola nevet, ezzel is tiszteletét fejezve ki a település híres szülöttének. 1978-79-es tanévtől a gyugyi általános iskola megszűnt, a 15 diák autóbusszal járt be Szőlősgyőrökbe iskolába. Az 1983-84-es tanévben 198 diákkal kezdte meg az általános iskolai oktatást. 1990-es évektől a helyi önkormányzat a működtető, az iskola tanulói létszáma 120 körül mozgott. 2000-es évektől csökken a tanulói létszám, a szülők elvándorlása, a munkahely változtatások következtében. 2005-től a lecsökkent tanulói létszám következtében (80 főre csökkent a létszám) így Lengyeltóti-val Közös Intézményfenntartói Társulás tagjaként vált tagintézménnyé. (Pogányvölgyi Többcélú Kistérségi Társulás) A társulás települései: Lengyeltóti, Szőlősgyőrök, Gyugy, Hács, Kisberény, Nikla, Csömend, Táska (utóbbi három település 2007-ben csatlakozott). 2013 óta a fenntartó a KLIK (Klebelsberg Intézményfenntartó Központ 1051 Budapest Nádor u 52, illetve Klebelsberg Intézményfenntartó Központ Fonyódi Tankerülete 8640 Fonyód, Szent István utca 17.).

Óvodánk a falu közepén található, egy régi kastélyépületből felújított modernül berendezett épületeregységben. Játszó udvara bokros, fás a gyermeklétszámnak megfelelő nagyságú. Jelenleg 2 vegyes csoporttal működik.

2015. januárjában Klotz Péter Szőlősgyőrök polgármestere és a Balatonboglári Evangélikus Gyülekezet kérésére elindult az iskola egyházi tulajdonba vételének folyamata. Lackner Pál püspök, Kőszeghyné Raczkó Zsuzsanna esperes asszony és Mátrai Zoltán egyházközségi felügyelő

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

irányításával elkészült a tervezet és 2016. május 29-én az Alapító okirat szerint megalakult a Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola.

2022-ben elindult a Lurkó Óvoda egyházi tulajdonba vételének folyamata. A Balatonboglári Evangélikus Egyházközség és a Szőlősgyöröki Önkormányzat szándéknyilatkozatot adott be a minisztériumhoz az óvoda evangélikus egyházközség tulajdonba vételéről.

2. A Pedagógiai Program jogszabályi háttere:

- A nemzeti köznevelésről szóló 2011.évi CXC. törvény
- A Kormány 229/2012. (VIII.28.) Korm. rendelete a nemzeti köznevelésről szóló törvény végrehajtásáról
- A kormány 363/2012.(XII.17.) kormányrendelete az óvodai nevelés országos alapprogramjáról
- 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények névhasználatáról
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 100/2012. Kormány rendelet, valamint az annak mellékletét képező Nemzeti alaptanterv;
- 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet a nevelési-oktatási intézmények működéséről és a köznevelési intézmények évhasználatáról;
- 110/2012. (VI.4.) kormányrendelet;
- 229/2012. Korm. rendelet a nemzeti köznevelésről szóló tv. végrehajtásáról (Vhr.)
- A 32/2012.(X.8.) EMMI rendelet a sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai nevelésének irányelvéről
- 137/2018. (VII. 25.) Korm. rendelet. Az Óvodai nevelés országos alapprogramjáról szóló 363/2012. (XII. 17.) Korm. rendelet módosításáról.
- 2003.évi CXXV. törvény az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról
- Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról
- Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségének biztosításáról
- Az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

3. Az intézmény feladatellátás jogi és szervezeti keretei

1. Intézmény neve: Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Intézmény OM azonosítója: 203190

1.1. Tagintézmény: Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda
neve

1.2. Tagintézmény: Szőlősgyöröki Evangélikus Lurkó Óvoda
rövid neve:

2. Intézmény feladatellátási helyei

2.1. Székhely: Szőlősgyörök, Iskola u. 1. (általános iskola feladatellátási helye)

2.2. Tagintézmény: Szőlősgyörök, Szabadság utca 44. (óvoda feladatellátási helye)

3. Intézmény alapítása

alapító neve, Balatonboglári Evangélikus Egyházközség

székhelye: 8630 Balatonboglár, Hétház u. 17.

alapítás éve: 2016.

alapításról szóló 2015/1/1.

határozat száma:

4. Fenntartó

Neve: Balatonboglári Evangélikus Egyházközség

Székhelye: 8630 Balatonboglár, Hétház u. 17.

5. Intézmény felügyeleti szerv: Balatonboglári Evangélikus Egyházközség

8630 Balatonboglár, Hétház u. 17.

A Balatonboglári Evangélikus Egyházközség az intézmény feletti szakmai, törvényességi és gazdasági felügyeletet az egyházi törvényben meghatározottak szerint látja el.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az intézmény felett hatósági ellenőrzési jogkört gyakorol:

Somogy Megyei Kormányhivatal

(7400 Kaposvár, Csokonai u. 3.)

(Továbbiak az alapító okiratban)

4. Intézményünk jelene és jövője, küldetésnyilatkozata

„Neveld a gyermeket a neki megfelelő módon, ha megöregszik sem tér el attól.”

(Péld. 22,6)

A gyülekezet részéről már az iskola átvételekor megfogalmazódott az igény az óvoda átvételére is. Egy pályázat fenntarthatósága miatt azonban erre eddig nem kerülhet sor. Az egyházi óvoda és iskola reménységünk szerint a gyülekezet építésének, bővítésének szerves része lesz.

Az intézmény alapfokú nevelési oktatási intézmény, mely az óvodai és az általános iskolai nevelést foglalja magában.

Egyházunkat megbecsülő, az idegen nyelvek iránt nyitott, természettudományos ismeretekkel rendelkező, önmagukért és környezetükért felelősséget vállaló demokratikus elveket valló családoknak ajánljuk iskolánkat, példát mutatva az európai szellemiség, az erkölcsben élő magyarság hagyományából, értékeiből.

Törekszünk arra, hogy alkotó, egészségüket megőrző, a szabad idejüket tartalmasan eltöltő gyermekeket neveljünk.

A környezetvédelem kimagasló helyet foglal el nevelő munkánk során, teremtett világunk, a természet óvására, védelmére, az egyének, és a közösségek felelősségének fontosságára tanítjuk gyermekeinket.

Gazdag programokkal, tevékenységformákkal emeljük a mindennapi képzések lehetőségét.

Biztosítunk úszást, táborozást, tömegsport foglalkozásokat, kihasználjuk a Balaton közelségéből adódó előnyöket, lehetőségeket, programokat, hangversenyek, koncertek, múzeumok, szervezünk színházlátogatást. A hagyományőrzés értékeit folyamatosan ápoljuk, a rendszeresen ismétlődő ünnepélyeink, évfordulókhoz kapcsolódó megemlékezéseink, rendezvényeink, a

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

tudatosan kialakított szokások erősítik a magyarságtudatot, valamint az egyházi intézményhez tartozást.

Gondot fordítunk a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra, a pedagógusok továbbképzésére.

Az intézményben folyó minőségi munkát a minőségirányítási rendszer folyamatos működtetésével biztosítjuk.

Valljuk, hogy a keresztyén nevelés akkor lesz eredményes, ha az intézményünkből olyan gyerekek kerülnek ki, akik ismerik és megtartják a társadalmi együttélés szabályait, akik türelmesek másokkal szemben, becsülik egyházukat, a magyar népet, történelmét. Tisztelik az európai és más népek kultúráját, óvják teremett világunk kincseit.

Meghatározó intézményünkben a jó légkör, ahol a nevelő, a gyermek, a szülő egyaránt jól érzi magát. Ezt tükrözi a kölcsönös érdeklődés, bizalom, hitelesség, egymás iránti szeretet.

Erősségünk a komplex személyiségfejlesztés, személyes és társas kapcsolati és kognitív kompetenciák kialakítása, fejlesztése, megerősítése.

Dél-Balaton Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

II. ÓVODAI NEVELÉSI PROGRAM

1. Helyzetelemzés

1.1. Óvodánk környezete

Óvodánk Szőlősgyőrök közepén található, jó adottságokkal. Férőhelyek száma 50 fő.

A beiratkozáskor az evangélikus vallású családok gyermekei mellett várjuk mindazokat, akik elfogadják óvodánk keresztyén erkölcsi értékek szerinti nevelését és segítenek annak megvalósításában.

Az óvoda épületét 2022-ben megfelelő állapotban kaptuk az önkormányzattól. Vannak fejlesztendő dolgok, például a udvari játékok. Az óvoda udvara tágas, a csoportoknak lehetősége van a közös, de az igény szerinti csoportonként elkülönített játékokra is. Az udvari játékok tárolására külön helység áll rendelkezésre. Az udvari játékok jól szolgálják a gyerekeket. Fejleszthetők. A csoportszobákban cél a családi, barátságos környezet kialakítása, ahol lehetősége van az óvodapedagógusoknak az egyéni ízlés szerinti dekorálásra. A bútorok mobilizálhatók, így a gyermekek játékát, a foglalkozásokat színesebbé varázsolhatjuk velük.

1.2. Személyi feltételek, pedagógus továbbképzés

Jelenleg az intézményben dolgozó pedagógusok és a technikai dolgozók létszáma megfelel a törvény által előírt feltételeknek.

A pedagógus továbbképzések a hosszú távú, illetve az éves továbbképzési terv alapján valósultak meg. Továbbra is cél, hogy intézményünkben minél felkészültebb, hivatásukat szerető és az egyház tanításait (szellemi, erkölcsi) tekintetben is elfogadó nevelők oktassák, neveljék gyermekeinket és minél többféle továbbképzési lehetőséget igénybe véve fejlesszék saját tudásukat is.

1.3. Tárgyi feltételek

Az udvar területe: 300 m², kifejezetten nagynak mondható, amely nagyon ideális.

Az udvaron található KRESZ pálya, fedett homokozó, hinta

Az épület hasznos alapterülete: 222 m².

Helyiségek: 2 csoportszoba (71m²), 2 öltöző (24 m²), 1 mosdó-WC (11,5 m²), melegítőkonyha (14 m²), 1 személyzeti szoba(5,6 m²), öltöző 28 m² (10+18), vezetői iroda (12 m²), személyzeti mosdó, WC (2 m²), szertár (9 m²), logopédiai-fejlesztő szoba (9 m²), étkező (30m²).

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

1.4. *Kapcsolatrendszer*

Célunk:

A közvetlen és közvetett partnerek igényeinek és elvárásainak való megfelelés

Feladataink:

- Az elvárások, igények folyamatosfigyelemmel kísérése (mérés, értékelés)
- A változások nyomon követése
- Jó munkakapcsolat kialakítása és fenntartása
- Folyamatos kapcsolattartás
- Információcsere
- Konzultáció
- Közös programok szervezése
- Nyitott óvoda
- Segítségnyújtás a családok sajátosságainak figyelembe vételével

Közvetlen partnereink: Gyermek:

Céljaink:

- Pozitív érzelmi kapcsolat kialakítása és ápolása: gyermek–felnőtt, gyermek–gyermek viszonylatban
- Örömteli, sikeres tevékenységben gazdag óvodai mindennapok biztosítása, a gyermek pozitív énképének megalapozása
- SNI, HH, HHH, migráns gyermekek fejlődésének kiemelt figyelemmel kísérése
- Tehetség ígéretes gyermekek fejlődésének segítése

Feladataink:

- Derűs, nyugodt légkör biztonságos kialakítása
- Minőségi munka végzése
- Szeretetteljes nevelési attitűd kialakítása
- Befogadási időszak zökkenőmentes megszervezése
- Családlátogatás, igény és szükség szerinti megszervezése
- A gyermeki jogok tiszteletben tartása
- Egyéni sajátosságok figyelembevétele, egyéni bánásmód alkalmazása minden gyermek esetében

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Tevékenységformák változatos, színes megszervezése, szabad játék biztosítása
- Közös élmények, rendezvények megvalósítása
- Egészségmegőrzés

Kapcsolattartási formák:

- Nyílt napok, játszóházak (ismerkedés)
- Befogadás, beszoktatás
- Családlátogatás, igény és szükség szerint
- Az óvodai élet mindennapos és különleges tevékenységei alatt való együttlét:
 - o Egyéni differenciált fejlesztés
 - o Közös ünnepeken, ünnepélyeken való részvétel
 - o Jeles napok, hagyományok ápolása
 - o Programok, séták, kirándulások szervezése

Közvetlen partnereink: Szülő-család:

Céljaink:

- A szülői ház és az óvoda között együttműködő nevelő viszony kialakítása, fenntartása
- Családok sajátosságainak figyelembe vétele, intervenció (segítségnyújtó) gyakorlat megvalósítása

Feladataink:

- Szülői értekezlet keretében a szülők maximális tájékoztatása az óvoda pedagógiai programjáról
- A szülők elvárásainak, igényeinek megismerése, ezekhez való ésszerű és rugalmas alkalmazkodás
- A gyermekhez fűződő meleg érzelmi viszony és biztonságot árasztó, befogadó légkör kialakítása
- Nyitott óvodapedagógusi hozzáállás, amely lehetővé teszi a szülő számára a betekintést
- Információáramlás lehetőségének biztosítása, megvalósítható szülői javaslatok támogatása
- A szülők által kezdeményezett alapítvány gazdaságos és sikeres működtetése
- Szülői Közösséggel való hatékony együttműködés

Kapcsolattartási formák:

- Befogadási időszak

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Családlátogatások, igény és szükség szerint (problémás gyermek esetén a gyermek- és fűségvédelmi felelős kíséretében)
- Pedagógiai-pszichológiai-egészségügyi előadások szülőknek, óvodapedagógusoknak, szakemberek bevonásával
- Közös kirándulások, programok:
 - o Nyílt ünnepek, ünnepélyek.
 - o Nyílt napok, betekintés biztosítása
 - o Munka délelőttök, munkadélutánok, játszóházak
 - o Szülői fórumok o Fogadóóra, előzetes időpont egyeztetés alapján
 - o Egyéni beszélgetések, problémamegoldások a mindennapi találkozások során
 - o Szülői értekezlet

1.4.1. Kapcsolatok más intézményekkel

Partnereink	Kapcsolattartás módja	Kapcsolattartó
Magyarországi Evangélikus Egyház Nevelés és Oktatási Osztály, EPSZTI	Az intézménnyel kapcsolatos kérdések egyeztetése, telefonon vagy személyes megbeszéléseken, látogatásokon, értekezleteken, stb.	Intézményvezető, óvodai vezető, pedagógusok
Balatonboglári Evangélikus Egyházközség	A gyülekezeti lelkésszel, presbitériummal történő megbeszélések, egyeztetések	Intézményvezető, óvodai tagintézmény-vezető, óvodapedagógusok, munkatársak

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Szülői ház	Szülői értekezletek (csoportos és összevont), családlátogatás, fogadóóra, egyházi ünnepek és óvodai ünnepélyek, farsang, anyák napja, évváró, nyílt napok, családi istentisztelek	Intézményvezető, óvodai tagozatvezető, óvodapedagógusok
Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola	Iskolalátogatás, szülői értekezlet beiskolázás előtt, iskolai ismertető, közös programok, értekezletek, közös gazdasági, irodai ügyintézés	Intézményvezető, óvodai tagintézmény-vezető, és óvodapedagógusok, az iskola kollektívája (pedagógusok, és a technikai dolgozók)
Pedagógiai Szakszolgálat	Logopédiai szolgáltatás, iskolaérettségi előszűrések, vizsgálatok, segítségnyújtás egyedi problémáknál	Intézményvezető, óvodai tagozatvezető és óvodapedagógusok
Siófoki Tankerületi Központ	A beiskolázással kapcsolatos ügyek intézése	Intézményvezető, óvodai tagintézmény-vezető
Gyermekorvosi, védőnői szolgálat, gyermekfogászat	Gyermekorvossal, iskolaorvossal rendszeres vizsgálatok, szűrések egyeztetése, elvégzése, tanácsadás	Intézményvezető, óvodai tagintézmény-vezető, óvodapedagógusok
Családsegítő és Gyermekjóléti Központ (Balatonboglár, Lengyeltóti, Fonyód)	Értekezletek, tájékoztatók, kapcsolatfelvétel és tartás egyedi esetekben, segítségnyújtás	Intézményvezető, óvodai tagintézmény-vezető, gyermekvédelmi felelős, óvodapedagógusok
Művelődési intézmények	Kiállítások, előadások gyermekek számára	Intézményvezető, óvodai tagintézmény-vezető, óvodapedagógusok

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

2. Gyermekképünk, óvodaképünk

A köznevelés közszolgálat, amely a felnövekvő nemzedék érdekében a magyar társadalom hosszú távú fejlődésének feltételeit teremti meg, és amelynek általános kereteit és jótállásait az állam biztosítja. A köznevelés egészét a tudás, az igazságosság, a rend, a szabadság, a méltányosság, a szolidaritás erkölcsi és szellemi értékei, az egyenlő bánásmód, valamint a fenntartható fejlődésre és az egészséges életmódra nevelés határozzák meg. A köznevelés egyetemlegesen szolgálja a közjót és a mások jogait tiszteletben tartó egyéni célokat. A befogadó köznevelési rendszer kialakításához való tevékeny hozzájárulásunk része a multikulturális és interkulturális szemléletmód és nevelési gyakorlat kialakítása, miközben figyelembe vesszük Magyarország Alaptörvényének értékeit és a Magyarország által aláírt nemzetközi szerződésekben vállalt kötelezettségeket.

Gyermekképünk

- A gyermek mint Isten ajándéka egyszeri és egyedi; mással nem helyettesíthető biológiai, szellemi, erkölcsi és lelki értelemben fejlődő személyiség és szociális lény egyszerre.
- Gyermekközpontú, befogadó óvodai nevelésünk a gyermeki személyiség kibontakoztatására törekszik, biztosítva hogy minden gyermek magas színvonalú, szeretetteljes nevelésben részesüljön, esetleg meglévő hátrányai csökkenjenek.
- Nagy hangsúlyt fektetünk az érzelemben gazdag, biztonságot nyújtó szeretetteljes légkör megteremtésére, amelyben az életkoronként és egyénenként változó szükségletek biztosításával megalapozzuk a boldog és biztonságos élethez szükséges alapvető jellemvonásokat: hit, szeretet, beleélés (empátia), becsületesség, elkötelezettség, kitartás, bátorság, megbízhatóság, munkaszeretet és a gyermek önálló, kiforrott személyiséggé válását.
- Nem adunk helyet előítéletek kialakulásának, sem társadalmi, sem nemi, sem egyéb értelemben.
- A személyiség szabad kibontakozásában a gyermeket körülvevő személyi és tárgyi környezet meghatározó, ezért spontán és tervszerűen alkalmazott környezeti hatásokkal segítjük, hogy kiegyensúlyozott, magabiztos személyiséggé váljanak, amely alapul szolgál testi, lelki, értelmi és szocializációs fejlődésükhöz.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- A gyermeki személyiség kibontakoztatása során figyelembe vesszük az életkori és egyéni sajátosságokat, valamint a gyermekek eltérő fejlődési ütemét.
- Nevelőmunkánkat akkor tartjuk sikeresnek, o ha gyermekeink tudnak örülni, felfedezik az őket körülvevő világot.
 - o Képesek önmaguk és mások elfogadására, az együttműködésre, szeretettel viszonyulnak társaikhoz és a felnőttekhez.
 - o Jól tudnak alkalmazkodni környezetükhöz, jól érzik magukat a gyermekközösségben.
 - o Óvodáskor végére egyéni képességeinek megfelelően olyan szókinccsel rendelkezik, amely lehetővé teszi, hogy a megszerzett ismereteket a nemzetiség nyelvén közvetíteni tudja, valamint tájékozódni képes a német nyelvű kommunikációs helyzetekben,
 - o Ismeri és szereti a német nemzetiség kultúrájából merített dalokat, meséket, verseket, mondókákat és játékokat

Óvodaképünk

Az óvodáskorú gyermek nevelésének elsődleges színtere a család. Intézményünk a köznevelési rendszer szakmailag önálló nevelési intézménye, a családi nevelés kiegészítője, a gyermek harmadik (esetenként 2,5) életévétől az iskolába lépésig. Ebből kifolyólag mindennapokban folyamatos a kapcsolattartás, a partneri együttműködés az óvoda és a szülői ház között. A szülők lehetőség szerint bevonódnak a tervezésbe, gyűjtőmunkába, közös tevékenységekbe. A hitre való készséget az óvoda a maga keresztyén szellemiségével csak megalapozza, ill. vallási élményeket nyújt. Célunk a család-óvoda-gyülekezet kapcsolatrendszer kiépítése és erősítése (empátia, bizalom, segítőkészség). Intézményünk pedagógiai tevékenységrendszere és tárgyi környezete biztosítja az óvodáskorú gyermek fejlődésének és nevelésének legmegfelelőbb feltételeit.

Miközben óvodánk teljesíti óvó-védő, szociális, nevelő-személyiségfejlesztő funkcióit, megteremti gyermekeinkben a kisiskoláskorhoz szükséges pszichikus feltételeket. Különböző tevékenységeken, élményeken, az egész légkörünkön keresztül törekszünk arra, hogy az alapvetően nyitott, kíváncsi gyermeki személyiségben pozitív érzelmi viszonyt alakítsunk ki a német nemzetiség kultúrája és nyelve iránt.

Az óvoda, mint evangélikus egyházi intézmény

Valljuk Jézus Krisztus tanítását és igyekszünk megfelelni annak. Hisszük, hogy Isten akaratából létezőnk és jó nekünk Őt, mint szerető Mennyei Atyát megismerni és vele közösségben élni.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Vállaljuk egyetemes emberi és keresztyén értékek közvetítését. Ehhez biztosítjuk az óvodáskorúak életkori sajátosságainak megfelelő mértékű ismereteket és érzelmi élményeket, melyek gyermekeink életének szilárd alapjai lehetnek és meghatározzák későbbi életvezetésüket. Így szolgáljuk a család, a társadalom és az egyház javát.

Olyan óvoda vagyunk, ahol a domináns értéként jelenik meg a hit, szeretet, becsületesség, elkötelezettség, kitartás, bátorság, megbízhatóság, munkaszeretet. Nyitottak vagyunk az elkötelezett és a krisztusi utat kereső családok felé, más keresztyén felekezetek, más nemzetiségek befogadására. Ökumenikus megközelítésünk alapja, hogy a gyermekek ebben a korban a "lényegre", a szeretetre fogékonyak, nem pedig azokra a felekezeti formákra, amelyek évszázadok alatt kialakultak.

3. Alapelvek, célok, feladatok

Alapelvek

A gyermeknek joga van az életkorának és fejlettségének megfelelő óvodai életrendhez, biztonságos, egészséges környezethez, a szabad játékhoz, személyiségéhez igazított pedagógiai hatások alkalmazásához. Elengedhetetlen, hogy a gyermeket az óvodában érzelmi biztonság, állandó értékrend, derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteljes légkör vegye körül. A biztonságérzet egyik záloga az ölelés, simogatás, ringatás. Az óvodai nevelés gyermekközpontú, inkluzív, a családi nevelést kiegészítő, a szülővel együttműködő. A gyermeket óvja, védi, tiszteli, szereti, megbecsüli. Elősegíti sokoldalú, harmonikus fejlődését, személyiségének kibontakoztatását, a hátrányok kiegyenlítését. Az életkori és egyéni sajátosságokat, az eltérő fejlődési ütemet figyelembe veszi. Felelős a gyermek testi, érzelmi, erkölcsi, anyanyelvi, értelmi fejlődéséért. Biztosítja az egyenlő hozzáférést a nemzeti, etnikai kisebbségnek, valamint a migránsszülők gyermekeinek az önazonosság megőrzését, ápolását, és a multikulturális nevelésen alapuló integráció lehetőségét. Megteremti a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrált óvodai nevelését, a másságot elfogadó környezetet, amelyek elősegítik a harmonikus személyiségfejlődésüket. Lehetőséget biztosít a keresztyén élet és értékrend sokoldalú, gyermekközpontú megismerésére és megélésére. Építő jellegű benyomások és tapasztalatok biztosításával segíti a gyermekek lelki szükségleteik kielégítését, szellemi és lelki fejlődését. Keresztyén nevelésfilozófiánk alapja a Szentírás, Jézus Krisztus tanítását szeretnénk a gyermekek életkorának megfelelően továbbadni. A Biblia alapján megvalósuló információ- és

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

értékközvetítés segíti a gyermekek személyiségének kibontakozását, a pozitív személyiségjegyek megerősödését, a keresztyén etikai normák beépülését a gyermekek szeretetkapcsolataiba. A teremtett világ és az ember által épített környezet védelméhez és megóvásához kapcsolódó szokások alakítása, a környezettudatos magatartás magalapozása.

Célunk:

- Óvodás gyermekeink sokoldalú, harmonikus fejlődésének elősegítése
- Szeretetteljes, inkluzív, bizalommal teli, a gyermek érdekeit, egyéni igényeit szem előtt tartó színvonalas óvodai nevelés
- Gyermekek személyiségük kibontakoztatása, a hátrányok csökkentése, az életkori és egyéni sajátosságok, valamint az eltérő fejlődési ütem figyelembe vétele (ideértve a kiemelt figyelmet igénylő gyermekeink ellátását)
- Az életszerűség, az érzelmi megközelítés, a természetes helyzetek domináljanak a tevékenységeinkben, kiemelten a játékban megvalósuló tanulási folyamatokban
- Gyermekeink érzelmi biztonságban, egészséges körülmények között önmagukhoz mértén fejlődjenek a sikeres iskolakezdés érdekében
- A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó pedagógiai segítségnyújtás, szocializálás, az óvoda előremutató, hatékony kapcsolatrendszerével
- A környezettudatos szemlélet, a fenntarthatóságra nevelés erősítése: a teremtett világra való rácsodálkozás, szépségeinek megismerése, megköszönése, megbecsülése és megóvása. A közvetlen és tágabb környezetre gyakorolt hatás szélesítése, a helyes és egészséges életvitel, a mozgás, környezetbarát szemléletmód tudatosítása, népszerűsítése
- A keresztyén élet kibontakozásához fontos információk továbbadása, bibliai alapigazságok megismertetése, a gyermekek keresztyén közösségi életbe való bevezetése és ezáltal annak megalapozása, hogy derűs keresztyén felnőtté válva aktív tevékeny tagjai legyenek saját egyházközösségüknek
- A gyermek olyan szabad és önálló, környezetében jól eligazodó emberré fejlődésének megalapozása, aki Jézus Krisztusban megtalálja a maga tájékozódását és helyreigazítását. Aki tudja, hogy Isten szilárdan megtartja és vezeti élete nehéz pillanataiban is.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Feladatunk:

- Az inkluzív miliő megteremtése, amelyben minden gyermekünk biztonságban, felszabadultan tevékenykedhet, egészségesen fejlődhet, kialakulhat a helyes önértékelés és értékrend
- A szabad játék biztosítása folyamatos életszervezésben, megteremteni a tevékenységekhez szükséges eszközöket, körülményeket, rugalmas napirendet.
- Meghatározni a műveltségterületek átadásának szervezeti kereteit, a hatékony ismeretnyújtás, a készség, képességfejlesztés érdekében.
- Meghatározni a bibliai történetek és igazságok átadásának szervezeti kereteit, a keresztyén értékrend beépülését az óvoda mindennapjaiba.
- A gyermekeink szükségleteinek megfelelő egyéni bánásmód, differenciált fejlesztés átfogó tervezése, gyermekek megismerése, fejlesztése. Személyi és tárgyi feltételek biztosítása
- A gyermekvédelmi munka hatékonyságának növelése. Pedagógiai szakszolgálatokkal való kapcsolat erősítése
- A gyermek személyére szabott egyéni fejlesztő program kidolgozása, tehetséggondozás
- Partneri igények ésszerű megvalósítása
- Óvoda-iskola átmenet zavartalan biztosítása
- Az intézmény jogszerű, törvényes, gazdaságos működtetése
- A szülők, gyermekek szociális, társadalmi helyzetének, környezeti elvárásoknak figyelembevétele
- Az óvoda sajátos arculatának megjelenítése a pedagógiai munka tervezésében, értékelésében, módszereiben
- Az óvodás gyermekek környezettudatos nevelése, környezettudatos szemléletük és magatartásuk alapozása

3. Az óvodai nevelés feladatai

3.1 Az óvodai nevelés alapvető feladatai

Célunk:

Az óvodáskorú gyermek testi és lelki szükségleteinek kielégítése, az egészséges testi és szellemi fejlődés feltételeinek megteremtése. Az egészséges életmód, egészségmegőrzés, egészséges életvitel igényének kialakítása. Megfelelő szakemberek bevonásával, a szülővel, az

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

óvodapedagógussal együttműködve, speciális gondozó, prevenció és korrekció testi-lelki feladatok ellátása. A gyermekek egészségének védelme, edzettségük biztosítása, a balesetek megelőzése.

Feladatunk:

- A helyes életritmus és megfelelő szokás és szabályrendszer kialakítása a család bevonásával, családorientált nevelés megvalósítása.
- A gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges környezet biztosítása.
- Az egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, az egészséges életvitel igényeinek megalapozása:
 - 1- gondozás,
 - 2- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése
 - 3- (fogmosás, öltözködés, pihenés, betegségmegelőzés, egészségmegőrzés szokásainak kialakítása)
 - 4- a gyermek testi fejlődésének elősegítése, testi szükségleteinek, mozgásigényének kielégítése
 - 5- testi képességek fejlődésének segítése, egyéni adottságok figyelembe vételével
 - 6- a gyermek mozgásfejlődésének elősegítése
 - 7- a gyermek egészségének védelme, edzése, óvása, megőrzése.
- A gyermekek testi szükségleteinek nyugodt, egyén szerinti kielégítése.
- Az egészséges életmód, gondozás, egészségmegőrzés szokásainak kialakítása.

A gyermekek egészséges fejlődéséhez szükséges egyik legfontosabb feltétel a megfelelő környezet.

Ennek kialakításánál alapvetően fontos a környezet (levegő, víz eszközök) tisztasága, a színek harmóniája, a balesetvédelem szempontjából a biztonságos eszközök és térberendezés, a zajmentesség, fényviszonyok, a tevékenységekhez megfelelő hely és eszközök biztosítása. Udvarunkat is ennek megfelelően alakítottuk. Pormentes, térköves részek és füves területek segítik a változatos és biztonságos mozgás lehetőségét. Árnyékolók felszerelésével a zavartalan homokozóban töltött időt segítettük megvalósítani. A folyadékpótlást, vízivási igényüket is kielégítjük.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A csoportszobák nagy ablakai a gyermekeknek szabad kilátást engednek, de a sötétítő függönyök segítik a megfelelő árnyékolást. A levegő cseréről szellőztetéssel gondoskodunk.

A bútorok válogatásánál esztétikumra törekszünk, és a mobilizálható berendezés is a gyermekek jó közérzetét, és a baleset megelőzést is egyaránt szolgálja.

Az öltözők a gyermekek egyéni holmijának elhelyezéséhez és az öltözködéshez biztosítanak teret.

A mosdókban az egyéni tisztálkodási eszközök jól látható és könnyen hozzáférhető elhelyezésűek.

3.2 Az egészséges életmód, egészségmegőrzés szokásainak alakítása, az egészséges életvitel igényeinek megalapozása

A gyermekek gondozása:

Az óvodapedagógus a gyermek óvodába lépése előtt tájékozódik egyéni szükségleteiről (anamnézis, beszélgetés a szülőkkel). A testi szükségletek kielégítését korlátozni nem lehet. Annak érdekében, hogy a gyerekek egyre önállóbban ki tudják elégíteni igényeiket, szükséges a megfelelő eszköz feltétel biztosítása és a bizalmat nyújtó, biztonságot sugárzó légkör.

A gyermekek tisztasága hozzájárul komfortérzetük kialakításához. Tisztaság iránti igényének alakulását szolgálja a testápolás szokásainak elfogadtatása (mosakodás, fogmosás, fésűlködés, orr-, és köröm tisztítás, WC használat).

Így érhető el, hogy a gyerekek jól érezzék magukat az óvodában és szükségleteik természetes kielégítésére törekedjenek, kérjék és fogadják el a felnőtt segítségét.

A gyermek gondozása sok tapintatot igényel, ezért nemcsak az óvodapedagógusok feladata az ezzel a területtel kapcsolatos szokások, szabályok ismerte, hanem a dajkáktól is elvárjuk a tapintatot, türelmet a gyermekek egészséges életmódra nevelésében.

Az egészséges életmód, gondozás, egészségmegőrzés szokásainak alakításánál figyelembe kell venni a családból hozott szokásokat.

Az egyéni pl.: étkezési, alvási szokásokat el kell fogadni, tolerálni kell. Az egészséges életmód kialakításának része az egészséges táplálkozás, rendszeres mozgás, a nyugodt pihenés és a stressz- mentes életmód.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Testápolás:

A gyermekek számára kialakított mosdók méretei igazodnak az óvodáskorú gyermek testi adottságaihoz, és segítenek abban, hogy a gyermek könnyen, a nap folyamán, amikor szükséges tisztálkodhasson, (a törülközők, folyékony szappan, körömkefe) segítik az alapos tisztálkodást. A fürkével, függönnyel elválasztott gyermek WC-k pedig lehetőséget nyújtanak az intimitásra. Az öltöző- mosdó, WC blokk ajtaja egész nap nyitottak, a gyermekek szabadon mozoghatnak.

A beszoktatás során remek lehetőség a szülőkkel együtt meglátogatni a mosdót, és kipróbálni a lehetőségeit, így a gyermeknek már nem ismeretlen a mosdó helysége és az ott végezhető tevékenységek.

Az óvodapedagógusok feladata:

A gyerekek testi szükségleteinek nyugodt, egyéni igények szerinti kielégítése, mivel ez jó közérzetük alapja.

- A helyes tisztálkodási szokások kialakítása, a megfelelő sorrend (WC, kézmosás, törülközés, a fogmosás helyes irányainak gyakoroltatása, az öblítés mértéke, fogkefe tisztántartása, cseréje, amikor szükséges).
- A mosdó rendjének megőrzése.
- Tapintatos segítség a gyermekeknek szükség esetén.
- A személyi és környezeti higiéné kialakítása, helyes zsebkendőhasználatra szoktatás, fogápolás.

Táplálkozás:

Az egészséges életmód, gondozás, egészségmegőrzés része az egészséges táplálkozás, gondoskodni kell róla, hogy az étrend megfelelő arányban tartalmazza a gyermekek fejlődéséhez szükséges tápanyagokat, vitaminokat, ásványi sókat.

A „gyümölcsnapok” szervezése az óvodában.

Az új ételek, fokozatos megismertetését is nagy figyelemmel végezzük.

A napirend által megjelölt időpontokhoz igazodni kell az étkezésben, mert a rendszeresség a megfelelő ritmus, fontos az étkezésben. A közös ima az étkezések előtt és után a meghittséget teremti meg, amelyre a kulturált étkezési szokások kialakításánál szükség van. Az imát a gyermekek az óvodapedagógussal együtt mondják.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A kulturált étkezés feltételeinek biztosítása mellett, segíteni kell a gyermek önállóságának fejlődését az eszközök használata és az önellátás terén. A gyermekek egészséges fejlődéséhez nélkülözhetetlen, hogy megfelelő mennyiségű táplálékot és folyadékot magához vegyen.

Az étkezésben a gyermekek önkiszolgáló, illetve naposi tevékenysége is megvalósul.

Az óvodapedagógus feladata:

- Az egészséges táplálkozás és a kulturált étkezés szokásainak kialakítása (szalvétahasználat megtanítása, evőeszközök helyes használata, az asztal és a környezet tisztasága, rendje, halk beszéd a társakkal, helyes testtartás), az önkiszolgáló munka és a naposi munka feladatainak megtanítása a gyermek számára.
- Az étkezés nyugodt légkörének megteremtése (imádkozás evés előtt, után), ahol a gyermek a saját tempójában ehet, és nem erőltetve, hanem kóstolási lehetőség után eldöntve, hogy kéri vagy sem az adott ételt. Megismerteti a gyermekeket új ízekkel tapintatosan szoktatva, választási lehetőséget biztosítva.
- „Gyümölcsnapok” megszervezése (a szülők segítségével, meghatározott heti rendszer alapján).

Öltözködés:

A gyermekek öltözkénél fontos, hogy kényelmes, tiszta, tevékenységnek és az időjárásnak megfelelő legyen.

A szülőknél tudatosítani kell, hogy a gyermeket olyan ruhába öltöztessék az óvodai nap folyamán, amelyikben szabadon mozoghatnak, tevékenykedhetnek, nem kell féltetni, vigyázni rá, azon kívül lehetőség szerint a „réteges” öltözködést részesítsék előnyben. Az öltözködés hőmérsékletéhez igazításánál az egyéni igényeket vesszük figyelembe (szülőkkel való megbeszélés). Váltó ruhát is adjanak, hogy könnyen cserélhető legyen ruházatuk, ha szükséges. A gyermek a jelével ellátott öltözőszekrényt örömmel, szívesen használja, és a ruhái tárolására alkalmas jelével ellátott zsákokat még a „napi kincsek” őrzésére is használhatja.

Az óvodapedagógus feladata:

- A gyermekek megismertetése az öltözködésre kijelölt hellyel, a jelével ellátott öltözőszekrényvel, a csoport öltözőjének megismertetése gyermekkel, szülővel.
- A folyamatosság biztosítása az öltözködés folyamán, és ha megoldható, nagyobb létszám esetén, két csoportban is, hogy a várakozási idő ne legyen hosszú.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Öltözködési szokások alakítása (öltözködés sorrendjének gyakorlása, betartása), segítség adása szükség esetén, a gyermekek figyelmének felhívása, hogy rendezetten helyezték el ruháikat a polcon (életkori sajátosságok figyelembe vétele).
- Az önálló próbálkozásokat buzdítsa, az ügyesebb gyermekeket bíztasson társai segítésére, figyeljen az időjárásnak megfelelő öltözködésre.

Pihenés, alvás:

A gyermekeknek az alváshoz saját, jelével ellátott ágyneműt kérünk, mert az otthoni közös előkészítése az ágyneműnek, jellel ellátása biztonságot ad a gyermeknek az „idegen” helyen történő pihenéshez. A kedvenc „alvóka” a meghittséget erősíti, így a gyermek nyugodt alvására, pihenésére kedvezőbb lehetőséget ad. A pihenést megelőzi a mese, az altatódal és a közös imádság. A kicsik beszoktatást követő időszaka után pedig halk, megnyugtató zene hallgatása.

A gyermekek alvási igénye különböző, ezért a pihenés, alvás alatt a csendre törekszünk, hogy az alvók nyugodtan pihenjenek, viszont a kisebb alvási igényűek hamarabb kelhetnek és csendes elfoglaltsággal, pl. rajz, könyvnézegetés, várhatják meg az alvás végét.

Az óvodapedagógus feladata:

- A nyugodt alvás, pihenés feltételeinek megteremtése (szellőztetés, lehetőség szerinti elsötétítés, a kényelmetlen, nagyobb ruhadarab levétele szükség esetén).
- A nehezebben elalvók megnyugtatója (intimitás, testközelség).
- Az alvás megkezdésekor mese, altatódal imádság elmondása, zenehallgatás.
- a zökkenőmentes alvás, pihenés biztosítása, (a tovább alvók pihenését ne zavarják társai, és a nehezen alvók hamarabb kelhetnek, és csendes tevékenységgel várják alvó társaikat).
- Az alvásidő hossza a csoport életkori sajátosságainak függvénye.

Edzés, mozgás:

Óvodánkban a mozgás feltételei adottak. Minden évszakban lehetőséget adunk a gyermeknek a szabadban való sokféle mozgásra és sokféle mozgásos játékkal ismertetjük meg őket.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Jó időben töltsék az egész napot a szabadban, az óvodapedagógusok szervezzenek rendszeresen sétát, kirándulást, gyalogtúrát a környéken. Heti rendszerességgel a nagycsoportosoknak a tornaszobában tartunk foglalkozást.

A víz, levegő, napfény edző hatásait tudatosan használjuk ki.

A gyermekek nagy csoportos koruktól a közeli uszodában megismerkednek az úszás alapjaival, így lehetőségünk van a vízhez szoktatásra. Az iskolával együtt megvalósíthattuk, hogy az egész év folyamán úszásoktatáson vegyen részt a csoport, így az egészséges életmódra és a mozgásfejlesztésre kiváló lehetőséget kaptunk.

A gyermekek egészségének megőrzését, ellenállóképességét, a szabad levegőn való rendszeres tartózkodás növeli. Az időjáráshoz alkalmazkodva alakítjuk ki a rugalmas napirendet és a mozgásos játékok is az állóképességet, a tartalmas udvari időtöltést szolgálják. Az udvar tagolása (nagy összefüggő tér, kuckók) és a burkolat (füves, betonos, homokos) a különböző tevékenységek igénye szerint célszerű. A kinti mászóakák, hinták is a természetes mozgásokra adnak lehetőséget (futás, ugrás, járás, bújás). A labdajátékok, a gyermek ügyességét, mozgások összerendezését segítik.

A nap káros sugaraitól a fák, terasz illetve az árnyékolók védik a gyermekeket. A meleg napokon, pára-kapu felszerelésével hűsítjük gyermekeinket és magas védőfaktorú naptej használatával is védjük bőrüket. A nagy hőségben, csak indokolt ideig tartózkodunk a napon, illetve udvaron. A sok növény nemcsak díszíti a környezetet, hanem segíti a levegőben lévő por megsűrűsítését is.

Az óvodapedagógus feladata:

- A tevékenységek megszervezése, az uszodalátogatás kíséretének ellátása (öltöztetés, hajszárításban segítség). Egyeztetés a szülőkkel.
- Rugalmas napirend alakításával, minél több időt töltsenek a levegőn. (Lehetőség kezdeményezések, foglalkozások, szabadidős tevékenységek szervezésére is).
- Időjárás, évszakok adta lehetőségek kipróbálása (biciklizés, séta, pancsolás, csúszkálás, stb.)
- Mozgásos játékok szervezése, a gyermeki önkéntesség figyelembevételével. Harmonikus mozgásuk elősegítése.
- Esztétikus, biztonságos eszközök használata, amely a baleset-megelőzést is szolgálja.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Betegség megelőzés

A betegségmegelőzéshez, az ellenálló képesség erősítéséhez, edzéssel és a fertőzések megakadályozásával járulhatunk hozzá. Az óvodába kerülés előtt az óvodapedagógusoknak tájékozódni kell a gyermek betegségeiről, (pl. ételallergia, asztma stb.)

A gyermek érdekében ki kell használni a víz, a levegő és a napfény edző hatását, a fokozatosság betartásával és az egyéni érzékenység figyelembevételével.

A betegségek, fertőzések megakadályozása szempontjából fontos a megfelelő tisztálkodás, a tiszta környezet, a szellőztetés, fertőtlenítés, az egyéni eszközhasználat biztosítása, párasító berendezés használata, a beteg gyermekek elkülönített gondozása (köhögés, hányás, hasmenés, kiütés esetén), és a hőmérsékletnek megfelelő öltözködés.

A balesetek elkerülése miatt szükséges eszközök folyamatos ellenőrzése, javítása az óvodapedagógusok, dajkák odafigyelése és a gyermekeket is egymás testi épségének a megóvására kell nevelni.

3.3 Az érzelmi, az erkölcsi és az értékorientált közösségi nevelés

„Amit tehát szeretnétek, hogy az emberek veletek cselekedjenek, ti is ugyanazt cselekedjétek velük.”

(Mt. 7,12)

Célunk:

- Szeretetteljes, érzelmi biztonságot nyújtó, nyugodt légkörben, állandó értékrend mellett, a gyermekek erkölcsi, érzelmi és akarati tulajdonságainak fejlesztése
- Gyermekeink közösségi életre való felkészítése. Egymás közötti kapcsolataikban hangsúlyozott szerepet kap az együttműködés, a kooperatív megoldások megtalálása és a csoportidentitás erősítése.
- A keresztény kulturális értékek megismertetése, képviselete.
- Az emberei különbözőségeket értsék, elfogadják, tiszteljék, kezeljék azt természetesen.
- Inkluzív pedagógia megvalósítása
- Kötődjenek szülőföldjükhöz, érzelmi, erkölcsi kötelék fűzze őket hazájukhoz, családjukhoz, lakóhelyükhöz, a magyar kultúrához
- A környezethez fűződő pozitív érzelmek alakítása, a teremtett világ tisztelete.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- A környezettudatos életvitel és viselkedés formálása

Feladatunk:

- Az óvodás korú gyermek sajátossága az érzelmi vezéreltség, ezért fontos, hogy már az óvodába lépéskor a gyermeket kedvező érzelmi hatások ériék. Az optimális csoportlétszáma kialakításával, a csoportszoba otthonos, barátságos berendezésével, a felnőttek pozitív, befogadó attitűdjével, a gyermekek és a velük foglalkozó felnőttek bensőséges kapcsolatának megteremtésével biztosítjuk a derűs, kiegyensúlyozott, szeretetteli légkört.
- Sok együttes élmény, tevékenység szervezésével pozitív értelmi hatásokat biztosítunk.
- A családlátogatások megszervezése, kapcsolatteremtés a családdal.
- Közös élményt nyújtó tevékenységek szervezése a hét folyamán és az ünnepi előkészületekben (egyházi, liturgikus ünnepekben és óvodai hagyományokban). A szülők bevonása az ünnepekbe a szocializációt, érzelmek erősítése.
- Egyetemes keresztyén erkölcsi-etikai normák megismertetése, keresztyén értékrend, szokás és normarendszer kialakítása.
- A lehetőségek megragadása nevelési helyzetek megbeszélésére, kiértékelésére
- Érzelmekre épülő kapcsolatteremtő és megtartó képességek formálása, erősítése, a gyermek társas kapcsolatainak alakítása egymás tiszteletére, szeretetére, elfogadására neveljen.
- Értékes lelki tartalmakat hordozó együttlétek biztosítása, melyekben a lelki közösség megélése megerősítő, pozitív élmény
- A kiemelt figyelmet igénylő gyermek esetében szükség szerint kérje a meghatározott felkészültséggel rendelkező szakemberek segítségét a nevelőmunkában.
- A szűkebb és tágabb környezet gyermek közeli, érzelem dús megismertetése, egyházi és egyéb ünnepek megtartása, hagyományápolás. Mindezek által a nemzeti identitástudat kialakulásának segítése.

3.4 Az anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés

Az anyanyelvi nevelés valamennyi tevékenységi forma keretében megvalósítandó feladat. Elsődleges a választékosan beszélő környezet példamutatása, ezen keresztül a beszédre

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

késztetés és szókincsbővítés, verbális együttműködés a társakkal és a felnőttekkel. A beszéd nemcsak az érintkezés, a viselkedés, a szabályozás, hanem a gondolkodás eszköze is. a fejlesztéssel, minél több kommunikációs lehetőség megteremtésével erősödik a gyermek biztonság érzete, növekszik tájékozottsága, gazdagodnak ismeretei. A mesék, a versek, bibliai történetek, dramatizálások és az óvodapedagógusi példa az anyanyelvi fejlesztés indirekt módszerei. A beszédkapcsolatok kialakulásának alapja az óvodapedagógus és a gyermekek közötti szeretetteljes viszony, jó csoportléggör.

Célunk:

- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés, a gyermek beszédértésének és helyes beszédprodukciónak kialakítása, kommunikációs képességeinek differenciált fejlesztése a nevelőtevékenység egészében.
- Az anyanyelv ismeretére, megbecsülésére, szeretetére nevelés közben a gyermek természetes beszéd és kommunikációs kedvének fenntartása, ösztönzése
- A magyar nyelv szépségének, kifejező erejének megismertetésével, a helyes nyelvhasználattal, megalapozzuk a gyermek biztonságos önkifejezését, gyarapítjuk aktív és passzív szókincsét az óvodai élet minden tevékenységében
- Az óvodai nevelés és a családi nevelés eredményeként a gyermek belső érzésének elősegítése, önmagához viszonyított fejlesztése
- Az iskolai élet megkezdéséhez szükséges szint elérése
- A beszélő környezet biztosítása

Feladatunk:

- Az óvodai nevelőtevékenység egészében biztosítanunk kell a kommunikáció lehetőségét, helyes mintaadással, szabálykövetéssel, beszélő környezetben.
- Fontosak a meghitt beszélgetések, amelyek erősítik a gyermek aktív kommunikációját. A gyermek meghallgatása, a gyermeki kérdések és válaszok támogatása.
- Az óvodáskorú gyermek életkori sajátosságaira, valamint meglévő tapasztalataira és ismereteire építve, további élmények biztosítása különböző tevékenységekben és ezek élethelyzetekben való gyakorlása

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- A teljes óvodai élet keretében – különösen a játék tevékenységen belül spontán és irányított ismeretnyújtás, az intellektuális tanuláshoz szükséges kognitív képességek fejlesztése (megfigyelés, emlékezet, figyelem, gondolkodás, kreativitás)
- Differenciált egyéni képességfejlesztés, egyéni fejlesztési terv alapján
- Figyelem-összpontosításra motiválás
- Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek önálló személyiségének elfogadása differenciált fejlesztése.
- A szociális viselkedéshez szükséges érzelmi, akaratni tulajdonságok, kompetenciák alakítása (szükségletek, hajlamok, attitűdök, rutinok, meggyőződések)
- A család megismerése, a beszéd fejlesztése, egyéni sajátosságok, nemzeti hovatartozás figyelembe vételével
- Hatékony közös munka fenntartás a logopédussal.

3.5 Keresztyén nevelés

A hitre nevelés épít a keresztyén értékeinkre, hagyományainkra, átörökíti azokat a gyermek tárgyi, értelmi, szellemi és lelki világába.

Céljaink:

- A gyermekek evangéliumi nevelésen keresztül történő harmonikus lelki fejlődése.
- Szeretettel hitre és Isten dolgai iránt nyitottá nevelni a gyermekeket, úgy mutatva be nekik ezt a világot, hogy teljes világképük legyen: ne csak a látható, hanem a láthatatlan világra vonatkozó ismeretekkel és/vagy tapasztalatokkal is rendelkezzenek (Istenélmény).
- A hitre irányultság, a hitélet gyakorlása szabad lehetőségként jelenik meg a gyermekek számára. A tudatos döntést későbbi életkorukban hozzák meg, de gyermekkori tapasztalataik fontosak lehetnek e döntés meghozásában. Ezért különösen fontos pozitív élmények biztosítása.
- Az előítéletektől mentes, elfogadó testvéri szeretet kialakítására.

Feladataink:

- A bibliai történetek, az imádság és az ünnepek szeretetteljes, bensőséges légkörével a megfelelő érzelmi biztonság kialakítása, pozitív lelki élmények nyújtása
- Az óvodapedagógus és a lelkész személyén keresztül a gyermeki bizalom kiépítése a szerető Mennyei Atya felé

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Isten igéjén keresztül a keresztyén hit elemeinek főleg érzelmi szintű megismertetése, a szeretet öröme, derűjére nevelés
- Asztali áldás és egyéb napszakokhoz köthető imádságok igényé alakítása
- Isten igéjének igazságait közvetítve a gyermekek érdeklődésének felkeltése, hogy még többet akarjon megtudni belőle
- Az emberi élet kiteljesedéséhez fontos kapcsolatrendszer ápolása:
 - o viszonyunk saját magunkhoz (önismeret, önértékelés)
 - o szeretetkapcsolataink embertársainkkal
 - o viszonyunk a természeti és tárgyi környezethez
 - o kapcsolat a Teremtőnkkel
- Társaik és a felnőttek, különösen szüleik és nevelőik tiszteletére nevelés; az elesettek, öregek tiszteletére és megsegítésére nevelés

4. Az óvodai élet tevékenységformái

a. Hittan

A hitre nevelés épít a keresztyén értékeinkre, hagyományainkra, átörökíti azokat a gyermek tárgyi, értelmi, szellemi és lelki világába.

A hitre nevelést segítik:

- a lelkész;
- az óvodapedagógusok;
- a család;
- a gyülekezet.

A hitre nevelés megjelenése az óvodás gyermek életében:

- köszönési-mód: Erős vár a mi Istenünk!
- közös ima;
- bibliai történetek elmondása, meghallgatása;
- imádkozások étkezéseknél, pihenésnél, betegekért, önmagunkért, szeretteinkért, családtagjainkért;
- közös templomlátogatás;
- a liturgikus év eseményeiről való megemlékezés;

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- az egyházi év ünnepeihez kapcsolódó közös ünnepléseink megélése;
- heti egy alkalommal hittan foglalkozás a nagycsoportos korúaknak.

Ünnepek, hagyományok

A keresztény óvoda sajátossága, hogy a hagyományos ünnepek kibővülnek az egyházi esztendő liturgikus ünnepeivel is, és az éves ritmusba szervesen beleszövődnek.

Az ünnepek jelentős alkalmak a gyermek és az óvoda életében, mivel nem minden ünnepi tartalmat ért meg a gyermek, érzelmein keresztül és a tevékenységekkel erősítve próbáljuk átélhetővé tenni. A családokkal közös ünnep segíti a közösség összetartozásának élményét, az egyházi ünnepek pedig segítenek megérteni azt is, hogy nem csak egy óvodai közösségnek, hanem egy keresztény gyülekezetnek is a tagjai, Isten gyermekei.

Az ünnepek megtartása a munkatervben foglaltak szerint.

Óvodánk szolgáltatásai:

Szolgáltatás	Részvevők köre
Logopédiai ellátás	szakértői véleményben javasoltak szerint
SNI, BTMN ellátás	szakértői véleményben javasoltak szerint
Néptánc	Gyermekek
Báb- és zenés műsorok	Gyermekek és óvodapedagógusok
Úszás oktatás	Nagycsoportos gyermekek

Az óvodánk által szervezett, önköltséges programokon való részvétel a gyermek számára önkéntes. Az óvodai nevelés keretében szervezett kirándulások, séták, egyéb rendezvények, melyek önköltségesek, a szülők beleegyezésétől függenek. A megfelelő kíséretől, ügyeletről az intézmény gondoskodik.

5. A gyermeki tevékenység formái

a. Játék

“Amikor a Föld alapjait megteremtette, ott voltam mellette, mindent elrendeztem, és gyönyörködtem nap nap után, színe előtt játszadoztam mindenkor.” (Péld 8,30)

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Elvünk a játék elsődlegessége, mint a kisgyermek elemi pszichikus szüksége, örömforrás, legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, s így az óvodai nevelés leghatékonyabb eszköze.

Célunk:

- a „mintha” helyzet megteremtésével a gyermeki képzelet, fantázia gazdagodásában, a társas kapcsolatok elmélyülésében, sokféle tapasztalatszerzés hatására kialakuljon a gyermeki önállóság, eredményre törekvés, moralitás, az önkifejezés igénye, a változásokhoz való alkalmazkodás képessége.

A játék a kisgyermek elemi pszichikus szüksége, melynek minden nap visszatérő módon, hosszantartóan és lehetőleg zavartalanul ki kell elégülnie. A játékban a gyermek felfedező hajlama, kíváncsisága, tevékenységi vágya, a felnőtthez való hasonlítás igénye, szocializációs indítékai realizálódnak. Örömforrás, sa a lehető legnagyobb mértékben hat szinte valamennyi pszichés, motoros, szociális személyiségkomponensre. A játék sokoldalúan fejleszti a gyermeket, játéktevékenysége közben fedezi fel, ismeri meg a környezetét, ismeri fel önmaga lehetőségeit és korlátait, választásaiban, döntéseiben, a helyzetmegoldásokban való tájékozódása során megtanulja irányítani saját érzelmit, fejlődik erkölcsi érzéke. E cselekvés közben jönnek létre gondolkodási tevékenységének első formái, fejlődik emlékezete, fantáziája, gazdagodik érzelemvilága, erősödik akarata, kitartása, a kooperációra, együttműködésre való képessége, alakul szabálytudata. Fejlesztő hatással van a játék a nagy és finommozgásokra, a figyelemre, a megfigyelőkészségre is. A játékban minden lehetséges, tág teret ad a kihívásoknak. A 3-4 évesekre inkább az önálló tevékenykedés jellemző, leginkább a gyakorlójáték, de már a gyermek és a csoport fejlődésétől függően a szerepjáték, konstruáló játék elemei is megjelennek. Minél idősebb a gyermek, értelmi képességével fejlődik képzelete és a játék fajtája, tartalma, 6-7-8 éves korban a fejlett szerepjátékok, szituációs játékok, nyelvi játékok, konstruáló, barkácsoló játékok színes palettája jellemző.

Az óvodapedagógusok feladata, hogy a gyermeki szabadság tiszteletben tartásával, a spontán játéksituációk mellett, a pedagógus által irányított játékban is örömét lelje.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Feladatunk:

- A játék alapvető feltételeinek a megteremtése: hely, idő, eszköz, megfelelő oldott légkör, amely ideális a gyermek spontán játékához, a játék megrekedése esetén tovább lendítve, minta adásával fejlesztés.
- a 3-8 éves korig megjelenő játékfajták: gyakorló, szerep, konstruáló, szabály, mozgásos, dramatikus játékok, ezek tartalmának javítása a gyermeki szabadság, és az egyéni sajátosságok maximális figyelembevételével.
- A gyermek képzeletének, gondolkodásának, nyelvi kommunikációs készségének fejlesztése, akarati tulajdonságaik (önfegyelem, tolerancia stb.) Kéz ügyességük, téri tájékozódó képességük fejlesztése az óvodai élet keretein belül.
- Közös élmények biztosítása, mert az együttes játékban formálódik a gyermek közösségi magatartása, szerepjáttékkal a társas kapcsolatai, az együttműködés képessége, a közösségi szokások.

b. Mozgás

A test és a szellem azonos értékű fejlődésével teremtdik meg a lélek harmóniája.

Célunk:

A gyermek mozgásigényének kielégítése, testi képességeinek, finom és nagymozgásainak, mozgáskultúrájának fejlesztése, egészségének megóvása.

Az óvodáskorú gyermek lételeme a mozgás, ezért a tornának, játékos mozgásoknak, az egészséges életmódot erősítő egyéb tevékenységeknek teremben és szabad levegőn, eszközökkel és eszközök nélkül, spontán vagy szervezett formában az óvodai nevelés minden napján- az egyéni szükségleteket és képességeket figyelembe véve- minden gyerek számára lehetőséget kell biztosítani. A mozgástanulás szempontjából az óvodáskor a legfontosabb időszak, mivel ez a korosztály a legfogékonyabb a pszichomotoros tanulásra.

A torna, a mozgásos játékok:

- fejlesztik a gyermek természetes mozgását, testi képességeit,
- kedvezően befolyásolják a gyermeki szervezet növekedését, teherbíró képességét, az egyes szervek teljesítőképességét, fontos szerepük van az egészség megóvásban, felerősítik s kiegészítik a gondozás és egészséges életmódra nevelés hatását,

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- a mozgáskultúra fejlesztése mellett fejlesztik a térben való tájékozódást, a testséma-testkép kialakulását, a finommotorikát, a helyzetfelismerést, a döntést, az alkalmazkodóképességet, a társra való figyelmet, valamint a személyiség akarati tényezőinek alakulását.

Feladatunk:

- Megfigyeli, megismeri a gyerekek mozgásigényét, fejlettségét, terhelhetőségét.
- A mozgás és mozgásigény különbözőségének figyelembevételével igyekeznek kielégíteni mozgásigényüket, illetve ösztönzi a gyerekeket a mozgásra az egyéni lemaradásokat kompenzáló mozgásos játékok ajánlásával.
- Változatos, differenciált, párhuzamosan végezhető lehetőségeket biztosítunk a mindennapos mozgásra, valamennyi gyermek számára (mindennapos testnevelés, testnevelés, szabad mozgáslehetőségek kihasználása).
- A társakkal végzett együttmozgás tapasztalatainak gazdagításával elősegítjük a gyermek érzékszerveinek, a másik észlelésének, az önfegyelm, alkalmazkodás, kooperáló képességének fejlődését.

c. Tanulás

Az óvodában a tanulás folyamatos, jelentős részben utánzásos, spontán tevékenység, amely a teljes személyiség fejlődését, fejlesztését támogatja.

Óvodánkban a tanulás igen széles értelemben, folyamatában felfogott és megvalósuló, elsődleges tapasztalatokra támaszkodó komplex tevékenység, amely a gyermekek természetes kíváncsiságára és tevékenységvégyára épül.

Célunk:

A gyermek kompetenciájának fejlesztése attitűdök erősítése és a képességek fejlesztése.

Az óvodai tanulás célja nem csak, és nem elsősorban az információk bővítése, hanem a képességek fejlesztése. Ezt viszont egyénre szabottan, differenciáltan, az egyes gyerekekhez igazított módszerekkel, eszközökkel, az egyes gyerekekhez mért tempóban lesz csak hatékony és örömteli.

Az óvodai tanulást tágan értelmezzük. Tanulásnak tekinthető a cselekvések döntő többsége.

Az értelmi képességek fejlődése és fejlesztése a legkönnyebben fogható fel tanulási

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

tevékenységként. Az információk beépülése, a természeti- és társadalmi jelenségek közti tájékozódás egy szintje, bizonyos készségek kialakulása (zenei, mozgásos) mind a tanulás körébe tartoznak. Tanulás a pszichikusfunkciók fejlesztése, fejlődése. Ilyenek pl. a figyelem fejlesztése, az emlékezés és az érdeklődés irányának és terjedelmének alakítása, a feladattartás mértékének növelése.

Az óvodai tanulás szervezése során érvényestjük az óvodáskor életkori sajátosságait: az érdeklődés, a figyelem és emlékezés tartalma és irányultsága szűkebb, mint az iskoláskorúaké, valamint mind ezekre jellemző az erős affektivitás. Az érzelmi töltésen túl, a gyerek- és az én centrikusság is áthatja a gondolkodást. A gondolkodási folyamatban a spontán, a régebbi és az új ismeretek gyakran keverednek. Az intenzívebb gondolkodás folyamatának fenntartása állandó motivációt igényel, amelyek közül a leghatékonyabbnak a problémahelyzetet tekintjük.

A tanulás lehetséges formái:

- Az utánzásos minta- és modellkövetéses magatartás- és viselkedés tanulás
- a spontán játékos tapasztalatszerzés
- a cselekvéses tanulás
- a gyermeki kérdésekre, válaszokra épülő ismeretszerzés
- az óvodapedagógus által irányított megfigyelés, tapasztalatszerzés, felfedezés
- a gyakorlati problémamegoldás.

Feladatunk:

- Tanulást támogató környezetet teremt, melynek során épít a gyermekek előzetes tapasztalataira, ismereteire.
- Biztosítja a gyermekek számára a felfedezés, kreativitás lehetőségeit, támogatja őket önállóságukban.
- Bővíti a tanulás különböző formáit.
- Értékelése személyre szabott, pozitív irányú, megerősítő célzatú.

A pedagógiai fejlesztés feladata: olyan felkínált, választható témák, tevékenységi körök (játék, munka, tanulás), szervezeti keretek (frontális, csoportos, egyéni), differenciált eljárások (szervezési módok és/vagy feladatrendszer) és munkaformák ajánlása, amelyek a pedagógiai fejlesztés célját szolgálják.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

d. Verselés, mesélés

A magyar gyermekköltészet, a népi, dajkai hagyományok, gazdag és jó alkalmat, erős alapot kínálnak a mindennapos mondókázásra, verselésre. A mese a gyermek érzelmi, értelmi, erkölcsi fejlődésének és fejlesztésének egyik legfőbb segítője. A mese – képi és konkrét formában, esetlegesen a bábozás és dramatizálás eszközeivel – feltárja a gyermek előtt a külvilág és az emberi belső világ legfőbb érzelmi viszonyait, a lehetséges és megfelelő viselkedésformákat. Az óvodában a 3–7 éves gyermekek életkori sajátosságaihoz igazodóan a népi– népmesék, népi hagyományokat felelevenítő mondókák, rigmusok, a magyarság történelmét feldolgozó mondavilág elemei, meséi –, a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van. A többnyire játékos mozgásokkal is összekapcsolt mondókák, dúdolók, versek hozzájárulnak a gyermek érzelmi biztonságához, anyanyelvi neveléséhez. Ezek ritmusukkal, a mozdulatok és szavak egységével a gyermeknek érzéki- érzelmi élményeket nyújtanak. A mindennapos mesélés, mondókázás és verselés a kisgyermek mentális higiéniájának elmaradhatatlan eleme. Az óvodában a népi a klasszikus és a kortárs irodalmi műveknek egyaránt helye van.

Célunk:

Az irodalom iránti érdeklődés felkeltése. Az irodalomhoz és a könyvhöz fűződő pozitív érzelmi kapcsolat megalapozása. A gyermeki beszéd fejlesztése. A gyermek erkölcsi érzelmeinek, ítéleteinek, magatartásának fejlesztése. Esztétikai fogékonyság alakítása. A népi, a klasszikus és a kortárs irodalmi művek megismertetése. A mesetudat és a belső képteremtés képességének alapozása.

Feladatunk:

- A 3-6-7 éves korban megjelenő jellegzetes tartalmak biztosítása.
- Igényes irodalmianyag kiválasztása, (melynek gerince a magyar néphagyomány).
- Kreativitás alakítása bábozás, dramatizálás során.
- A fantázia, képzelet gazdagítása
- Színházi, bábszínház egyéb dramatizálások megtekintésével színházi élmény szerzése

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

e. Ének-zene, énekes játékok, gyermektánc

A zenei anyanyelv megalapozása a személyiségformálás egyik eszköze.

Célunk:

A gyermek zenei érdeklődésének felkeltése, zenei ízlésének és esztétikai fogékonyságának formálása, érzelmeinek gazdagítása. Zenei anyanyelvük alapozása, zenei képességeik és kreativitásuk alakítása. A néphagyományok megismerése, tovább élésük elősegítése.

A zenei nevelés feladata:

- Érzelmeken keresztül hat a gyermekre
- A zenei nevelés alapvető feltételeinek megteremtése (tudatos tervezés, eszközkészlet folyamatos bővítése)
- A zenei érdeklődés felkeltése, az anyag igényes, életkor szerinti válogatásával.
- Hatására a gyermek szeret énekelni, játszani
- A közös éneklés örömeinek átélése
- A hagyományok megismerése
- Népdalok, gyerekdalok éneklése közben fejlődik hallása, ritmusérzéke
- A közös éneklés, játék, tánc segítségével az együttes élmények megteremtése, ezzel is formálva zenei ízlésüket.

Az óvodában a környezet hangjainak megfigyelése, az ölbeli játékok, a népi gyerekdalok, az éneklés, az énekes játékok, a zenélés örömet nyújtanak a gyerekeknek. A kedves, egyszerű a gyerekek mindennapjaihoz könnyen köthet, ölbeli játékok, népi gyerekdalok szövegeit a gyermekek könnyen megjegyzik, szívesen és gyakran ismételtetik.

Az énekes népi játékok és a kortárs művészeti alkotások fontos eszközül szolgálnak a gyermek zenei képességeinek (ritmus, éneklés, hallás, mozgás) és zenei kreativitásának alakításában. A zenei neveléshez kapcsolódóan gyermekeink a néptáncal kapcsolatban is sok élményt szerezhetnek.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

f. Rajzolás, festés, mintázás, kézimunka

A rajzolás, festés, mintázás, építés, képalakítás, a kézimunka, az ábrázolás különböző fajtái, a műalkotásokkal, az esztétikus tárgyi környezettel való ismerkedés is fontos eszközei a gyermeki személyiség fejlesztésének. A gyermeki alkotás a belső képek gazdagítására épül.

Célunk:

A természet szépségeiből fakadóan a gyermeke tér-, forma-, szín képzetének gazdagítása a szép iránti nyitottság, igényesség, esztétikai érzékenység alakítása. A vizuális észlelés, emlékezet, képzelet, gondolkodás pontosabbá tétele. A tevékenység örömeinek biztosítása, az igény kialakítása az alkotásra, az önkifejezésre, a környezet esztétikai alakítására és az esztétikai élmények befogadására.

Feladatunk:

- Különböző technikák, anyagok megismertetése.
- A rajzolás, festés, kézimunkázás, mintázás, díszítés kézművesség feltételeinek megteremtése, eszközök nyújtása.
- Egyéni látásmód megerősítése, kreativitás fejlesztése.

Gyurmázás, agyagozás, rajzolás, festés, batikolás, vágás, ragasztás, varrás, fonás, sokszorosító grafikai eljárások, nyomatok, barkácsolás, hajtogatás, gyöngyfűzés a gyermekek kedvenc tevékenységeihez tartoznak. Kitűnő pedagógiai alapot adnak az évszakok változásai, a természet szépségei, az ünnepek, a megérthető világ tárgyai, eseményei, mesék, versek és dalok világa. Az ábrázoló, alkotó tevékenységek végzésére az eszközök, anyagok biztosításával az óvodai élet egész napja során lehetőséget adunk. Legyen eszköz, ami állandó és legyen, ami újdonság, ami serkentőleg hat a fantáziára, alkotókedvre. Egy –egy technikára elegendő időt szánunk és törekszünk arra, hogy minden gyermek mindent kipróbálhasson. A gyermeki tevékenységnek megvan a maga fejlődési üteme, amit siettetni és erőltetni egyaránt nem lehet. Ehhez társul még az egyéni eltérés. Képességeik kipróbálásához, alkotókedvük kibontakoztatásához bátorítást, útmutatást, dicséretet kapnak. Gondoskodunk a fejlettségüknek és fejlesztésüknek megfelelő feladatokról. A jó hangulat is alapfeltétele az alkotó légkörnek. Fontos a környezet esztétikája.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Igyekszünk egyszerően, átláthatóan, nyugalmat sugárzóan berendezni a csoportszobát. Az épületet, udvart vonzóvá, kellemessé tenni.

Az ünnepeknek megfelelő hangulatú dekorációt készítünk, melynek alkotásába a gyermekeket is bevonjuk. Alkotókedvüket pályázatokon és kiállításokon való részvételekkel is motiváljuk. Falunkban évente több alkalommal rendezett művészeti kiállításokat minden csoporttal meglátogatjuk.

g. A külső világ tevékeny megismerése, matematikai tartalmú tapasztalatszerzés

A környezet megismerésében a tapasztalás és tevékenykedés elsődlegessége, hozzáállásban pedig a környezet megóvásának és megbecsülésének attitűdje az elsődleges.

Célunk:

A gyermekek fejlettségüknek megfelelően szerezzenek minél több sokoldalú, élményszerű tapasztalatot szűkebb természeti, emberi, tárgyi környezetükről mozgással, cselekvéssel, a különböző érzékelő funkciók együttműködésével. Ismerjék meg az itt élő emberek, a táj, a helyi hagyományok, néphagyományok, szokások, a család, a tárgyi kultúra értékeit, tanulják meg ezek szeretetét, védelmét. Ennek során jussanak birtokába matematikai tartalmú tapasztalatoknak, ismereteknek, s azokat tevékenységeikben alkalmazzák. Pozitív tapasztalatokon, ismereteken nyugvó környezetkímélő, természetszerető magatartásuk alakuljon. A nemzeti kultúra értékeinek, településünk jellemző hagyományainak megismertetése: A gyermek a környezetben való eligazodáshoz szükséges tapasztalatait először a családban szerzi. Törekszünk a nemzeti kultúra értékeinek, a hazai táj, a szülőföldünk, falunk jellemző hagyományainak megismertetésére. Megismertetjük lakóhelyünk, lakókörnyezetünk sajátosságait, értékeit, a helyi hagyományokat, néphagyományokat, megtanítjuk ezek szeretetére, védelmére (mesterségek fája, kosárfonás, pékség, szőlőművelés). Az évszakokhoz kapcsolódóan megismertetjük a gyermekeinkkel az egyházi ünnepekhez, a „jeles napok”- hoz kapcsolódó hagyományokat. Megismertetjük gyermekeinkkel a falu fontosabb intézményeit.

Feladatunk:

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Biztosítsuk a változatos tevékenységeket, melyeken keresztül tapasztalatokat szerezhetnek a gyerekek a természeti és társadalmi környezetről.
- A természet szeretetére, a természet tisztaságára, szépségére, megóvására, a természetvédelemre nevelés. (madáretetés, szelektív hulladékgyűjtés)
- A nemzeti kultúra értékeinek, a hazai táj, a szülőföldünk és falunk jellemző hagyományainak megismertetése.(szüreti felvonulás, pincefesztivál, adventi vásár, húsvéti tojásgurítás, májusfa állítás).

A matematikai tartalmú tapasztalatszerzés legjellemzőbb tevékenységformáinak és tartalmainak biztosítása:

- Számfogalom megalapozására végzünk mérési, összemérési feladatokat-mennyiségekkel, halmazokkal, különböző egységekkel.
- Tapasztalatot szereznek a geometria körében többek között építésekkel, síkbeli alkotásokkal, s eljutnak a geometriai formák felismeréséig.
- Téri percepció (érzékelés) kialakításában fontos szerep jut a tükörnek, a tükörrel való tevékenységnek, illetve a tükör előtti mozgásoknak.
- Tájékozódás térben és síkban ábrázolt világban. Irányok azonosítása, megkülönböztetése. Minden alkalmat kihasználunk a fejlesztésre más területeken is.
- A gyermekek logikus gondolkodásának, probléma-felismerő, és megoldó képességének fejlesztése, a gyermekek természetes érdeklődésének figyelembe vételével.
- Pozitív viszony kialakítása a problémahelyzetek megoldásához, a logikus gondolkodás megalapozása.

Feladatunk:

- A korai tapasztalatokra építve a gyermek érdeklődésének a felkeltése a matematikai információk iránt, logikus gondolkodás fejlesztése.
- Egyéni tapasztalatszerzéssel, logikai és technikai konstrukciókkal, szabad alkotásokkal alakítani a gyermek szociális és értelmi képességeit, az életkori sajátosságokat szem előtt tartva.
- A külvilágról szerzett tapasztalatainak matematikai „feldolgozásában” segítsen, olyan érdekes problémahelyzeteket hozzon létre, amelyek hatására a gyermek készletét érez a probléma megoldására.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- A gyermekek a természetes környezetben végzett megfigyelések alkalmával tapasztalják, hogy a tárgyak, személyek, halmazok összehasonlíthatók, szétválogathatók, sorba rendezhetők tulajdonságaik, valamint más, és más megadott szempont szerint.
- Az óvodapedagógus ismerje fel a foglalkozásokon kívüli időben is a lehetőséget a matematikai tartalmak közvetítésére, és használja fel az ebből adódó lehetőségeket.
- A fejlesztéshez esztétikus eszközöket és változatos feladat megoldási lehetőségeket nyújtson.

h. Munka jellegű tevékenységek

A személyiségfejlesztés fontos eszköze a játékkal és cselekvő tanulással sok vonatkozásban azonosságot mutató munka és munka jellegű aktív tevékenység. A lelkiismeretes munka végzése építi a pozitív én-képet, a saját és mások elismerésére nevelés egyik formája.

Célunk:

A gyermek önmagáért és a társakért végzett örömteli munkája pozitív személyiségformáló erővé váljon. Olyan készségek, képességek kialakítása, amelyek egyben pozitív hatásúak a gyerekek közösségi kapcsolataira is. A munkában vállal önkéntesség és a közösség érdekében végzett tevékenység örömeinek érzékeltetése.

A gyermeki munka az óvodapedagógustól tudatos pedagógiai szervezést, a gyermekkel való együttműködést és folyamatos konkrét, reális értékelést igényel. A munkajellegű tevékenységeken keresztül olyan készségek, tulajdonságok kialakítása, melyek pozitívan befolyásolják a gyermekek közösségi kapcsolatait, fejlesztik személyiségüket. Érezzék, hogy munkájukkal szebbé, jobbá tudják tenni környezetüket.

Feladatunk:

- A közös tevékenységek, munka során a társas kapcsolatok fejlesztése.
- A csoportokra jellemző erkölcsi szabályok, normák kialakítása.
- Az óvodapedagógus feladata a feltételek megteremtése, az eszközök biztosítása és a folyamat megszervezése, és értékelése a fejlesztés céljából.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A munkajellegű tevékenységeken éppúgy, mint a játékban, a gyermek utánozza a felnőtteket. Gyakran vállalkoznak arra is, ami már meghaladja erejüket. Körültekintéssel adjunk lehetőséget, hogy kipróbálja erejét, tudását. Az egyéni és közös munkavégzést mindig követi az értékelés valamilyen formája: az önértékelés, a felnőtt dicsérete, vagy jó szándékú, segítő figyelmeztetése.

Munka jellegű tevékenységek óvodánkban:

a) Önkiszolgálás:

A gyermek a saját személyével kapcsolatos feladatokkal, annak sorrendjével a felnőtt segítségével ismerkedik meg.(testápolás, öltözködés, saját testükkel kapcsolatos teendők, kulturált étkezési szokások elsajátítása...) Már a 3-4 éves is képes olyan hasznos feladatok elvégzésére, ahol önállósodik, ügyesedik. Legtöbbször a szülőket, nagyszülőket kell meggyőzni arról, hogy hadd csinálja a gyermek amit már tud, mert az akarat megvan benne. „Majd én egyedül!” Fel tudják venni ruhájukat, cipőjüket. Levett ruhadarabjaikat segítséggel össze is tudják hajtani. Szívesen viszik az evőeszközöket asztalukra, majd használat után a tálalóasztalra. Megfelelő időt biztosítunk a helyes tisztálkodás gyakorlására, ügyelve az alaposságra. A zsebkeendőhasználat helyességét otthon és az óvodában is gyakorolják.

b) Naposi munka:

Az önkiszolgálással kapcsolatos munkafogások begyakorlása után fokozatosan vezetjük be. A csoport fejlettségi szintjétől függ, hogyan bővítjük a naposi munka körét. Az óvodapedagógus mindig pozitívan értékeli a gyermek tevékenységét, és türelemmel várja meg, míg befejezi azt. A segítőkész, türelmes magatartás a dajka nénikre is vonatkozik. 5-6-7-éves korban válhat a naposi munka teljessé, amikor már mindent a napos készít az asztalra társainak. Higiéniai szempontból javasolt, hogy még ebben a korban se a napos szedje le az asztalt étkezés után, hanem tegye ezt minden gyermek saját maga.

Környezet rendjének megőrzése:

A teremrendezésben és a játékok elrakásában kezdetben segítenek, majd egyedül végzik. Ahhoz, hogy a játékokat rendben tudják tartani, megfelelő helyet és tárolókat használunk. Óvodánkban váltócipőt használnak gyermekeink. Az átöltözés a folyosókon történik, kettő csoport a nagyobb, egy a kisebb folyosón öltözködik. Az öltözőblokkok rendjét a gyermekek, a szülők, óvodapedagógusok, dajkák segítségével igyekszünk megőrizni. Az udvari játszórészek folyamatos

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

rendben tartásában segítenek gyermekeink. Arra neveljük őket, hogy óvják a fák, bokrok épségét – ne tördeljék az ágakat, leveleket –papírt, kis dobozokat ne dobjanak el. Megismerkedünk a szelektív hulladékgyűjtés és komposztálás alapjaival.

Alkalomszerű, a napi élet során adódó munkák:

A szobanövények gondozásába alkalomszerűen vonhatók be a 3-4 évesek. Kertünkben, udvarunkon figyelemmel kísérhetik a nagyobbak tevékenységét. A 4-5 évesek felnőtt segítségével már meglocsolhatják szobanövényeinket. Ügyelünk arra, hogy a gyermeki felelősség miatt ne pusztuljanak el a növények, de nem is kötelezzük gondozásukra gyermekeinket. 5-6-7 éves korban felnőtt segítségével részt vesznek a virágültetésben, az udvar rendben tartásában. Óvják környezetünket, szépítsék, tartsák rendben! Beszélgetünk a környezet rongálásáról, a szemetelésről. Alkalomszerű munkát jelent az ünnepekre való készülődés, az óvoda díszítése. Alkalmanként segítenek a kisebbeknek, társaiknak az öltözködésben, vagy az ágyazásban, olyan tevékenységekben, melyekben azok segítségre szorulnak. Pihenéskor minden csoportban pizsamát használunk, amit kéthetenként a szülők mosnak. Minden korban és minden munkafajtánál fontos, hogy a gyermek be tudja fejezni amit elkezdett, ezért adjunk elég időt rá, és soha ne csináljuk meg újra a jelenlétében. Minden tevékenységünk során a takarékosagra hívjuk fel figyelmüket. (Feleslegesen ne engedjenek vizet, ami újra hasznosítható, pl.: ajándékkészítésnél felhasználjuk.)

i. A fejlődés jellemzői az óvodáskor végére

A gyermek belső érése, valamint családi nevelése és az óvodai nevelés folyamatának eredményeként érje el az iskolai élet megkezdéséhez szükséges fejlettségi szintet. A három éves kortól kötelező óvodába járás ideje alatt az óvodai nevelési folyamat célja, feladata a gyermeki személyiség harmonikus testi, lelki és szociális fejlődésének elősegítése. Gyermekeink 6-7 éves korra lassú átmenetben eljutnak a sikeres iskolakezdéshez szükséges fejlettségi szintre, mely megfelelő testi, lelki, szociális érettséget feltételez. A szociálisan egészségesen fejlődő gyermek, kedvező iskolai légkörben készen áll az iskolai élet és a tanító elfogadására, képes a fokozatosan kialakuló együttműködésre, a kapcsolatteremtésre felnőttel és gyermektársaival. Egyre több szabályhoz tud alkalmazkodni, késleltetni tudja szükségletei kielégítését. Kitartása, munkatempója, önállósága, önfegyelme megfelelő szintű. A rugalmas iskolakezdés érdekében az életkor mellett a gyermek fejlettségi szintjét javasoljuk figyelembe venni.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az SNI- s gyermekek esetében folyamatos, speciális szakemberek segítségével végzett pedagógiai munkával érhető el fejlődés.

Az egészséges életmódra nevelés terén

Önállóan, figyelmeztetés nélkül tisztálkodnak, mosnak fogat, fésülködnek. Igényükké válik a tisztaság. Készség szintjén használják az evőeszközöket, esztétikusan terítenek, vigyáznak az asztal rendjére, tisztaságára, kulturáltan étkeznek. Önállóan szednek az ételből, öntenek folyadékot, eldöntve, hogy mennyit kérnek belőle. Önállóan, időjárástól függően öltöznek, vetkőznek. Ruhájukat ki-begombolják, cipőjüket befűzik, bekötik. Ügyelnek saját külsejükre, vigyáznak ruhájukra, kialakul bennük a tiszta, rendez környezet igénye, vigyáznak arra. Mozgása összerendezettebb, harmonikusabb. Erőteljesen fejlődik a mozgáskoordináció és a finommotorika. Mozgását, viselkedését, testi szükségletei kielégítését szándékosan irányítani képes. Megszeretik és igénylik a szabadban való mozgást, tartózkodást, tevékenységet. Ezáltal edzettekké, kiegyensúlyozottakká válnak.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére az érzelmi nevelés és a szocializáció terén

A gyermekek szívesen járnak óvodába, ragaszkodnak csoportjukhoz, óvodapedagógushoz, társaikhoz, ez megnyilvánulásaikban is tükröződik. Közös tevékenységben aktívan és érdeklődéssel vesznek részt. Szokásrendszerük megerősödik, belső igénnyé válnak a helyes viselkedésformák. Érdeklődők, nyitottak, aktívak, szeretnek beszélgetni. Örömmel vállalnak feladatot, szívesen dolgoznak a közösségért. Segítenek egymásnak, megértővé, türelmesebbé válnak, konfliktushelyzetben megegyezésre tudnak jutni. Átélik, hogy jó az óvodában, de várják az iskolát, melyre szociálisan érettek.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén az anyanyelvi, az értelmi nevelés terén

Érthetően, folyamatosan kommunikál, beszél. A gyermekek aktívan használják szókincsüket. Beszédük összefüggő, de gyakori a szóismétlés, kötőszó - halmozás. Egymást és a felnőtteket végig tudják hallgatni. Helyesen használják a névmásokat, névutókat az igeidőt és módokat. Beszédüket érzelmeik szerint gesztusokkal, arcjátékkal kísérik. Beszédhangjaik tiszták. A gyermekek eléri a tanuláshoz szükséges testi, szociális és értelmi érettséget. Álló képességük lesz, kitartóak lesznek. Kialakul feladattudatuk, feladattartásuk. Kellő érdeklődéssel várják az iskolakezdést.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végén a lelki nevelés terén:

Tudjanak elcsendesedni. Vegyenek rész hittan foglalkozáson. Ismerjenek meg az életkoruknak megfelelő imádságokat, énekeket, igékkel. Vegyenek részt dalos, verses szolgálatunkkal néhány egyházi ünnepen. Ismerjék a Biblia egyszerű történeteit. Vegyenek részt Istentiszteleten legalább havonta egyszer családjukkal. Ismerjék a templom berendezéseit, azok funkcióját. Viselkedésükben a mások felé irányuló szeretet nyilvánuljon meg

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére a játék tevékenységek terén:

A gyermekek képesek több napon keresztül ugyanazt a játékot együtt játszani. Gyakran játszanak tartalmas szerepjátékokat, érthetően beszélnek, ők maguk is találnak ki történeteket, melyeket eljátszanak. Dramatizálnak, báboznak ismert meséket, történeteket. Bonyolult építményeket hoznak létre. Szeretik a szabályjátékokat, be is tartják a szabályokat. Együtt tudnak működni a játékban, magatartásukban megjelennek az óvodában megtanult és elvárt viselkedési szabályok.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére mese-vers, területén

Szeretik a mondókákat, verseket, meséket. Várják és igénylik a mesehallgatást. Vállalkoznak önálló mesélésre, bábokkal improvizálnak, igénylik a mese dramatizálását. Önkifejezésük egyik módjaként képesek mesealkotásra, mesefolytatásra, tanulságok megfogalmazására. Megbecsülik a csoport könyveit, képesek saját mesealkotásra. A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére: ének, zene énekes játékok. A gyerekek szeretnek együtt és egyedül énekelni. Élvezettel játszanak énekes játékokat, maguktól is kezdeményezik. Szívesen improvizálnak mozgást, dallamot, ritmust. Érzik az egyenletes lüktetést, a dalok mondókák ritmusát. Szeretik az óvodapedagógus énekét, és a zenehallgatást. Megkülönböztetik a zene elemeit, hangszíneit Szívesen használják a ritmushangszereket.

A fejlődés várható eredményei az óvodáskor végére: rajzolás, mintázás kézimunka terén

Képesek a tárgyak térbeli kiterjedésének felismerésére, formai jellemzők megnevezésére, megjelenítésére. Biztonsággal, készség szintjén kezelik a különböző eszközöket. Emberábrázolásaikban megjelennek a részformák és az egyszerűbb mozgások. Mondanivalójukat vizuálisan is ki tudják fejezni. Önállóan választanak technikát, ötletesen felhasználva az anyagokat. A környezet szépítésében szíves vesznek részt. Becsülik és értékelik egymás munkáját.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A fejlődés várható jellemzői az óvodáskor végére mozgás terén:

Szeretik és igénylik a mozgást. Mozgásuk rendezett.

Testileg: Egészségesen fejlődő gyerek hat éves kora körül eljut az első alakváltozáshoz. Megkezdődik az első fogváltás, megváltoznak testarányaik. Harmonikus finommozgásra képes. Irányítani képes a testi szükségleteinek kielégítését, mozgását, viselkedését. Testi képességeik fejlettsége, állóképességük, teherbírásuk jó.

Szeretik és maguk is kezdeményezik a mozgásos játékokat, a szabadban és zárt térben egyaránt. Az ügyességi és szabályjátékok szabályait betartják, kialakul bennük az egészséges versenyszellem, önfegyelmük megerősödik. Térben jól tájékozódnak, mozgáskultúrájuk jó.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végére a külső világ tevékeny megismerésében:

A gyermekek tudják szüleik, a családtagok nevét, foglalkozását, lakcímüket. Ismerik az óvoda környékét, falunk nevezetes helyeit, főbb intézményeit, azok rendeltetését. Ismerik környezetünk fáit, néhány bokor és virág nevét. Ismerik a növény és állatgondozás alapjait. Tudnak közlekedni, ismerik a legfontosabb közlekedési szabályokat. Ismerik az évszakokat. Tudják az emberi test felépítését. Ismerik a színek sötétebb-világosabb árnyalatait is. Hajlanak a környezet óvására, védelmére. A környezettudatos magatartás alapjaival rendelkeznek Számlálnak legalább 10-ig. Tudják mi a különbség a sorszámnevek és a tőszámnevek között. Képesek a részekből egészet alkotni. Mennyiségeket becsléssel és számlálással megállapítanak, tízes számkörben elemi műveleteket végeznek. Felismerik, megnevezik a legegyszerűbb geometriai formákat. Térben és síkban jól tájékozódnak. Használják a névutókat. Sorozatokat folytatnak és maguk is alkotnak. 3-4 elemből, vagy színből variációkat hoznak létre. Felismerik az egyszerű ok-okozati összefüggéseket, képesek tevékenységüket szóban is kifejezni.

A fejlődés várható jellemzői óvodáskor végén munka jellegű tevékenységek terén:

Önmagukkal kapcsolatos teendőket önállóan végzik. Figyelnek környezetük rendjére, tisztaságára, igény szint alakul ki környezetükkel kapcsolatban. A közösségért végzett munkát szívesen vállalják és pontosan végrehajtják. Alkalmi megbízásokat önként vállalnak. Üzeneteket szóban, írásban a megfelelő személynek udvariasan átadnak. A szükséges eszközöket a meghatározott helyről elhozzák, megtanulják a legszükségesebb eszközök és szerszámok használatát. A naposi munkákat önállóan és esztétikusan látják el.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A fejlődés várható eredménye óvodáskor végére a tevékenységben megvalósuló tanulás terén:

A gyermekek egyéni fejlettségének megfelelően. Nyitottá válnak az iskolába lépésre. Megjelenik a tanulás alapját képező szándékos figyelem. A tanuláshoz szükséges képességei kifejlődnek, az önkéntelen emlékezeti bevésés és felidézés mellett megjelenik a szándékos bevésés és felidézés. Megnö a megőrzés időtartama, nő a figyelem tartalma, terjedelme. Megindul az elemi fogalmi gondolkodás- a cselekvő, szemléletes és képszerű gondolkodás mellett.

6. ESÉLYEGYENLŐSÉG - az egyenlő hozzáférés biztosítása

Az esélyegyenlőség megvalósításának alapfeltétele a diszkrimináció mentesség, szegregációmentesség és a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek oktatási és társadalmi integrációjának előmozdítása. Az alapdokumentumban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. Az óvodai nevelés a sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszik.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek:

a) Különleges bánásmódot igénylő gyermek:

- Sajátos nevelési igényű gyermek
- Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- Kiemelten tehetséges gyermek

b) Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek

Sajátos nevelési igényű gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján mozgásszervi, érzékszervi, értelmi vagy beszéd fogyatékos, több fogyatékoság együttes előfordulása esetén halmozottan fogyatékos, autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (súlyos tanulási, figyelem vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.

Dél-Balaton Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek:

Az a különleges bánásmódot igénylő gyermek, aki a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján az életkorához viszonyítottan jelentősen alul teljesít, társas kapcsolati problémákkal, tanulási, magatartásszabályozási hiányosságokkal küzd, közösségbe való beilleszkedése, továbbá személyiségfejlődése nehezített vagy sajátos tendenciákat mutat, de nem minősül sajátos nevelési igényűnek.

Célunk:

- A sajátos nevelési igényű gyermek önmagához viszonyított fejlődésének biztosítása ép gyermekcsoport közösségében, pozitív ráhatásokra építve
- Az ép gyermekek esetében: az ember, mint érték megtapasztalása, a „mással” szembeni tolerancia és segítőkész szándék belsővé tétele
- A gyermekek fejlődéséhez alapvetően szükséges érzelmi biztonság megteremtése és megtartása
- Optimális körülmények biztosítása a folyamatos fejlődéshez
- A speciális nevelési szükségletekhez, életkori sajátosságokhoz igazodó segítség adása annak érdekében, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek az átlagos képességű gyermekekhez minél jobban közelítő személyiséggé váljanak.
- Befogadó, máságot elfogadó környezet biztosítása, amelyben a gyermekek viselkedése kizárja a hátrányos megkülönböztetést, a zaklatást (megfélemlítés, megalázás, az emberi méltóság megsértése).
- Különleges gondozást igénylő gyermekek ellátása
- A fokozott érzelmi igények kielégítése
- A sérülés mértékétől függő alkalmazkodó képesség, akaraterő, önállóság, együttműködő készség kialakítása
- A szokásostól eltérő fejlesztő eljárások alkalmazása
- A képességek egyenetlenségéhez igazodó, sérülés-specifikus egyéni fejlesztés, különös tekintettel a kompenzációra
- Az értelmi képességek korrekciója az egész személyiség fejlődése érdekében
- Egyéni fejlesztési terv kidolgozása a felmérés alapján

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- A sajátos nevelési igényű gyermekeknél a jobb teljesítményt mutató területek felismerése, gondozása, megerősítése a harmonikus pszichés fejlődés érdekében
- Kapcsolattartás a szülőkkel, pedagógusokkal, szakszolgálatokkal

A sikeres integráció feltételei, közé tartozik a pedagógusok, szülők, óvodai dolgozók attitűd váltása, innovatív szemléletmódjának kialakítása. Amennyiben valamelyik félben nincs meg a befogadás, együttműködés szándéka, akkor nem beszélhetünk sikeres integrációról. Óvodákban a sérülés specifikus fejlesztését (érzékszervi, mozgás, beszéd stb.) utazó szakember, illetve megbízásos jogviszonyban alkalmazott szakember látja el.

A speciális szakember feladatai:

- A rehabilitációs /rehabilitációs foglalkozások megtartása, ezekről az egyéni fejlődési lap vezetése
- Fejlesztési terv készítése a fogadó pedagógussal, az adott intézményben dolgozó gyógypedagógussal, fejlesztő pedagógussal együttműködve
- Rendszeres konzultáció, módszertani segítségnyújtás az SNI tanuló pedagógusainak a szolgáltatást kérő intézmény feladatai
- A fejlesztési tervben szereplő és a gyógypedagógus által javasolt módszertani eljárások, feladatok megvalósítása
- A fejlesztéshez helyiség biztosítása

A gyógypedagógussal való folyamatos együttműködés Minden egyéb tevékenység normál óvodai foglalkozások keretében történik. Hangsúly az együttes tevékenységen, közös játékban, kölcsönös kommunikációban van. A nevelés hatására fejlődik a gyermekek alkalmazkodó képessége, akarat ereje, önállósága, együttműködési készsége. A sikerkritérium minden esetben a gyermek beilleszkedése, önmagához képest való fejlődése. Az eredményes integráció egyik legfontosabb eleme a megfelelő csoportlétszám. Az integrációt csak megfelelő csoportlétszám mellett lehet felvállalni. A sikeres fejlesztés érdekében fontosnak tartjuk a szakmai kapcsolatok kiépítését, amelyek egyrészt segítenek a pontos differenciált diagnózis felállításában, másrészt bővítik a terápiás lehetőségek körét, a sérülés jellegének megfelelően. Az integrált neveléshez szükségesek az alapvető tárgyi eszközök. (11/1994. (VI.8) MKM rendelet 7. sz. melléklete alapján) folyamatosan bővíteni kell a fejlesztéshez szükséges

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

eszközöket. Az óvodában az utazó gyógypedagógiai szolgálat feladata a sérülés specifikus tárgyi eszközök biztosítása, valamint javaslattétel az óvoda pedagógusainak a speciális eszközök beszerzésére.

A kiemelt figyelmet igénylő gyermek fejlettségének mutatói az óvodai élet végére:

- Gyermekenként változó a sérülés mértékétől befolyásolt, és függ a fejlesztés sikerétől
- Sikerként könyvelhető el, ha a gyermek jól érzi magát a közösségben, amely befogadta őt
- A pedagógusok, a társak és a szülők elfogadó, segítő magatartása biztonságot jelent számára, így alakul önbizalma és környezetéhez való viszonya.

a. Sajátos nevelési igényű gyermekek integrált nevelése

Az integrált nevelés előnyei:

- a gyermek személyiségére pozitívan hat
- az SNI gyermek beilleszkedik ép társai közé
- a befogadó csoport empátiája nő, megtanul segíteni társának
- gyorsul a fejlődési tempó
- az iskolai integrációt elősegíti

Az SNI gyermek szempontjából:

- megtanulja, hogy ő más
- konfliktuskezelő stratégiákat sajátít el
- megtanul harcolni, küzdeni, nő a kitartása
- megsokszorozott szociális kölcsönhatások érik
- társadalmilag elfogadott magatartásrepertoárt sajátít el, a keresztyén magatartással, szemlélettel körülölelve fejlődik, alkalmazkodik
- Szocializációja magasabb szintre jut

Az egészséges gyermek szempontjából:

- beépül a másság tapasztalata
- kialakulnak morális értékek (felebaráti szeretet, empátia, segítőkészség, tolerancia)
- megtanulja az együttműködés más formáit
- saját épsége, egészsége felértékelődik
- elfogadóvá válik

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- önismerete, önértékelése erősödik
- fejlődik alkalmazkodóképessége

Az illetékes szakértői bizottságok szakvéleményével, és intézménykijelölő határozatával kerülnek óvodánkba. Az integrált óvodai csoportokba maximum 2-3 sajátos nevelési igényű gyermeket vállalunk a Köznevelési Törvény 1993. évi 79.tv. 3.sz. melléklet I.II pontja alapján.

b. A sajátos nevelési igényű gyermekek ellátása

Az Óvodai nevelés országos alapprogramban meghatározott nevelési, fejlesztési tartalmak minden gyermek számára szükségesek. A sajátos nevelési igényű gyermekeknél is a nevelés általános célkitűzéseinek megvalósítására törekszünk. Célunk, hogy a nevelési programban foglaltak és a sajátos nevelési igény összhangba kerüljenek.

Ennek biztosítását szolgálja:

- az óvodapedagógusaink tájékozódnak a rájuk bízott sajátos nevelésű gyermek fejlődési zavarának jellemzőiről, megismerik azokat a speciális feladatokat és módszereket, amelyeket a mindennapi nevelés-oktatás során alkalmazniuk kell.
- az integrált nevelésben, fejlesztésében részt vevő pedagógusainknak magas szintű pedagógiai, pszichológiai képességekkel (elfogadás, tolerancia, empátia, hitelesség, az eredményeket értékelő nevelői attitűddel) és az együttneveléshez szükséges kompetenciákkal kell rendelkezniük.
- Az óvodai nevelőmunkánk során a sérült kisgyermek harmonikus személyiségfejlődését az elfogadó, az eredményeket értékelő, nevelői attitűddel segítjük.
- Elfogadjuk az egyéni különbségeket, valamint individuális pedagógiai módszerek, technikák alkalmazásával szervezzük meg nevelőmunkánkat. Az elvárásaink igazodnak a gyermekek fogyatékoságának jellegéhez, súlyosságának mértékéhez, fejlődésének üteméhez.
- A gyermekek értékelésénél figyelembe vesszük az egyéni képességeket, illetve a fejlettségi szinthez viszonyított fejlődést.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Figyelembe vesszük, hogy terhelhetőségüket biológiai állapotuk, esetleges társuló fogyatékoságuk, személyiségjegyeik befolyásolják.
- Fejlesztésük a számukra megfelelő területeken valósuljon meg,
- A sajátos nevelési igényű gyermekeket a nevelés, a fejlesztés ne terhelje túl, fejlesztés játékos jellegű legyen. Ezt segítheti a gyermekek érdeklődési területének megismerése, ami kiindulási alapot nyújthat a gyermekek fejlesztésében.

A gyermekek rehabilitációs, rehabilitációs célú fejlesztésének az alapja a szakértői bizottság szakvéleménye. A bizottság által meghatározott szakirányú fejlesztést a pedagógiai szakszolgálat szakemberei látják el.

c. A sajátos nevelési igényű gyermekek sérülés-specifikus fejlesztésének céljai és feladatai

SÉRÜLÉS TÍPUSA	CÉLUNK	FELADATUNK
Beszéd fogyatékos gyermekek (nyelvfejlődési és beszédzavarok)	A nyelvi kommunikáció megalapozása, megindítása, fejlesztése. A speciális nevelés keretében biztosított fejlesztés segítségével az iskolába lépéshez szükséges fejlettségi szint elérése. A hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával. Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására. Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése. Az egyes	Az aktív nyelvhasználat és kommunikáció kialakítása, az értelmi fejlesztés, a mozgás és észlelési funkciók, valamint a vizuomotoros koordinációs készség javítása, az érzelmi élet fejlesztése, speciális eszközök és módszerek alkalmazásával egyéni és kiscsoportos fejlesztési formában. Az ismeretszerzést sokoldalú tapasztalatszerzést biztosító módon, cselekvésbe ágyazott játékos módszerekkel tegyük lehetővé. Intenzív, jól

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	területeken jelentkező kimagasló képességek területén támogatás nyújtása.	strukturált és a meglévő töredékkészségek használata, az egyéni motiváció megteremtése. Azoknál a beszéd fogyatékos gyermekeknél, akiknél több beszédprobléma együttesen fordul elő, vagy a beszéd fogyatékosághoz a testi érzékszervi- és pszichés fejlődés zavara társul, az eredményes fejlesztés érdekében a logopédia és a társuló fogyatékoság módszereinek kombinációját kell alkalmazni.
A fejlődés egyéb pszichés zavarával (súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermek	A sikeres beilleszkedés, az iskolába lépésre való felkészülési folyamat segítése. A hiányzó vagy sérült funkciók kompenzálása vagy helyreállítása, a meglévő ép funkciók bevonásával. Törekvés a különféle funkciók egyensúlyának kialakítására. Az egyéni sikereket segítő tulajdonságok, funkciók fejlesztése. Az egyes területeken jelentkező kimagasló képességek	A gyermek szakértői bizottsági véleményében foglaltakra alapozva a rész-képesség-zavarok egyéni fejlesztési terv szerinti korrekciója és kompenzálása tudományosan megalapozott szakmai módszerek alkalmazásával. A teljesítménykudarckokra épülő másodlagos zavarok, inadaptív viselkedés kialakulásának megelőzése, és az eredményes iskolai előmenetelhez szükséges

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	területén nyújtása.	támogatás	készültség megalapozása. A fejlesztés szakmai teamben, és a szülő aktív bevonásával történjen.
--	------------------------	-----------	--

Amennyiben a gyermek sérülése specifikus, az egyéni fejlesztést szakosodott gyógypedagógus terapeuta végzi. Az általuk elkészített fejlesztési terv alapján tesznek javaslatot az óvodapedagógusoknak a gyermek igényeihez igazodó környezet kialakítására.

d. Beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek (BTMN) differenciált fejlesztése

Célunk:

- A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézségekkel küzdő gyermekek életkorukhoz és önmagukhoz mért fejlesztése gyermek csoportban

Feladatunk:

- Társas kapcsolataik kialakításának, magatartás szabályozási hiányosságainak csökkentése
- A sajátos tendenciát mutató személyiség fejlődésük figyelembevételével, a közösségbe történő integrálásuk, fejlesztésük
- A gyermekek teljesítménynek, magatartásának az átlag felé történő közelítése

Megvalósulás folyamata:

- A Szakértői Bizottság véleménye alapján a gyermekek fejlesztése egyénileg és csoporton belül fejlettségüknek megfelelő keretek között.
- Elfogadó, befogadó óvodai légkör kialakítása.
- Az óvodapedagógusok és a nevelő munkát közvetlenül segítők pozitív példaadása.

A fejlődés várható eredménye:

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Beilleszkednek a gyermek csoportba, a szokás-szabály rendszert elfogadják, alkalmazkodnak hozzá
- Magatartásuk az átlag felé közelít
- Iskola érettség mielőbbi elérése
- Az integrációt elősegítő gyermekcsoport kialakulása

e. Hátrányos helyzetű (HH), halmozottan hátrányos helyzetű (HHH), differenciált fejlesztése

Célunk:

- Az intézményünkbe járó HH, HHH gyermekek megfelelő képzése, fejlesztése, felzárkóztatása
- HH, HHH gyermekek teljes körű beóvodázása és ellátása

Feladatunk:

- Inger gazdag érzelmi biztonságot nyújtó környezet megteremtése
- Kapcsolat felvétel a családokkal, a szociokulturális háttér feltérképezése
- A szülők nevelő partnerként való elfogadása
- Hátrányos helyzetű gyermekek közösségbe való beilleszkedésének elősegítése
- Másság elfogadtatása a gyermekekkel, szülőkkel, dolgozókkal
- A fejlesztés, felzárkóztatás feltételeinek megteremtése

Megvalósulás folyamata:

- A gyermekek óvodába érkezése idején érzelmi biztonság megteremtése. Az integrációt elősegítő gyermekcsoport csoport kialakítása. A családi környezet megismerése / Környezettanulmány, családlátogatás/
- A gyermekek beilleszkedési nehézségének, szorongásának feloldása
- Szülőkkel partneri viszony kialakítása és fenntartása
- A gyermekek önkifejezésének fejlesztése játékon, bábjátékon, mesén, kreatív tevékenységeken keresztül

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Könyv és információ hiány miatt fogalomalkotásuk fejlesztése, a beilleszkedési kudarcok csökkenése
- Alkalmazkodó készség növelése /énekes játékok, népi játékok, néptánc/
- Az iskolakezdéshez szükséges képességek és készségek fejlesztése

A fejlődés várható eredményei :

- HH, HHH gyermekeink a szokások, szabályok, normák elsajátítása által a közösségünk elfogadott, aktív tagjává válik.
- Értelmi, érzelmi, mentális és szociális érettségük korosztályuknak megfelelő.
- Iskolakezdés megfelelő időben
- Rendszeresen járnak óvodába

f. A kiemelkedő képességű gyermekekkel való egyéni foglalkozás

Célunk:

- A tehetségígéretes gyermek felismerése, fejlődésének elősegítése

Feladatunk:

- Megfelelő környezeti feltételek megteremtése, derűs, nyugodt inkluzív óvodai légkör biztosítása.
- A fejlődés feltételeinek biztosítása (eszköz, anyag, hely, idő), speciális szükségletek kielégítése → Biztatás, támogatás, tevékenységek biztosítása
- Intellektusuk és kreativitásuk ösztönzése, különbözőségek elfogadása
- A tehetség és megjelenési formájának felismerése:
 - Intellektuális képességekben (szókincs, emlékezet, gondolkodás, kreativitás)
 - Speciális képességekben (zenei, ábrázoló, matematikai, pszichomotoros, szociális)
 - Viselkedés jegyekben (intenzív érdeklődés, erős akarat, energikusság, érzékenység)
- A szülő segítése gyermeke nevelésében

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- A gyermekek megfelelő iskolaválasztásának segítése

Megvalósulás folyamata:

- Differenciált feladatátadással egyéni, páros és mikrocsoportos foglalkoztatási formában az egyéni képességek fejlesztése
- Kiemelkedő képességű gyermekek számára fejlesztési terv készítése, a tehetséges gyermek „erős oldalainak” megerősítése, a fejlesztési eredmények rendszeres értékelése
- Pozitív értékeléssel (óvodapedagógus, gyermek, szülő) sikerélmény biztosítása
- Képességeiknek megfelelő nevelési időn kívüli foglalkozásokra történő irányítás A fejlődés várható eredménye
- A gyermek igényli kiemelkedő képességeinek fejlesztését, azt örömmel éli meg, belső motivációja a fejlődés
- Megtalálja kiemelkedő képességének megfelelő tevékenységet
- Képes önálló, látványos és színvonalas produktumok létrehozására

g. Gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő pedagógiai tevékenységek

Célunk:

- A kedvezőtlenebb helyzetű társadalmi réteg tagjainak gyermekei számára az életben való boldogulás érdekében esélyegyenlőség biztosítása
- A családi környezetben bármely okból fejlődésében akadályozott, hátrányos helyzetű, halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett, illetve sajátos nevelési igényű, BTM-es gyermek védelme, nevelése
- A kiemelkedő képességű gyermekek nevelése, tehetséggondozása
- Gyermekközpontúság, gyermeki jogok, érvényesülésének biztosítása
- Integráció

Feladatunk:

- Jelzéssel élni a gyermek veszélyeztetettsége esetén az intézményvezetőnél és a gyermekjóléti szolgálatnál.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Hatósági eljárás kezdeményezése a gyermekbántalmazás, súlyos elhanyagolás, továbbá a gyermek önmaga által előidézett súlyos veszélyeztető magatartása esetén
- A vezetőség és a jelzőrendszer szereplőinek kölcsönös együttműködése, tájékoztatása
- Családban történő nevelkedés elősegítése
- Az intézménybe járó gyermekek problémáinak felismerése, kezelése, esetek feldolgozása, orvoslása
- A gyermekeket érő károsító hatásokat megelőzni, enyhíteni, elhárítani
- Olyan óvodai nevelés biztosítása, amely a gyermekek számára lehetővé teszi az egyenlő hozzáférést, segíti az előítéletek megszüntetését

Konkrét feladatok:

- Veszélyeztetett, vagy hátrányos helyzetű gyermekek óvodába kerülésének elősegítése, óvodába járásának figyelemmel kísérése
- Gyermeki jogok érvényesülésének biztosítása intézményen belül és családban, szükség esetén javaslat, óvó – védő intézkedésre
- A család szociokulturális hátterének megismerése
- A problémával küzdő gyermekek esetében az okok felismerése szükség szerint szakemberek bevonása
- A gyermekek óvodába járásának figyelemmel kísérése, szükség esetén jelzések megtétele.

Óvó-védő feladataink:

- Szociális szolgáltatások megszervezése, ellenőrzése
- Egészségügyi szűrővizsgálatok megszervezése, előkészítése

Szociális feladatok:

- Szociális kedvezmények biztosítása
- Szociális ellátások nyújtása

Korrektív feladatok:

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Felzárkóztatás érdekében fejlesztési feladatok meghatározása, fejlesztési terv alapján – egyéni fejlesztés, egyéni bánásmód szerint
- Szülőkkel megfelelő partnerkapcsolat kialakítása, szükség és igény esetén tanácsadás, szakemberek bevonása

Speciális feladat:

- Partnerkapcsolat kiépítése, fenntartása gyermekvédelmi szervekkel, személyekkel
- Különleges bánásmódot igénylő gyermekek, integrált, differenciált, nevelése, fejlesztése

Baleset-megelőzés pedagógiai feladatai:

- A gyermekek részére az egészségük, testi épségükhöz szükséges ismeretek átadása, magatartási szabályok tisztázása, balesetek elkerülésének megelőzése
- Gyermekbalesetek esetén a szükséges intézkedések megtétele, felelősök kijelölése
- Kirándulások előtt szülők beleegyezésének kikérése, aláírással hitelesítve
- Mozgáshoz használt eszközök, játékszerek és más tárgyak állapotának folyamatos ellenőrzése
- Veszélykerülő magatartási formák, technikák megtanítása.

Óvodapedagógusok kiemelt feladatai:

- Gyermekvédelemmel kapcsolatos célok és feladatok figyelemmel kísérése és azok megvalósításában aktív részvétel: jelzések fogadása, okok feltárása, kezelése
- Felzárkóztatás módjának, menetének meghatározása
- Felzárkóztatás, együttműködés logopédussal, szakszolgálatok munkatársaival
- Szükség szerint jelzések fogadása, továbbítása, gyermekvédelmi felelős, óvodavezető, gyermekjóléti szolgálat felé
- Indokolt esetben családlátogatások elvégzése, környezettanulmány készítése
- Fogadóórák, esetmegbeszélések szükség szerint
- Fejlesztési terv alapján – a fejlesztési területek figyelembevételével - egyéni fejlesztés, differenciálás: szociális érés elősegítése, kognitív képességek fejlesztése

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Balesetek elkerülése érdekében magatartási szabályok elsajátíttatása, megfelelő ismeretek nyújtása – csoportnaplóban való rögzítése.

7. Az óvodai élet megszervezése

Célunk:

- A gyermekek életkorának és egyéni sajátosságainak megfelelő életritmus és rendszeresség kialakítása, az ismétlődések által érzelmi biztonság megteremtése
- A gyermekek egészséges, tevékenységekben megnyilvánuló fejlődéséhez a folyamatos és rugalmas napirend, hetirend biztosítása, melyet a gyermekcsoportok óvodapedagógusai alakítanak ki
- A rugalmas napirend kialakításával megfelelő időtartamú, párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységek biztosítása, amely fejleszti a gyermekek együttműködő képességét, feladat tudatát. Növekvő időtartamú, (5-35 perces) csoportos foglalkozások tervezésével, szervezésével.

Feladatunk:

- A gyermekek szükségleteit, igényeit figyelembe véve a stabilitás, folyamatosság, rendszeresség, rugalmasság jegyében szervezett napirend, hetirend kialakítása
- A gyermek komfortérzetéhez szükséges optimális körülmények biztosítása
- Folyamatos szabad játék lehetőségeinek megteremtése
- A tevékenységek közötti harmonikus arányok kialakítása
- A gondozást kiemelten kezeljük, mivel az óvodapedagógus a gondozás során nevel, építi kapcsolatait a gyermekkel, segíti önállóságának fejlődését együttműködve a pedagógiai munkát segítő dajkával
- A tevékenységbe ágyazott tanulás komplex készség és képesség fejlesztésének megteremtése (hely, idő, eszköz, élmény)

Megvalósulás folyamata, feltételek megteremtése

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Az intézmény a gyermekek érdekének megfelelően, életkoruk függvényében homogén vagy heterogén csoportokat alakít ki
- Az óvodapedagógus által szervezett tanulási tevékenységek szervezeti keretei kötetlen jellegű és kötött jellegű, 5-35 perces időtartamú
- A fejlesztési tartalmak szervezeti formái lehetnek: egyéni, páros, mikrocsoportos, frontális, valamint csoportközi szervezésű
- A szervezett mozgásfejlesztés, testnevelés kis-, középső és nagycsoportban egyaránt kötött formában történik.

Hetirendünkben határozzuk meg a domináns tevékenységek sorát. Az óvodában a nevelőmunka kulcsszereplője az óvodapedagógus, aki a teljes nyitva tartás alatt foglalkozik a gyerekekkel. A hetente rendszeresen visszatérő tevékenységek biztosítják a különböző fejlesztési tartalmak harmonikus egyensúlyát. A heti rendben meghatározott domináns tevékenységek, az aktualitástól, spontaneitástól a szituációtól a gyermekek igényeitől, illetve az időpontokhoz kötött gyermekprogramoktól függően változhatnak. Fontosnak tartjuk a komplexitásban rejlő lehetőségeket, valamint a szabad játék kitüntetett szerepét. Heterogén csoport összetétel esetén a gyerekek életkorának és fejlettségének függvényében alakul a választható tevékenységek aránya.

Napirendünk biztosítja a feltételeket a megfelelő időtartamú párhuzamosan végezhető differenciált tevékenységekhez. Rugalmassága a gyermek életkorához, szükségleteihez igazodik – különös tekintettel a SNI, HH, HHH, migráns, kiemelt figyelmet igénylő gyerekekre.

a. Napirend

IDŐ/ÓRA	TEVÉKENYSÉG
7 ⁰⁰ -11 ³⁰	A gyerekek folyamatos érkezése. Szabad játék a csoportszobában. Testápolás, folyamatos reggeli. Egyéni és csoportos tevékenységek, részképességek fejlesztése, párhuzamosan végezhető, differenciált tevékenységek biztosítása mellett.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	Szabad játék az udvaron, élményszerző séta.
11 ³⁰ -13 ⁰⁰	Gondozás, imádkozás, étkezés
13 ⁰⁰ -14 ³⁰	Pihenés
14 ⁴⁵ -17 ⁰⁰	Uzsonna és szabadon választott játéktevékenység

b. Hetirend

A hetirend összeállításánál a rugalmasság, a helyzethez való alkalmazkodás elősegíti, hogy azt a gyermek életének észrevétlen szabályzója legyen.

A 3-4 éves korosztály számára a kiegyensúlyozott légkör megteremtésére és a biztos szokás- és szabályrendszer kialakítására törekszünk. A játék elsődlegességét biztosítjuk. A játékos tevékenységekben megvalósuló fejlesztésen túl heti egy tornafoglalkozást tervezünk és napi 1 csoportos foglalkozást.

A 4-5 éves gyermekek számára játékos differenciált tevékenységet és heti 1 torna foglalkozást tervezünk, a gyermekek fejlettségének függvényében napi 1 csoportos foglalkozás.

A 6-7 évesek korcsoportjában játékos képességfejlesztő tevékenységeket, 1 torna foglalkozást, és a hét minden napjára legalább 30 perces csoportos foglalkozást szervezünk.

Minden korcsoportban megvalósítjuk az egyéni differenciált fejlesztést, felzárkóztatást és tehetséggondozást.

c. Az óvodai nevelőmunka tervezése

Célunk:

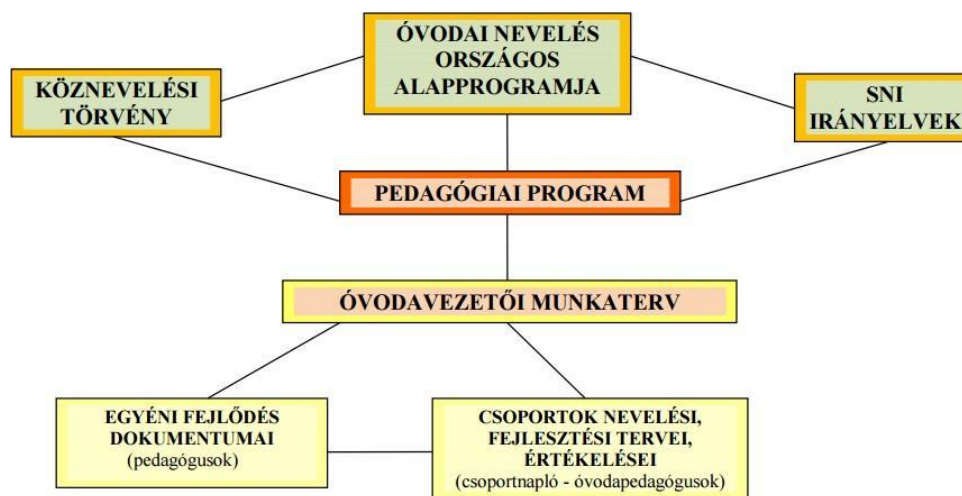
A tervezés módja, formája és tartalma koherens legyen a Pedagógiai Programban megfogalmazott alapelvekkel, célokkal, feladatokkal.

Feladatunk:

A pedagógiai tervezés struktúrájának kialakítása, elvek meghatározása.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

PEDAGÓGIAI TERVEZÉS DOKUMENTÁLÁSÁNAK STRUKTÚRÁJA

7.1. Tanulási tartalmak tervezése

Célunk:

Éves tematikus terv elkészítése a fejlesztő tevékenységekhez (kis- középső- nagycsoport, vegyes csoportokra)

Feladatunk :

Éves tematikus terv bontása heti ütemtervre

Megvalósulás folyamata:

A tematikus terv tartalmazza azoknak az ismereteknek a körét, amelyekkel az óvodában az óvodai élet alatt, minden gyermeknek találkoznia kell. A módszereket, témákat, a fejlesztés ütemét, eszközeit szabadon megválasztva, a szituációkat figyelembe véve, az óvodapedagógus választja meg.

Csoportok nevelési terve és értékelése :

A csoportok nevelési terve tartalmazza:

- nevelési célok, feladatok megvalósítását
- tevékenységi formákat, megvalósításuk folyamatát, elérendő célokat

Feladatunk:

A nevelési tervek, értékelések elkészítése:

Pedagógiai Program éves vezetői munkaterv, tematikus tervek alapján csoportos óvodapedagógusok

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A megvalósulás folyamata:

Az elkészített csoportnapló, amely tükrözi óvodánk sajátos arculatát, a Pedagógiai program általános feladatainak éves tartalmát, tevékenységek rendszerét:

- Egészséges életmódra nevelés
- Érzelmi, erkölcsi és közösségi nevelés
- Anyanyelvi nevelés, értelmi fejlesztés
- Játék
- Tevékenységekben megvalósuló tanulás
- Verselés, mesélés
- Ének-zene, énekes játék, gyermektánc
- Rajzolás, festés, mintázás, kézi munka
- Mozgás
- Külső világ tevékeny megismerése
- Tevékenységekben megvalósuló nemzetiségi nevelés az arra kijelölt csoportban
- Munka jellegű tevékenységek
- HH, HHH, SNI, BTM, kiemelkedő képességű gyermekek nevelésével kapcsolatos feladatok
- Partnerekkel való kapcsolattartás
- Gyermekvédelmi munka
- Óvodai hagyományok, ünnepek, jeles napok, rendezvények
- Óvodán kívüli programok tervezését

A tervezés és az értékelés féléves. Komplex ismeretnyújtás tervezése projektekkel tevékenységközpontokra bontva.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

III. ISKOLAI PEDAGÓGIAI PROGRAM

Egyházunkat megbecsülő, az idegen nyelvek iránt nyitott, természettudományos ismeretekkel rendelkező, önmagukért és környezetükért felelősséget vállaló demokratikus elveket valló családoknak ajánljuk iskolánkat, példát mutatva az európai szellemiség, az erkölcsben élő magyarság hagyományából, értékeiből.

Törekszünk arra, hogy alkotó, egészségüket megőrző, a szabad idejüket tartalmasan eltöltő gyermekeket neveljünk.

A környezetvédelem kimagasló helyet foglal el nevelő munkánk során, teremtett világunk, a természet óvására, védelmére, az egyének, és a közösségek felelősségének fontosságára tanítjuk gyermekeinket.

Gazdag programokkal, tevékenységformákkal emeljük a mindennapi képzések lehetőségét.

Biztosítunk úszást, táborozást, tömegsport foglalkozásokat, kihasználjuk a Balaton közelségéből adódó előnyöket, lehetőségeket, programokat, hangversenyek, koncertek, múzeumok, szervezünk színházlátogatást. A hagyományőrzés értékeit folyamatosan ápoljuk, a rendszeresen ismétlődő ünnepélyeink, évfordulóhoz kapcsolódó megemlékezéseink, rendezvényeink, a tudatosan kialakított szokások erősítik a magyarságtudatot, valamint az egyházi intézményhez tartozást.

Gondot fordítunk a tehetséggondozásra, felzárkóztatásra, a pedagógusok továbbképzésére.

Az intézményben folyó minőségi munkát a minőségirányítási rendszer folyamatos működtetésével biztosítjuk.

Valljuk, hogy a keresztyén nevelés akkor lesz eredményes, ha az intézményünkből olyan gyerekek kerülnek ki, akik ismerik és megtartják a társadalmi együttélés szabályait, akik türelmesek másokkal szemben, becsülik egyházukat, a magyar népet, történelmét. Tisztelik az európai és más népek kultúráját, óvják teremtett világunk kincseit.

Meghatározó intézményünkben a jó légkör, ahol a nevelő, a gyermek, a szülő egyaránt jól érzi magát. Ezt tükrözi a kölcsönös érdeklődés, bizalom, hitelesség, egymás iránti szeretet.

Erősségünk a komplex személyiségfejlesztés, személyes és társas kapcsolati és kognitív kompetenciák kialakítása, fejlesztése, megerősítése

A kompetencia alapú oktatással olyan képességrendszert alakítunk ki, amely megerősíti az egész életen át tartó tanulás képességének megszerzését. A tehetséggondozást, a felzárkóztatást, a tanulók érdeklődési körét, szem előtt tartva készítjük fel tanulóinkat a továbbtanulásra.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs készség minél magasabb szintre való emelése a használható nyelvtudás megszerzésének alapja, amit első osztálytól német nyelvoktatással és az idegen nyelvi kompetencia folyamatos fejlesztésével érünk el.

Nevelési programunk az életkori sajátosságokat figyelembe véve olyan közösségeket alakít ki, ahol egymás segítése, mások véleményének tiszteletben tartása, az egymáshoz való alkalmazkodás, a kulturált kommunikáció, a csapat szellem a természetes.

Fontosnak tartjuk, hogy az intézményi szintű rendezvényeink maradandó élményt nyújtsanak a gyerekeknek, vendégeknek, az intézmény nevelőtestületének, hatva az értelemre és az érzelemre egyaránt.

Az intézmény pedagógusainak személyisége, viselkedése, külső megjelenése, szavainak és tetteinek összhangja az egyik legmeghatározóbb minta. Személyes példaadással neveljük tanítványainkat, derűs keresztyén világszemlélettel, hogy legyen erejük és bátorságuk az új és meglepő élethelyzeteket is helyesen kezelni, az emberi jogok tiszteletben tartásával. Hisszük, hogy a fiatalok tőlünk kikerülve ép gondolkodású, szilárd erkölcsű felnőttek lesznek, akik fegyelmezett, kötelességtudó, becsületes és hasznos polgárai lesznek egyházainknak és hazánknak.

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola fő feladata, hogy minden gyermeket az érvényes állami közoktatási, valamint Magyarországi Evangélikus Egyház törvényeiben megfogalmazott oktatási célkitűzéseknek megfelelően oktassa.

A Bibliai alapra épített tanítás a gyermekekkel való mindennapos foglalkozás erősíti mindnyájunkban a keresztyén értékek elfogadását és gyakorlását. A személyre szóló szeretetteljes bánásmód, a következetesség, a türelem, a hitelesség, az egymás iránti szeretet példájával, a családokat segítve, velük összefogva neveljük a ránk bízott gyermeket.

Pedagógusaink elkötelezett, hivatásukat szerető emberek, munkaköri kötelezettségeiken túl nagyon sokat tesznek az iskoláért, a gyermekekért.

Kiemelt feladatunk a minőség érvényesítése a nevelésben és oktatásban. Minőségi munkával, a minőségi tanulás eszközeivel, a minőségi életre való felkészítés a célunk. Ez a törekvés gyermek és felnőtt számára egyaránt fontos.

A településen egyetlen egyházi intézményként működő általános iskolától jogosan várja el az egész település és vonzáskörzete az ide irányuló beiskolázási igények teljesítését. Ebből adódóan intézményünknek felmenő rendszerben eleget kell tennie a sajátos nevelési igényű gyermekek

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

integrált nevelésének oktatásának, valamint a kiemelkedő tehetségek kibontakoztatásának,
tovább fejlesztésének, és a tehetséggondozásnak.

1. A nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai

Értelmezés

Intézményünkben az alapító okiratban megfogalmazott feladatainkat látjuk el az idevonatkozó jogszabályi keretek között, adott tárgyi és személyi feltételek mellett. Munkánk összehangolása érdekében mindenkre vonatkozó alapelveket fogalmazunk meg, közös célokat és elvárásokat tűzünk magunk elé, aminek megvalósításához az egyes pedagógusok konkrét feladatokat kapnak, illetve vállalnak.

1.1 Nevelési értékeink

Evangéliumi

Jézus Krisztus a mérték. Pedagógusként is hozzámérjük magunkat, Őt követjük. Tőle tanulunk, és a ránk bízott fiatalokat is a tanítványi élet útján vezetjük. Közös törekvésünk, hogy semmit ne helyezzünk Isten elé, egész életünk során keressük Isten közelségét, és fölvállaljuk akaratának megvalósítását.

Jézus Krisztus a következő parancsolatot adta tanítványainak: „Az az én parancsolatom, hogy úgy szeressétek egymást, ahogyan én szerettelek titeket,” (Jn 15,12). A szeretet a teljes emberre irányul, nincs benne félelem, és szabaddá tesz. Az evangélikus nevelés és oktatás során az értékek továbbadása és a tanítás szeretetvezérelten valósul meg.

Luther Márton mondta: „A keresztyén ember szabad ura mindennek, és nincs alávetve senkinek. A keresztyén ember készséges szolgája mindennek, és alá van vetve mindenkinek.” A nevelési gyakorlatban képviselt krisztusi szabadság ezért természetesen mindig felelős és elkötelezett.

Befogadó

Felismerve a másik emberben Isten képmását, a lelkeszi, pedagógusi, gyermeki tanulói és szülői közösségek egymás közti és egymáson belüli kapcsolataiban is feladatunknak tartjuk, hogy megadjuk egymásnak az emberi méltóságnak kijáró tiszteletet és a Krisztusi szeretet szabadságát, hogy e képmás minél felismerhetőbben ragyogjon arcunkon.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az evangélikusság a történelmi sajátosságai miatt is mindig nagy figyelmet fordított arra, hogy önazonosságát a kisebbségek hagyományainak fölállalásával sajátos jellemzőinek elismerésével, érdekeinek képviselésével összhangban szemlélje.

Minden tőlünk telhetően megteszünk azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhesen hátrányos megkülönböztetés nemzetiségi, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Gyermekközpontú

Jézus Krisztus példaként állította elénk a gyermekeket. „Bizony az Úr az ajándéka a gyermek, az anyaméh gyümölcse jutalom.” (Zsolt. 127,3) A ránk bízott gyermekek ezért Isten kegyelmének jelei a számunkra, kiknek élete és személyisége a keresztyén nevelés során teljesebben kiigazán.

A nevelői és oktatói munka megtervezésekor figyelembe vesszük, és Isteni ajándékként tekintünk az egyéni sajátosságokra és adottságokra, és azokra építve a személyiség egészének fejlesztését és kibontakozását tűzzük ki célul. Az egyéni kiindulópontokhoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és fiatalok képességeit, tehetségét.

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a hittanórákon.

Életrevaló

Pedagógusként elkötelezzük magunkat a folyamatos fejlődés és megújulás mellett az egyéni lelki élet és a szakmai, módszertani ismeretek terén.

A kiemelkedő elméleti fölkészítés mellett hangsúlyt fektetünk a családi életre nevelésre, a szelíd viszálykezelésre, a társas kapcsolatok ápolására, az egyéni hivatás megerősítésére, a szociális érzékenység fejlesztésére a teremtett világ védelmére, és a fejlődés segítésére.

A gyermekeket és a fiatalokat megismertetjük az egyház számos szolgálati területével, és a közösségi szolgálat keretén belül lehetőséget biztosítunk a számukra, hogy önkéntesként bekapcsolódjanak egy vagy több egyházi munkaágba.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Közösségi

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztyén felekezet létét és a tanításbéli különbségeit. Saját felekezetünk felelős és hűséges tagjaiként nem feledkezünk meg Jézus Krisztusról, aki azért könyörgött, hogy a keresztyének „mindnyájan egy legyenek” (Jn 17,21), ezért a felekezeti különbségek elé helyezzük a mindnyájunkat összekötő egységes keresztyén tanításokat és értékeket.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

Erkölcsei értékek, melyet közvetítünk

Kötelességtudat, munka megbecsülése, mértéktartás, együttérzés, segítőkészség, tisztelet, tisztesség, korrupció elleni fellépés, türelem, megértés, elfogadás, tanulást elősegítő attitűd, hazaszeretet, magyarságtudat, nemzeti értékek, törvénytisztelet, emberi méltóság tisztelete, együttélés szabályainak tisztelete, erőszakmentesség, méltányosság, felelősség, önálló cselekvés, megbízhatóság, empátia, együttműködés, problémamegoldás, önkéntes feladatvállalás, környezet iránti felelősség, természet környezet szeretete, fenntarthatóság melletti elkötelezettség; együttműködés, vezetés, versengés magatartásmódjai, azok kezelése; javakkal való ésszerű gazdálkodás.

Alapelvek:

Az Alapító okiratban meghatározott feladatainkat az alábbi alapelvek betartásával végezzük.

Alapfeladatainkat a jogszabályoknak megfelelően végezzük a következő alapelvek szerint:

A tantervei előírásokat ismerve vezetjük végig a tanulót a nyolcéves megismerési folyamaton. Fejlődését és munkáját folyamatosan figyelve és értékelve a tanulók eltérő képességeihez igazodó pedagógiai eljárások segítségével az egyéni optimum elérésére törekszünk,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

függetlenül származásától vagy szociális körülményeitől. Szükség esetén pedagógiai segítséget nyújtunk, illetve szülői vagy külső intézményi segítséget veszünk igénybe.

A tanulás tág értelmezését valljuk, mely nem csupán az ismeretelsajátítást, a figyelem és emlékezetfejlesztést foglalja magában, hanem valamennyi értelmi képesség és **az egész személyiség fejlődését**, fejlesztését, a képességek elsajátítását és a magatartás megváltoztatását is.

Feladatainkat, céljainkat csak a tanulók és szülők együttműködésével tudjuk eredményesen megvalósítani, ezért fontos a kölcsönös tisztelet és együttműködés kialakítása a folyamat résztvevői között (pedagógus, szülő, gyermek).

A pedagógus nem csak munkájával, hanem személyiségével is nevel, tanítványaihoz, kollégáihoz, a közösségi élethez és a tanított témakörökhöz való viszonyulásain keresztül. Ezért minden pedagógusnak igyekeznie kell feladatait példaértékűen végezni.

Oktatási-nevelési folyamatunk minden mozzanatában legyen jelen az esztétikumra, a harmóniára való törekvés. Ez különösen fontos alapelv, hiszen korunk mindenapjait áthatja a diszharmónia (társadalmi, magánéleti feszültségek).

A tanulókat a különbözőség elfogadására, a közösségért való munkálkodásra szoktatjuk. Helyzetelemzésünkéből is kiderül, hogy iskolánkban jól tükröződnek társadalmunk ellentmondásai, az anyagi és szociális hátterek különbözősége, valamint a nagyarányú képesség- és magatartásbeli különbségek.

1.2 Az általunk fontosnak tartott pedagógiai alapelvek

„Én tehát úgy futok, mint aki előtt nem bizonytalan a cél.” (1Kor. 9,26)

A pedagógiai programunkban megfogalmazott céljainkat a keresztény értékrend pilléreire építettük fel: hit, tudás, erkölcs, kommunikáció, egészség, környezettudatosság, természetvédelem, hazaszeretet, közéletiség.

A hitoktatás hiteles teológiai-tudományos alapokon nyugodjon. Ökumenikus szellemben ismertetjük meg más keresztyén egyházak életét, tisztelve a vallásos meggyőződést.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- **Egységesség és differenciálás elve:** Az egységesség az egyik legalapvetőbb elvárás oktató-nevelő munkánk során. Arra törekszünk, hogy valamennyi tevékenységüket ugyanazok az elvek, célok határozzák meg, ezeket igyekszünk kifejezésre juttatni az intézményi dokumentumokban is.

A differenciált tanítás-tanulás megvalósulásához a következő elveket alkalmazza iskolánk:

- olyan szervezési megoldásokat részesítünk előnyben, amelyek előmozdítják a tanulás *belső motivációinak*, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését;
- a tanulást úgy szervezzük meg, hogy a tanulók *cselekvő módon* vegyenek részt benne, előtérbe állítva tevékenységüket, önállóságukat, kezdeményezéseiket, problémamegoldásaikat, alkotóképességüket;
- a nevelési-oktatási folyamatban elősegítjük a tanulók *előzetes ismereteinek*, tudásának,
- nézeteinek feltárását, lehetőséget adunk esetleges tévedéseik kiigazítására és tudásuk átrendezésére;
- az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportfoglalkozásokon, a tanulók páros, részben vagy teljesen egyéni nevelésben-oktatásában) alkalmazzuk az *együttműködő* (kooperatív) tanulás technikáit és formáit, és az együttműködésen alapuló tanulásszervezést is, amely az egyéni különbségek tiszteletben tartására törekszik.

A tanítás-tanulás folyamatában kettős cél érvényesül:

- **tantárgyi cél**, mely az adott tananyagból kiindulva a kognitív-tudásbeli képességeket fejleszti,
 - **szociális cél**: a tanulók felelős szerepeket kapnak, illetve az adott tananyagot különböző együttműködésen alapuló tanulásszervezési módszerekkel sajátítják el, melynek során fejlődnek társas készségeik is.
- a tanítás során a tanulókhöz alkalmazkodó *differenciálást alkalmazunk*: a feladatok kijelölésében, megoldásában, a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben;
 - a *tanulók* egyéni képességeinek fejlesztése érdekében alkalmazzuk a feladathoz illeszkedő tanulásszervezési technikákat;

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- sajátos tanulásszervezési megoldásokat alkalmazunk a *különleges bánásmódot igénylő*, sajátos nevelési igényű gyerekek esetében, a tanulási és egyéb problémákkal, magatartási zavarokkal küzdő tanulók nevelési-oktatási feladatainak ellátásában;
 - a tanítási-tanulási helyzetek, a tanulásszervezési módok és értékelési eljárások alkalmazkodjanak az egyes területeken *tehetséges tanulók* fejlesztési igényeihez, általában is támogassák a tehetségek felkutatását és tehetségük kibontakoztatását;
 - különböző tanulásszervezési megoldásokkal az együttműködést és a *tanulási esélyek egyenlőségét* szolgáló szervezeti formákat alakítunk ki mind az iskolák közötti együttműködésben, mind az iskolán kívüli és az iskolai munkában.
- **Egyenrangúság és bizalom elve:** A pedagógus segítő, tanácsadó szerepe domináljon a személyre szabott nevelés-oktatás folyamatában. Az irányító szerep a pedagógusé, a megfelelő pedagógiai légkör kialakításában, a tanulók aktivizálásában, a közös tevékenységek megszervezésében, a tanulók személyisége és közösségeik fejlesztésében. Kapcsolatukat bizalom, megértés, tisztelet kell, hogy kölcsönösen jellemezze.
 - **Életkori és egyéni sajátosságok figyelembe vételének elve:** A tanuló értelmi, érzelmi, lelki és pszichikai, szociális fejlesztését saját fejlettségi szintjéhez kell igazítani.
 - **A különböző közösségekhez tartozás és a külső hatások elve:** A nevelés-oktatás különböző hatásrendszereken át a közösségekben, a közösségek életének, céljainak érdekeinek figyelembe vételével, a közösség aktív részvételével zajlik. Az irányító kezdeményező szerep a pedagógusé, aki segíti a tanulót öntevékenységeinek kibontakoztatásában, az ártó hatások korrigálásában.
 - **Tapasztalatszerzés elve:** lehetőség teremtése a nevelő-oktató munka folyamatában, hogy a tanulók számára a saját tapasztalatok megszerzésére, megértésére, általánosítására, az ismeretek befogadásának új módszereivel (tanulókísérlet, megfigyelés, kirándulás, erdei iskola, valamennyi tanórán és iskolán kívüli tevékenység.
 - **Motiváció és szemléletesség elve:** a tanulók érdeklődésének felkeltése és a tanulás iránti elköteleződés kialakítása. A befogadás, az elsajátítást előtérbe helyező tanulás szervezési és módszertani eljárások, új tanulási és tanítási technikák alkalmazása.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- **Következetesség elve:** igényesség valamennyi tevékenységünkben, határozott követelmények támasztása a tanulókkal szemben, a teljesítmények rendszeres ellenőrzése, mérése, értékelése.
- **Visszajelzés elve:** folyamatos (szóbeli és írásbeli) visszajelzés, tájékoztatás a tanulói teljesítményekről.

Célok, eredményesség

Akkor tartjuk sikeresnek a munkákat, ha tanulóink elsajátítják a nevelési programunkban és a helyi tantervünkben megfogalmazott követelményeket.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagy többsége szívesen jár az órákra, a feladataikat elkészítik.

Céljaink és hozzájuk rendelt sikerkritériumok:

- **Korszerű alapműveltség:** biztos alapkészségek, teljesítményképes tudás birtokában meg tudnak felelni a középiskolai beiskolázás követelményeinek.
Sikerkritérium: az ismeretek elsajátítása akkor eredményes, ha az elsajátított tananyag reprodukálásán túl a tanulók többsége rendelkezik az önálló ismeretszerzés képességével. A tanulmányi átlag javul, a versenyeredmények gyarapodnak.
- **Erkölcsei tartás:** kulturált magatartás, kommunikáció, amely segít a személyiség értelmi és érzelmi megalapozásában. Kialakul a tudás becsülete, a kötelesség és feladattudat.
Sikerkritérium: a tanulói magatartás és szorgalom jegyek stabilitása, javulása, a házirend szabályainak fokozott betartása.
- **Testi lelki egészség:** harmónia, amelynek birtokában a tanulók megőrzik egészségüket, fizikai aktivitásukat.
Sikerkritérium: erősödnek azok a beállítódások, attitűdök, amelyek szükségesek az egészségi állapot javításához. Csökken a betegségek miatti hiányzások száma.
- **Életkorhoz illeszthető közéletiség:** a demokrácia szabályai szerint legyen nyitott a tanuló az őt körülvevő világra, s így tanulják meg, hogy az iskolában is gyakorolhatják jogukat és kötelességeiket. Kitűzött célként a társadalomba való beilleszkedést hangsúlyozzuk.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Sikerkritérium: aktív részvételre biztatva erősítjük önkormányzatiságukat érintő fórumokon diákügyek intézésében, felelős véleményformálásban, konfliktusok kezelésében. Iskolán kívüli megnyilvánulásaikban is kövessék az iskola által megfogalmazott értékrendet, erkölcsi normákat.

- **Esztétikus igényes környezet:** vegyenek részt környezetük alakításában, amelyben jól érzik magukat.

Sikerkritérium: az osztálytermek, folyosók gyermekmunkákkal, virágokkal való díszítése.

- **Az idegen nyelvi kultúra, kommunikáció fejlesztés:** Egyidejűleg és hangsúlyozottan fejlesztjük az anyanyelvi és idegen nyelvi tudást. Célunk, hogy képessé tegyük a tanulókat arra, hogy megtanuljanak német nyelven ismereteket szerezni, képesek legyenek egyszerű információk német nyelven történő feldolgozására, nyelvtudásukat a mindennapi élet egyszerű helyzeteiben biztonsággal tudják használni. Ösztönözzük a gyermekeket az idegen nyelvi kommunikáció hatékony alkalmazására, a nyelvtudás hasznosságának a megláttatásával a világról alkotott elképzelésüket fejlesszük, alakítsuk ki az Európához való tartozás személyes érzését. Kapjanak átfogó képet más országok kultúrájáról, civilizációs szokásrendjéről.

Sikerkritérium: Az életkori sajátosságuknak megfelelően a gyermekek megfelelő kommunikációs szintet érjenek el. Tudjanak beszélgetést kezdeményezni, a hétköznapi kommunikációs helyzetekben képesek legyenek német nyelvi tudásukat hasznosítani. A nyelvtanulás iránti belső motiváltság magas szintre fejlődjön, az idegen nyelvi tudás kompetenciái erősödjenek.

Módszerek, eljárások

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka célkitűzéseinek és feladatainak megvalósítását szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

Nevelési céljaink megvalósulását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Nevelési módszer: a kitűzött nevelési cél elérése érdekében alkalmazott eljárás. Célja, hogy a tanulókat pozitív tevékenységre készítssük, valamint kiküszöböljük a negatív hatásokat.

Az eljárás: a módszer konkretizálását jelenti. Ez függ a pedagógiai intuíciónól, a találékonyságtól, a nevelői aktivitástól.

Olyan nevelési módszereket kell kiválasztanunk, amelyek a nevelési célokon és feladatokon túl igazodnak a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi, lelki, szociális fejlettségéhez, képességeihez; illetve a nevelők személyiségéhez, pedagógiai kulturáltságához, felkészültségéhez, stílusához, valamint a mindenkori helyzethez és annak tartalmához biztosítva a referencia intézményi működést.

Mivel nincs két teljesen egyforma szituáció, két egyforma gyerek, két egyforma pedagógus, ezért a nevelési módszereket úgy kell megválasztani, hogy a leghatékonyabb alkalmazást tegyék lehetővé. Az eddigiekből következik, hogy minden nevelési szituációt más-más módszer, illetve módszerkombináció alkalmazásával oldunk meg.

Nevelési módszereink két nagy csoportra oszthatók:

- **Közvetlen (direkt) módszerek:** azok, amelyeknek alkalmazása során a nevelő közvetlen, személyes kapcsolat révén hat a tanulóra.
- **Közvetett (indirekt) módszerek:** azok, amelyekben a nevelő hatás áttételesen, a tanulói közösségen keresztül érvényesül

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	Közvetlen módszerek	Közvetett módszerek
1. Szokások kialakítását célzó, beidegző módszerek	<ul style="list-style-type: none"> - követelés - gyakoroltatás - segítségadás - ellenőrzés - ösztönzés stb. 	<ul style="list-style-type: none"> - a tanulói közösség tevékenységének szervezése - közös (közelebbi vagy távolabbi) célok kitűzése, elfogadtatása - hagyományok kialakítása - követelés - ellenőrzés - ösztönzés stb.
2. Magatartási modellek bemutatása, közvetítése	<ul style="list-style-type: none"> - elbeszélés - tények és jelenségek bemutatása - műalkotások bemutatása - a nevelő személyes példamutatása stb. 	<ul style="list-style-type: none"> - a nevelő részvétele a tanulói közösség tevékenységében - a követendő egyéni és csoportos minták kiemelése a közösség életéből stb.
3. Tudatosítás (meggyőződés kialakítása)	<ul style="list-style-type: none"> - magyarázat, beszélgetés - a tanulók elemző munkája - meggyőzés stb. 	<ul style="list-style-type: none"> - felvilágosítás a betartandó magatartási normákról - vita stb.

A módszerek megválasztása függ: a nevelés oktatás céljától, a tanulók életkori sajátosságaitól, képességeitől, egyéniségétől, a didaktikai feladattól, a pedagógus személyiségétől. az iskola tárgyi felszereltségétől, feltételeitől, a meggyőzés módszerei (oktatás, példaképállítás, önbírálat, beszélgetés, tudatosítás, stb.), a tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, érdekes, játékos módszerek, gyakorlás, stb.), a magatartásra ható ösztönző módszerek (ígéret, biztatás, elismerés, dicséret, stb.).

A Pedagógiai program alapelveiben a gyermekközpontúság megvalósul. A programban megfogalmazott tevékenységek, eszközök is gyermekközpontúak. A nevelési programban

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

megjelennek azok a pedagógiai módszerek, amelyek alkalmazásával a tanórán és tanórán kívül is eredményesen fejleszthetők a tanulók kompetenciái. Alkalmazzuk a kooperatív munkaformákat, a drámapedagógia módszereit, a projekt módszert, és *multidiszciplináris órák* megszervezését, azaz olyan foglalkozások szervezését, amelyek megvalósításakor a tanulók egyszerre több tudományterülettel foglalkoznak, a tudnivalók integrálásával ismerkednek meg. A pedagógusok, digitális technológiával támogatott oktatási módszereket rendszeresen alkalmaznak óráikon. Célként tűztük ki a teamtanítás alkalmazását, ahol több tantárgy ismereteit feldolgozó foglalkozásokat, a pedagógusok egymással együttműködve, közös tanítás keretében valósítanánk meg,

A kulcskompetenciák hatékony fejlesztésének egyik feltétele a fejlesztési célokkal adekvát tanítási folyamat, és a tevékenységközpontú aktív tanulás. Iskolánk azt a felfogást képviseli, hogy a tanítás nem más, mint a tanulók tanulásának szervezése: tervezése, irányítása, szabályozása és értékelése. Az a pedagógus, aki jól ismeri tanítványai motivációit, tanulási szokásait, eredményesen tudja megoldani a tanulásszervezéssel kapcsolatos feladatait.

1.3 Az óvodából az iskolába történő átmenet

Az intézményünk kapcsolatrendszerében megtalálható az óvoda és a középiskola is. Ezért programunkban megjelöljük a különböző életkori szakaszok feladatait szem előtt tartva az átmenetek problematikáját. Különös tekintettel a játékoságra, a tevékenykedtetésre, az óraszervezések változatosságára.

A program kihangsúlyozza a tanulók megismerési kompetenciájának fejlesztését tapasztalatszerzés, érzékelés útján. A tanulók megismerésére törekedve egyéni fejlődésüket figyelembe véve alkalmazzuk a differenciált tanulásszervezési módokat, eljárásokat, formákat. Segítő, irányító, szervező, fejlesztő értékelő tevékenységünk arra irányul, hogy a tanulók kompetenciái már iskolakezdekéskor kialakuljanak. A tapasztalatszerzésre, tevékenységre számtalan teret biztosít a nevelési folyamat. Jellemzője a szakmai innovációkészség, a reflexitás, az adaptivitás, az együttműködő képesség, az empátia, a tolerancia, a játékoság, gyakorlatiasság, tevékenységközpontúság. Alkalmazzuk az individuális és csoportos munkaformákat a frontális munka háttérbe szorításával. A differenciált tanulás szervezés terén, különösen a következő szempontok emelhetők ki: olyan szervezési megoldások

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

előnyben részesítése, amelyek előmozdítják a tanulás belső motivációinak, önszabályozó mechanizmusainak kialakítását, fejlesztését. A tanulás szervezés meghatározó szempontja a tanulók aktivitásának optimális kibontakoztatása. Az oktatási folyamat megszervezése segítse elő a tanulók előzetes ismereteinek, tudásának, nézeteinek feltárását, adjon lehetőséget esetleges tévedéseinek korrigálására és tudásának átrendeződésére. Az oktatási folyamat alkalmazza az együttműködő (kooperatív) tanulás technikáit, formáit. Az iskolai tanítás-tanulás különböző szervezeti formáiban (az osztálymunkában, a csoportoktatásban a tanulók páros, részben és teljesen egyéni individualizált oktatásban) a tanulók tevékenységeinek, önállóságának, kezdeményezésének, problémamegoldásának, alkotóképességének előtérbe állítása.

A tanulás szervezés egyik fő elve és teendője a tanulókhöz optimálisan alkalmazkodó differenciálás, a feladatok kijelölésében, azok megoldásában a szükséges tanári segítségben, az ellenőrzésben, az értékelésben. Alkalmazni kívánjuk az új tanulás szervezési módokat: tanítási stratégiák, projekt pedagógia, drámapedagógia, felfedezettő, probléma központú tanulás.

Eszközök és eljárások

A célok megvalósítását a tanórai és a tanórán kívüli nevelési tevékenységek és a hozzájuk kapcsolódó folyamatos értékelés szolgálja, a pedagógusok által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, közvetett és közvetlen nevelési módszerek a referencia intézmény indikátoraiként jelennek meg. A nevelő-oktató munka ismeret- és értékátadó tevékenység, amely csak akkor lehet eredményes, ha módszereiben, eszközeiben, eljárásaiban tekintettel van a tanulócsoporthoz heterogén összetételére, a tanulók életkori sajátosságaira, és kellő teret biztosít a tanulói aktivitásnak az ismeretszerzés folyamatában. Az oktatás legfontosabb eszköze a tanmenet, amely az aktuális tanévre készül. Az eljárásoknak, eszközöknek igazodnia kell a tanulók életkori sajátosságaihoz, értelmi, lelki fejlettségéhez, a képességekhez. Szorgalmazni kell a tanulói aktivitást, tág teret kell adni az egyéni munkamódszereknek és ezzel hozzá kell segíteni a tanulót az egyéni tanulási stratégia kialakításához. Az értékelésnek a kapott feladatok megvalósításának módja és színvonala, a problémákra adott válaszok minősége szerint kell történnie. A komplex személyiség fejlesztésében fontos szerepet kell kapnia az önismeretnek – az erős és gyenge pontok felismerésének, a fejlett és reális önértékelésnek, az önbizalom erősítésének, a kezdeményező

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

és vállalkozó készségeknek, az ítélőképességnek, az erkölcsi és esztétikai érzékenységnek, az érzelmi intelligencia kialakításának.

Iskolánk pedagógusai a nevelési módszerek és eszközök megválasztása során külön hangsúlyt fektetnek arra, hogy azok segítsék:

- a.) a keresztyén értékközvetítést,
- b.) a szocializálót,
- c.) a harmonikus személyiségfejlesztést, képességfejlesztést,
- d.) ismeretközvetítést.

A pedagógiai folyamatban jelen kell lennie az ismeretszerzésnek, gyakoroltatásnak-cselekedtetésnek és a példaadásnak egyaránt.

Olyan korszerű természettudományos és társadalomtudományos műveltségkép és értékrendszer kialakítása, mely a tanulókat felkészíti, és alkalmassá teszi saját - természeti és társadalmi - valóságuk viszonyrendszereinek megértésére, az aktív cselekvésformák alternatíváinak felismerésére. Az iskola a tudományra, a tudás közösségére akar nevelni a keresztyén hitben, mert ebben látja az emberi igazság, béke és boldogság lehetőségét. Az a hit, mely nem veszi figyelembe a tudományt, elveszti univerzális jellegét. Az a tudomány, mely elszakad a hittől, könnyen öncélúvá lesz, és pusztá hatalomvágnak, igazságtalanságnak eszköze.

A nevelő-oktató munka szakaszai

Nkt. 5. § (1) A köznevelési intézményekben folyó pedagógiai munka szakaszai a következők:

- az alapfokú nevelés-oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart és két részre tagolódik:
 - az első évfolyamon kezdődő és a negyedik évfolyam végéig tartó alsó, és
 - az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozat.

Az alapfokú nevelés első szakaszában célunk az iskolai tanulási tevékenység elsajátítása. Azon alapkészségeknek (írás, olvasás, számolás, szövegértés, szövegalkotás, nyelvtan és helyesírás,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

tanulási képesség fejlesztése, ismeretfeldolgozási technikák stb.) a kialakítása, amely biztosítja a tanuló felső tagozatos tanulmányi munkáját.

Ezt a célt szolgálja:

- a német nyelv tanulásának első osztálytól történő bevezetése játékos formában, mely megalapozza a tanulóknak a BÁTORSÁGÁT, hogy más nyelven is megszólaljanak, valamint kialakít egy olyan latens szó-és kifejezés-készletet a tanulók tudatában, amely hozzájárulhat egy eredményes idegen nyelv tanulásához.

Az alapfokú nevelés második szakaszában tovább folytatjuk azoknak a készségeknek és képességeknek a kimunkálását, amely megalapozza a tanulók középiskolai karrierjét:

- kulturált nyelvi magatartás
- szövegértés
- szövegalkotás, fogalmazás, kifejezőképesség-irodalmi tájékozottság
- ismeretszerzési és feldolgozási képesség
- tájékozódás térben és időben
- idegen nyelven való kommunikáció- matematikai gondolkodási probléma -megoldás, logikus gondolkodás, kombinációs, variációs képesség
- legyen járatos az új technológián alapuló információ-szerzésben
- megfelelően gondolkodjon az őt körülvevő természetről, tudja ismereteit rendszerezni, alkalmazni
- kerüljön közel a művészetekhez, találjon saját maga számára olyan művészeti tevékenységet, amely segíti önmegvalósítását
- váljon életformájukká a mozgás, tudatosan vegyenek részt testük fejlesztésében,
- óvják testi épségüket.
- tehetséggondozás és kompetenciaterületek fejlesztése

A fenti célkitűzések megvalósítását biztosítják pedagógiai tevékenységünkben, a kerettantervben foglaltak megvalósításán túl:

- a közlekedési ismeretek,
- az úszás-, néptánc, informatika oktatás, 1-8. évfolyamon.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

1.4 Az általános iskola első évfolyamába való bekerülés feltételei

Az iskola épületének adottságai miatt jelenleg évenként egy első osztályt indíthatunk.

Az első évfolyamra kerülés általános feltételei:

- megfelelő életkor,
- óvodai szakvélemény, iskolaérettség igazolása,
- az iskola világnézeti elkötelezettségének elfogadása

1.5 Az evangélikus nevelés

„...ha se lélek, se menny, se pokol nem volna, úgy csupán a világi kormányt a világ szerint tekintve ugyan nincs-e annak sokkal inkább szüksége jó iskolákra és tanult népre, mint az egyháznak?” (Luther Márton)

Alapelv

A tanulók ismerjék meg a Bibliát és az Egyház tanításait, hogy ezek által indíttatást kapjanak a keresztény világnézet, a személyes meggyőződés kialakításához.

Cél

Ökumenikus szellemben ismerjék meg más keresztény egyházak életét, tiszteljék mások vallásos meggyőződését.

Az iskola távlati célja, hogy a keresztény és az egyetemes emberi értékek közvetítésével szociálisan értékes, az egyén szempontjából eredményes életvezetést folytató evangélikus, igaz keresztény felnőtté neveljük diákjainkat.

Feladat

A nevelés során a tanulók sajátítsák el a Biblia tanításain alapuló keresztény etika és értékrend szabályait, azokat építsék be magatartásukba.

A tanulók sajátítsák el az Evangélikus Egyház hagyományait, szokásait.

Az iskola nevelje szeretettel tanítványait, tanítsa őket felebarátjai iránti toleranciára, a békés együttélésre a másképp gondolkodókkal.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Minden tőlünk telhetőt meg kell tenni azért, hogy a nevelés és oktatás során egyetlen gyermeket se érhessen hátrányos megkülönböztetés nemzetiségi, nemi vagy szociális helyzetéből adódó meghatározottságai miatt.

Az iskola alakítson ki a tanulóiban derűs, keresztény világszemléletet, hogy legyen erejük és bátorságuk új és meglepő élethelyzetekben szeretettel és helyesen dönteni. A szeretet talaján gyökeredzik a jóság, a türelem, a tolerancia, a segítségre szorulókat támogatása.

Eszköz

- Hétfő reggel áhítat;
- Ima; Egyházi ünnepek megtartása;
- Hittanórák;
- Egyéb, az Evangélikus Egyház által szervezett programokon való részvétel (Ki Mit Tud?, tanulmányi versenyek, pályázatok, stb.)

Eljárás

A ránk bízott gyermekeket a családokkal összefogva együtt neveljük. Az Egyház hagyomány- és szokásrendszere lehetővé teszi, hogy az intézményt elhagyó diákok különbséget tudjanak tenni a jó és a rossz, az igaz és a nem igaz, a helyes és a helytelen között, szilárd erkölcsű felnőttek legyenek.

1.6 Gyermekközpontú nevelés

Alapelv

A gyermeknek, tanulónak joga, hogy iskolánkban is biztonságban és egészséges környezetben neveljék és oktassák; hogy személyiségét, emberi méltóságát tiszteletben tartsák, és védelmet biztosítsanak számára a fizikai és lelki erőszakkal szemben; hogy érdeklődésének, adottságainak megfelelő, differenciált nevelésben és oktatásban részesüljön; és képességeihez mérten tovább tanuljon.

A tanulónak joga személyiségének szabad kibontakoztatása, de ez nem korlátozhatja mások személyiségi jogainak érvényesítését.

A sajátos nevelési-oktatási igényű gyermekek számára integrált oktatás keretében biztosítjuk a nekik megfelelő differenciált képzést.

Dél-Balaton Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Cél

A beiratkozott tanulók képességeik, valamint életkori és egyéni sajátosságaiknak megfelelően fejlődjenek, alakuljon ki helyes önképük.

Feladat

A tanulói személyiség fejlődését azzal kell elősegítenünk, hogy sajátos módszereinkkel erősítjük bennük az őket körülvevő személyek és dolgok iránti érdeklődést, érzékenységet, illetve kialakítjuk bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot.

Ki kell alakítani a tanulóknak az önismeret és együttműködés készségét, az empátiát és a toleranciát, valamint a becsület és a bizalom értékeit. Lehetővé kell tenni a humánus értékek megismerését, a demokratikus magatartásformák gyakorlását.

Az egyéni kiindulópontokhoz igazított elvárások és fejlődési utak rendszerével célzottan, ugyanakkor sokoldalú módon fejlesztjük a gyermekek és a fiatalok képességeit és tehetségét.

Az evangélikus nevelés a teljes emberre irányul. Az önismeret, az önállóság, az önértékelés, az érzelmi, lelki és társas képességek fejlesztése lényeges szerephez jut a csoportfoglalkozásokon és hittanórákon.

Olyan módszerek kialakítása szükséges, amelyek elősegítik a lelki problémák feldolgozását, a reális önismeret és önértékelés kialakítását.

Eszköz:

- A pedagógusok nevelő személyisége;
- A pedagógusok ellenőrző, értékelő tevékenysége;
- Motiváló tanulási környezet szervezése;
- Házi rend;
- Diákönkormányzat (DÖK) munkája;
- Egyéni foglalkozások szervezése;
- Szakkörök;
- Közös programok, közös beszélgetések, véleménynyilvánítások.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Eljárás

Munkánk során arra törekszünk, hogy a tanulóink felismerjék hibáikat, képesek legyenek szembesülni velük és változtatni azokon, önmagukhoz képest fejlődjenek, érdeklődő, motiválható felnőtté váljanak.

1.7 Egészséges életmódra nevelés

Alapelv

Az egészséges életmódra nevelést valamennyi műveltségi területen megvalósítjuk.

Cél

Tanulóinkban ki kell alakítani és fejleszteni az egészséges életmód iránti igényt, segíteni kell a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését (beállítódások, magatartások, szokások).

Feladat

A pedagógusok készítsék fel a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, a napi konfliktusokat megoldani. A környezeti nevelés során alakítsák ki a tanulók környezettudatos magatartásának, életvitelének alapjait annak érdekében, hogy felnőttként is képesek legyenek az esetleges környezeti válság(ok) elmélyülésének megakadályozására. Fejlesszék beteg, sérült, esetleg fogyatékos embertársaik iránti empátiájukat, segítőkész magatartásukat.

Ismertessék meg a tanulókkal a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Készítsék fel őket a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére, az önálló gyalogos és kerékpáros közlekedésre. Nyújtsanak támogatást a gyerekeknek a káros addíciók (dohányzás, alkohol- drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzéséhez.

Eszközök

- A mindennapos testmozgás testnevelés óra, napközis foglalkozás vagy délutáni tömegsport keretében.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- A gyógytestnevelésre kötelezett tanulók fejlesztése a számukra szervezett speciális foglalkozások keretében, illetve testnevelés órákon könnyített testnevelés formájában.
- A korszerű táplálkozás alapelveinek megismertetése előadások révén.
- Iskolaorvos illetve fogorvos bevonása a nevelési folyamatba

Eljárás

Pozitív beállítódások, magatartások, szokások kialakítása, amelyek a tanulók egészségi állapotát javítják. A testnevelés órákon aktívan részvétel, rendszeres mozgás, sportolás. A korszerű táplálkozási szokások megismertetése, lehetőség szerinti alkalmazása. A drogok, alkohol és dohányzás káros következményeinek megismertetése (előadás, kiállítás).

1.8 Környezeti nevelési elvek

Fontosnak tartjuk a fenntarthatóság törekvéseit

1.8.1 Az iskola környezeti nevelési tevékenységének kiemelt feladatai:

- Tevékenységeinkben hangsúlyos a tanulók természetismeretre, a környezet védelmére irányuló nevelése, és az ehhez fűződő érzelmi viszonyulások, értékek pedagógiai eszközökkel történő formálása.
- Iskolai környezetünket megfelelően használjuk (takarékoság, tisztaság, rongálások elkerülése, szépítés, építés). A növények, a komposztkert és a madarak gondozásával a környezetünk iránti elkötelezettségünket érvényesítjük.
- Tanulóink az életkoruknak megfelelő szinten foglalkoznak a környezet megóvásának szempontjából legfontosabb ismeretekkel: a környezet fogalmával, a földi rendszer egységével, a környezetszennyezés formáival és hatásaival, a környezetvédelem lehetőségeivel, lakóhelyünk természeti értékeivel, lakóhelyünk környezetvédelmi feladataival kapcsolatosan.

1.8.2 Az iskolai környezeti nevelés tevékenységformái:

- a) a Helyi tantervben szereplő környezetismeret, természetismeret, biológia, kémia, földrajz, rajz, technika tantárgyak tananyagai és az osztályfőnöki órák adta lehetőségek.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Pedagógusaink szívesen alkalmazzák a projekt-módszert, ahol tanár - diák-szülő együttműködésével szerezhetnek új tapasztalatokat, juthatnak új információkhoz tanulóink.(Tantárgyi projekt, tantárgyakat összekötő vagy iskolai projekt.)

b) a környezeti nevelést szolgáló egyéb, tanórán és iskolán kívüli lehetőségeink:

- KRESZ szakkörön belül az alternatív közlekedési eszközök megismerése minden osztálynak.
- Szorgalmazzuk a környezetbarát közlekedést.
- A víz világnapja alkalmából projektnapot szervezünk.
- A Föld napja alkalmából a község utcáit tisztítjuk meg.
- Madáretetőt készítünk (technika órán.)
- Iskolánk közvetlen környezetét örökbe fogadjuk, kialakítottunk egy gyönyörű parkot, amit tanulóinkkal együtt tartunk rendben.
- Kibővült a hetesek feladata: ők ellenőrzik a csöpögő csapokat, lekapcsolják a feleslegesen égő villanyt.

I.8.3 Környezeti nevelés az alsó tagozaton

Az időjárás elemeinek (napsugárzás, hőmérséklet, szél, felhőzet, csapadék) megfigyelése.

A víz megjelenési formái a természetben.

- Az évszakokhoz kapcsolódó ünnepek, helyi szokások.
- A közvetlen környezetben előforduló gyakori állatok és növények megfigyelése. Elemi ismeretek a növénygondozásról.
- Természethez kapcsolódó élmények kifejezése rajzban, festményben, szobrokban. Természetes anyagok gyűjtése.
- Díszítés, a környezet szépítése.
- A természetes és mesterséges környezet tárgyai, azok anyagai. A természetes anyagokhoz kötődő mesterségek.
- A gyalogos közlekedés szabályai.
- A mindennapi életből, a természeti környezetből vett témán alapuló rövid szépirodalmi művek megismerése élmények, tapasztalatok megfogalmazása.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Szabadidős sporttevékenységek, az időjárás elemeinek közvetlen megtapasztalása.
- Ünnepek dala, dalos játékok, a természet megjelenése a dalokban, játékokban.
- Március 22. Megemlékezés a víz világnapjáról. Kirándulás vízpartra
- Április 22. A Föld napja. Rajzok készítése, szövegek, versek, dalok a természetről. Szemégyűjtés, közvetlen környezetünk szépítése, rendezése
- Május 10. Madarak és fák napja. Közvetlen környezetünkben élő állatok és növények megfigyelése, rajzolása.

- Érzékszerveink szerepe a környezet megismerésében. A környezetben előforduló anyagok érzékelhető tulajdonságai. Mérhető és nem mérhető tulajdonságok.
- Életműködésünk főbb jellemzői. A környezet szervezetünkre gyakorolt leggyakoribb ártalmas hatásai (napsugárzás, hő, zaj, levegő, talaj, erős fény, a képernyő) hatása.
- A közvetlen természeti és mesterséges környezet szemlélése, jellegének leírása.
- Az otthon tisztasága, szennyező forrásai. Környezetünk tisztasága szennyezettsége. A lakóhely levegőjének, vizeinek tisztasága, szennyezettsége. Szennyező források a környezetben, a szennyezés hatása az élőlényekre, az emberre. A megelőzés, a védekezés lehetőségei.
- Különválogató hulladékgyűjtés (papír, műanyag, elem stb.)
- A környezet szennyeződése miatt kialakuló veszélyhelyzetek felismerése.

I.8.4 Környezeti nevelés az felső tagozaton

Szaktárgyi célok:

- A szakórákon minden lehetőség megragadása a környezeti nevelésre (pl.: ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei)
- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti-, és az épített környezetre, az emberre);
- tanórán kívüli szakórák szervezése;
- természetvédelmi versenyekre felkészítés;
- a számítógép felhasználása a tanórákon.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

1.9 Közösségi életre nevelés

Alapelv

Közösségi életre nevelés, társadalmi normák és értékek átadása, a demokrácia fogalomrendszerének kialakítása, a felelősségek, kötelességek, jogok megfelelő gyakoroltatása, alkalmazása, érvényesítése, felkészítés a pályaorientációra. A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztésével a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés egyéni feltételeinek megteremtése.

Cél

A tanulókból a társadalomba megfelelően integrálódó, a demokrácia szabályait értő és alkalmazni tudó állampolgárok nevelése. A közjó iránti elkötelezettség kialakítása, minden olyan magatartási forma bemutatása, gyakoroltatása, amelyek révén az egyén hatékony és építő módon vehet részt a sokszínű társadalomban, képessé válhat a felmerülő konfliktusok megoldására. Forduljanak tisztelettel a felnőttek, idősek felé.

Feladat

Pedagógusként testvérnek tekintjük egymást, a gyermekek és a fiatalok között is az otthonos, elfogadó légkör megteremtésére törekszünk. Kötelességünknek tartjuk az azonos szakmai alapokon nyugvó együttműködést, a kölcsönös segítségnyújtást, valamint az evangélikus értékek közösségi megélését is.

Tisztelettel fordulunk más vallások képviselői felé, és hitelesen mutatjuk be tanításukat. Kapcsolatunkat a társadalomért végzett összefogás és a békés egymás mellett élés jellemzi.

Az evangélikus hagyományok ápolása mellett tiszteletben tartjuk a többi keresztény felekezet létét és a tanításbéli különbségeit.

Átfogó képet nyújtunk a munka világáról, olyan feltételek, tevékenységek biztosítása révén, amelyek elősegíthetik, hogy a tanulók kipróbálhassák képességeiket, elmélyedhessenek az érdeklődésüknek megfelelő területen. Azon társadalmi-állampolgári kompetenciákat szükséges meghatározni, amelyek a jogukat érvényesítő, a közéletben részt vevő és abban aktívan közreműködő embert képezhetnek. Az egyénnel, a csoporttal, a munkaszervezettel, a nemek közti egyenlőséggel, a megkülönböztetés-mentességgel, a multikulturális

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

társadalommal kapcsolatos alapvető koncepciók megismertetése. A hatékony kommunikációs stratégiák alkotó alkalmazásának megtanítása.

Eszköz

- Osztályfőnöki órák keretében beszélgetés, véleménynyilvánítás;
- Hittan –társadalomismeret tantárgy;
- Erkölcsi nevelés – nem tananyagként, hanem az iskola életében a tanárok, szülők, az intézményben dolgozók közvetítésével – pl. példamutatás;
- Közügyekben való részvétel;
- Iskolaújság, WEBLAP, Facebook oldal, DÖK-gyűlések, iskolagyűlés;
- Szakkörök, osztályközösségek;
- Nyílt napokon, nyílt órákon, pályaválasztási tanácsadásokon, Nyitott Kapuk programon való részvétel.

Eljárás

Az állampolgári ismeretek alapfokon való elsajátíttatása. Életkoruknak megfelelően legyenek képesek a társadalmi folyamatokról alkotott véleményüket kifejezni.

A gyerekekkel a szolidaritás, a tolerancia, a humánus értékeit megismertetjük.

1.10 Erkölcsi normák közvetítése

Alapelv

A tanár-diák közötti kölcsönös bizalom és megértés, az igényesség és következetesség kialakítására való törekvés, kulturált magatartásformák elsajátítása. Kötelesség- és feladattudat kialakítása, jogok érvényesítése, felelősségtudat; a normakövető magatartás belső motivációs rendszerének kialakítása.

Cél

A tanulókból az értékeket vállaló, erkölcsi tartással bíró, kulturált magatartású fiatalokká váljanak.

Feladat

A tanulóknál a kötelesség- és feladattudat kialakítása, megalapozása, fejlesztése.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Minden tanulónak váljon céljává, hogy felkészülten érkezzen az iskolába. Valamennyi tanuló tudja értékelni a szellemi teljesítmények mellett a fizikai munkát is. Sajátítsák el a kulturált magatartás alapnormáit.

Eszközök

- A társadalmi ismeret tantárgy;
- Munkamegosztás, feladatvállalás az iskolában működő szervezetekben – DÖK;
- Folyamatos visszacsatolás;
- A pedagógusok részéről tantárgyi értékelés tanórán, félévkor, év végén, tanítási órán kívül;
- Az osztálytársak részéről véleménynyilvánítás, közös beszélgetések alkalmával;
- Környezetszépítő programok.

Eljárás

A tanulók képessé válnak bizonyos alaphelyzetekben helyes erkölcsi döntéseket hozni.

1.11 Nemzeti kultúránk

Alapelv

Népünk kulturális örökségének, jellemző sajátosságainak, nemzeti kultúránk értékeinek, a haza földrajzának, irodalmának, történelmének, mindennapi életének, iskolánk hagyományainak megismertetése. Szűkebb és tágabb környezet megismerése, a természet értékeinek védelme. A világ magyarságának, és különösen a Kárpát-medence kultúrájának tisztelete.

Cél

Sajátítsák el azokat az ismereteket, gyakorolják azokat az egyéni és közösségi tevékenységeket, amelyek az otthon, a lakóhely, a szülőföld, a haza és népei megismeréséhez, az ezekkel való azonosuláshoz vezetnek.

Feladat

Kialakítjuk tanulóinkban a nemzettudatot, elmélyítjük hazaszeretetet, a szomszédságunkban élő más népcsoportok értékeinek és eredményeinek megbecsülését. Diákjaink ismerjék meg szűkebb környezetük - lakóhelyük, iskolájuk – történelmét, hagyományait olyan közösségi

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

tevékenységformák keretében, melyek a személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlődését is elősegítik.

Eszköz

- Nemzeti ünnepeink és hagyományos ünnepeink, rendezvényeinken keresztül;
- Hazánk jelképeinek megismerése;
- Honismeret, helytörténet, tanulmányi kirándulások, múzeum-látogatások;

Eljárás

Megismertetni tanulóinkkal az iskola névadójának életrajzát, a kerület történetét, földrajzi adottságait, legfontosabb irodalmi és történelmi emlékhelyeit, a Kárpát-medence magyarságának történelmét.

Hazai példákon keresztül megismertetjük a modernizáció pozitív és negatív környezeti következményeit.

1.12 Az Európai Unió polgárai

Alapelv

Európa a magyarság tágabb hazája. Tanulóink már az Európai Unió polgáraként élhetnek, ezért szükséges az EU történetének, alkotmányának, intézményrendszerének alapfokú ismerete, tanulmányi vagy munkalehetőségeik megismerése. Magyarságtudatuk megőrzése mellett az európaiság eszméjének kialakítása.

Cél

A tanulók ismerjék meg az egyetemes emberi civilizáció, ezen belül az európai kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Váljanak nyitottá és megértővé a különböző szokások, életmódok, kultúrák, vallások, a másság iránt. Tanulóinkat olyan ismeretekkel, személyes tapasztalatokkal gazdagítani, amelyek birtokában meg tudják találni helyüket az európai nyitott társadalmakban.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Feladat

A különböző műveltségterületek sajátosságainak megfelelően olyan információkat adjunk át a tanulóknak, melyek az emberiség közös, globális problémáiról és az ezek kezelése érdekében kialakuló nemzetközi együttműködésről szólnak.

Az élő idegen nyelvek oktatásával teremtünk lehetőséget tanulóink számára, hogy később európai polgárként megfelelően tudjanak kommunikálni a beszédközpontú nyelvoktatás megvalósításával.

Az elektronikus média megértésére, az abban való eligazodásra és a megfelelő használatra nevelni a tanulókat.

Eszköz

- Osztályfőnöki órákon az EU-tagsággal kapcsolatos ismeretek, tapasztalatok, lehetőségek megbeszélése;
- Az EU-s ismeretek beépítése a különböző tantárgyak témáiba;
- Az EU-s vetélkedőkön való részvétel;
- Anyanyelvi-, idegen nyelvi órákon a kommunikációs nevelés alapjainak megismerése;
- Informatika- és médiaoktatás keretében az eszközök megismertetése, használata;
- Iskolán kívüli programok szervezése.

Eljárás

Megismertetjük tanulóinkat a megfelelő uniós ismeretekkel, valamint fejlesztjük anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikációs készségüket.

1.13 Művészeti nevelés

Alapelv

Diákjaink váljanak olyan emberekké, akiktől nem idegen a művészet, mert személyes élményeiken keresztül átélik a művészi alkotás folyamatának szépségét. A műalkotások befogadása, értelmezése az egyén lelki érését, gazdagodását szolgálja, fejleszti.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Cél

Művészetet szerető, értő és befogadó emberek nevelése. A gyerekek veleszületett adottságait tevékenykedés, gyakorlás során kibontakoztatni különböző művészeti ágakban (rajz, ének-zene, tánc). A pályázatokon, versenyeken való sikeres szereplés. Európa kulturális és nyelvi sokféleségének és az európai kultúra nagy múltú értékeinek megismerése.

Feladat

Minden tanulót saját egyéni és önálló képi kifejezésének kialakítására kell ösztönözni. Törekedni kell, hogy a pályázatokon, versenyeken való részvétellel sikerélményhez jussanak a tanulók a vizuális nevelés terén.

Eszköz

- Tanórák és tanórán kívüli foglalkozások;
- Múzeumok, kiállítások látogatása;
- Kiállítások szervezése;
- Pályázatokon, versenyeken való részvétel.

Eljárás

A művészeti csoport tanulói többféle technikai eljárást ismernek meg és használnak alkotó tevékenységük során. Színvonalas munkáikkal pályázunk az országos és nemzetközi versenyeken. Tanulóinkban kialakítjuk a művészi kifejezés sokfélesége iránti nyitottságot és az esztétikai érzéküket fejlesztjük.

1.14 Digitális kultúra

Alapelv

A digitális kultúra magabiztos és kritikus használata, az információs és kommunikációs kultúra fejlesztése.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Cél

A digitális kultúra megismerésével olyan kompetenciák kibontakoztatása, melyek révén a tanulók képesek lesznek az információ keresésére, szelektálására és hatékony beépítésére a tanulás, ismeretszerzés során.

Feladat

A tanulók azon megismerési képességének fejlesztése, amelyek az információs és kommunikációs kultúra szerves részét képezik. Megtanítani az információ megkeresését, összegyűjtését és feldolgozását, a kritikus alkalmazást, a valós és virtuális kapcsolatok megkülönböztetését.

Eszköz

- Informatikaoktatás tanórákon és tanórán kívül (szakkör);
- Informatika- és médiaoktatás keretében az eszközök megismerése és használata;
- Az egyéni tanulás és a gyűjtőmunkák készítése során a digitális lehetőségek támogatása;
- Az iskolai és iskolán kívül könyvtárhasználat.

Eljárás

Tanulóinkkal megismertetjük a digitális eszközök használatát, valamint az információs világháló adta lehetőségeket. Képesé tesszük őket a különböző médiumokban való eligazodásra.

2. A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A személyiség egész és harmonikus fejlesztése alatt a tanulók testi, értelmi, érzelmi és erkölcsi, etikai fejlesztését értjük a folyamatba belépő és az onnan kilépő gyermekek életkori sajátosságainak figyelembevételével.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

2.1 Személyiségfejlesztés az oktatásban

Az iskolába lépő óvodás kisgyermek kíváncsi, játékos, beszédes, nyitott és alakítható. Az iskolából kilépő szinte középiskolás diáknak körvonalazódott az érdeklődési köre, mentalitása, kommunikációs és kritikai készsége.

A NAT-ban képviselt értékek, az egységes, alapvető követelmények és az ezekre épülő differenciálás egyaránt azt a célt szolgálják, hogy a tanulók adottságaikkal, fejlődésükkel, iskolai és iskolán kívüli tanulásukkal, egyéb tevékenységeikkel, szervezett és spontán tapasztalataikkal összhangban minél teljesebben bontakoztathassák ki személyiségüket.

Az iskolánkban folyó személyiségfejlesztés nem tantárgyként jelentkezik az intézmény helyi tantervében, hanem áthatja munkánk egészét. Az iskola légkörének, hangulatának az itt dolgozó pedagógusok oktató-nevelő munkájának, olyannak kell lennie, amelynek következményeként minden tanulóban a legértékesebb személyiségjegyek alakulnak, fejlődnek. Alapvető fontosságú a személyes kompetenciák megismertetése, megalapozása, fejlesztése, hogy minden tanuló ismerje meg saját személyisége jellemzőit, erősségeit, gyengeségeit, én-tudatosság, önismeret, helyes önértékelés és önbizalom jellemezze őket.

Képesek legyenek önszabályozásra, a viselkedés, a játék és a tanulás során. A pedagógusok együttműködése (teamtanítás), nevelő-oktató munkánk összehangolása a követelmények egységessé tétele és kiszámíthatósága segíti a derűs, nyugodt alkotó személyiségek formálását. Figyelnünk kell az egyéni sajátosságok megismerésére, egyéni különbségek csökkentésére. A DIFER vizsgálati rendszer alapján az iskolaév megkezdését követő második hónapban elvégzett tájékozódás, felmérés ad alapot fejlesztő munkánk megtervezéséhez, az egyéni fejlesztőprogramok kidolgozásához.

Leendő elsőseink beilleszkedése érdekében már a tanévet megelőzően intézményes lehetőséget biztosítunk a kapcsolatfelvételre és az iskolára való ráhangolódásra foglalkozások és szülői fórum keretében.

A bevezető időszakban az iskolába kerüléssel együtt járó környezetváltást lassú átmenettel támogatjuk és tesszük törésmentessé.

A biztonságérzetet fokozó, a tanulási sikerek gyakori megélésének és elismerésének feltételrendszerét megteremtő tapintatos és szeretetteljes bánásmóddal tesszük lehetővé, hogy élményként küzdjenek meg a feladatokkal, kipróbálhassák fejlődő önállóságukat, ne

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

kudarcként éljük meg sikertelen próbálkozásait, felfedezhessék belső értékeiket. Ennek érdekében 2 hónap átmeneti időt biztosítunk a gyermekek beszoktatására, az oldott légkör kialakítására, az egymás megismerésére.

Az intézményben színes, sokoldalú iskolai életnek, játéknak és munkának is kell folynia: változatos pedagógiai módszereknek, széles tevékenységkínálatnak kell lennie, amiken keresztül a tanuló lehetőséget kap a személyiségjegyekkel összehangolt egyéni tanulási módszerek, eljárások kialakítására.

Fejleszteni kell a gyermekek önismeretét, együttműködési készségüket, edzeni az akaratukat.

Az oktatási-nevelési folyamatot a fentiek figyelembevételével a Nemzeti Alaptanterv követelményei szerint szervezzük.

Ennek megfelelően kiemelt fejlesztési feladataink:

Énkép, önismeret: olyan tanulási környezetet célszerű biztosítanunk, amely fokozza a tanulókat körülvevő személyek és dolgok egyre tágabb körei iránti érzékenységet, illetve kialakítja bennük az alapvető erkölcsi, etikai normák iránti fogékonyságot. Tudják ezeket az értékeket megnevezni és azonosítani. Törekednünk kell az ön- és világszemléletük folyamatos formálására.

Erkölcsi nevelés: a tanulók erkölcsi érzékének fejlesztése, felelősségtudatuk elmélyítése, igazságérzetük kibontakoztatása, közösségi beilleszkedésük elősegítése, önálló gondolkodásuk, majdani önálló felelős életvitelre való felkészítésük segítése.

Nemzeti öntudat, hazafias nevelés: nemzeti, népi kultúránk értékeinek megismerésére, jeles magyar történelmi személyiségek, tudósok, feltalálók, művészek, írók, költők, sportolók munkásságának megismerésére nevelés, otthon, lakóhely, szülőföld, haza és népei megismerése, megbecsülésére nevelés.

A hon- és népismeret különböző területei:

- Természeti környezet (élő, élettelen, földrajzi környezet, stb.)
- Társadalmi környezet (pl. lakóhely társadalmi rétegződése, önkormányzata, vallási közösségei, rendje, védelme)
- Történet, helytörténet (gyűjtemények létrehozása)

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Népismeret, néphagyomány (etnikai csoportok, nemzetiségek, hagyományok megismerése, ápolása, népművészet, népszokások, viseletek, tánc, építészet, kézművesség, stb.)
- Szoros erdélyi kapcsolataink révén a tanulóknban szeretnénk erősíteni a nemzeti összetartozás tudatát.

Állampolgárságra, demokráciára nevelés: az iskola teremtsen meg, hogy a tanulók megismerjék a főbb állampolgári jogokat és kötelezettségeket, és biztosítsa a honvédelmi nevelést. Fejleszteni szükséges továbbá a kreativitást, önálló mérlegelő gondolkodást elemzőképességet, vitakultúrát.

Alakuljon ki a tanulóknban pozitív viszony a közös európai értékekhez. Becsüljék meg az európai fejlődés során létrehozott eredményeket, köztük Magyarország szerepét, hozzájárulásait. Ismerjék az egyetemes kultúra legjellemzőbb, legnagyobb hatású eredményeit. Európa a magyarság tágabb hazája. Diákjaink magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Önismeret és társas kultúra fejlesztése: elő kell segíteni a tanuló kedvező szellemi fejlődést, készségeinek optimális alakulást, tudásának és kompetenciáinak kifejezésre juttatását, mások helyzetébe történő beleélés képességének, empátiás készségének fejlődését, énképük gazdagodását.

Családi életre nevelés: harmonikus családi minták közvetítése, családi közösségek megbecsülése, felelős párkapcsolat kialakítására nevelés, konfliktus kezelés képességének kialakítása.

Testi és lelki egészségre nevelés: Tanulók ösztönzése a helyes táplálkozásra, mozgásra, stressz-kezelés módszereinek alkalmazására. A családdal együtt felkészíteni a tanulót az önállóságra, a betegség megelőzésre, közlekedési szabályok betartására, testi higiéne kialakítására, veszélyes anyagok felismerésére, káros szokások kialakulásának megelőzésére felkészítés.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség: hátrányos helyzetű vagy fogyatékkal élő emberek iránti szociális érzékenység, segítő magatartás kialakítása.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Fenntarthatóság, környezettudatosság: annak megtanítása, hogy az erőforrásokat tudatosan, takarékosan, felelősségteljesen, megújulási képességükre tekintettel használja. Környezettel kapcsolatos állampolgári kötelezettségek gyakoroltatása.

Pályaorientáció: az iskolának átfogó képet kell nyújtani a munka világról, olyan feltételeket teremteni, ahol a tanulók kipróbálhatják képességeiket, megtalálhatják hivatásukat, kiválaszthatják a nekik megfelelő foglalkozást, pályát.

Gazdasági és pénzügyi nevelés: pénzügyi rendszer alapismeretek, pénzügyi szabályok, banki tranzakciókkal kapcsolatos ismeretek és fogyasztóvédelmi jogok tanítása.

Médiatudatosságra nevelés: A média működésének, hatásmechanizmusának megismertetése. A valóságos és a virtuális, a nyilvános és bizalmas érintkezés szabályainak megkülönböztetésére, jogi, etikai következményeinek ismeretére nevelés.

A tanulás tanítása: Olyan tudást kell kialakítani, amelyet a tanulók új helyzetben is képesek alkalmazni.

A személyiségfejlesztés minden pedagógus feladata, mindig az adott tanórán és a tanórán kívül folyó munkájához igazítva végzi a feladat végrehajtását.

Biztosítanunk kell a tanulók saját fejlődési ütemének megfelelő mennyiségű és mélységű ismereteket. Minden általunk tanított tantárgyban meghirdetett járási, megyei és országos versenyen vegyenek részt tanulóink és legalább a középmezőnyben végezzenek.

Értsék és szeressék tanulóink a művészeteket, alakuljon ki bennük harmóniára való igény, és mások eredményeinek tisztelete.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagy része legyen képes műalkotások befogadására és alkotó tevékenységre.

A tanulási nehézséggel küzdő gyermekek részesüljenek megfelelő szakellátásban, pedagógiai módszerekkel, a szakértői véleményeknek megfelelő eljárások szerint.

Tanulóinkban alakuljanak ki a kulturált étkezési szokások. Tanulják meg az ebédlői viselkedés alapvető szabályait, alakuljon ki bennük az igény a tízórai, ebéd, uzsonna kulturált elfogyasztására.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A kulturált étkezés elsajátítása. Azok a tanulók, akik igénybe veszik a napközi illetve tanulószobai ellátást pedagógiai segítségadás mellett készítsék el a házi feladatukat. A napközisek és tanulószobások megfelelő arányban legyenek levegőn, játszanak és tanuljanak.

Minden tanuló felkészülten érkezzen a másnapi órákra. A foglalkozásokon kapjanak kiegészítő magyarázatot és segítséget a tananyag elsajátításához.

Célok, elvárások:

Célunk, hogy a gyermekek zökkenőmentesen kerüljenek az óvodából az iskolába. Tanítványaink szívesen és örömmel járjanak iskolába. Megtanulják és elfogadják, valamint alkalmazzák az iskolai élet szokásrendszerét. A tanulás területén legyenek motiváltak a gyerekek.

A tanulók tudás és tanulás iránti érdeklődésének fenntartása. Alakuljon ki az írás, olvasás, számolás alapkészsége. Ismerjék az önálló tanuláshoz szükséges eljárásokat. A tanuló tudjon önállóan írni, olvasni, számolni.

Lehetőleg önállóan készítse el házi feladatát, értse az elolvasott szöveget. Az 1-4 évfolyamban kialakított erkölcsi, intellektuális és esztétikai érzelmeik továbbfejlődjenek. Tudjanak azonosulni a jóval, tudják elutasítani a rosszat. Arra törekszünk, hogy minél több sikerélményhez jussanak a tanulók, ezzel újabb és újabb erőfeszítésekre készítessük őket. Alakuljon ki bennük az alkotás igénye, a mások megértéséhez szükséges kommunikációs biztonság.

Sikerkritérium:

Tanulóink nagy többsége fegyelmezetten viselkedjen, tartsa tiszteletben a társát. Erősödjön a kötelességtudatuk, a rendszeresség és a következetesség életkoruknak megfelelő legyen.

Célunk az 5-6. évfolyamon, hogy kialakítsuk tanulóinkban a felelősségérzetet, önmagukért és társaikért, valamint a tisztelet és elfogadás megalapozása. Tudatosuljon tanulóinkban, hogy hazánk mindig részese volt az európai szellemi és művelődési folyamatoknak, sok értékkel gazdagította azt. Alakuljon ki bennük a haza és a hazaszeretet fogalma. Erősödjön bennük az önálló tanuláshoz és ismeretszerzéshez szükséges képességek sora. Fejlődjön kreatív gondolkodásuk és kommunikációs képességük. Ismerjék meg az információ forrásokat,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

tanuljanak meg eligazodni bennük. Ismerkedjenek meg fizikai és szellemi foglalkozásokkal. Szokjanak hozzá a versenyhelyzetekhez, a sikerekhez és a kudarcokhoz. Tanuljanak meg csoportban dolgozni.

Tanulóink tudják, hogy ők a magyar nemzet tagjai, ismerjék a magyarság eredményeit, vívmányait.

Célunk a 7-8. évfolyamon, hogy erősödjön a tanulóknak felelősségérzet önmagukért és társaikért, fejlődjön kritikai és önkritikai érzékük. Értsék a demokrácia lényegét, működését. Fejlődjön kreatív gondolkodásuk, valamint kommunikációs készségük. Ismerkedjenek meg a továbbtanulási lehetőségekkel, legyenek tisztában saját adottságaikkal. Szokjanak hozzá a sikerekhez és a kudarcokhoz.

A nyolcadikosok a számunkra legmegfelelőbb középiskolában folytassák tanulmányaikat, a továbbtanulási arány 100 % legyen.

Kiemelt pedagógiai feladat e területen:

- az erkölcsi nevelés
- a családi és közösségi kapcsolatok elmélyítését támogató fejlesztési feladatok, és azok részét képező ismeretek
- a testi és lelki egészség megőrzésére történő felkészítés

A személyiség fejlesztésében kiemelt feladat a személyes és társas kapcsolati kompetenciák, az együttműködés fejlesztése, ennek érdekében kiemelt feladatunk a motiváló környezet kialakítása, a motiváció erősítése a gyermekekben, tanulóknak. A programban meghatározott értékek és kompetenciák csak akkor épülnek be a tanulóknak önképébe és válnak a magatartás szabályozó, irányító tényezőkké, ha a tanulók maguk is részeseivé válnak az értékek megnevezésének, azonosításának, megértik következményeiket, és megismerik az elsajátított tudás, készségek működését, felhasználhatóságát. Ahhoz, hogy a tanulók képesek legyenek énképükbe, önreflexiójukba integrálni az elsajátított tudást, készségeket, tanulást segítő beállítódást, motívumokat, a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról is, hogy egyre kompetensebbnek érezzék magukat saját fejlődésük, sorsuk, életpályájuk alakításában.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A kompetenciafejlesztés során az önismeret a tanulók saját személyiségének kibontakoztatására vonatkozó igényt felébresztjük. A kitartás, a szorgalom, a céltudatosság, az elkötelezettség kialakítása minden életszakaszban feladatunk.

A tanórai fejlesztések mellett jelentős szerep jut a napközis foglalkozásoknak.

Tanulóink egyre inkább eltérő étkezési és viselkedési szokásokkal rendelkeznek. Ezért külön figyelmet fordítunk a kulturált étkezés, beszéd, viselkedés elsajátítására.

A felső tagozat munkája szervesen illeszkedik az alsós személyiségfejlesztő tevékenységhez. A felső tagozatra lépő tanulókkal már a negyedik osztályban ismerkednek a leendő osztályfőnökök. A kijelölt osztályfőnök – szaktanár felveszi a kapcsolatot az osztálytanítóval, tájékozik az egyes tanulók felől. Amennyiben arra igény és lehetőség van, az új osztályfőnök részt vesz a negyedikes tanulók közösségi programjain is.

A szaktanárok szintén szükségét érzik, hogy már az első időszakban megismerjék, megértsék a tanulók egyéni sajátosságait, és törekszenek azok tudatosítására. A tanulók személyiségének megismerését, a gyerekekkel végzett valamennyi közös tevékenység szolgálja, amely módot ad minél realisabb kép kialakítására.

A tanév során számos olyan szabadidős programot szervezünk, ahol módunk van a személyiség fejlődését pozitív irányban alakítani.

1. szervezett osztálykirándulások,
2. színház, múzeum és mozi látogatások,
3. közös sportolás – sportnap,
4. iskolai szintű és osztályban rendezett ünnepélyek, (Mikulás, karácsonyi ünnepség, farsang, anyák napi ünnepség, pünkösd, iskolai megemlékezések, ünnepélyek),
5. történelmi emlékhelyek látogatása,
6. rendhagyó órák,
7. települési könyvtári foglalkozások.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

3. Az egészségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

A helyi egészségfejlesztési programot a nevelőtestület az egészségügyi szolgálat közreműködésével készíti el.

Az egészségnevelés tartalma az egészségre, szemlélete viszont a nevelésre, személyiségalkításra vonatkozik. Az egészség képviselőire, a betegségek megelőzésére az egészségügy dolgozói, iskolaorvos, védőnő vállalkoztak, míg a tanítás felelőssége a pedagógusokat terheli. Mindezek ismeretében a két terület képviselői egymás munkáját kiegészítve szoros összefogással végzi szemléletformáló munkájukat. A gyermekorvos és a védőnői szolgálat nyomon követi a szellemi, testi fejlődést. Kiemelt feladatuk és felelősségük van a pedagógusoknak és a szülőknek. Az egészség megőrzés komplex feladat, közös tevékenységek szervezésével meg kell tanítani a fiatalokat arra, hogy az egészség választható érték, teljes testi, lelki szociális jólét, biztonság megteremtése szükséges.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy az intézményben eltöltött időben minden gyermek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét, egészségi állapotát hatékonyan fejlesztő, az intézmény mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Az intézmény mindennapos működésében kiemelt figyelmet kell fordítani a gyermek, a tanuló egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen

- az egészséges táplálkozás,
- a mindennapos testnevelés, testmozgás,
- a testi és lelki egészség fejlesztése, a viselkedési függőségek, a szenvedélybetegségekhez vezető szerek fogyasztásának megelőzése,
- a bántalmazás és iskolai erőszak megelőzése,
- a baleset-megelőzés és elsősegélynyújtás,
- a személyi higiéné
- területére terjednek ki.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

3.1 Az egészségnevelés célja, feladatai

Az iskola egészségnevelési terve érinti az iskola:

- Pedagógiai programját,
- Helyi tantervét
- Szervezeti és Működési Szabályzatát.

3.1.1 Az egészségnevelési program célja

Az egészségnevelés célja:

Növekedjen a születéskor várható időtartam, valamint a betegségtől mentes életszakasz hossza és javuljon az életminőség.

A család mellett az iskola váljék az egészségfejlesztés kiemelkedő színterévé. Kedvező irányban változzék a közoktatás intézményrendszerének légköre.

3.1.2 Az egészségnevelés feladata

Az iskolának, mint az egészségfejlesztés alapvető színterének a feladata a tárgyi feltételek megteremtése, amelyek az iskolákat biztonságossá és egyben az egészségfejlesztés alkalmas színterévé teszi. Az integrált egészségfejlesztési tartalmak közvetítésének folyamatos és rendszeres biztosítása. A közoktatási intézmények minőségbiztosítási rendszerébe az egészségfejlesztési szempontok beépülésre kerüljenek. A mindennapos egészségfejlesztő testmozgás lehetősége biztosítva legyen. Az iskolai egészségnevelési csoport létrehozása: iskolaorvos, védőnő, tanár, gyógypedagógus, logopédus, gyermekvédelmi felelős.

3.2. Iskolai egészségnevelési program

A gyerekek és a fiatalok hosszú éveket töltenek az iskolákban. Ebben az időszakban érdemi hatást lehet gyakorolni a személyiségfejlődésükre, mely nagyban meghatározza az életmódjukban később kialakuló szokásaikat, az életideálokat, preferenciák kialakítását.

Egészségnevelés színterei az iskola keretein belül:

- **más tantárgyba beépítve:**

- egészségnevelés-tartalmú tantárgyakban: biológia, testnevelés, természetismeret,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- nem egészségnevelés-tartalmú tantárgy, de beépíthetők az ismeretek: informatika, történelem, kémia, fizika, magyar nyelv és irodalom, matematika, idegen nyelv, rajz, ének
- **osztályfőnöki óra keretén belül**
- **tanórán kívül:**
 - szakköri foglalkozás,
 - napközis foglalkozások,
 - délutáni szabadidős foglalkozások,
 - hétfégi iskolai programok (pl.: sportrendezvények, kulturális programok),
 - egészségnap
 - kirándulások, túrák.

3.2.1 Az egészségesebb életmód kialakítására irányuló módszerek

a) Hagyományos egészségnevelés, felvilágosítás

A hagyományos egészségfejlesztés, felvilágosítás abból indul ki, hogy a több és helyes tudás helyes döntésekhez, az életvezetés helyes alakításához vezet.

Az egészségnevelési tananyagok az egészségkárosító magatartásformák veszélyeire hívják fel a figyelmet, valamint megoldásként a helyesnek vélt magatartásformákat kínálnak fel.

A hagyományos egészségnevelési elképzelés a hatékonyság érdekében gyakran fordul az elrettentő információk átadásának, bemutatásának eszközéhez.

Ennek a megközelítésnek egy másik jellegzetessége az egyoldalú közlési forma: az ismeret átadása a tanulók aktív és személyes bevonása nélkül történik.

Ebbe a csoportba tartoznak a gyakran alkalmi jelleggel megszervezett iskolai felvilágosító előadások, a különböző brosúrák.

b) Rizikócsoportos megközelítés

A korai szűrés eredményeként feltárt egészségi problémákkal, illetve sajátos háttérváltozókkal jellemezhető csoportokkal folytatott megelőző tevékenység (pl.: túlsúlyos személyek, magas vérnyomással élők, alkoholbetegek gyerekei stb.).

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A rizikó csoportokra irányuló egészségfejlesztő tevékenység közvetlenül kapcsolódik a betegségmegelőzés, a prevenció gondolatához. Amennyiben megfelelő technika segítségével meg tudjuk állapítani, hogy kik a veszélyeztetettek valamely krónikus, nem fertőző betegség, vagy esetlegesen a szociális helyzetük szempontjából, akkor az ilyen sajátosságokkal rendelkező gyerekek számára ki lehet munkálni valamilyen betegségmegelőző programot, pl. sajátos étrendet, mozgásprogramot.

Fontos az iskolás gyermekek életkorához kötött kötelező szűrővizsgálatának rendszere, a túlsúllyal vagy mozgásszervi problémával küzdő gyermekek számára szervezett speciális táplálkozási tanácsadás és/vagy differenciált testi nevelés, és a testi fejlettség, fizikai állóképesség fejlesztése.

c) Érzelmi intelligenciát, társas kompetenciát, alkalmazkodást fokozó beavatkozások

Ennek a módszernek a lényege, hogy az egészségkárosító magatartásformák háttérében a személy konfliktuskezelési eszköztárának gyengeségei húzódnak meg. Ezért az egészségfejlesztési törekvéseknek a társas-érzelmi készségek fejlesztését kell célul kitűzniük. Az érzelmi nevelés jegyében születő és működő egészségfejlesztési programok az egészségfejlesztésben, mentálhigiénében képzett pedagógusok hiányában külső szakértők bevonásával törekednek arra, hogy szocializációs lehetőséget biztosítsanak a résztvevőknek, társas-kommunikációs készségeik fejlesztésére.

Például a serdülőkori egészségfejlesztő vagy önismereti csoportfoglalkozások, amelyek csoportvezetésben képzett szakembert kívánnak.

d) Kortárshatások az egészségfejlesztésben

Ez a módszer a kortársak befolyásának szerepére helyezik a hangsúlyt. A serdülőkori fiatalok számára a felnőtténél lényegesen hitelesebb a kortárs, aki éppen ezért sokkal jelentékenyebb véleményformáló hatással is van.

Azok a programok, amelyek a kortárshatásokra építenek, és kiképzett kortárssegítők közvetítésével igyekeznek az egészségfejlesztés üzenetét a fiatalokhoz eljuttatni, és arra tanítják a fiatalokat, hogy tudjanak nemet mondani.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A képzett kortársak segíthetnek barátaiknak vagy osztálytársaiknak, de modell-szereplőként is képviselhetik pl. a dohányzást ellenző kortárs norma kialakítását, illetve fennmaradását is.

A segítő kapcsolatok szinterei

- *Szülők (család)*
A szülők megfelelő tájékoztatás és információ-átadás után aktív részvételükkel tudják támogatni az iskola egészségfejlesztési programját.
- *Szülői munkaközösség, szülői szervezet(ek)*
- *Iskolaorvos, házi orvos, védőnő*

Az iskola egészségügyi ellátásáról szóló jogszabály előírja, hogy minden iskolának legyen kijelölt orvosa, és védőnője, valamint a tanulók fogászati ellátását (szűrés és ellátás) végző kijelölt fogorvosa, akik a jogszabályban foglalt feladatokat az önkormányzattal és az Országos Egészségbiztosító Pénztárral kötött szerződés értelmében látják el.

3.2.2 Az egészségnevelés iskolai területei

Az egészséges életmód, életszemlélet, magatartás szempontjából lényeges területeknek az iskola pedagógiai rendszerébe, összes tevékenységébe be kell épülnie.

Ezek közé tartoznak az alábbiak:

- önmaguk és egészségi állapotuk ismerete,
- az egészséges testtartás, a mozgás fontossága,
- az értékek ismerete,
- az étkezés, a táplálkozás egészséget befolyásoló szerepe,
- a betegségek kialakulása és gyógyulási folyamata,
- a barátság, a párkapcsolatok, a szexualitás szerepe az egészségmegőrzésben,
- a személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete,
- a tanulás technikái,
- az idővel való gazdálkodás szerepe,
- a rizikóvállalás és határai,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- a szenvedélybetegségek elkerülése,
- a tanulási környezet alakítása.
- a természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége.

Az iskolai egészségnevelés összefügg a tanári magatartással, gondossággal, példamutatással az intézmény szervezettségével.

Egészségnap

A projekt mottója: „Ép testben ép lélek”

Ideje: évente egy alkalommal, az iskola minden tanulójának részvételével valósul meg

Cél: életviteli szemléletformálás, problémák elemzése, megoldások keresése.

Módszer: Játékkal, mosollyal, könnyedén, de főleg ésszel, szívvel és kitartással cselekedtetni.

Kapcsolódó tantárgyak: testnevelés, biológia, technika (közlekedési ismeretek), informatika, ének, rajz.

Elméleti ismeretek szerzése:

Előadások: szenvedélybetegségek (drog, alkohol, dohányzás, szerencsejáték problémái)

Vetítés, totók, szituációs játékok

Témák: helyes táplálkozási ismeretek, higiénia, fogászat, kozmetika, közlekedési ismeretek, sportolók beszámolóit stb.

Játékos versenyek: kerékpáros ügyességi játékok, zenés gimnasztika, stb.

Bemutatók: elsősegélynyújtás, gyümölcstálak, zöldségek, gabonatermékek, tálalás esztétikája.

Mérések: tüdő térfogatmérése (luftballon segítségével), vérnyomásmérés, pulzusmérés stb.

Jutalmak: gyümölcs, zöldség, ásványvíz, gyümölcslé, stb.

3.3. Az egészségfejlesztés iskolai feladatai

Tanulóinkban kialakítani, fejleszteni az egészséges életmód iránti igényt; segíteni a tanulók testi, lelki és szociális fejlődését (beállítódások, magatartás, szokások).

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Felkészíteni a gyerekeket arra, hogy önálló, felnőtt életükben legyenek képesek életmódjukra vonatkozóan helyes döntéseket hozni, egészséges életvitelt kialakítani, a napi konfliktusokat megoldani. Segítőkész magatartást tanúsítsanak beteg, sérült, esetleg fogyatékos embertársaik iránt.

Meg kell ismertetni a tanulókkal a környezet leggyakoribb, egészséget, testi épséget veszélyeztető tényezőit. Fel kell készíteni őket a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére, az önálló gyalogos és kerékpáros közlekedésre. Támogatást kell nyújtani a gyerekeknek a káros függőséghez vezető szokások (dohányzás, alkohol-
drogfogyasztás, rossz táplálkozás) kialakulásának megelőzéséhez.

Az iskolai egészségnevelés feladata felismertetni a gyerekekkel, hogy a jó egészségi állapot szorosan összefügg a kiegyensúlyozott életstílus fenntartásával. Az életmód egyes elemei (a kockázat felismerése és elkerülése, a személyes higiénia, a táplálkozás, a mozgás, az önismeret-önbecsülés, a jó emberi kapcsolatok, a kommunikáció) alapvető fontosságúak az egyensúly fenntartásában.

Meg kell ismertetni a tanulókkal az emberi egészségre kedvező és károsító tényezőket, a betegség-megelőzési módokat, eljárásokat, tudatosítani kell bennük az egészséges életmód szabályait és normáit, valamint meg kell tanítani nekik, hogy ők maguk is befolyásolhatják saját életmódjuk alakulását. Fel kell készíteni őket a veszélyhelyzetek egyéni és közösségi szintű megelőzésére, kezelésére.

Meg kell értetni velük, az idővel való gazdálkodás fontosságát.

Meg kell ismertetni a család társadalmi és történelmi szerepét, a harmonikus emberi kapcsolatok jelentőségét a mentális egészség megőrzésében. Élethelyzetek, szituációk bemutatásával és elemzésével kell fejleszteni szemléletüket, konfliktuskezelési képességüket, viselkedési normáikat, erkölcsiségüket, önmaguk és mások iránti felelősségérzetüket.

Fejlesszék a beteg, sérült és fogyatékkal élő embertársak iránti elfogadó és segítőkész magatartásukat.

A tanulóiban ki kell alakítani az igényt testük, ruházatuk és közvetlen környezetük tisztántartására és gondozására, különös figyelmet fordítva a személyes higiénéire.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Meg kell ismertetni a helyes táplálkozás alapelveit, a különféle tápanyagokat, táplálkozási irányzatokat, és a kulturált étkezés szabályait.

Tudatosítani kell, hogy az aktív mozgás mind a testi, mind a lelki egyensúlyra kedvező élettani hatást gyakorol.

Elő kell segíteni, hogy a diákok képesek legyenek az önmagukban és másokban ébredő érzelmeket felismerni. Az iskola megkerülhetetlen feladata, hogy foglalkozzon a szexuális kultúra és magatartás kérdéseivel, és figyelmet fordítson a családi életre, a felelős, örömteli párkapcsolatokra történő felkészítésre. A tanulóknak legyen világos fogalmuk a nemi szerepekről, az egészséges szexualitásról.

A tanulók kapjanak általános képet a drogok természetéről, alkalmazásuk következményeiről. Tanuljanak meg kialakítani egy elhárító magatartásformát az egészségkárosító élvezeti cikkekkel szemben.

El kell fogadtatni a tanulókkal, hogy a betegségek megelőzésében nagy szerepe van a korai szűréseken való részvételnek.

Az iskola feladata az is, hogy felkészítsen az önálló gyalogos közlekedésre, a tömegközlekedési eszközök használatára, az utas-balesetek elkerülésének módjaira.

Meg kell ismerniük a valóság és a média kapcsolatát, meg kell tanulniuk értelmezni a reklámokat.

Az egészséges életmódra nevelés a betegségek megelőzési módjainak megismerése mellett az egészséges állapot örömteli megélésére és a harmonikus élet értéként való tiszteletére is nevel.

3.3.1 Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátítása tanítási órákon belül (osztályfőnöki, biológia és testnevelés óra) és délutáni csoportfoglalkozásokon valósul meg.

Az iskolai elsősegélynyújtás oktatásának legfőbb célja:

Az elsősegélynyújtás célja, hogy az észlelt személyen tapasztalt hirtelen egészségkárosodást elhárítsa, vagy a további állapotromlását megakadályozza. Legfontosabb szerepe, hogy helyes alkalmazásával lehetővé válik az idővesztés minimálisra csökkentése, mely a maradandó egészségkárosodás nélküli túlélés alapvető feltétele.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Kialakítani már gyermekkorban, hogy a vészhelyzetbe került emberek megsegítése és a számukra nyújtott elsősegély magától értetődővé váljon számukra. További cél, hogy a tanulók az alapismeretek elsajátítása után tudjanak segítséget nyújtani a rászorulóknak.

Az elsősegély-nyújtási alapismeretek elsajátításának formái:

- a) *Tanítási órán:* osztályfőnöki, természetismeret, biológia, fizika, kémia, testnevelés, technika órák tanítási óráin és aktuális témáinál elméleti és gyakorlati tudnivalók megbeszélése.
- b) *Tanórán kívüli programokon,* például az egészségnap keretében

4. A közösségfejlesztéssel kapcsolatos pedagógiai feladatok

Értelmezés:

A közösségfejlesztésünkben fontos szerepet kap az ország és tágabb környezete a Kárpát-medence megismerése, a nemzeti hagyományok fejlesztése. Törekedni kell a harmonikus kapcsolat kialakítására természeti és társadalmi környezetünkkel. A gyermekeket más népek etnikai és kulturális csoportok értékeinek megbecsülésére kell nevelni. Fontos szempont, hogy tanulóink felnövekedve megőrizzék magyarságtudatukat, ugyanakkor legyenek tisztában az európai azonosság tudattal és az egyetemes kultúrával. Kapcsolódjanak be teremtett világunk értékeinek megőrzésébe. Egymás megbecsülésére, elfogadására törekedjenek. Legyenek tisztában a tanulási módszerek kialakítása során a csoport munka közösségfejlesztő erejével. Fontos az egészséges életmód betartása a mindennapok során. Keresztyén szellemiségű együttélés jellemezze őket.

Kereszténységünk története, ünnepeink, keresztyén életvitelünk, hitünk megélésének lehetőségei, a közösségformálás számunkra legerőteljesebb színtere. Kiemelkedő szerepet kap az iskola és a gyülekezet ebben a munkában. Gyülekezetünk vezetője az iskolalelkész, aki munkáját a környező gyülekezetek vezetőivel és hitoktatóikkal együttműködve látja el.

Az iskolai nevelés legfőbb célja a tanuló minél szélesebb körben történő fejlesztése, felkészítése az életre. A gyermek fejlődése azonban szorosan összefügg és nem választható el a közösségtől, a közösségi neveléstől.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A kortárs csoport:

- lehetőséget ad az én-érvényesítésre,
- biztosítja a valakihez tartozás érzését,
- emocionális biztonságot nyújt.

Ha a diákok kötődnek az egyes iskolai közösséghez, erősödnek a nevelési hatások. Ezért is alapvető feladat a közösségben, illetve a közösség által történő nevelés megszervezése és irányítása.

4.1. A család

A legalapvetőbb közösség a család, melybe a tanuló beilleszkedik. A család meghatározza, formálja, befolyásolja a gyermek fejlődését, a másokhoz való viszonyát. Alapvető szociális kötődéseket, formákat alakít ki, amelyeket az iskolába kerülve lehet és kell is fejleszteni, formálni, alakítani. Így nagyon fontos szerepet kap az iskola, s az osztályközösség is.

4.2. Az iskolai közösség

A tanulók együttélésének és együttműködésének legtágabb keretét az iskolai közösség jelenti. Megkülönböztetett jelentőségű feladatok hárulnak az iskola vezetőire, az osztályfőnökre, a diákönkormányzatot segítő pedagógusra, az egyes iskolai eseményeket, rendezvényeket szervező tanárookra. Célunk az 1-4. évfolyamon, hogy a gyerekek érezzék jól magukat közösségükben, megismerjék, elfogadják, segítség közösségük tagjait. Alakítsuk ki az együttélés legfontosabb szokásait. Formáljuk az osztályközösség saját arculatát, ismerjék meg egymás értékeit, örüljenek egymás sikereinek. Érezzék jól magukat a közös programokon.

Sikerkritérium:

Tanulók szívesen járjanak iskolába, aktívan vegyenek részt a közös programokban.

5-6. évfolyam: A közösségi szellem erősítése, vitakészség kialakítása, találja meg az egyén a helyét a közösségben. Minden tanuló találjon feladatot és barátot az osztályban.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

7-8. évfolyam: erősödjön a tanulóban az egymás és a felnőttek iránti tisztelet. Képesek legyenek kulturált véleménynyilvánításra. Konfliktushelyzeteiket legyenek képesek kulturáltan megoldani. Olyan jellemvonásokat kell kialakítani, melyek alkalmassá teszik őket arra, hogy részt vegyenek a közös munkában (felelősségérzés, fegyelmezetttség, együttműködési-, kezdeményező-, szervező-, vezetőkészség, stb.) Olyan iskolai közösséget kell létrehozni, amely biztosítja a közösség érdekében a közösségben, a közösség által való nevelést.

4.2.1. A tanítási órán megvalósítható közösségfejlesztő feladatok

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése minden tantárgy tevékenységeiben megjelenik, mint munkaforma vagy módszer, ezért előtérbe kell helyezni a csoportmunkát, a kooperatív tanulás formáit, az interaktivitás növelését a tanórákon.

- a) Az egyéb foglalkozások közösségfejlesztő feladatai:

Adjon lehetőséget, hogy iskolai és körzeti csapatversenyeken, vetélkedőkön vegyenek részt.

- b) A diákönkormányzati munka közösségfejlesztési feladatai:

Közösségi viszonyokat, a közösségek harmonikus rendszerét biztosítsa az iskolában.

Mindenki képességei, rátermettsége szerint vegyen részt a közéletben, kapjon feladatot az osztályokban. A gyerekeknek életkori sajátosságaikhoz mérten, egyre több önálló kezdeményezésre adjon lehetőséget. Segítse az iskola oktató-nevelő munkáját, az öntevékenység elemeinek kiépítését, az önkormányzó képesség fejlesztését a közvetett ráhatások alkalmazásával.

- c) A szabadidős tevékenység közösségfejlesztő feladatai:

A tanulók közös és egyéni tevékenységével segítsük a közösség tagjai közötti kapcsolatrendszer kialakítását. Megfelelő számú programot biztosítsunk, ami a közös élményeket gyarapítja.

- d) Szülői közösség által jóváhagyott kirándulások, iskolai szintű szabadidős programok szervezése

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

5. A pedagógusok helyi feladatai, az osztályfőnök feladatai

A pedagógus alapvető feladata a rábízott gyermekek, tanulók nevelése, oktatása, a kerettantervben előírt törzsanyag átadása, elsajátításának ellenőrzése, sajátos nevelési igényű tanuló esetén az egyéni fejlesztési tervben foglaltak figyelembevételével. A pedagógus ezzel összefüggő feladatait és kötelességeit munkaköri leírása határozza meg, a pedagógus munkakörhöz tartozó munkaköri leírás mintát az intézmény SZMSZ-e tartalmazza.

Az osztályfőnök feladata a tanulók fejlődésének nyomon követése, egészséges testi, lelki, értelmi fejlődésük elősegítése, a szülőkkel és az osztályban tanító tanárokkal való rendszeres kapcsolattartás, az osztály közösségi tevékenységeinek szervezése, felügyelete, a jogszabályban, a pedagógiai programban, az intézmény más belső szabályzatában és a pedagógus munkaköri leírásában meghatározott pedagógiai és adminisztratív feladatok elvégzése. Az osztályfőnöki órák témáit az adott tanévre vonatkozóan osztályfőnöki tanmenetben tervezi meg. Az osztályfőnök mindezekkel összefüggő feladatait munkaköri leírása részletezi.

5.1. Az osztályközösség

A tanuló fejlődésének meghatározó tényezői a családban elsajátított szokásokon, morális tényezőkön túl a baráti körben kialakított emberi kapcsolatok és értékrendek.

Az osztályközösség szokásokkal, szemléletmóddal rendelkező tanulók közössége, ahol az életszemléletet kell formálni és továbbfejleszteni. Ebben nagy a szerepe a közösségnek, mivel a kortársak hatnak egymásra. A tanuló idejének legnagyobb részét az osztályközösségben tölti, ezért nagyon meghatározó annak légköre, szellemisége, hatása a tanulók egymás között kialakuló kapcsolatrendszerére, viselkedési formáira.

Az osztályközösség feladata:

- valamennyi tanuló pozitív irányú befolyásolása,
- az egyéni értékek felismerése,
- egymás tiszteletben tartása,
- egymás segítése a tanulásban és az egyéni vagy beilleszkedési problémákban,
- a tolerancia,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- társaik segítése, támogatása gondjaik, problémáik megoldásában,
- mások gondjainak, nehézségeinek felismerése.

A közösség irányításában, alakításában meghatározó a szerepe az osztályfőnöknek. Különösen fontos a szerepe a problémák felismerésében és azok keresésében. Fontos a szerepe és a tevékenysége abban, hogy a családot hogyan tudja bevonni, befolyásolni a tanuló támogatásába, mennyire azonos alapelvekkel irányít az iskola és a család. Az osztályfőnök ismerje fel a tanuló problémáit, érzékelje az esetleges deviáns eseteket, és találja meg a problémák megoldásához a helyes utat, vagy azokat a személyeket, akik a probléma megoldásában a segítségére lehetnek.

Az iskola által egy-egy alkalomra tanórán kívüli, szervezett foglalkozások a következők lehetnek:

1. osztálykirándulások,
2. a tanulmányi kirándulások,
3. a táborok,
4. a diákcsoportok bel- és külföldi utazásai,
5. kulturális intézmények és ipari létesítmények látogatásai.

Ezek a programok iskolai keretek között csak tanári felügyelettel szervezhetők. A kirándulások, táborozások és az utazások esetén 15 tanulónként 1 tanárnak kell kísérenie a csoportot.

A jelen pedagógiai programban nem szereplő, a tanítási idő alatt több napig tartó tanórán kívüli foglalkozást – írásos kérvény alapján – az igazgató engedélyezheti az osztályban tanító tanárok vagy a nevelőtestület véleményének kikérése után.

A tanulók bármely, az iskola által alkalmanként szervezett több napos programon csak előzetes írásbeli hozzájárulással vehetnek részt. Az engedélyt a szervező tanárnak a program szervezésének megkezdésekor kell beszereznie a szülőktől és az osztályfőnöktől.

A tanulók távollétéről, ha olyan programokon vesznek részt, amelyeken az iskolát képviselik, is igazgató dönt.

A kompetencia alapú oktatásra vonatkozó alapelvek, feladatok a közösségfejlesztéssel kapcsolatban:

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- részvétel a lakóhely kulturális életében,
- a társadalmi együttélés szabályainak betartása, erőszakmentesség, emberi jogok, a demokrácia értékeinek tisztelete.

Az iskola alapvető feladata olyan formális, nem formális és informális tanulási lehetőségek biztosítása, amelyek segítik az állampolgárrá nevelést. A gazdasággal, az öntudatos fogyasztói magatartással, a versenyképesség erősítésével kapcsolatos személyes és társas kapcsolati kompetenciák fejlesztése.

5.2. Feladataink megvalósítását szolgáló tevékenységi rendszer és szervezeti formák

Fő célunk az, hogy tanulóink életkori sajátosságaik szerint fejlődjenek, világképük, világszemléletük formálódjon, életmódjuk, szokásaik vállalt értékeinkkel együtt gazdagodjon, személyiségük fejlődjön.

A tanulók tevékenység fejlesztésnek legfontosabb színtere a tanítási óra.

Az iskola nevelői a tanítási –tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartjuk a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a kedvet a tanulás végéig fenn is tartsuk.

A tanítási órák tervezésénél és szervezésénél minden esetben előtérbe helyezzük azokat a módszereket és szervezeti formákat, amelyek a tanulók folyamatos tevékenységét, vagyis állandó aktivitását biztosítják.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás, vagyis az, hogy a pedagógusok nevelő-oktató munkája a lehetőségekhez mérten a legnagyobb mértékben igazodjon a tanulók egyéni fejlettségéhez képességeihez, és az egyes tantárgyakból nyújtott teljesítményéhez.

E feladat megoldását a tanítási órákon az alábbi tanítási módszerek és szervezeti formák segítik:

- a nevelők tanítási óráikon előnyben részesítik az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így elsősorban a gyakorlásnál és ismétlésnél a tanulók önálló munkájára támaszkodnak,

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A szociálisan hátrányos helyzetű, magatartási, beilleszkedési, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére egyéni segítséget nyújtunk. Integráltan nevelt tanulóink számára fejlesztő foglalkozásokat, korrepetálást tartunk.

Az iskolában a nevelési és oktatási célok megvalósítását az alábbi tanítási órán kívüli tevékenységek segítik:

a) Hagyományőrző tevékenységek

- Fontos feladat iskolánk névadójának emlékének ápolása. Ezt szolgálják az évenkénti megemlékezések: Gárdonyi Géza és a hozzá kapcsolódó rendezvénysorozatok.
- Minden tanévben iskolai szintű ünnepeket megemlékezéseket tartunk.

b) Napközi, tanulószoba

- A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, a szülők igényeinek alapján, az iskolában tanítási napokon tanítás után napközi és tanulószoba működik. A napközis foglalkozás ideje alatt iskolánkban fakultatív programok is szerveződnek (pl: művészeti oktatás, szakkörök). Azon tanulók, akik jelzik a napközis nevelőnek a fakultatív elfoglaltságot, ezeken a foglalkozásokon részt vehetnek.
- Tanulószobát a felső tagozaton szervezünk, amennyiben egy tanulócsoport működtetéséhez elegendő szülő igényli azt gyermeke számára.

c) Diákétkeztetés

- A napközibe felvett tanulók napi háromszori (tízórai, ebéd, uzsonna) vagy napi egyszeri (ebéd) étkezésben részesülhetnek szülői döntés alapján.
- A napközibe, illetve tanulószobába nem járó tanulók számára ebédet (menzát) biztosít az intézmény.
- Az étkezési térítési díjat utólag, az elfogyasztott mennyiség után fizeti meg a szülő.

d) Tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások

- Az egyéni képességek kibontakoztatását segítik tanórák kívüli foglalkozásokon és fakultációkon.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

e) Pályaorientáció

- A pályaválasztási tanácsadó, a Munkaügyi Központ, középiskolai igazgatók tájékoztatják a diákokat és a szülőket a pályaválasztásról. Lehetőség szerint szülői értekezleteken, valamint középiskolai nyílt napokon való részvétellel. Iskolánkban is szervezünk pályaorientációs napot, ahol meghívott vendégek, szakmák képviselői és előadások alkalmával szélesítjük felsőbb éves diákjaink látókörét

f) Szakkörök

- A szakkörök indításáról a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembevételével, minden tanév elején, a tanév végi jelentkezések alapján az iskola nevelőtestülete dönt. A szakkör vezetését az igazgató engedélyével olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

g) Versenyek, vetélkedők, bemutatók

- A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a szakmai munkaközösségek és a szaktanárok végzik.

h) Tanulmányi kirándulások

- Az osztályok évente egy alkalommal, a munkatervben rögzített kirándulási tervnek megfelelően tanulmányi kirándulásokat szerveznek.

i) Múzeumi, kiállítási, könyvtári, és művészeti foglalkozások.

j) Szabadidős foglalkozások

- Részvétel ezeken a programokon önkéntes.

k) Az iskola létesítményeinek egyéni és csoportos használata

- A tanulók igényei alapján, előzetes igazgatói engedéllyel lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (sportlétesítmények, számítógépek) a tanuló csak tanári felügyelet mellett használhatják.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

l) táborok

A nyári szünetben táborozást szervezhet tanulóink részére az iskola, a tábor költsége a szülőket terheli. A tantestület figyelemmel kíséri a pályázati lehetőségeket. Ezek amennyiben költségtérítéses táborok, a szülők vállalják a felmerült költségeket.

A pedagógusok feladatainak részletes listáját személyre szabott munkaköri leírásuk tartalmazza. A pedagógusok legfontosabb helyi feladatait az alábbiakban határozzuk meg:

- a tanítási tevékenység; tanulásszervezés;
- a tanítási órákra való felkészülés;
- a tanulók dolgozatainak javítása;
- a tanulók munkájának rendszeres, fejlesztő értékelése, egyéni fejlődést figyelembe véve;
- a megtartott tanítási órák dokumentálása, az elmaradó és a helyettesített órák vezetése;
- osztályozó/javító vizsgák lebonyolítása;
- kísérletek összeállítása, dolgozatok, tanulmányi versenyek összeállítása és értékelése;
- a tanulmányi versenyek lebonyolítása;
- tehetséggondozás, a tanulók fejlesztésével kapcsolatos feladatok;
- felügyelet a vizsgákon, tanulmányi versenyeken, iskolai méréseken;
- iskolai kulturális, és sportprogramok szervezése;
- osztályfőnöki, munkaközösség-vezetői, diákönkormányzatot segítő feladatok ellátása;
- gyermekvédelemmel kapcsolatos feladatok ellátása;
- szülői értekezletek, fogadóórák megtartása;
- részvétel nevelőtestületi értekezleteken, megbeszéléseken;
- részvétel a munkáltató által elrendelt továbbképzéseken;
- a tanulók felügyelete óráközi szünetekben és ebédeléskor,
- tanulmányi kirándulások, iskolai ünnepek és rendezvények megszervezése;
- iskolai ünnepeken és iskolai rendezvényeken való részvétel;
- részvétel a hétfő reggeli áhítaton, istentiszteleteken, tanulói/tanári csendes-napokon,
- részvétel a munkaközösségi értekezleteken;
- tanítás nélküli munkanapon az igazgató által elrendelt szakmai jellegű munkavégzés;

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- iskolai dokumentumok készítésében, felülvizsgálatában való közreműködés;
- szertárrendezés, a szakleltárak és szaktantermek rendben tartása;
- osztálytermek rendben tartása és dekorációjának kialakítása.

Az osztályfőnököt – az osztályfőnöki munkaközösség vezetőjével konzultálva – az igazgató bízza meg minden tanév júniusában, elsősorban a felmenő rendszer elvét figyelembe véve.

6. A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység

Fenntartói döntés alapján az intézmény alapító okiratában megfogalmazottak szerint, valamint a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján iskolánkban a többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatatható sajátos nevelési igényű tanulókat látjuk el. A többi gyermekkel, tanulóval együtt nevelhető, oktatatható sajátos nevelésű igényű gyermekek iskolai nevelése, oktatása. Az intézmény alapfeladatában elláthatja a szakértői bizottság szakértői véleménye alapján integráltan nevelhető enyhe mozgásszervi fogyatékos (mozgáskorlátozott), enyhe beszéd fogyatékos gyermek, a fejlődés egyéb pszichés zavarával (enyhe tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozás zavarral) küzdő gyermekek nevelését.

Értelmezés:

Abban a kérdésben, hogy a gyermek, tanuló beilleszkedési zavarral, magatartási rendellenességgel küzd, vagy fogyatékoságban szenved, a nevelési tanácsadó megkeresésére a szakértői és rehabilitációs bizottság dönt.

Célunk, hogy az újonnan beiratkozott gyerekeket segítsük a beilleszkedésben, Az előforduló zavaró tényezőket felismerjük, megakadályozzuk a problémák kezelhetetlenné válását. Elődleges helyi segítségnyújtással, sikertelenség esetén külső segítség igénybevételével.

A sajátos nevelési igényű tanulók esetében a következő integrációs elvek szerint szervezzük a munkánkat:

- a feladatok megvalósításához hosszabb időszavakat biztosítunk, ahol erre szükség van.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Szükség estén sajátos, a fogyatékoságnak megfelelő tartalmakat, követelményeket építünk be a helyi tantervbe.
- Segítő megkülönböztetések, differenciáltan egyénileg is segítjük a tanulókat, elsősorban az önmagukhoz mért fejlődésüket értékelve

Feladatok:

Egyéni segítségnyújtást kell biztosítani a szociálisan hátrányos helyzetű, beilleszkedési, magatartási, tanulmányi problémákkal küzdő tanulók részére. Fejlesztő foglalkozást, szakkorrepetálást kell tartani az integráltan nevelt tanulók számára.

A nevelőknek az egyes szaktárgyak tanítási óráin előnyben kell részesíteniük az egyéni képességekhez igazodó munkaformákat, így – elsősorban a gyakorlásnál, ismétlésnél – a tanulók önálló és csoportos munkájára kell támaszkodniuk.

Az esélyegyenlőség elve érvényesül az egész tanítási-tanulási folyamatban. Minden tanköteles tanulónak törvényben biztosított joga, hogy számára megfelelő oktatásban részesüljön. Ennek érvényesítéséhez a következő elvek szerint biztosítjuk a nevelő- oktató munka feltételeit: kulcskompetenciák megalapozása, megszilárdítása az 1-6. évfolyamon, folyamatos, egyénhez igazított fejlesztés, a kulcskompetenciák bővítése az iskolázás további szakaszain.

A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása, problémáik megoldásának segítése, az iskolai nevelés-oktatás egész folyamatában és valamennyi területén.

A tanulási esélyegyenlőség eredménye egyesítésének egyik alapvető feltétele a tanulók személyiségének megismerése, az ahhoz illeszkedő módszerek alkalmazása.

A tanulók önmagukhoz és másokhoz viszonyított kiemelkedő teljesítményeinek, tehetségjegyeinek feltárása, fejlesztése a tanórákon, más iskolai foglalkozásokon és e tevékenység támogatása az iskolán kívül, adaptív tanulási eljárások alkalmazása.

Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási lehetőségek biztosítása, ellenőrzési és fejlesztő értékelési eljárások alkalmazása.

6.1. A beilleszkedési, magatartási nehézségekkel összefüggő pedagógiai tevékenysége

- szűrés, diagnosztizálás,
- együttműködés a segítő szakemberekkel,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- együttműködés a kortárs csoportokkal,
- speciális programok meghatározása, kialakítása: pályaorientáció, drog- és alkohol prevenciós foglalkozások.

Az alkalmazkodási nehézségek megjelölésére több kifejezés szolgál. Használatos a beilleszkedési zavar, a magatartás rendellenesség, a nehezen nevelhetőség, a feltűnő viselkedés, elégtelen alkalmazkodás, az érzelmi zavar, a nevelési nehézség és hasonló elnevezések. E fogalommal jelölik mindazon gyerekeket, akik nem alkalmazkodnak az iskolai szabályokhoz, vétenek ellenük, illetve kivonják magukat hatásuk alól, magatartásukkal zavarják a tanárt és társaikat. Ide tartoznak azok is, akiknek magatartási stílusa közli negatív beállítódásukat az őket körülvevő társas/iskolai környezettel szemben.

Nagyon fontos a beilleszkedési, magatartási problémákkal küszködő tanulók fejlesztése, mert a problematikus tanuló saját fejlődésének és közössége fejlesztésének is gátjává válhat. Az iskolai követelményrendszer és a társadalmi normáktól, a többségi kultúrától eltérően szocializált gyermekek összetalálkozása egy sor tipikus nehézséget hoz felszínre.

A nehezen kezelhető, szociálisan inadaptív gyerek nem azonos a rosszul nevelt gyerekkel.

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekek leggyakoribb ismertetőjelei:

A gyermek nem felel meg a vele szemben támasztott nevelési és oktatási követelményeknek, passzív vagy aktív módon ellenáll a nevelői hatásoknak. Nehezen tud alkalmazkodni és a közösségbe beilleszkedni. Testi és pszichés tünetei vannak. Személyiségzavarokkal küzd (idegesség, figyelmetlenség, alvási és beszédzavarok, hibás automatizmusok – pislogás, grimaszolás, étvágytalanság, hisztérikus görcsök stb.).

A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermekekkel, tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenységek:

Szoros kapcsolatot kell tartani a helyi óvodai intézményekkel, nevelési tanácsadóval és gyermekjóléti szolgálattal.

Fontos: a helyzetfelismerés és helyzetértékelés, a magatartási zavar feltárása, kapcsolatteremtés és folyamatos kapcsolattartás a szülőkkel illetve gondviselőkkel. Az egyéni

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

fejlesztési terv kidolgozása, megszervezése és lebonyolítása. A tanítási órán differenciált foglalkozás kialakításával egyéni fejlesztés megvalósítása.

Együtt kell működni a gyerekekkel foglalkozó szakembereknek az osztályban tanító pedagógusoknak és a gyermekvédelmi felelősnek.

Törekedni kell arra, hogy a tanuló minél több sikerélményhez jusson a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységek során. Speciális osztályfőnöki órák is legyenek, ahol személyiségfejlesztő tréningeken keresztül fejlődhet a gyermek önértékelési és önismereti képessége.

Felzárkóztató, fejlesztő foglalkozások biztosításával, minél könnyebb legyen a felső és az alsó tagozat között az átmenet.

A kötelező és a nem kötelező tanórai foglalkozás megszervezésére rendelkezésre álló időkereten felül a tanulók felzárkóztatása történik.

Ha a sajátos nevelési igényű tanuló, illetve a beilleszkedési, tanulási nehézséggel, magatartási rendellenességgel küzdő tanuló szakértői vélemény alapján tanulmányait magántanulónaként folytatja, illetve a szülő otthoni ellátás keretében tesz eleget a képzési kötelezettségnek, az önkormányzat feladatellátása keretében, a szakértői véleményben megjelölt szakember biztosításáról – külön jogszabályban meghatározottak szerint – az iskolának, a fejlesztő felkészítést nyújtó, illetve a szakértői véleményt készítő intézménynek kell gondoskodnia.

Sikerkritérium:

Az integráltan nevelt sajátos nevelési igényű gyermekek és társaik közötti kapcsolat ne romoljon.

6.2. A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok

Értelmezés:

Felderíteni a gyermekek és tanulók fejlődését veszélyeztető okokat, megfelelő pedagógiai eszközökkel törekedni a káros hatások megelőzésére és ellensúlyozására, szükség esetén megfelelően intézkedni.

A gyermek- és ifjúságvédelemmel kapcsolatos feladatok: prevenció, együttműködés külső szervezetekkel, az esetleges juttatások elosztása alapelveinek és eljárási rendjének meghatározása.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Valamennyi pedagógus közreműködik a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében. E tevékenység kiterjed a tanórai és a tanórán kívüli területekre egyaránt. Ez a legszorosabb együttműködést feltételezi a családdal és a gyermek-és ifjúságvédelmi intézményekkel, szakemberekkel.

Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős tevékenykedik.

6.2.1. A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladatai:

A pedagógusok gyermek- és ifjúságvédelmi munkájának segítése. A tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről, intézményekről, amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak. Családlátogatáson való részvétel a veszélyeztető okok feltárása érdekében. A Gyermekjóléti Szolgálat tevékenységének segítése, a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapításának kezdeményezése. Tájékoztatás nyújtása a tanulók részére szervezett szabadidős programokról. Együttműködés az osztályfőnökkel és az osztályfőnöki munkaközösség vezetővel, az Iskolai Diákönkormányzattal és a Diákönkormányzatot segítő tanárral.

6.2.2. A gyermekvédelmi tevékenység fontosabb feladatai:

A gyermek elemi szükségleteinek (élelem, ruházat, tanszer, pihenés), a tanulók egészségi állapotának figyelemmel kísérése. Rendszeres ellátás biztosítása az iskolaorvosi szolgálaton keresztül és az iskolafogászati rendeléseken. A tanulók intézményes ellátása, az iskola valamennyi szolgáltatásának biztosítása igényeik szerint (ügyelet, fejlesztő foglalkozás, felzárkóztatás, étkezés stb.). Segélykérelmek támogatása, és az ezzel kapcsolatos tanácsadás a család szociális és anyagi helyzetétől függően. A tanulók eredményeinek figyelemmel kísérése, a rendszeres iskolába járásának folyamatos ellenőrzése, szükség esetén a szabálysértési eljárás kezdeményezése.

Az iskola gyermekvédelmi tevékenysége három területre terjed ki:

- a gyermek fejlődését veszélyeztető okok megelőzésére,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- az okok feltárására,
- az okok megszüntetésére.

A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a Gyermekjóléti Szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel a súlyosabbá válásukat.

Az iskolai gyermekvédelem célja a gyermek hátrányos helyzetének csökkentése és a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetésében való segítségnyújtás, együttműködés a különböző szakemberekkel.

Az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermek- és ifjúságvédelem céljainak megvalósítását:

- az indulási hátrányok csökkentése,
- a veszélyeztetett és a hátrányos helyzetű fiatalok tanulási előmenetelének figyelemmel kísérése,
- a felzárkóztató foglalkozások,
- az iskolai étkezés lehetősége,
- a tanulószobai és napközis foglalkozás,
- az egészségügyi szűrővizsgálat,
- az egészségvédő és mentálhigiéniai programok szervezése,
- a családi életre való nevelés,
- a személyes és egyéni tanácsadás,
- a szülőkkel való együttműködés,
- a tájékoztatás a családsegítő és gyermekjóléti szolgáltatásokról,
- a tanulók szociális helyzetének javítása (segélyek, alapítványi támogatások),
- a szenvedélybetegségek megelőzése.

Sikerkritérium:

Olyan körülmények megteremtése, melyben minden probléma feltárássra kerül. Megfelelő segítségnyújtás, mely a gondok enyhítéséhez vezet.

„Mert... Krisztusnak és a világnak ügye fordul meg azon, hogyha mi az ifjúságon segítünk és lendítünk, s ezzel voltaképpen rajtunk is és mindeneken segítve és lendítve lesz.”

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

(Luther Márton)

6.3. A tehetség, képesség kibontakoztatását segítő tevékenységek

A kiemelt figyelmet igénylő, illetve különleges bánásmódot igénylő gyermekek:

4. A kiemelten tehetséges tanuló/gyermek;
5. A sajátos nevelési igényű tanuló/gyermek;
6. A beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő tanuló/gyermek.

A tehetséges gyermekek fejlesztését hatékonyan gazdagító programokkal lehet kibontakoztatni, melynek lényege nem az ismeretek bővítése, hanem olyan képességek fejlesztése, mint a problémamegoldás, a kreatív, a kritikai és a tudományos gondolkodás. Ezek szinterei: szakkörök, múzeumok, művelődési házak programjai.

A fejlesztés leggyakoribb módszerei:

7. a gyorsítás, a csoportmunka, a tanácsadás és a tantervi modellek kialakítása;
8. az elvont eszméssel, fogalmakkal, koncepciókkal való ismerkedés, ami a tudományos, a kreatív és a kritikai gondolkodás fejlesztéséhez nyújt segítséget;
9. újszerű források bevonása, vagyis olyan anyagok, eszközök, tárgyak, berendezések, tankönyvön kívüli információforrások felhasználása, amelyekkel a tanulók a szokásos órai keretek között nem, vagy alig találkoznak;
10. választhatóság, vagyis a tanuló az egyéni érdeklődése és igényei alapján maga választhatja meg, hogy mit szeretne tanulni.

6.4. A tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkózását segítő program

Az életkorához viszonyítottan jelentősen alulteljesítő tanulók számára a szaktanár korrepetálást írhat elő az órarendbe illesztett időpontban.

A korrepetálások célja az alapképességek fejlesztése, és a tantervi követelményekhez való felzárkóztatás. A korrepetálást az igazgató által megbízott pedagógus tartja. A tanuló joga a korrepetáláson való részvétel.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

6.5. A szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység

Valamennyi pedagógus kiemelt feladata, hogy gondoskodjon a rábízott gyermek, tanuló testi épségének megóvásáról, erkölcsi védelméről, személyiségének fejlődéséről, továbbá feladata még, hogy „feltérképezze” a gyermekek szociális, anyagi, családi hátterét az esetleges/lehetséges segítségnyújtás érdekében.

Nevelő- és oktatómunkánk alapvető – a tanulási esélyegyenlőséget szolgáló – feladatai:

- A kulcskompetenciák megszilárdítása és folyamatos fejlesztése
- A tanulók tanulási nehézségeinek feltárása és ezek lehetséges megoldása az iskolai oktató-nevelő munka folyamataiban
- Egységes, differenciált és egyénre szabott tanulási követelmények, ellenőrzési-értékelési eljárások alkalmazása.

Igyekszünk megteremteni egy olyan iskolát, ahol a gyerekekkel jó dolgok történnek, ahol jó lenni. Napközi otthonos foglalkozások keretében nem csak tanulásukról, hanem szabadidejük hasznos eltöltéséről is gondoskodunk.

A szociális hátrányok leküzdését szolgálják az alábbi tevékenységformák is:

- integrációs képesség kibontakoztató fejlesztés;
- felzárkóztató, ill. tehetséggondozó programok;
- pályaaorientációs munka tanórán és tanórán kívül;
- tájékoztatás a különféle szociális juttatások lehetőségeiről szülői értekezleteken, fogadóórákon;
- helyi, regionális, országos támogatások megszerzésének segítése;
- kapcsolattartás a szakszolgáltató intézményekkel;
- javaslattevés támogatásra az iskolai alapítványhoz;
- pályázatok figyelése, azokon való aktív részvétel;
- tájékoztatás kiírt ösztöndíjak megpályázásának lehetőségeiről.

Kapcsolattartás a szülőkkel, tanulókkal, az iskola partnereivel

Az intézményi kapcsolatrendszer hatékony működését az alábbi feltételek szabályozzák:

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- közös célok, értékek, normák;
- nyílt kommunikáció;
- általános bizalom és egymás kölcsönös elfogadása;
- a távlati tervek és feladatok közös előkészítése;
- a résztvevők aktív közreműködése.

Összegezve: az együttműködés alapja a kooperáció egysége.

A közvetlen és közvetett partneri kapcsolatok körén belül közvetlen partnerek az oktató-nevelő tevékenység aktív résztvevői:

- a tanulók, illetve a pedagógiai munkát közvetlenül segítő munkatársak;
- a pedagógiai folyamat közvetlen megrendelői, azaz a szülők, akik igényeket támasztanak, továbbá a fenntartó, mely az intézmény működési feltételeit biztosítja.

Közvetett partnerek mindazok, akik valamilyen társadalmi vagy szakmai igényt közvetítenek: szociális, kulturális, gazdasági és civil szervezetek, magánszemélyek, és mindazok, akik segíthetik az intézményt céljai elérésében, vagy elvárásokat fogalmaznak meg a pedagógiai célkitűzések rendszerén belül.

Az iskolaközösség az alkalmazotti (nevelőtestületi, technikai, adminisztratív dolgozók), a szülői és tanulói közösség összessége.

A partnerekkel kiépített együttműködés nem kétoldalú kapcsolat, hanem több szférában egyszerre jelenik meg. Törekednünk kell arra, hogy a többféle partner szemlélete találkozzon egymással, és egységet alkosson.

Folyamatosan törekednünk kell arra, hogy a szülői közösség tagjai mindig naprakész információkkal rendelkezzenek a tanulók előmenetelét, illetve az iskolaoktató-nevelőtevékenységét illetően. Ezen túlmenően a jövőben is törekszünk arra, hogy a felmerülő jogos szülői igényeket és az Igazgatótanács javaslatait beépítsük a pedagógiai munkánkba.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

7. A tanulók közösségét érintő kapcsolattartási formák

Az iskolába beiratkozott tanulók a Nemzeti Köznevelési törvény 48. § (2.4.) pontjában meghatározott jogokat az iskolai tanév megkezdésétől gyakorolhatják.

Az iskolai közösségek a tanulók életüket érintő bármely kérdésben a diákönkormányzat (DÖK) segítségével érvényesíthetik jogukat.

A Házirendben meghatározott nagyobb tanulóközösség tanulói létszámának 50 %-át érintő kérdésben kötelező kikérni a DÖK véleményét, javaslatát.

Az iskola tanulóinak az ENSZ Gyermeki Jogok Egyezménye, a Nemzeti Köznevelési törvény előírásai, az iskolai SZMSZ és a tanulói házirend által szabályozott lehetőségeken belül van joga, kötelessége iskolai életét alakítani.

A tanulók iskolai élete alakításának szervezeti kerete a Diákönkormányzat, amely az iskolai demokrácia, az állampolgári viselkedés gyakorlásának színtere mellett a tanulók szabadidős tevékenységét, rendezvényeit tervező, szervező tömörülés.

A diákönkormányzat működését az önmaga által összeállított és elfogadott SZMSZ szabályozza. A DÖK munkáját a DÖK segítő tanár és a gyermek és ifjúságvédelmi felelős segíti.

8. A szülők közösségét érintő együttműködési formák

Az oktató-nevelő munka során az iskolaközösségi kapcsolatok lehetséges szinterei a következők:

a) Szülői értekezlet

Évente két alkalommal tartunk szülői értekezletet, ahol az adott osztály szülői közösségét tájékoztatjuk a nevelő-oktató munka eredményességéről, feladatokról, aktualitásokról, az iskolai életről, az osztály helyzetéről. A szülők maguk választják meg képviselőiket: a szülői közösség vezetőjét és tagjait, akik az osztály véleményét képviselik az iskolai szülői közösségi értekezleten. A szülői értekezletek összehívása és lebonyolítása az osztályfőnök feladata.

Nyolcadik osztályban, félév előtt összevont, pályaválasztási szülői értekezletet tartunk, melynek témája a továbbtanulás. E szülői értekezlet szervezése és lebonyolítása a továbbtanulási felelős feladata.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

b) Nyílt órák

Évente egy alkalommal iskolánk nyílt órákra hívja a szülőket. A nyílt órákon alkalmat adunk, hogy személyesen szerezzenek tapasztalatokat egy-egy osztályban az ott folyó oktató- és nevelőmunkáról.

c) Fogadóórák

Előre magadott időpontokban fogadóórákat tartunk, amelyeken a szülők személyre szóló tanácsokat, információkat kaphatnak a szaktanároktól, tanítóktól; egyéb esetben egyéni megkeresés alapján fogadjuk a szülőket.

d) Értekezletek

Iskolavezetői, igazgatótanácsi, szülői közösségi, osztályfőnöki kezdeményezésre értekezlet hívható össze a felmerülő kérdések megoldására.

e) Fórumok

Az iskolavezetés a nevelő-oktató munka eredményessége érdekében illetve szülői kezdeményezésre fórumot hívhat össze, amelyen tájékoztatásra illetve probléma megoldás felvetésére kerülhet sor.

f) Rendszeres írásbeli tájékoztatás

Valamennyi pedagógus köteles a tanulóra vonatkozó minden érdemjegyet és bejegyzést az osztálynaplóban/elektronikus naplóban feltüntetni. A tájékoztató füzetben a pedagógusnak minden bejegyzést dátummal és kézjeggyel kell ellátnia, a szóbeli feleleteket aznap, az írásbeli teljesítményeket a kiosztás napján.

g) A mindenkori érvényes jogszabályoknak megfelelő egyeztetéseket megtesszük a szülői szervezettel.

9. Az intézmény külső kapcsolatai

Az intézmény rendszeres kapcsolatot tart fent:

- A fenntartóval – A Balatonboglári Evangélikus Gyülekezet presbitériumával;
- Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Irodájával,

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Az intézmény Igazgatótanácsával;
- Magyarországi Evangélikus Egyház nevelési- és oktatási intézményeivel;
- Somogy megye általános iskoláival, óvodáival;
- Gyermekjóléti Szolgálattal;
- Pedagógiai Szakszolgálattal;
- Iskolaorvossal, védőnővel, üzemorvossal;
- Polgári védelemmel;
- A községi Művelődési Házával;
- A Gárdonyi családdal
- A megye média képviselőivel.

10. A tanulmányok alatti vizsga vizsgaszabályzata

A vizsgaszabályzat hatálya, célja

Amennyiben egy tanuló az Iskolai Pedagógiai Program, vagy a 20/2012.(VIII.31.) EMMI rendelete szerinti tanulmányi kötelezettségeinek nem tett eleget, úgy vizsgára utalható.

Vizsgára utaláskor a tanulót tájékoztatni kell arról, hogy milyen tananyagból köteles számot adni az osztályozó-, vagy javítóvizsgákon.

A vizsgaszabályzat hatálya

Jelen vizsgaszabályzat az intézmény által szervezett tanulmányok alatti vizsgákra, azaz:

- osztályozó vizsgákra;
- különbözeti vizsgákra;
- javítóvizsgákra;
- pótló vizsgákra vonatkozik.

Hatálya kiterjed az intézmény valamennyi tanulójára:

- aki osztályozó vizsgára jelentkezik;
- akit a nevelőtestület határozatával osztályozó vizsgára utasít;
- akit a nevelőtestület határozatával javítóvizsgára utasít;
- aki külföldi tanulmányai után hazatérő (magyar, történelem);
- aki magántanuló.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Kiterjed továbbá más intézmények olyan tanulóira

- akik átvételüket kérik az intézménybe és ennek feltételeként az intézmény igazgatója különbözeti vizsga letételét írja elő.

Kiterjed továbbá az intézmény nevelőtestületének tagjaira és a vizsgabizottság megbízott tagjaira.

10.1. Az értékelés formái ,szempontjai

- A tanuló osztályzatait évközi teljesítménye és érdemjegyei vagy tanulmányok alatti vizsgákon nyújtott teljesítménye alapján kell megállapítani.
- A kiskorú tanuló érdemjegyeiről a szülőt folyamatosan tájékoztatni kell. A tájékoztatás módja lehet az ellenőrző, értesítő levél vagy szülői értekezleten, fogadóórán az osztályozó napló saját gyermekére vonatkozó részének megtekintésére adott lehetőség.
- A tanuló félévi osztályzatáról a szülőt az értesítőben (az ellenőrzőben) kiállított félévi értesítőben kell tájékoztatni.
- A tanuló tanév végi eredményéről az iskola a képzés típusának megfelelő bizonyítványt állít ki.
- A tanuló bizonyítványának kiadását az iskola semmilyen indokkal nem tagadhatja meg.
- Ha a tanuló nem teljesítette az évfolyamra előírt tanulmányi követelményeket, tanulmányait az évfolyam megismétlésével folytathatja. Az évfolyam megismétlésével folytathatja tanulmányait az a tanuló is, akit fegyelmi büntetésként az adott iskolában eltiltottak a tanév folytatásától.
- Ha a tanuló a következő tanév kezdetéig azért nem tett eleget a tanulmányi követelményeknek, mert az előírt vizsga letételére a nevelőtestülettől halasztást kapott, az engedélyezett határidő lejártáig tanulmányait felsőbb évfolyamon folytathatja.
- Az évfolyam megismétlése – kivéve, ha a tanuló betöltötte a tizenhatodik életévét és nem végezte el az általános iskola hatodik osztályát – nem tagadható meg abban az iskolában, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló kérésére az iskola igazgatója köteles segítséget nyújtani ahhoz, hogy a tanuló a megkezdett tanulmányait másik iskolában vagy a Köznevelési Hídprogram keretében folytathassa.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Ha a sajátos nevelési igényű tanulók nevelését, oktatását ellátó iskola helyi tanterve, szakmai programja az évfolyam követelményének teljesítéséhez egy tanítási évnél hosszabb időt határoz meg, a félévi osztályzatot a megnövelt tanítási idő felénél, az év végi osztályzatot pedig a tanítási idő végén kell megállapítani.
- Ha a tanuló egy vagy több tantárgy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani.
- Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti, az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni.
- Ha a tanuló nem teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.
- Ha a tanuló független vizsgabizottság előtt vagy vendégtanulóként ad számot tudásáról, a vizsgáztató intézmény a tanuló osztályzatáról a törzslapon történő bejegyzés céljából három napon belül írásban értesíti azt az iskolát, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll. A tanuló magasabb évfolyamra lépéséről – figyelembe véve a független vizsgabizottság által adott vagy a vendégtanulóként szerzett osztályzatot – az az iskola dönt, amellyel a tanuló tanulói jogviszonyban áll.

10.2. A tanulmányok alatti vizsgák fajtái

A tanulmányok alatti vizsga lehet osztályozó vizsga, különbözeti vizsga, pótló vizsga és javítóvizsga.

a) Az osztályozó vizsga

- A vizsga tantárgyanként és évfolyamonként követelmények teljesítésére vonatkozik.
- A tanítási év lezárását szolgáló osztályozó vizsgát az adott tanítási évben kell megszervezni.
- Osztályozó vizsgát kell tennie a tanulónak a félévi és a tanév végi osztályzat megállapításához, ha
 - felmentették a tanórai foglalkozásokon való részvétele alól,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- engedélyezték, hogy egy vagy több tantárgy tanulmányi követelményének egy tanévben vagy az előírtnál rövidebb idő alatt tegyen eleget,
 - a nevelőtestület döntése alapján osztályozó vizsgát tehet, ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen - általános és középiskolai tanulmánya alatt egy tanévben a kétszázötven tanítási órát meghaladja,
 - egy adott tantárgyból a tanítási órák harminc százalékát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem minősíthető, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozóvizsgát tegyen.
 - Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket, és emiatt teljesítménye érdemjeggyel nem volt minősíthető, félévkor osztályozóvizsgát kell tennie.
- Ha a tanuló teljesítménye a tanítási év végén nem minősíthető, tanulmányait évfolyamisméltléssel folytathatja.

b) Pótló vizsga

- Pótló vizsgát tehet a vizsgázó, ha a vizsgáról, neki fel nem róható okból elkésik, távol marad vagy a megkezdett vizsgáról engedéllyel eltávozik, mielőtt a válaszadást befejezné. A vizsgázónak fel nem róható ok minden olyan a vizsgán való részvételt gátló esemény, körülmény, amelynek bekövetkezése nem vezethető vissza a vizsgázó szándékos vagy gondatlan magatartására.
- Az igazgató hozzájárulhat ahhoz, hogy az adott vizsganapon vagy a vizsgázó és az intézmény számára megszervezhető legközelebbi időpontban a vizsgázó pótló vizsgát tegyen, ha ennek feltételei megteremthetők.
- A vizsgázó kérésére a vizsga megszakításáig a vizsgakérdésekre adott válaszait értékelni kell.

c) Javítóvizsga

- Javítóvizsgát tehet a vizsgázó, ha a tanév végén legfeljebb három tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, illetve ha az osztályozó vizsgáról, a különbözeti

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

vizsgáról számára felróható okból elkésik, távol marad vagy a vizsgáról engedély nélkül távozik.

- A vizsgázó javítóvizsgát az iskola igazgatója által meghatározott időpontban, az augusztus 15-től augusztus 31-ig terjedő időszakban tehet.

A vizsgák időpontja:

- A különbözeti vizsga időpontjáról a nevelőtestület dönt.
- Osztályozó vizsgát az iskola a tanítási év során bármikor szervezhet.
- A vizsgák időpontjáról a vizsgázót írásban tájékoztatni kell.

10.3. A tanulmányok alatti vizsgák vizsgaszabályai

a) Írásbeli vizsga szabályai

A vizsga kezdetekor a vizsgálónök megállapítja a jelenlévők személyazonosságát, ismerteti az írásbeli vizsga szabályait, majd kiosztja az írásbeli vizsga feladatsorát.

A vizsgateremben az ülésrendet a vizsga kezdetekor a vizsgáztató tanár alakítja ki.

Az írásbeli vizsgán csak az iskola hosszú bélyegzőjével ellátott lapokon, feladatlapokon lehet dolgozni. A rajzokat ceruzával, minden egyéb írásbeli munkát tintával kell elkészíteni.

Az íróeszközökről a vizsgázók, a vizsgához szükséges segédeszközökről az iskola gondoskodik.

A vizsgázó az írásbeli válaszok kidolgozásának megkezdése előtt mindegyik feladatlapon feltünteti a nevét, a vizsganap keltét. Vázlatot, jegyzetet csak ezeken a lapokon készíthet.

A vizsgázóknak a feladat elkészítéséhez útbaigazítás, segítség nem adható.

Ha a vizsgatárgynál szóbeli és írásbeli vizsga is van, az írásbeli vizsga előfeltétele a szóbelinek.

A vizsgázónak az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként negyvenöt perc.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére, az igazgató engedélye alapján: az írásbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló időt legfeljebb harminc perccel meg kell növelni.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Lehetővé kell tenni, hogy az iskolai tanulmányok során alkalmazott segédeszközt használja, engedélyezni kell, hogy írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen.

Egy vizsganapon egy vizsgázó vonatkozásában legfeljebb három írásbeli vizsgát lehet megtartani.

A pótló vizsga harmadik vizsgaként – szükség esetén újabb pihenőidő beiktatásával – is megszervezhető.

c) A szóbeli vizsga szabályai

A vizsgázónak legalább tíz perccel korábban meg kell jelennie a vizsga helyszínén, mint amely időpontban az a vizsgacsoport megkezdje a vizsgát, amelybe beosztották.

A vizsgázónak a szóbeli feladatok megválaszolásához rendelkezésre álló maximális idő vizsgatantárgyanként 15 percnél több nem lehet.

A felkészülésre vizsgatárgyanként legalább 10 perc időt kell biztosítani a vizsgázó számára.

A szóbeli vizsgán a vizsgázó vizsgatantárgyanként húz tételt vagy kifejtendő feladatot kap, és kiválasztja a tétel kifejtéséhez szükséges segédeszközöket

A tételben szereplő kérdések megoldásának sorrendjét a vizsgázó határozza meg.

A vizsgázó útbaigazítás és támogatás nélkül, önállóan felel, de ha elakad, a vizsgabizottság tagjaitól vagy a vizsgáztató tanártól kaphat segítséget.

A vizsgabizottság tagjai a tétellel kapcsolatosan a vizsgázónak kérdéseket tehetnek fel, ha meggyőződtek arról, hogy a vizsgázó a tétel kifejtését befejezte vagy a tétel kifejtésében elakadt.

A vizsgázót nem szabad félrevezetni, gondolkodásában, a tétel kifejtésében megzavarni. A vizsgázó a tétel kifejtésében akkor szakítható félbe, ha a rendelkezésére álló idő letelt.

Ha a vizsgázó teljes tájékozatlanságot árul el, az elnök egy alkalommal póttételt húzat vele.

Ha a vizsgázó a feleletét befejezte, a következő tantárgyból történő tételhúzás előtt legalább 15 perc pihenőidőt kell számára biztosítani, amely alatt a vizsgatermet elhagyhatja.

A sajátos nevelési igényű vizsgázó kérésére az igazgató engedélye alapján:

- a húsz perc gondolkodási időt legfeljebb tíz perccel meg kell növelni,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- engedélyezni kell, hogy a szóbeli vizsga helyett írásbeli vizsgát tegyen.
- ha a vizsgázónak engedélyezték, hogy az írásbeli vizsga helyett szóbeli vizsgát tegyen, és a vizsga írásbeli és szóbeli vizsgarészekből áll, két vizsgatételt kell húznia és kifejtenie.

Egy vizsganapon egy vizsgázó számára legfeljebb három szóbeli vizsgát lehet tartani.

d) A gyakorlati vizsga szabályai

Gyakorlati vizsgarészt tartalmaznak iskolánkban a következő vizsgatantárgyak:

- testnevelés,
- informatika (digitális kultúra)
- ének-zene
- rajz (vizuális kultúra)
- technika, életvitel és gyakorlat (technológia és tervezés)

A gyakorlati vizsgafeladatokat a vizsgabizottság elnöke javaslatára az igazgató hagyja jóvá.

A gyakorlati vizsgarészt akkor lehet megkezdeni, ha a vizsgabizottság elnöke meggyőződött a feltételek meglétéről. A gyakorlati vizsgarész a vizsgafeladatok elvégzéséhez szükséges személyi és tárgyi feltételek megléte esetén kezdhető meg, illetőleg folytatható.

A gyakorlati vizsgarész megkezdése előtt a vizsgázókat tájékoztatni kell a gyakorlati vizsgarész rendjéről és a vizsgával kapcsolatos egyéb tudnivalókról.

A gyakorlati vizsgafeladatok végrehajtásához az adott tantárgynál helyben meghatározott idő áll a vizsgázó rendelkezésére. Ebbe az időbe a vizsgafeladatok ismertetésének ideje nem számít bele.

Nem számítható be a vizsgafeladatok végrehajtására rendelkezésre álló időbe a vizsgázónak fel nem róható okból kieső idő.

A gyakorlati vizsgarészt – a vizsgafeladatok számától függetlenül – egy érdemjeggyel kell értékelni.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

10.4. A vizsgatárgyak részei, követelményei és az értékelés formája, szempontjai

A vizsgatantárgyak követelményrendszere

A vizsgatantárgy követelményeit külön dokumentum tartalmazza, mely elérhető az iskola weboldalán (www.evangelikusiskola.hu)

Az értékelés formája, szempontjai

Ha a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, akkor az írásbeli vizsga lezárását követően a vizsgáztató tanár kijavítja a dolgozatot. A dolgozat javítása pontozásos rendszerben történik.

Ha az írásbeli vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, az írásbeli maximális pontszáma – az idegen nyelv vizsgatantárgy kivételével – a teljes vizsgára kapható pontszám 60%-val egyezik meg. Idegen nyelv esetében az írásbeli pontszáma az összes pontszám 80%-val azonos.

Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy szóbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg. Ha a gyakorlati vizsgarész mellett a vizsgatantárgy írásbeli vizsgarészt is tartalmaz, a gyakorlati vizsgarész maximális pontszáma a teljes vizsgára kapható pontszám legalább 40%-ával egyezik meg.

Akár egy, akár több vizsgarészt tartalmaz a vizsgatárgy, az egyes vizsgarészekben elért pontszámok összege alapján az osztályzat a következőként határozandó meg:

- 0 - 30% - elégtelen
- 31 - 50% - elégséges
- 51 - 75% - közepes
- 76- 90% - jó
- 91 - 100% - jeles

Nem egész százalékos eredmények elérése esetén a kerekítés általános szabályait kell alkalmazni.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A vizsgatárgyak részei

Vizsgatárgy	Írásbeli	Szóbeli	Gyakorlati
Magyar nyelv	X	X	
Magyar irodalom	X	X	
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek		X	
Idegen nyelv	X	X	
Matematika	X		
Fizika	X	X	
Biológia-egészségtan	X	X	
Természetismeret	X	X	
Környezetismeret	X	X	
Kémia	X	X	
Földrajz	X	X	
Informatika, Digitális kultúra		X	X
Testnevelés és sport			X
Ének-zene	X	X	X
Technika, életvitel és gyakorlat technológia és tervezés			X
Vizuális kultúra			X
Hittan		X	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Hon – és népismeret		X	
Tánc- és dráma			X

10.5. Az iskolaváltás, valamint a tanuló átvételének szabályai

A felvételi eljárás különös szabályai

A Nkt. 50. §.(3/b) pontja szerint az általános iskolában nem szervezhető felvételi vizsga.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

IV. AZ INTÉZMÉNY HELYI TANTERVE

1. Tantervek

A tantervválasztás (készítés) szempontjai:

- Megfeleljen a NAT – ban leírtaknak.
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
- Tartalmazza az iskola helyi sajátosságait az adott tantárgyon belül.
- Tükrözze a tantestület pedagógiai hitvallását, pedagógiai módszereit.
- Legyen alkalmas a korszerű ismeretek nyújtására, helyezze előtérbe a készség- és képességjellegű követelményeket.

A választott tantervek forrásai:

1. Mintatantervek részbeni adaptálása.
2. A NAT követelményeinek megfelelő, a pedagógus által önállóan összeállított tantervek.

A szabadon tervezhető órák terhére beépített informatika 1.-6. és a német 1.-3. évfolyamok helyi tanterve a Pedagógiai program mellékletében található meg.

Tantárgyi rendszer:

Anyanyelv és irodalom	1-8. évfolyam
Matematika	1-8. évfolyam
Történelem és állampolgári ismeretek	5-8. évfolyam
Német nyelv	4-8. évfolyam
	(szabadon tervezhető órakeret 1-3. évf.)
Környezetismeret	1-4. évfolyam
Természetismeret	5-6. évfolyam
Fizika	7-8. évfolyam
Biológia-egészségtan	7-8. évfolyam
Kémia	7-8. évfolyam
Földrajz	7-8. évfolyam

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Ének-zene	1-8. évfolyam
Informatika	6.-8. évfolyam (Szabadon tervezhető órakeret 1.-5. évf.)
Testnevelés és sport	1-8. évfolyam
Osztályfőnöki	5-8. évfolyam
Technika és életvitel	1-7. évfolyam (Szabadon tervezhető órakeret 8. évf.)
Vizuális kultúra	1-8. évfolyam
Hit- és erkölcsstan	1-8. évfolyam
Tánc és dráma	(Szabadon tervezhető órakeret 5. évf.)
Hon- és népismeret	6. évfolyam

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

2. Az egységes évfolyamokon tanított tantárgyak, kötelező és választható tanórai foglalkozások, ezek óraszámai, az előírt tananyag és követelmények

Az iskola Helyi tanterve a kötelező tanítási órák keretében tanított tananyagok és követelmények megegyeznek az Oktatási Miniszter által kiadott kerettantervekben meghatározottakkal.

A szabadon tervezhető órák számával készségfejlesztés és gyakorlás céljával a következő tantárgyak óraszámát növeltük meg:

Iskolánkban a választott idegen nyelv: német. A szabadon tervezhető órák terhére 1-3. évfolyamon heti 1 órában ismerkedhetnek meg a nyelvvel tanulóink. A 4. évfolyamon 1 órával emelkedik az idegen nyelvi órák száma.

Fontosnak tartjuk, hogy tanulóink korszerű informatikai ismeretekkel rendelkezzenek a XXI. században. Ezért 1.-8. évfolyamokon, a szabadon választható órakeret terhére, heti 1 órával megemeljük az Informatika tantárgy óraszámát.

Intézményünk fenntartója a Magyarországi Evangélikus Egyház. Intézményünk vallási szempontból elkötelezett intézmény, így tanulóink a felekezeti hovatartozásuknak megfelelő hitoktatásban részesülnek. Heti 2 óra hittan van, ahol a tanulók választhatnak felekezetük szerint (evangélikus, katolikus, református). Ezzel minden évfolyam tényleges heti óraszama növekedni fog 1 órával.

A kiadott kerettanterv „A” illetve „B” változata közül az intézményünkben a következő kerettanterveket választottuk:

Tantárgy	Változat
Magyar nyelv és irodalom 5-8. évfolyam	„A”
Történelem 5-8. évfolyam	„A”
Természetismeret 5. évfolyam	„A”
Természetismeret 6. évfolyam	„B”
Biológia egészségtan 7-8. évfolyam	„A”

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

Földrajz 7-8. évfolyam	„A”
Kémia 7-8. évfolyam	„B”
FIZIKA 7-8. évfolyam	„A”
Ének-zene 1-8. évfolyam	„A”
Informatika 5-8. évfolyam	„B”
Vizuális kultúra 5-8. évfolyam	„A”
Technika és életvitel 5-8. évfolyam	„A”

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A 2017/2018-as tanévtől kezdődően felmenő rendszerben bevezetésre kerülő, de a 2020/2021-es tanévtől 2.-3. és 4. évfolyamokon kifutó kötelező óraszámok a következőképpen alakulnak az alsó tagozaton:

Kötelező órák 2.-4. évfolyamon						
Tantárgyak	2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	Keret- tanterv i	Tény- - lege s	Keret- tanterv i	Tény- - lege s	Keret- tanterv i	Tény- leges
Magyar nyelv és irodalom	7	7	6	7*	6	7*
Német	0	1*	0	1*	2	3*
Matematika	4	4	4	4	4	4
Hittan	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5
Informatika	0	1*	0	1*	0	1*
Szabadon tervezhető órák	2		3		3	
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	25	27	27
Hittan		1		1		1
Összes tanítási óra		26		26		28

2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben (1. évfolyamtól) bevezetésre kerülő kötelező óraszámok az alsó tagozaton

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

Kötelező órák 1-4. évfolyamon								
Tantárgyak	1. évfolyam		2. évfolyam		3. évfolyam		4. évfolyam	
	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges
Magyar nyelv és irodalom	7	7	7	7	5	6*	5	7*
Idegen nyelv (Német)	0	1*	0	1*	0	1*	2	2
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
1. Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Környezetismeret	0	0	0	0	1	1	1	1
Ének-zene	2	2	2	2	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2	2	2	1	1
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Digitális kultúra	0	1*	0	1*	1	1	1	1
Kötelező óraszám	22	22	22	22	22	22	23	23
Szabadon tervezhető órák*	2	2	2	2	2	2	2	2
2. Hittan		1		1		1		1
Összes tanítási óra	24	25	24	25	24	25	25	26

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A 2020/2021-es tanévtől kezdődően a 6.-8. évfolyamokon kifutó kötelező óraszámok a következőképpen alakulnak a felső tagozaton:

Kötelező órák 6-8. évfolyamon						
Tantárgyak	6. évf.		7. évf.		8. évf.	
	Keret- tanterv i	Tény- leges	Keret- tantervi	Tény- leges	Keret- tanterv i	Tény- leges
Magyar nyelv és irod.	4	5*	3	4*	4	4
Német	3	3	3	3	3	3
Matematika	3	4*	3	4*	3	4*
Hittan	1	1	1	1	1	1
Történelem és áll. ism.	2	2	2	2	2	2
Természetismeret	2	2				
Fizika			2	1,5	1	1,5
Kémia			1	1,5	2	1,5
Biológia			2	1,5	1	1,5
Földrajz			1	1,5	2	1,5
Ének-zene	1	1	1	1	1	1
Tánc és dráma						
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1
Informatika	1	2*	1	2*	1	2*
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1		1*
Testnevelés	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnöki	1	1	1	1	1	1
Szabadon tervezh. órák*	3		3		3	
Rendelk. álló órakeret	28		31		31	
Összes tanítási óra		28		31		31

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

2020/2021-es tanévtől felmenő rendszerben (5. évfolyamtól) bevezetésre kerülő kötelező óraszámok a felső tagozaton

Kötelező órák 5-8. évfolyamon								
Tantárgyak	5. évf.		6. évf.		7. évf.		8. évf.	
	Keret-tantervi	Tényleges	Keret-tantervi	Tényleges	Keret-tantervi	Tényleges	Keret-tantervi	Tényleges
Magyar nyelv és irod.	4	5*	4	4	3	3	3	3
Idegen nyelv (Német)	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	3	4*	3	3
1. Hittan	1	1	1	1	1	1	1	1
Történelem	2	2	2	2	2	2	2	2
Állampolgári ismeretek							1	1
Hon - és népismeret				1*				
Természetismeret	2	2	2	2				
Fizika					1	1,5	2	1,5
Kémia					1	1,5	2	1,5
Biológia					2	1,5	1	1,5
Földrajz					2	1,5	1	1,5
Ének-zene	2	2	1	1	1	1	1	1
Dráma és színház							1	1*
Vizuális kultúra	1	1	1	1	1	1	1	1
Digitális kultúra	1	1	1	2*	1	2*	1	2*
Technika és tervezés	1	1	1	1	1	1		
Testnevelés	5	5	5	5	5	5	5	5
Közösségi nevelés	1	1	1	1	1	1	1	1
Kötelező óraszám	27	27	26	26	28	28	28	28
Szabadon tervezh. órák*	1	1	2	2	2	2	2	2
2. Hittan		1		1		1		1
Összes tanítási óra	28	29	28	29	30	31	30	31

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

3. Az alkalmazható tankönyvek, taneszközök és tanulmányi segédletek kiválasztásának elvei

A pedagógusok az intézményben folyó nevelő-oktató munka során csak a hivatalos tankönyvjegyzékben felsorolt nyomtatott taneszközökből választanak.

A tantárgyakhoz kötelező taneszközöket a szakmai munkaközösségek, illetve a szaktanárok határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.

A szülők a megelőző tanév májusában tájékoztatjuk a következő tanév taneszközeiről. (A tájékoztatás szülői értekezlet, írásbeli értesítés keretén belül, illetve az iskola honlapján keresztül történik.)

3.1. A taneszközök kiválasztásának szempontjai:

Tankönyvek, munkafüzetek, példatárak:

- Megfeleljen a NAT és a Helyi tanterv követelményeinek.
Lehetőség szerint több tanéven keresztül használható legyen.
- Vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.
- Ne sértsen kisebbségi érdekeket.
- Használja a szaknyelvet.
- Emelje ki a lényegét a tanulók számára. (dőlt sorok, aláhúzás stb.)
- Tartalmazzon kidolgozott feladatokat (mintapéldákat) és feladattárat. (Pl. Irodalom: szemelvények, versek; kémia, fizika, matematika: feladatok)
- Példái, feladatai tükrözzék a valóságos környezetünket, amennyire lehet, naprakészek legyenek.
- Nyomdatechnikája, kötése megfelelő legyen. (Betűk mérete, ábrák, grafikonok pontossága, ne essen lapjaira egy tanév alatt.)

Füzet, íróeszköz, segédeszközök (vonalzó, körző, festékek, kréták stb.)

- Az adott tantárgyhoz igazodjon a mérete.
- A tanulók számára balesetmentes, célnak megfelelő legyen.
- Segítségével javuljon a tanulók megértési szintje, hozza közelebb az elméletet és a gyakorlatot.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Szemléltető táblák, faliképek, térképek:

- A tanulók számára rendszerező ismeretet nyújtson egy – egy témakörből. Betűmérete megfelelő, a tanterem végéből is olvasható legyen. Ábrák, rajzok segítsék a tájékozódást.
- Témája aktuális legyen.
- Kiemelés, elkülönítés illetve az egy csoportba tartozó dolgok színek használatával is legyenek kiemelve. Anyaga esztétikus legyen, s több éven keresztül is lehessen használni.

Demonstrációs és tanári segédeszközök:

- Segítségével a tanulók mélyebb szinten sajátítsák el az ismereteket. Szerkezetük, működésük ne okozzon balesetveszélyt. Valóshű modellek legyenek. Használatukkal egy adott jelenség bemutatása ismételhető, újra felidézhető legyen.
- Gyakorlati bemutatáson keresztül segítse a gyerekeket következtetéseket levonni, illetve általános szabályokat keresni.
- Több éven keresztül tudjuk felhasználni, tükrözze a legújabb kutatások eredményét. Kivitelezése esztétikus legyen.

Tanuló kísérleti eszközök:

- A balesetvédelmi szabályokat betartva ne jelentsen működésük veszélyt a tanulók részére. Működésük egyszerű, az életkori sajátosságoknak megfelelő legyen. Egy – egy konkrét jelenség elemzésére, illetve modellként szolgálnak. Részai cserélhetők - ha több darabból tevődik össze - többször felhasználhatóak legyenek. Segítségével a tanulók új ismereteket szerezzenek, ismereteiket rendszerezzék, illetve fejlesszék készségeiket, képességeiket.

Összefoglalás:

- A taneszközök feleljenek meg a NAT és a Helyi tanterv szellemének.
- Vegyék figyelembe az életkori sajátosságokat.
- Használatuk lényegesen javítsa az elsajátítás, megértés színvonalát.
- Korszerű, valóshű ismereteket közöljenek.
- Ne legyenek balesetveszélyesek, kivitelezésük esztétikus legyen.
- Több tanéven keresztül felhasználhatóak legyenek. (Ez alól természetesen kivételek pl. a vegyszerek, a technika órán készített tanulói munkadarabok stb.)

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be. Ezeket a taneszközöket a szociálisan hátrányos helyzetű tanulók ingyenesen használhatják.

Munkánkat „A tankönyvellátásról„szóló 2013. évi CCXXXII. törvény határozza meg. A 17/2014. (III.12.) EMMI rendelet a tankönyvvé, pedagógus-kézikönyvvé nyilvánítás, a tankönyvtámogatás, valamint az iskolai tankönyvellátás rendjét határozza meg.

Tankönyvek, taneszközök:

Az iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok elsősorban olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket az Emberi Erőforrások Minisztériuma hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A tankönyvjegyzékben nem szereplő taneszközök beszerzéséhez a szülők jóváhagyását előzetesen írásban be kell szerezni. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál (testnevelés, technika, rajz) egyéb eszközökre is szükség van.

A tankönyvek és taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:

- a taneszköz feleljen meg a NAT, a kerettanterv és a helyi tanterv követelményeinek,
- a tankönyv, a taneszköz legyen valamely tankönyv család része, amely tartalma: tankönyv, munkafüzet, program, illetve tanári kézikönyv, feladatlap
- az egyes taneszközök kiválasztásánál azokat az eszközöket kell előnyben részesíteni, amelyek több tanéven keresztül használhatók,
- a taneszközök használatában az állandóságra kell törekedni, azaz új taneszközöket csak abban az esetben kell bevezetni, ha az lényegesen jobbítja az oktatás minőségét, vagy törvényi változások miatt megváltoztatásra kerül.

Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján, amelyek adjanak lehetőséget a differenciálásra.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket minden tanév előtt a megelőző tanév májusában tájékoztatni kell. A taneszközök beszerzése a tanév kezdetéig a szülők kötelessége.

A tankönyv legyen a tantárgyi cél és követelmény elérését legjobban segítő, illusztrációban gazdag, tartós, „örökölhető”, a többség számára megfizethető, a munkaközösség számára elfogadott, és vegye figyelembe az életkori sajátosságokat.

A tankönyv a tantárgyi program része, mely nélkülözhetetlen segédeszköz mind a diák, mind a pedagógus számára. Továbbá objektív mérceként szolgál az ellenőrzési folyamatban.

Egyéb taneszközök kiválasztása

A különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a szakmai munkaközösségek határozzák meg a helyi tanterv alapján.

A kiválasztás elvei:

- nélkülözhetetlen a tanórán való részvételhez (pl. tornafelszerelés, rajzfelszerelés), vagy a tananyag elsajátításához (pl. mértan felszerelés)
- nem lehet a felszerelés minőségét, árát vagy típusát megjelölni.

A kiválasztás alapja: tankönyv- és segédkönyvjegyzék.

4. A mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja

A mindennapos testnevelést intézményünkben a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. Törvény 27§ 11. bekezdésének megfelelően szervezzük meg.

A kerettantervben meghatározott testnevelésre vonatkozó tanórán való részvétel

Cél:

- alapmozgások kialakítása, azok fokozatos fejlesztése, versenykörülmények közötti alkalmazása, sportági jellegű mozgásanyagok szétválasztása, lehetőség szerinti versenyeztetés

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- egyéni tornafejlesztés

A mindennapos testedzés feladatainak végrehajtását a következő módon biztosítjuk:

1-8. évfolyamon heti 5 testnevelés óra van (1 óra néptánc és 1 óra úszás is a testnevelés óra keretein belül). Az úszás órákat úgy szervezzük, hogy minden osztálynak csak az egyik félévben van úszás órája, de heti 2 óra.

Az egyik félévben: 1 néptánc, 2 úszás (egyben) és 2 testnevelés óra.

A másik félévben: 1 néptánc és 4 testnevelés óra.

5. A tanulók tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módja, kiinduló állapot értékelése (diagnosztikus mérés), szummatív fejlesztő értékelési formája

Az iskola a nevelő és oktató munka egyik fontos feladatának tekinti a tanulók tanulmányi munkájának folyamatos ellenőrzését és fejlesztő értékelését.

Az előírt követelmények teljesítését a nevelők az egyes szaktárgyak jellegzetességeinek megfelelően a tanulók szóbeli felelete, írásbeli munkája vagy gyakorlati tevékenysége alapján ellenőrzik. Az ellenőrzés időnként kiterjed az előzetes tudás, régebben tanult tananyaghoz kapcsolódó követelményekre is.

1-8. évfolyam

A tanulók tudásának ellenőrzése során a következőkre kell ügyelnünk:

- Objektív képet kapjunk a tanulók aktuális tudásszintjéről.
- A tanév során az ellenőrzés és értékelés folyamatos legyen. /Egységesebb kép kialakítása, a tanulók nagyobb motiválása/
- Elméletben és gyakorlatban is adjon számot tudásáról. (Változatosság biztosítása)
- Lehetősége legyen a tanulónak szóban és írásban is bizonyítani, hogy mennyire sajátította el az ismereteket.
- Figyelembe kell vennünk a tanuló önmagához képest fejlődését is.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Ennek érdekében a következő módszereket alkalmazzuk:

a) Folyamatos megfigyelés

- Alapvető készségek, képességek fejlettségi szintje
- Tárgyi tevékenységben való jártasság
- Tanult műveletek értelmezése
- Tantárgy iránti érdeklődés
- Órai munkában való részvétel aktivitása
- Házi feladatok megoldása, ellenőrzése
- Munkadarabok elkészítése, eszközhasználat
- A kísérletek elvégzésében való részvétel

b) Szóbeli ellenőrzés

- Önálló összefüggő feleletek alapján, a feltett kérdésekre adott válasz
- Kiselőadások tartása egy témakörben
- Memoriterek tudása

c) Írásbeli ellenőrzés

- Témaközi írásbeli feleletek egy –egy témakörben
- Témazáró dolgozatok íratása
- Éves felmérések íratása
- Gyűjtőmunka
- Tesztek megoldása
- Térképvázlatok készítése

A magyar nyelv és irodalom, idegen nyelv, matematika, környezetismeret, természetismeret, történelem, fizika, kémia biológia, földrajz ellenőrzésénél:

- a nevelők a tanulók munkáját egy-egy témakörön belül szóban és írásban is ellenőrizhetik;
- az egyes témakörök végén a tanulók az egész téma tananyagát és fő követelményeit átfogó témazáró dolgozatot írnak.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- az ének-zene, a rajz, az informatika, a technika tantárgyból havonta egyszer valamilyen gyakorlati vagy elméleti tevékenységgel összekapcsolva, számot adhatnak tudásukról.
- a többi tantárgy esetében pedig egy-egy témakörön belül.
A testnevelés követelményeinek elsajátítását csak gyakorlati tevékenység révén ellenőrizzük.

A nevelők a tanulók tanulmányi teljesítményének és előmenetelének értékelését, minősítését elsősorban az alapján végzik, hogy a tanulói teljesítmény hogyan viszonyul az iskola helyi tantervében előírt követelményekhez; emellett azonban figyelembe veszik azt is, hogy a tanulói teljesítmény hogyan változott – fejlődött-e vagy hanyatlott – az előző értékeléshez képest.

A tanulók tudásszintjét az alábbi formában értékeljük:

Érdemjegy:

- Szóbeli felelet, témaközi és témazáró dolgozat.
- Önálló munkadarab elkészítése.
- A heti egy órás tantárgyaknál havonta minimum 1, a heti 2, vagy 2-nél több órában tanított tantárgyaknál havonta 2, érdemjegyet adunk.
- A tanulók magatartását, illetve szorgalmát havonta egy érdemjeggyel értékeljük.

Osztályzat:

Félévkor és év végén osztályzattal értékelünk.

Az osztályzat az érdemjegyek átlagából tevődik össze, figyelembe véve a tanuló fejlődési tendenciáját is.

1. A tanulók tanulmányi munkájának értékelése az egyes évfolyamokon a különböző tantárgyak esetében a következők szerint történik:

- Első évfolyamon, valamint a 2. évfolyam első félévében minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Második évfolyam második félévétől nyolcadik év végéig a tanulók teljesítményét, előmenetelét év közben minden tantárgyból érdemjeggyel, év végén osztályzattal minősítünk.
- A félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

2. Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1).

3. A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tantárgyból egy-egy témakörön belül minden tanulónak legalább két érdemjegyet kell szereznie. Ha a témakör tanítása hosszabb időt vesz igénybe, minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni.

4. A tanuló által szerzett érdemjegyekről a szülőt az adott tantárgyat tanító nevelő értesíti az értesítő könyvön keresztül. Az értesítő könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi, és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

Elsőtől a második évfolyam félévéig szöveges értékelést kapnak a tanulók. Második évfolyam év végétől nyolcadik osztály év végéig a tanulók évközi teljesítményét érdemjeggyel értékeljük. Félévkor és év végén osztályzattal minősítjük, amely megfelel az eddigi gyakorlatunknak.

A szöveges értékelés elvi szabályozása

Az első évfolyamon, a második évfolyam félévéig szöveges minősítéssel kell kifejezni, hogy a tanuló kiválóan, jól vagy megfelelően teljesített, illetve felzárkózásra szorul.

A félévi és év végi bizonyítványban a tantárgyak mellett a következő minősítéseket kaphatják a tanulók:

1. kiváló
2. jól megfelelt
3. megfelelt
4. felzárkóztatásra szorul

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az értesítő megjegyzés rovatába beírhatjuk a tantárgyak mellé a **dicséret** vagy **gyenge** minősítést. Minden tantárgyból a tanulók teljesítményének minősítése egységes szempontok alapján történik.

Kiváló a tanuló tantárgyi minősítése, ha

- a felmérőket 90% fölött írja meg,
- az órai munkája rendszeresen aktív,
- a továbblépéshez szükséges ismeretekkel, kompetenciákkal magas szinten rendelkezik,
- folyamatosan igyekszik tudását kiegészíteni tankönyvön kívüli tananyaggal.

Jól megfelelt a tanuló tantárgyi minősítése, ha

- a felmérőket 80% fölött írja meg,
- az órai munkája általában aktív,
- a továbblépéshez szükséges ismereteket, kompetenciákat maradéktalanul elsajátította.

Megfelelt a tanuló tantárgyi minősítése, ha

- a felmérőket legalább 60% -ra írja meg,
- az órai munkája megfelelő kompetenciákkal rendelkezik,
- továbblépéshez szükséges ismeretekkel rendelkezik.

Felzárkóztatásra szorul minősítést kap, ha

- a felmérőit 60% alatt teljesíti rendszeresen,
- a tanítási órán nem mutat érdeklődést,
- a tanítási órán nem vagy hiányosan teljesíti a feladatokat,
- a továbblépéshez szükséges ismeretekkel, kompetenciákkal nem rendelkezik.

A szöveges értékelés tartalmi kritériumai:

A tanulók fejlődésének követésében a következő kulcskompetenciákra kell tekintettel lenni:

- A tanuló kommunikációs képessége

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Szabálykövetése, alkalmazása
- Gondolkodási műveletvégzésének szintje
- A tanuláshoz való viszonya
- Megfigyelése, észlelése
- Térbeli, síkbeli, időbeli tájékozódása
- Ismeretek mennyisége, felhasználhatósága
- Alapkészségek, képességek
- Erőfeszítése
- Fejlődés mértéke-követelményekhez
 - tanulócsoporthoz normáihoz
 - megelőző teljesítményeihez képest

Csak 1. évfolyamon negyedévente küldünk értékelő lapot a tanuló haladásáról a szülőknek.

- I. november
- II. félévi
- III. április
- IV. év vége

A 2. évfolyam félévéig a tanulók teljesítményét szövegesen értékeljük.

Az említett kompetenciákat figyelembe véve meghatároztuk évfolyamra lebontva azokat a szempontokat, amelyekről minden tanuló értékelésének szólni kell.

Ez után tantárgyanként kidolgoztuk azokat a szempontokat, amelyekkel leírhatók a tanulói teljesítményszintek.

Olyan rendszert alakítottunk ki, amely jól használható, tovább fejleszhető, visszajelzést ad a gyermeknek, szülőnek. A pedagógus jól használhatja a saját munkájának megítélésére, továbbfejlesztésére.

A szöveges értékelést félévkor a tájékoztató füzetben és az elektronikus naplóban és év végén az Oktatási Minisztérium által engedélyezett bizonyítványban rögzítik a pedagógusok.

Elsőtől második félévig az OM honlapján megjelent szöveges értékelés ajánlása alapján (kiegészítve a pedagógiai programunk elvárásaival) készítjük el.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Iskolaváltás esetén a szóveges értékelést a következő módon váltjuk át osztályzatra:

Kiváló:	5
Jól megfelelt:	4
Megfelelt:	3
Felzárkóztatásra szorul:	2

Második év végtől a tanulók teljesítményét osztályzattal minősítjük.

Írásbeli munkák értékelése

2. osztály 2. félévétől valamennyi írásbeli munkát érdemjeggyel értékeljük.

Az írásbeli munkák értékelése a következő százalékok alapján történik a készségtárgyak kivételével.

0 – 30 % =	1
31 – 50% =	2
51 – 75 % =	3
76 – 90% =	4
91 – 100% =	5

Azt a tanulót, aki nem teljesítette a követelményeket, tehát képességei fejlesztésre szorulnak, tanév végén a tantestület évisméltésre kötelezheti a második évtől.

A tanulók magatartását és szorgalmát havonta értékeljük.

A minősítés fokozatai:	Magatartás	Szorgalom
	Példás	Példás
	Jó	Jó
	Változó	Változó
	Rossz	Hanyag

2. évfolyam II. félévtől 8. évfolyam év végéig:

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tanulók évközi tudását 1-5-ig terjedő érdemjeggyel, félévkor és év végén 1-5-ig terjedő osztályzattal értékeljük.

Írásbeli és szóbeli számonkérések alkalmával:

Jeles (5)

- A tananyagból önállóan, tanári segítség nélkül, összefüggően be tud számolni, tévedés nélkül vagy kisebb pontatlansággal.
- Felkészülése folyamatos. Órán aktív, önállóan dolgozik.
- Kiselőadásokat, szorgalmi feladatokat vállal.
- Megfelelően használja a szakkifejezéseket.
- Szabatosan fejezi ki magát.
- Átlátja az összefüggéseket és kapcsolatokat más tárggyal.
- Javaslatait alkalmazni tudja.
- Írásbeli munkáiban precíz, pontos.
- Tanulókísérleteit pontosan végrehajtja.
- Tapasztalatait összegezni tudja. Munkaeszközeit megfelelően használja, gyakorlati munkadarabjai pontosak, precízen elkészítettek, megfelelően használhatók.

Jó (4)

- A tananyagból önálló gondolatmenet alapján be tud számolni, kisebb tanári segítséggel.
- Alapvető hibákat nem ejt. Írásbeli és szóbeli feleleteiben kisebb hiányosságok vannak.
- Képes önálló munkavégzésre, de kisebb hibákat ejt.
- Felkészülése általában folyamatos.
- Önálló munkát tanári biztatásra vállal.
- Kísérletek végzésében aktív, de megfigyeléseket, következtetéseket segítséggel tud levonni.
- Munkadarabjainak elkészítésében a munkaeszközöket megfelelően használja. Munkadarabja nem mindig pontos.

Közepes (3)

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Szóbeli feleleteiben kisebb-nagyobb hibákat ejt, de kerek mondatokban felel.
- Csak tanári segítséggel, kérdésekre válaszolva tudja elmondani a tananyagot.
- Válaszai pontatlanok, hiányosak.
- Írásbeli munkáiban gyakoriak a tévedések.
- Tanórákon gyakran passzív, többszöri figyelmeztetésre dolgozik.
- Felkészülése nem folyamatos, házi feladatai hiányosak.
- Munkadarabját nem tudja megtervezni, méretei pontatlanok, esztétikuma nem megfelelő.

Elégséges (2)

- Nem tudja önállóan összefoglalni a tananyagot.
- Csak kérdésekre tud válaszolni. Tőmondatokban fejezi ki magát.
- A fogalmakat összetéveszti, kevés ismeretanyaggal rendelkezik.
- Szabályokat ismeri, de nem mindig tudja alkalmazni (minimumszint).
- Alapvető fogalmi tévedései nincsenek.
- Írásbeli munkái hiányosak, felkészületlen, figyelmetlen, passzív a tanítási órákon. Házi feladatait rendszeresen nem készíti el, felszerelése gyakran hiányos.
- Az órán részt vesz, a munkadarabbal foglalkozik, de munkadarabja nem mindig használható a célnak megfelelően, pontatlan.

Elégtelen (1)

- Szóbeli feleletében kérdések segítségével sem tud számot adni tudásáról.
- Alapvető fogalmi tévedései vannak.
- Sorozatosan felkészületlen, felszerelése rendszeresen hiányos, nem készít házi feladatot. Írásbeli munkáiban nem dolgozik, hiányosan adja be feladatait.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

6. A tanulók magatartásának, szorgalmának ellenőrzése és értékelése

A tanulók magatartásának és szorgalmának értékelésénél és minősítésénél az első-nyolcadik évfolyamon a **példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2)** érdemjegyeket illetve osztályzatokat használjuk.

A tanulók magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A félévi és év végi osztályzatokat magatartásból és szorgalomból az osztályfőnök és a nevelőtestület közösen dönti el, amely az értesítőbe és a bizonyítványba érdemjegy, illetve szöveges értékelés formájában bekerül.

Vitás esetben az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

I. A magatartás értékelése és minősítése az iskolánkban:

Példás (5) az a tanuló, aki:

- Munkájával, jó kezdeményezéseivel tesz a közösségért.
- A házirend előírásait betartja.
- Magatartásával, kulturált viselkedésével példát mutat.
- Óvja és védi az iskola felszerelését, a környezetet.
- Durva szavakat még véletlenül sem használ, tisztelettudó.
- Felszerelését mindig elhozza az iskolába.
- Kötelességtudó, feladatait és önként vállalt feladatait teljesíti.
- Nincs írásbeli figyelmeztetése, intője vagy megrovása.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- A házirend elvárásait betartja.
- Iskolai viselkedése általában kifogástalan.
- A reá bízott feladatokat kifogástalanul ellátja, ő maga azonban felkérés nélkül nem vállal feladatokat.
- Nincs írásbeli intője vagy megrovása.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Változó (3) az a tanuló, aki:

- A házirendben leírtakat nem mindig veszi tudomásul.
- Feladatait nem minden esetben teljesíti.
- Gyakran hiányos a felszerelése.
- Magatartásával zavarja a tantárgyi órákat, illetve tanórákon kívül fegyelmezetlenül viselkedik.
- Szaktanári illetve osztályfőnöki intője van.
- Igazolatlanul mulasztott.

Rossz (2) az a tanuló, aki:

- A házirend előírásait sorozatosan megszegi.
- Felszerelését rendszeresen otthon felejt.
- Fegyelmezetlenségével rossz példát mutat társainak.
- Viselkedése romboló hatású, az iskolai oktatást, nevelést akadályozza.
- Többször kapott osztályfőnöki intőt, illetve ennél magasabb fokozatú büntetése van (pl. igazgatói elmarasztalása van)
- Több alkalommal igazolatlanul mulasztott.

II. A szorgalom értékelése és minősítése

Példás (5) az a tanuló, aki:

- Tanítási órákra való felkészültsége képességeihez mérten kifogástalan.
- Tanítási órákon aktív, többlet feladatokat is vállal.
- Munkavégzése rendszeres, megbízható.
- Felszerelését mindig elhozza az iskolába, taneszközei tiszták, rendezek.
- Tanórán kívüli foglalkozásokon, versenyeken is részt vesz.

Jó (4) az a tanuló, aki:

- Iskolai munkáját képességeinek megfelelően teljesíti.
- Iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést.
- Kötelességeit teljesíti, de nem vállal önként feladatot.
- Felszerelése néha hiányos, taneszközei tiszták, rendezettek.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Változó (3) az a tanuló, aki:

- Iskolai munkájában csak időnként tanúsít törekvést.
- Kötelességeit hiányosan, csak ismételt figyelmeztetés után teljesíti.
- Tanulmányi munkája ingadozó, a tanulásban nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti.
- Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik.
- Érdemjegyeit, osztályzatait több tárgyból is lerontja.
- Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre, felügyelettel dolgozik.

Hanyag (2) az a tanuló, aki:

- Képességeihez mérten keveset tesz tanulmányi eredménye javításáért.
- Kötelességeit gyakran elmulasztja, munkájában megbízhatatlan.
- Felszerelése rendszeresen hiányos.
- A tanuláshoz nyújtott nevelői vagy tanulói segítséget nem fogadja el, annak ellenszegül.
- Valamelyik tantárgyból bukásra áll.

7. A tanulók jutalmazásával és büntetésével összefüggő alapelvek

Az iskola jutalomban részesítheti azt a tanulót, aki:

- Példamutató magatartást tanúsít.
- Osztálya, iskolája érdekében közösségi munkát végez.
- Iskolai vagy iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön vesz részt.
- Folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el.
- Bármilyen módon hozzájárul az iskola jó hírének növeléséhez.

Az iskolai jutalmazás formái:

- Szaktanári dicséret
- Napközis nevelői dicséret

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Osztályfőnöki dicséret
 - Igazgatói dicséret
 - Tantestületi dicséret
- + Oklevél illetve könyvjutalom

Szaktanári dicséret:

Folyamatos, jó teljesítmény nyújtása.

Házi versenyen való I.-V. helyezéssel. Iskolán kívüli pályázaton való részvétel.

Napközi nevelői dicséret:

Közösségi munka, önként vállalt feladatok megfelelő szintű elvégzése.

Osztályfőnöki dicséret:

Önként vállalt feladat eredményes végrehajtása.

Kiemelkedő közösségi munka végzése.

Példa értékű magatartás tanúsítása.

Körzeti, járási versenyeken, pályázaton, vetélkedőkön, bemutatókon való eredményes szereplés, részvétel.

Igazgatói dicséret

Iskolai ünnepségeken való szereplésért

Az iskola jó hírének növeléséért

Tanulmányi versenyeknél:

megyei versenyek: I.-V. hely

országos verseny: I.-XX. hely

Sportversenyek: megyei: csapat I.-III. hely, egyéni: I.-X. hely

Országos: csapat I.-VI.. hely, egyéni: I.-XX. hely

Nevelőtestületi dicséret:

Kiemelkedő tanulmányi eredmény.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Több tanulmányi, vagy sportversenyen kiváló eredmény elérése. Az iskola jó hírének növeléséért. Vállalt feladatok magas szintű, példa értékű megvalósítása.

Oklevél, könyvjutalom:

Kiemelt eredménnyel végzett együttes munka.

Kitűnő tanulmányi eredmény, vagy példamutató magatartás, kiemelkedő eredmény versenyen, bemutatón vagy pályázaton.

Az oklevelet, könyvjutalmat a tanulók az iskola közössége előtt veszik át.

A dicséreteket írásba foglaljuk, és a szülő tudomására hozzuk.

Az iskola büntetésben részesítheti azt a tanulót, aki:

- A tanulói házirend előírásait megszegi.
- Tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti.
- Igazolatlanul mulaszt.
- Bármely módon árt az iskola hírnevének.

Az iskolai büntetés formái:

- Szaktanári figyelmeztetés, intés, megrovás.
- Osztályfőnöki figyelmeztetés, intés, megrovás.
- Igazgatói figyelmeztetés, intés, megrovás.
- Tantestületi figyelmeztetés, intés, megrovás.

- **Szaktanári figyelmeztető:** Órai rossz magatartás, szüneti rendetlen viselkedés, felszerelés hiánya sorozatban.
- **Szaktanári intő:** Káromkodás, verekedés esetében.
- **Szaktanári rovó:** Sorozatos magatartási, viselkedési problémák.
- **Osztályfőnöki figyelmeztető:** 3 szaktanári figyelmeztető, igazolatlan hiányzások.
- **Osztályfőnöki intő:** Folyamatos magatartási, viselkedési negatív anomáliák.
- **Osztályfőnöki rovó:** Osztályközösségre romboló hatású magatartási, viselkedési formák.
- **Igazgatói figyelmeztető:** A figyelmeztetések ellenére sem változik pozitív irányba a viselkedése, magatartása.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- **Igazgatói intő:** Mások /tanár, diák/ személyiségének sértése, testi épségének veszélyeztetése.
- **Igazgatói rovó:** Az iskola közösségi szellemével, alapelveivel össze nem egyeztethető magatartás, viselkedés.
 - Anyagi kár okozásánál figyelembe véve a nagyságát, illetve a szándékosság fennállását, ennek megfelelően a figyelmeztetési fokozat.
 - A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. Törvény rendelkezései alapján **fegyelmi eljárás** indítható a tanuló ellen, ha kötelességeit szándékosan és súlyosan megszegi.

A fegyelmi eljárás alapján a tanuló fegyelmi büntetésben részesíthető, erről írásbeli határozat készül.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül / 3 figyelmeztetés után intés/, de a vétség mértékének megfelelően adjuk a megfelelő büntetést.

A büntetést írásba foglaljuk és a szülő tudomására hozzuk.

A csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A nevelőtestület és az intézményvezető döntése alapján az intézményben a következő sajátos pedagógiai módszereket alkalmazzuk:

Tanóra:

Heterogén osztályközösségben a differenciálásra, tevékenységközpontú oktatásra építve. A tanórákon sor kerül kiscsoportos és tanulói együttműködésen alapuló páros munkára, csoportmunkára egyénre szabott fejlesztésre.

Tanórai csoportbontás:

A kis létszámú osztályok miatt csoportbontás nem valósítható meg.

Témahét:

A tanév rendje alapján lehet.

- pénzügyi tudatosság és gazdálkodás hete
- digitális témahét

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- fenntarthatósági-környezettudatosság témahét

8. A tanulók fizikai állapotának mérése

A tanulók fizikai állapotának méréséhez a Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt röviden „NETFIT” vizsgálati módszert használjuk.

A rendszer 4 fittségi profilban 9 mérés segítségével jellemzi a felső tagozatos tanulók állóképességét, erejét, hajlékonyságát és testösszetételét. A mérések eredményei tesztől függően két illetve három zónába kerülhetnek. Egészségzónába, fejlesztési zónába, fokozott fejlesztési zónába.

A NETFIT szoftveres alkalmazása révén olyan személyre szabott értékelést kínálunk minden tanuló számára, amely vizuálisan is szemlélteti a fittségi állapotát, valamint konkrét ajánlásokat fogalmaz meg a fejlesztése érdekében.

9. Az otthoni (napközis, tanulószobai) felkészüléshez előírt írásbeli és szóbeli feladatok meghatározása

Iskolánkban a házi feladatok meghatározásával kapcsolatosan az alábbi szabályok érvényesülnek:

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (készség- és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- A szünetekre adott feladatok a napi felkészülési időtartamot ne haladják meg. Az érdeklődő gyerekeket szorgalmi feladatokkal, kutatómunkával motiváljuk.
- Az első-negyedik évfolyamon a napközis tanulók az iskolában készülnek a következő tanítási napra. Otthoni felkészülés esetén a feladatok készség és képességfejlesztő jellegűek, egy órát nem meghaladó mennyiségben.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- Az ötödik- nyolcadik évfolyamon az otthoni tanuláson kívül a tanulószobán készülhetnek a következő tanítási napra. Az egy tantárgyból adott feladatok elkészítése a fél órát ne haladja meg. A következő tanítási napra való felkészülésük átlag két óra alatt megvalósítható legyen (kivéve szorgalmi feladatok és gyűjtőmunka esetén).
- Az ötödik-nyolcadik évfolyamon a tanulók hétvégékre és a tanítási szünetek idejére – csak a szokásos (egyik óráról a másikra esedékes) feladatokat kapják– nem kapnak több szóbeli, írásbeli házi feladatot.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgot lehet írni.

10. A nevelőtestület által szükségesnek tartott további elvek

- a) Hagyományőrző tevékenységek:** Gárdonyi nap, Adventi készülődés
- b) Szakkörök.** A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt.
- c) Versenyek, vetélkedők, bemutatók.** A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a szaktanárok végzik.
- d) Témahetek, témanapok (projekthetek, projektnapok).** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából a tanulók számára projektoktatást (témaheteket, témanapokat) szerveznek. A projektoktatás egy iskolai napon legalább három órát meghaladó foglalkozás vagy több

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

iskolai órán, tanítási napon át zajló tanítási-tanulási folyamat. Ennek során – elsősorban – a tantárgyi rendszerbe nehezen beilleszthető ismeretek feldolgozása történik egy-egy témakör köré csoportosítva a gyerekek aktív részvételével zajló közös, sokféle tevékenységre építve. A hosszabb (több napos, egy hetes) témahetet (projekthetet) a tanulócsoporthoz – ismereteket összegző vagy művészeti – bemutatója zárja.

- e) **Osztálykirándulások.** Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente egy alkalommal osztálykirándulást szerveznek. Az osztálykiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

- f) **Szabadidős foglalkozások.** A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.) A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskola nevelői a pályázati lehetőségek minél jobb kihasználásával törekednek arra, hogy ezeken a programokon a nehezebb szociális körülmények között élő családok – elsősorban halmozottan hátrányos helyzetű – gyermekei is részt tudjanak venni.

- g) **Az iskola létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata.** A tanulók igényei alapján előzetes megbeszélés után lehetőség van arra, hogy az iskola létesítményeit, illetve eszközeit (pl. sportlétesítmények, számítógép stb.) a tanulók – tanári felügyelet mellett – egyénileg vagy csoportosan használják.

- h) **Hit- és vallásoktatás.** Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak – az iskola nevelő és oktató tevékenységétől függetlenül – hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A beiratkozáskor, átiratkozáskor tanuló, kiskorú esetében a képviseletére jogosult személy, írásban nyilatkozik, hogy melyik felekezet által tartott

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

hit- és vallásoktatást választja. A 2-8. évfolyamon az erre vonatkozó nyilatkozatot az előző tanév március 31-ig meg kell tenni. Az iskola biztosítja a helyszínt, a választott egyház pedig a foglalkozást tartó személyt.

11. Az iskolában alkalmazott sajátos pedagógiai módszerek

11.1 Digitális fejlesztési terv - EFOP 3.2.3-17-2017-00037

Támogatott fejlesztési irányok:

- Az iskola informatikai korszerűsítése, új, modern gépekkel és eszközökkel való felszerelése
- Szaktantermek DOS szerinti eszközökkel történő felszerelése,
- Egyéb, oktatás céljára használt tantermek felszerelése modern gépekkel, eszközökkel,
- A tantermekben használt notebook-ok beszerzése, tárolóeszközök biztosítása,
- WIFI lefedettség épületen belüli bővítése

Intézményi fejlesztési célok meghatározása

a) Pedagógiai célok

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola digitális pedagógia céljai az EFOP 3.2.3-as pályázat kiírásával összhangban a következők a projekt által generált és azt követő időszakban:

- ✓ Az IKT használatára vonatkozó értékelési kultúra fejlesztése, a pedagógusok tanórai és tanórán kívüli IKT eszközhasználatának kiterjesztésével.
- ✓ Matematika kompetencia fejlesztése tanórába beépített élményalapú, interaktív, digitális matematika feladat- és tananyagrendszer feldolgozása a multimédiás szoftver alkalmazásával.
- ✓ A tanórák játékosságának, a tananyag feldolgozás szenzualitásának növelése a matematika és egyéb természettudományos órákon.
- ✓ Törekszünk az internetbiztonság és fogyasztóvédelem növelésére, a szülők és tanulók tájékoztatásával, alkalmazások bemutatásával.
- ✓ Kiemelt célunk, hogy a projektben kifejlesztett eredmények és kialakított módszertani elemek a projekt befejezése és fenntartása után is beépüljenek a mindennapokon.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Fontos hangsúlyoznunk, hogy törekszünk arra, ne csak a projekt időszakában tartsunk a digitális pedagógia módszertan eszközeivel órákat, hanem utána is. E célt szolgálja, hogy intézményünk pedagógiai programjába építünk majd be olyan elemeket, amelynek megvalósítása nem csak rövid- és közép, hanem hosszú távon is minden iskolában tanító összes tanár feladata is lesz.

b) Fejlesztési célcsoportok meghatározása

Közvetlen célcsoport bemutatása:

A fejlesztésbe vont tanulói csoportok a 6-14 éves általános iskolai korosztály tanulócsoportjai. A diákok átlagos tanulási képessége jó, de jellemzőek a csoportokon belüli kisebb-nagyobb differenciálódások, némely esetben az alulteljesítő, lemorzsolódással veszélyeztetett tanulók jelenléte is.

A felső és alsó tagozat tanulócsoportbeli összetétele egymástól igen eltérő, az alsó tagozatos tanulók képességbeli összetétele, tanulási teljesítménye magasabb színvonalú, ott a tehetséggondozás további módszereinek fejlesztésére is lehetőséget biztosít a választott programcsomag alkalmazása.

A felső tagozaton a tananyag jobb megértésére törekszünk, szélesíteni kívánjuk a tanulók IKT használatát, fejleszteni kívánjuk a digitális írásukat, olvasásukat, a különbözőtanulást támogató applikációk alkalmazását. Teret kívánunk biztosítani számukra a saját eszközeik nagyobb mértékű bevonására a tanítási órákon.

Az osztályokban tanító pedagógusok, tanítók és szakos tanárok IKER szerinti kompetenciája jó, de további fejlesztésükre látunk lehetőséget. A bevonásra kerülő pedagógusok motivációja, megfelelő, a tudás megosztására, az implementációs folyamat segítésére alkalmasak.

Közvetett célcsoport bemutatása:

A közvetve bevont tanulók az iskola további tanulói közössége, 100%. A tanulócsoportokat tanórai és tanórán kívüli tevékenységek alatt vonjuk be az eszközök használatába,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

kipróbálásába, továbbá minden pedagógusnak lehetőséget biztosítunk az eszközök megismerésére, használatban történő kipróbálására.

c) Szervezeti- és humán területhez kapcsolódó célok:

Az információk áramlásának digitális módját részesíti előnyben iskolánk, ezzel is segítve a tanárok tudatos eszközhasználatát. Ennek érdekében általánossá tettük és rendszeresítettük a mozaNapló használatát a belső információk eljuttatására. Ezt szeretnénk tovább fejleszteni a kisebb szakmai közösségek digitális önszerveződésével, el szeretnénk érni a szakmai bezárkózásból való kilépést, bátorítani szeretnénk kollégáinkat a hálózati kommunikációs eszközök használatára saját információjuk gyors áramoltatása érdekében.

d) Infrastruktúra és eszközpark fejlesztése:

Az infrastrukturális fejlesztés elemei a következők:

- 7 tanterem felszerelése interaktív megjelenítő eszközzel;
- 1 tanterem felszerelése 19 db tanulói tablettel, melyek alkalmasak a Tankocka kiszolgálására, valamint ezeknek megfelelő tároló és töltő eszköz biztosítására;
- a projektben részt vevő kollégák ellátása 3 db érintőképernyős lappal;
- a tanterem IKT eszközeinek WIFI-hez történő hozzáférés és az internetre való csatlakozás biztosítása;
- a problémamegoldó gondolkodást fejlesztő szoftver csomag biztosítása;

11.1.1. A fejlesztési feladatok, tevékenységek meghatározása

a) A digitális pedagógiai-módszertani csomag meghatározása

A matematika kompetencia fejlesztésének támogatása területéből a Tankockákkal az eredményes matematika tanulásért digitális pedagógiai-módszertani csomag a matematikai gondolkodási kompetencia fejlesztésének támogatására kipróbálását választotta az iskola egy felső tagozatos osztálya számára, melyet a későbbiekben kiterjesztünk minden felső tagozatos osztályra.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A kiválasztás szempontja az volt, hogy a matematika kompetencia fejlesztésére olyan átfogó programcsomag kerüljön alkalmazásra, ami az oktató munka horizontális céljait is szolgálja, nevezetesen iskolai szinten javuljanak a kompetencia felmérések eredményei, valamint az, hogy az implementálás során a közvetett tanulói célcsoportok is hasznosuljanak az így megszerzett tapasztalatokból, tudáscsomagból.

Ezen túl a választott csomag könnyen illeszthető a már kialakított tantárgy pedagógiai módszerekhez és tananyagtartalmakhoz, a meglévőket, bővíti, korszerűsíti, a pedagógusokat hozzásegíti a módszertani váltásra való felkészülésben.

b) Felkészítő tevékenységek meghatározása

A digitális módszertani csomagok adaptálásához első körben azon bevonható kollégák körét határoztuk meg, akik nyitottak az új módszerek bevezetésére és előzetes informatikai tudásuk alapján is alkalmasak a feladatok ellátására.

Nélkülözhetetlennek tartjuk, hogy belső továbbképzésekkel segítsük majd egymás munkáját mind az iskolán belül, mind pedig a bevont intézmények között.

Mind a módszertani csomagokat, mind a kollégákat annak figyelembevételével választottuk ki, hogy biztosíthassuk, az ismeretek átadásával a projektbe be nem vont tanáraik is képesek legyenek ezen módszerek tanórai és tanórán kívüli alkalmazására.

c) Pedagógiai szolgáltatások bemutatása

A **rendszergazda** lesz felelős a terem hardveres és szoftveres installációjáért, annak állandó frissítéséért, valamint a hálózat teljes szegmentálásáért és az internetes tartalmak szűréséért.

A **digitális pedagógia asszisztens** feladata elsősorban a tanórák előkészítése, a pedagógus adminisztratív munkájának segítése lesz. Ez napi feladatot jelent neki mind az előkészítő tanévben, mind a végrehajtás éveiben, majd pedig a fenntartás ideje alatt is.

Az Evangélikus Pedagógiai Intézet szakértői pedig külső szemlélőként, ugyanakkor hozzáértő szakemberként tudják ellátni a minőségbiztosítási feladatokat félévente, valamint a Pedagógia program felülvizsgálata során is.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

d) Infrastrukturális feltételek meghatározása

- A tanteremben felszerelése kerülő interaktív megjelenítő eszköz szolgálja mind frontális oktatást, mind a kooperatív és projekt munkát, mind pedig egyéni feladatmegoldást is, hiszen rajta a kívánt tartalmat mindenki láthatja. Ezen felül a HD felbontás biztosítja a digitális tartalmak élvezhető megjelenítését is.
- Elengedhetetlennek tartjuk, hogy a tanárok a tanórára való készülésükhöz ugyanolyan infrastrukturális feltételekkel rendelkezzenek, mint amivel az órán találkoznak, így számukra is érintő képernyős laptopokat. szereztünk be.
- A tanteremben található IKT eszközöket rendszergazdai szolgáltatással látjuk el.
- A problémamegoldó gondolkodást fejlesztő szoftvercsomagot más tanulók számára is biztosítjuk, lehetőséget teremtünk rá egyéb tevékenységek bevezetése formájában.

Humánerőforrás bemutatása

A rendszergazda alkalmazása a tanulói létszám után intézményünkben kötelező, a projekt teljes időtartama alatt bevonásra kerül. A pedagógus szükségleteket kielégíti, szakmai kapcsolatai megbízhatóak, érdemben képviseli és támogatja az intézet digitális megújításának törekvéseit.

A csomagok bevezetésének tapasztalatai alapján a pályázatba bevont pedagógusok a digitális pedagógiai alkalmazásának lehetőségeit az iskola pedagógia programjában és specifikusan a helyi tantervekben is megjelenítik. Ehhez igénybe vesszük a Magyarországi Evangélikus Egyház Pedagógiai Intézetének szakértő munkatársainak segítségét.

Szeretnénk elérni, hogy az iskola honlapja megújuljon, új szolgáltatói lehetőségek felkutatásával, a tanulócsoporthoz és szülők számára élvezhetőbb vizuális megjelenésű legyen, a felületen a projekt előrehaladásáról számukra is informatívabb módon kívánunk beszámolni.

Fenntarthatóság

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola célként fogalmazza meg, hogy a fenntartási időszakban az 1 fő bevont kolléga továbbra is legalább 40%-ban alkalmazza a digitális pedagógia módszereit meghatározott csomagokban.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Célként tűzi ki azt is, hogy a fenntartási időszakban tovább bővíti a digitális óraterv csomagjait, melyeket intézményen belül minden pedagógus számára elérhetővé tesz. Ezzel biztosítja azt, hogy a digitális kultúra nemcsak gyökeret ereszt a projekt révén az iskolában, hanem az fejlődésnek is indul.

Ennek érdekében vállaljuk, hogy a pályázat során módosított Pedagógiai programban a digitális pedagógiai eszközeire vonatkozó elemeket 3 évente felülvizsgáljuk és a szükséges változtatásokat átvezetjük a tantárgyak helyi tantervein is.

Disszemináció:

A projekt eredményeinek terjesztését, hasznosítást elsősorban a belső munkatársak, szakmai közösségek körében kívánjuk megvalósítani. Már a projekt megkezdésekor tájékoztatásra kerülnek a szakmai közösségek a bevont pedagógusok prezentációi által. Bemutató órát tervezünk félévente legalább egy alkalommal ugyancsak a bevont pedagógus közreműködésével. A rendszeres tantestületi megbeszéléseken (havonta egy alkalom) ugyancsak szélesítjük a pedagógusok ismereteit, beszámolókat tartunk a program előrehaladásáról. Iskolai jó gyakorlatnak megfelelően digitális projekt hetet szervezünk a további tanuló csoportok bevonása céljából.

Szülői értekezleteken tájékoztatást adunk a program várható eredményeiről, a honlapon színes beszámolókat teszünk közzé.

Az iskolai beszámoló éves szinten összefoglalja a projekt eredményeit, mely beszámolót megküldünk a fenntartónak.

A projekt beválás-vizsgálatát és értékelését célcsoportokra szabottan kívánjuk megvalósítani. A projektbe közvetlenül bevont pedagógusok digitális kompetenciájának újraértékelése, IKER szerinti besorolása. A program digitális pedagógiai követelményeinek teljesülése, (programcsomagok beépítése a tananyag feldolgozásba, digitális környezetben megtartott órák száma).

A digitális környezetben megtartott tanórák hatásának vizsgálata a tanulók növekedő motivációs szintjére (tanulási kedvére) kérdőíves felméréssel.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Szakmai együttműködések kialakításának és megvalósításának bemutatása

- a) Köznevelési intézményekkel,
- b) A Felhívásban előírt együttműködő szervezetekkel, projektmegvalósítókkal:
 - a Digitális Pedagógiai Módszertani Központtal,
 - a Nemzeti Köznevelési Portál működtetőjével, tartalmának fejlesztőjével.

11.2 Sakkpalota program

Az EFOP 3.2.3-17-2017-00037 azonosítójú pályázatunk szakmai tervének megfelelően a Polgár Judit „Sakkpalota” képességfejlesztő program, a sakk, mint oktatási eszköz alkalmazását kezdjük meg iskolánkban oktatni 2018 szeptemberétől felmenő rendszerben.

Az előírásoknak megfelelően a cselekvő tapasztalatszerzés áll a módszertan középpontjában. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességek, mindenekelőtt a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére.

Alapelvek, célok és feladatok

Korunk, a digitális társadalom olyan mértékű ingertömeg-, adatfeldolgozást tesz szükségessé az emberek számára, hogy bizonyos ezzel kapcsolatos, rendszerezési képességek, kompetenciák elsajátítása létszükségletté vált. Ezen képességek megléte az ismeretszerzés mellett a sikeres tanítási-tanulási folyamatban is elengedhetetlen. A sakk a maga szimbólumrendszerével, a vizuális információk alapján, a digitális térhez hasonlóan korlátozott kódokból történő tájékozódásra, információszerzésre épülő rendszerével, párhuzamos gondolati síkon, a problémák több nézőpontból való megvizsgálásával (minimum a saját és az ellenfél szempontjából) válik kivételes oktatási eszközzé a digitális korbába beleszületett gyermekek számára. Egyben a holisztikus, vizuális információkra épülő gondolkodás térnyerésével háttérbeszoruló logikai-elemző gondolkodást is készségszinten képes fejleszteni. A Sakk, mint oktatási eszköz kerettanterve a megújult nevelésközpontú iskola, ezen belül egy kompetencia alapú nevelési-oktatási folyamat része, amely biztosítja a sakkozás

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

intézményesen szervezett tanítását-tanulását. A sakk, az egyik leghatékonyabb képességfejlesztő eszköz, amelynek segítségével a gyerekeket az óvodáskor végén, iskolás kor elején be lehet vezetni a tudatos ismeretsajátítás világába. A sakkozás, alapvető kognitív lelki folyamatokat és funkciókat működtetve, játékon keresztül hat az értelmi képességek, mindenekelőtt a megértést és a problémamegoldást biztosító gondolkodás fejlődésére. Azonban nem szabad figyelmen kívül hagyni a sakkozás nevelő-fejlesztő erejét, személyiségformáló hatását sem. A sakkjáték tanulásának-gyakorlásának kedvező hatása a gyermekek egész intellektuális fejlődésére tudományosan is kimutatott. A sakk haszna a közoktatásban elsősorban abban rejlik, hogy előmozdítja a különböző műveltségi területek elsajátítását, képessé tesz az elavult információk elvetésére, és az új információk beépítésére, vagyis egészében a jövőre készít elő. Sakkozás közben a gyerekek egy sor már tárolt információt mozgósítanak és kombinálnak össze, miközben idegrendszerükben a sejtek közti kapcsolatok száma sokszorozódik. Ezeket a kapcsolatokat fogják felhasználni mindenfajta tanulása során. A sakk a maga vizuális szimbólumrendszerével az egész tanulási folyamat kialakulására komoly kihatással van.

A Sakk, mint oktatási eszköz projekt bevezetésének elsődleges célja a személyiségfejlesztés, a tehetséggondozás, a kritikai gondolkodás fejlesztése intézményi keretek között, heti rendszerességgel, tanítási idő keretében.

További cél:

- a sakk táblajáték alapismeretek nyújtása,
- a logikus, kritikai gondolkodás képességének kialakítása,
- önálló döntéshozás kialakítása,
- összefüggések, globális folyamatok felismerése,
- önálló tapasztalatgyűjtés, adatfeldolgozás gyakorlatának kialakítása,
- gyakorlatias szemlélet kialakítása,
- kreativitás növelése,
- viselkedés zavaros tanulók megsegítése az oktatásba való beilleszkedésben
- memóriafejlesztés.

A sakk egy, a tanuló személyiségét komplexen fejlesztő stratégiai táblajáték.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A sakk szabályainak tanulása közben a gyermeknek bővül:

- emlékezete,
- szóincse,
- megkülönbözteti a bábukat és nevet rendel melléjük,
- megismeri tulajdonságaikat: melyik hogyan léphet, hogyan üthet,
- megtanul, síkban tájékozódni
- megismeri a mátrixot: a sor és oszlop fogalmát,
- egyezteteti a bábuk helyét és értékét,
- a táblán történő tájékozódáshoz számokat és betűket rendel egymáshoz,
- elsajátítja a játékszabály rendszerét.

A kompetenciafejlesztést az alsó tagozaton a tanító, a sakkoktató az egyéni sajátosságokra épülő differenciált tanulásszervezéssel és bánásmóddal valósítja meg. Az alapvető képességek, készségek, kompetenciák fejlesztésében a tanulói tevékenységekre épít. Az ehhez felhasznált tananyagtartalmak megtervezésekor, valamint a feldolgozás tempójának meghatározásakor, a pedagógiai módszerek és eszközök kiválasztásakor a tanulócsoport, illetve az egyes tanulók fejlődési jellemzőit és fejlesztési szükségleteit tekinti irányadónak.

Óraszámok

A kerettanterv ajánlott óraszám a heti 1 a tanítási-tanulási folyamatba építve.

Időkeret felosztása:

Évfolyam	1.	2.	3.
A sakk, mint oktatási eszköz	<i>36 óra</i>	<i>36 óra</i>	<i>36 óra</i>

Iskolánkban a Sakk, mint oktatási eszköz felmenő rendszerben kerül bevezetésre az alsó tagozat első három évfolyamán 2018. szeptemberétől.

A Sakk, mint oktatási eszköz kerettanterv feldolgozása az alábbi struktúrában szerepel:

- bevezetés: célok, feladatok,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

- 1., 2., 3. évfolyamra lebontott tematikai egység megnevezése, a tematikai egység ajánlott óraszám, fejlesztési célok, előzetes ismeretek, követelmények, kapcsolódási pontok, kulcsfogalmak tematikai egységenként, értékelés.

A tanulók értékelése

Az értékelés során célszerű a szöveges értékelést alkalmazni, mivel a kompetenciafejlesztés során elsősorban nem csupán az ismeretek hiányát vagy meglétét vizsgáljuk, hanem a tanuló önmagához viszonyított fejlődését, előrehaladását.

A tankönyvek kiválasztásának elvei

Tankönyvcsalád célja, helye, szerepe az oktatási folyamatban. Cél annak a pedagógiai-tanulói munkának a hathatós segítése, amelyben az alsó tagozaton a tanítóé a tervező, irányító, segítő és ellenőrző szerep, de amelyben a gyerekek életében és tudásában kell végbe mennie a fejlődésnek, pozitív változásnak, kitermelődnie a jól használható, gazdag tartalmú fogalomrendszernek. Segít abban is, hogy gazdag tapasztalati bázist kínál a fogalmak építéséhez, fogalmi rendszer formálásához, alkalmazható tudás megszerzéséhez alkalmas problémahelyzetek teremtésével, tevékenységek leírásával. A módszertani kultúra gazdagítása is a tankönyvcsalád céljaihoz tartozik. Fontos cél, hogy a sakkal való foglalkozást minden kisgyerek számára érdekessé, érthetővé, sokszor izgalmassá és örömszerzővé tegyék.

Kiemelt feladatok:

- A fejlesztés-központúság megvalósítása két fő területen: a tanulók komplex fejlesztése; valamint a sakk tartalmak fokozatos felépítése, mélyítése, bővítése terén. Ez a szemlélet megkívánja, és a felépítés lehetővé teszi a tanulók differenciált foglalkoztatását, az egyéni bánásmód megvalósítását is.
- Az esélyegyenlőtlenség csökkentése, a különböző adottságú, képességű tanulók tanulási-fejlődési esélyeinek, tehetségük kibontakoztatásának változatos módszerekkel történő megvalósítása.
- Olyan módszertani ajánlások, tevékenységi formák (pl. páros és csoportmunka, kooperatív tanulási eljárások) megjelenítése, ajánlása, amelyek a feldolgozást érdekesebbé és ezáltal eredményesebbé tehetik.

12. A Pedagógiai programmal kapcsolatos intézkedések érvényessége, módosítása, nyilvánossága

I. A Pedagógiai program érvényességi ideje

1. A Pedagógiai program bevezetésre kerül 2022. szeptember 1.-től.
2. A Pedagógiai Program felülvizsgálata 2 év múlva esedékes, vagy rendkívüli módosítás esetén.

II. A Pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A Pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja.
 - A nevelőtestület minden tanév végén értékeli a pedagógia programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

III. A Pedagógiai program módosítása

1. A Pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:
 - az iskola fenntartója.
 - az iskola igazgatója;
 - a nevelőtestület bármely tagja;
 - a nevelők szakmai munkaközösségei;
 - a szülői munkaközösség;
2. A tanulók a Pedagógiai program módosítását a diákönkormányzat képviselői útján javasolhatják.
3. A Pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el a szülői munkaközösség beleegyezésével, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.
4. A módosított Pedagógia programot a jóváhagyást követő tanév szeptember első napjától kell bevezetni az első és ötödik évfolyamtól felmenő rendszerben.

IV. A Pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola Pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

2. Az intézményi dokumentumok (Pedagógiai program, Helyi tanterv, Éves munkaterv, Házi rend, Szervezeti működési szabályzat) elolvashatók az iskola leendő honlapján.
3. A Pedagógiai programról minden érdeklődő tájékoztatást kérhet az iskola igazgatójától, igazgatóhelyettesétől, valamint az iskola pedagógusaitól a nevelők fogadóóráján vagy – ettől eltérően - a pedagógussal előre egyeztetett időpontban.
4. A Pedagógiai program egy-egy példánya megtalálható és megtekinthető:
 - az iskola fenntartójánál;
 - az iskola irattárában;
 - az iskola könyvtárában;
 - az iskola igazgatójánál;
 - az iskola honlapján.

Az intézmény pedagógiai programjában megfogalmazott célok megvalósítása során törekedjünk lelki egészségre, példát adva a gyerekeknek, hogy mit jelent hitből élni, megbocsátani, egymás terhét szeretetben elhordozni, Isten gondviselésében bízni.

„A példa a leghatékonyabb tanítók egyike, noha szótlanul tanít” (Samuel Smiles)

Szőlősgyőrök, 2022. április 11.

Az intézmény Pedagógiai Programját jóváhagyta:

Lukács Anett
intézményvezető

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

14. LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai programját és helyi tervét a szülői munkaközösség 2022. május 4. napján tartott ülésén megtárgyalta.

Aláírással tanúsítom, hogy a szülői munkaközösség véleményezési jogát gyakorolta.

Szőlősgyörök, 2022. május 4.

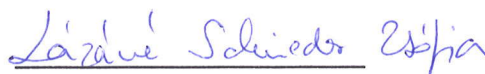

Szabó-Jámbor Szilvia

SZMK elnök

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját és helyi tantervét az intézmény diákönkormányzata 2022. május 16. napján tartott ülésén megtárgyalta és véleményezte.

Szőlősgyörök, 2022. május 16.

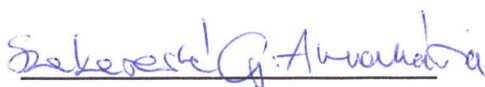

Lázárné Schmierder Zsófia

DÖK munkáját segítő nevelő

A Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda Pedagógiai Programját és helyi tantervét az intézmény nevelőtestülete 2022. június 10. napján tartott ülésén megtárgyalta és elfogadta.

Szőlősgyörök, 2022. június 10.

hitelesítő nevelőtestületi tag

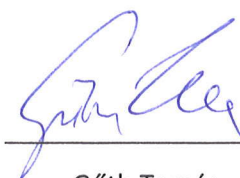

hitelesítő nevelőtestületi tag

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Aláírással tanúsítom, hogy a Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda Igazgatótanácsa a Magyarországi Evangélikus Egyház Az egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvényének 14. § d) pontjában meghatározottaknak megfelelően az intézmény Pedagógiai Programját és helyi tantervét 2022.....06.13..... napján tartott ülésén megtárgyalta és véleményezte. Az igazgatótanács az intézmény Pedagógiai Programjának és helyi tantervének rendelkezéseivel egyetért.

Szőlősgyörök, 2022.....06.13.....

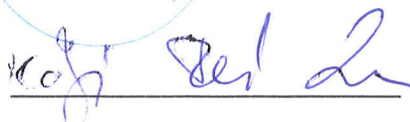

Gúth Tamás

Igazgatótanács elnöke

A nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény 32. § (1) i) pontja, valamint Az Egyház intézményeiről szóló 2005. évi VIII. törvény 7. § (1) b) pontjában meghatározottak alapján a Balatonboglári Evangélikus Egyházközség Presbitériuma, mint a Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda fenntartója, az intézmény Pedagógiai programjának és helyi tantervének rendelkezéseit jóváhagyja.

Szőlősgyörök, 2022. május 7.

Kőszeghnyé Raczkó Zsuzsanna

Fenntartó

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

V. MELLÉKLETEK

1. Informatika helyi tanterv 1–4. évfolyam

Az alsó tagozatos informatikai fejlesztés során törekedni kell a témához kapcsolódó fogalmak korosztálynak megfelelő használatára, az informatikai eszközök működésének bemutatására, megértésére és alkotó felhasználására. Az informatikai környezettel való ismerkedés előtt célszerű megbeszélni a használatra vonatkozó elvárásokat, szabályokat. Az *informatikai eszközök használata* témakör fejlesztési feladatainak megvalósítása során ösztönözni kell a tervszerű alkalmazást, fel kell hívni a figyelmet az interaktív beavatkozások hatásainak megfigyelésére és értelmezésére.

Az *alkalmazói ismeretek* témakör feldolgozása során a dokumentumszerkesztés eljárásainak megismerésére, grafikai programok használatára, egyszerű rajzok készítésére, módosítására, a tantárgyi tartalom jellemzőinek kiválasztását és rögzítését követően a tartalomnak megfelelő szöveges, rajzos dokumentumok egyéni vagy csoportos készítésére, a korosztálynak megfelelő feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használatára kerül sor. A környezetünkben levő személyek, tárgyak jellemzőinek kiválasztását, rögzítését követően a tanulók értelmezik és csoportosítják az adatokat. Az információkezelés előkészítése érdekében közhasznú információforrásokat ismernek meg.

A *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakör feldolgozása során a tanulók a tantárgyi tartalmakkal kapcsolatos, informatikai eszközökkel megoldható problémák megoldásában szereznek gyakorlatot. A problémamegoldás a hétköznapi tevékenységeket vagy egyéb folyamatokat különböző formában leíró algoritmusok értelmezésével, alkotásával, vizuális ábrázolásával fejleszthető.

A fejlesztés során cél, hogy a tanulók tanítói segítséggel olyan módszerekkel ismerkedjenek meg, amelyek különböző problémák megoldása során alkalmazhatók, legyenek képesek a probléma azonosítására és részekre bontására, a cél egyértelmű megfogalmazására, a feladat tervezésére, elvégzésére, ellenőrzésére.

Az *infokommunikáció* témakör feldolgozása során a tanulók a különböző kommunikációs formákat, azok funkcióit, hatásait ismerik meg. Napjainkban az információszerzés eszközei és a kommunikáció lehetőségei gyorsan változnak, ezért fontos,

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

hogy a tanulók nyitottak legyenek a változásokra. A hatékony munkavégzés érdekében egyre nagyobb az igény a gyors és pontos információszerzésre, ennek érdekében egyre fontosabbá válik a korszerű eszközök megismerése és az eszközökkel megvalósítható funkciók hatékony alkalmazása. Az információszerzéssel és kommunikációval kapcsolatos műveletek körében a hagyományos eszközök mellett egyre hangsúlyosabb szerepet kapnak az elektronikus eszközök. Az alkalmazott eljárások során többféle eszköz és módszer megismerését kell biztosítani.

Az információszerzés, a médiahasználat és a kommunikáció során egyre hangsúlyosabb szerepet tölt be a világháló, ezért az internet felhasználási lehetőségeinek megismerése, az alapvető szabályok betartása, a lehetséges veszélyek megismerése, az életkori sajátosságoknak megfelelő konkrét információforrások ismerete és irányított használata kiemelt fontosságú.

Az információs társadalom témakörben tanult ismeretek alkalmazása hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók tervszerűen, tudatosan alkalmazzák az információs társadalom eszközeit. Az informatikai eszközök használata közben a tanulók információkat keresnek, azokat egymással megosztják. Az információk kezelése közben fel kell hívni figyelmüket az adatok biztonságos kezelésére, fel kell készíteni őket a technikai vagy egyéb jellegű problémák kezelésére.

A tanulók a különböző céllal szerveződő közösségek tagjaiként hozzájárulnak a közösség építéséhez, az értékrend kialakításához. A közösségi munka során ösztönözni kell az önismeret fejlesztését, az alkotó, kreatív tevékenységeket, tudatosítani kell, hogy minden tevékenységért személyes felelősséget kell vállalni.

Az elektronikus szolgáltatások terjedésével egyre fontosabb társadalmi igény, hogy a tanulók képessé váljanak az adott korosztály számára fejlesztett szolgáltatások használatára, ismerjenek meg olyan szempontokat, amelyekkel értékelhetik és megkülönböztethetik az eltérő minőségű és érdekeltségű szolgáltatásokat, eldönthetik, hogy melyik szolgáltatás fontos és előnyös számukra. Tudatosítani kell bennük, hogy törekedniük kell a túlzott mértékű eszközhasználat elkerülésére, az optimális használat kialakítására.

A könyvtári informatika témakörben a könyvekhez és egyéb információforrásokhoz való pozitív attitűd kialakítása meghatározó a tanulásmódszertan és a tanulási motiváció alapozása során. Fontos cél, hogy a tanulók az iskolai könyvtár rendszeres látogatásával

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

tapasztalatokat és élményeket szerezzenek a könyvtárban végezhető szolgáltatásokhoz és tanuláshoz köthető tevékenységekről.

A könyvtárhasználóvá nevelés területén kiemelt jelentőségük van a meséknek, a játékos foglalkozásoknak, az alkotó tevékenységeknek. Ezek elsősorban a nyomtatott forrásokhoz kötődnek, de a széleskörű tapasztalatszerzés és a tanulók iskolán kívüli ismereteinek beépítése érdekében helyet kell kapniuk az elektronikus forrásoknak és más, nem hagyományos dokumentumtípusoknak is.

A gyermekeknek szánt szépirodalmi és ismeretterjesztő művek széles választéka minden tantárgy számára sok lehetőséget nyújt az egyes témák élményszerű, forrásalapú feldolgozására. A játékos foglalkozások során érdemes a könyvtár tereivel, használatának alapjaival, a legelterjedtebb dokumentumtípusokkal, segédkönyvekkel megismertetni a tanulókat.

1-4. évfolyam

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 4 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Ismerkedés az informatikai környezettel. A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás, programok futtatása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Ismerkedés az adott informatikai környezettel</i> A számítógép működésének bemutatása. Az informatikai eszközök használatára vonatkozó szabályok megismerése az iskolai környezetben. Alapvető informatikai eszközök használata. Az informatikai eszközök egyes funkcióinak megismerése.		<i>Magyar nyelv és irodalom, matematika, ének-zene, környezetismeret, idegen nyelv, vizuális kultúra:</i> oktatóprogramok és

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	egyéb készségfejlesztő programok használata.
<p><i>A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás ismert programokon keresztül</i></p> <p>Oktatóprogramok futtatása.</p> <p>Az interaktív kapcsolattartás eszközei a számítógép segítségével.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom, matematika, ének-zene, környezetismeret, idegen nyelv, vizuális kultúra:</i></p> <p>oktatóprogramok és egyéb készségfejlesztő programok használata.</p>
<p><i>Alkalmazások kezelésének megismerése</i></p> <p>A számítógép kezelése tanári segítséggel.</p> <p>Egy operációs rendszer grafikus felületének megismerése.</p> <p>Programok indítása, leállítása az adott környezetben.</p> <p>Készségfejlesztő számítógépes szoftverek használata.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom, matematika, ének-zene, környezetismeret, idegen nyelv, vizuális kultúra:</i></p> <p>oktatóprogramok és egyéb készségfejlesztő programok használata.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Informatikai környezet, operációs rendszer, interaktivitás, oktatóprogram.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 10 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése.</p> <p>A rajzeszközök megfelelő használata.</p> <p>Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata.</p> <p>A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése</i></p> <p><i>A rajzeszközök megfelelő használata</i></p> <p>Képszerkesztő programok alkalmazása.</p> <p>Tantárgyakhoz kapcsolódó rajzok készítése, mentése segítséggel.</p> <p>Rövid dokumentumok készítése. Tantárgyakhoz kapcsolódó szöveg begépelése, javítása. Meghívó, névjegy, képeslap, üdvözlő kártya, rajzos órarend készítése. A dokumentum mentése és nyomtatása segítséggel.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.</i></p> <p><i>Vizuális kultúra; dráma és tánc: mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</i></p>
<p><i>Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata</i></p> <p>Médialejátszó alkalmazása. Hangállományok lejátszása.</p> <p>Animációk megtekintése, készítése.</p>	<p><i>Ének-zene: népdalok meghallgatása.</i></p>
<p><i>A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata</i></p> <p>Tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok megoldása informatikai környezetben.</p> <p>Számítógépes multimédiás oktatójátékok, alkalmazások.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom, matematika, ének-zene, környezetismeret, idegen nyelv, vizuális kultúra:</i></p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	oktatóprogramok és egyéb készségfejlesztő programok használata.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adat, információ, képszerkesztő program, animáció, médialejátszó.

	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés. Néhány közhasznú információforrás megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>A környezetünkben levő személyek, tárgyak jellemzőinek kiválasztása, rögzítése</i></p> <p>Személyekhez vagy más tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó adatok kiválasztása, rögzítése.</p>		<p><i>Vizuális kultúra: a környezetünkben található jelek, jelzések összegyűjtése játékos feladatok létrehozásának céljából.</i></p>
<p><i>Adatok csoportosítása, értelmezése</i></p> <p>Személyekhez vagy más tantárgyi tartalmakhoz kötődő adatok gyűjtése, értelmezése, rögzítése, csoportosítása.</p>		<p><i>Vizuális kultúra: a környezetünkben található jelek, jelzések összegyűjtése játékos feladatok létrehozásának céljából.</i></p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p><i>Néhány közhasznú információforrás megismerése</i></p> <p>Közhasznú információforrások használata, az információ feldolgozása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adat, információ, képszerkesztő program, animáció, médialejátszó.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 8 óra
	3.1. A probléma megoldásához szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Információ kifejezése beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel.</p> <p>Az algoritmus hétköznapi fogalmának megismerése.</p> <p>Problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan.</p> <p>Ábra készítése teknőcgrafikával.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Információ kifejezése beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel</i></p> <p>Az információ kifejezése többféle formában.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i></p> <p>problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások.</p>
<p><i>Az algoritmus hétköznapi fogalmának megismerése</i></p> <p>Hétköznapi folyamatok leírása.</p> <p>Hétköznapi algoritmusok értelmezése, megfogalmazása.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i></p> <p>problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások.</p>
<p><i>Problémák megoldása részben tanári segítséggel, részben önállóan</i></p> <p>Hétköznapi problémák megoldása, a lépések egyértelmű sorrendjének megállapítása.</p> <p>Hétköznapi tevékenység felbontása utasításokra tanári segítséggel.</p>		<p><i>Környezetismeret:</i></p> <p>problémák, jelenségek, gyakorlati alkalmazások.</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p><i>Ábra készítése teknőcgrafikával</i></p> <p>Teknőcgrafikai fogalmak.</p> <p>Egyszerű alakzatok rajzolása.</p>	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, algoritmus, probléma, teknőcgrafika.

3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Egyszerűbb algoritmusok felismerése, megfogalmazása, végrehajtása.</p> <p>Egy egyszerű, automata elvű fejlesztőrendszer használata.</p>
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Egyszerűbb algoritmusok felismerése, megfogalmazása, végrehajtása</i></p> <p>Hétköznapi algoritmusok felismerése, értelmezése.</p> <p>Egyszerű algoritmusok megfogalmazása.</p> <p>Algoritmusok eljátszása.</p> <p>Utasítások sorrendjének megváltoztatása és ezek következményei.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: egészséges és helyes szabadidős tevékenységek felsorolása, ismertetése, megbeszélése.</i></p> <p><i>Matematika: problémamegoldás, számok, alpműveletek, becslés.</i></p>
<p><i>Egy egyszerű, automata elvű fejlesztőrendszer használata</i></p> <p>A fejlesztőrendszer alaputasításainak megismerése.</p> <p>Algoritmusok értelmezése, készítése.</p>	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Algoritmus, utasítás.
------------------------------------	-----------------------

3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulók által használt hétköznapi modellek vizsgálata.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>A tanuló által a hétköznapi életben használt modell vizsgálata eltérő paraméterekkel</i> Modellek vizsgálata. Változó paraméterek használata.	<i>Környezetismeret:</i> magatartásformák, szabályok, viselkedési normák különböző élethelyzetekben.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Modell, paraméter.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 4 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazása. Írányított információkeresés.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazása</i> Kérdésfeltevés. A kérdések pontosítása.	<i>Magyar nyelv és irodalom: az</i>	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	információk keresése és kezelése.
<i>Irányított információkeresés</i> Tájékozódás tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó, oktatási témájú oldalakon tanári segítséggel.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Keresőprogramok.

	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Néhány infokommunikációs eszköz lehetőségeinek és kockázatainak megismerése.	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	<i>Az elterjedt infokommunikációs eszközök lehetőségeinek és kockázatainak megismerése</i> Az infokommunikációs eszközök lehetőségeinek megismerése. Információ küldése, fogadása. A kockázatok bemutatása.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> gondolattérkép alkalmazása.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Mobil eszközök, kockázat.	

	4.3. Médiainformatika	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Az informatikai eszközöket alkalmazó média egyes lehetőségeinek megismerése.	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Az informatikai eszközöket alkalmazó média egyes lehetőségeinek megismerése</i></p> <p>A média korosztálynak szóló lehetőségeinek megismerése.</p> <p>Különbségek a valóságos és a virtuális világban.</p> <p>Elektronikus könyv használata.</p>	<p><i>Vizuális kultúra:</i></p> <p>műalkotások megfigyelése, jellemzése, értelmezése, értékelése.</p> <p>Médiaszövegek közötti különbségek (pl. televíziós műsortípusok, animációs mesefilmek, sorozatok) felismerése saját médiaélmények felidézésén, megjelenítésén (pl. szerepjáték) és közvetlen példákon keresztül.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> a különböző médiumok (pl. könyv, televízió, rádió, internet, film, videojáték) megfigyelése, vizsgálata, összehasonlítása, megadott szempontok</p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	(pl. érzékszervekre gyakorolt hatás, eltérő jelhasználat) alapján közvetlen tapasztalat és saját médiaélmények felidézésének segítségével.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Virtuális világ, média, elektronikus könyv.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 4 óra
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A személyi információk és a személyes adatok fogalmának megismerése. A netikett alapjainak megismerése.	
	Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
	<i>A személyi információk és a személyes adatok fogalmának megismerése</i> Egyszerű hétköznapi példák a személyes és nem személyes adatokra.	<i>Erkölcstan:</i> az írott nyelvi kommunikációs viselkedés szabályai.
	<i>A netikett alapjainak megismerése</i> Az informatikai eszközök használata során betartandó alapvető szabályok ismerete.	<i>Erkölcstan:</i> emberi kapcsolatok, közösség, a helyes magatartás.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Személyes adat, nem személyes adat, netikett.	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismerése.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<i>A gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatások megismerése</i> Az életkori sajátosságoknak megfelelő internetes oldalak látogatása, tapasztalatszerzés.	<i>Erkölcstan: emberi kapcsolatok, közösség, a helyes magatartás.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektronikus szolgáltatás.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 2 óra
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Eligazodás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében. A könyvtárak alapszolgáltatásainak ismerete, a használat szabályainak betartása. Elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formái, tartalmi jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése, használatuk alapjai. A források azonosító adatainak megállapítása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Eligazodás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében</i> Könyvek keresése a szabadpolcon szerző, cím, téma szerint.	<i>Magyar nyelv és irodalom: alapismeretek a</i>	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	könyvtár tereiről és állományrészeiről.
<p><i>A könyvtárak alapszolgáltatásainak ismerete, a használat szabályainak betartása</i></p> <p>A könyvtárban elvárt viselkedési szabályok megismerése, betartása.</p> <p>A kölcsönzési folyamat megismerése.</p>	
<p><i>Elterjedt dokumentumtípusok, elektronikus források formái, tartalmi jellemzőinek megismerése, megkülönböztetése, használatuk alapjai</i></p> <p>Dokumentumtípusok megkülönböztetése.</p> <p>Szépirodalmi és ismeretterjesztő művek felismerése.</p> <p>Információforrások formai és tartalmi jellemzőinek megismerése.</p> <p>Információforrások használata.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a könyvek tartalmi csoportjai: szépirodalmi művek, ismeretterjesztő irodalom, kézikönyvek, elektronikus információhordozók.</p>
<p><i>A források azonosító adatainak megállapítása.</i></p> <p>Az egyes információforrások azonosító adatainak megkeresése.</p>	<p><i>Erkölcstan:</i> szellemi termékek az emberiség szolgálatában. A tudás hatalma. A világ megismerése.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Könyvtár, könyvtári szolgáltatás, szépirodalom, ismeretterjesztő mű, szabadpolc, kölcsönzés, dokumentumtípus.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére</i></p> <p>ismerje a számítógép működését;</p> <p>ismerje a számítógép használatára vonatkozó szabályokat;</p> <p>tudja használni az alapvető informatikai eszközöket;</p>
--	--

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p>legyen képes interaktív kapcsolatot tartani a számítógép segítségével; tudjon készségfejlesztő számítógépes szoftvereket használni.</p> <p><i>A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére</i></p> <p>tudjon készíteni egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumokat; legyen képes a rajzeszközök megfelelő használatára; tudjon rövid dokumentumokat készíteni tanári segítséggel; legyen képes animációk megtekintésére; legyen képes a médialejátszó alkalmazására; legyen képes a személyekhez vagy más tantárgyi tartalmakhoz kapcsolódó adatok kiválasztására, rögzítésére; legyen képes közhasznú információforrások használatára.</p> <p><i>A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére</i></p> <p>legyen képes információt kifejezni beszéddel, írással, rajzzal, jelekkel; ismerje az algoritmus hétköznapi fogalmát; legyen képes problémák megoldására tanári segítséggel; tudjon technográfikával ábrákat készíteni.</p> <p><i>A tanuló az infokommunikáció témakör végére</i></p> <p>legyen képes egyszerű helyzetekkel kapcsolatos kérdések megfogalmazására; legyen képes irányított módon információt keresni; ismerje néhány infokommunikációs eszköz lehetőségeit és kockázatait.</p> <p><i>A tanuló az információs társadalom témakör végére</i></p> <p>ismerje a személyi információk és a személyes adatok fogalmát; ismerje a netikett alapjait;</p>
--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>ismerje a gyerekeknek szóló legelterjedtebb elektronikus szolgáltatásokat.</p> <p><i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i></p> <p>legyen képes eligazodni az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében;</p> <p>ismerje a könyvtárak alapszolgáltatásait;</p> <p>ismerje az elterjedt dokumentumtípusokat;</p> <p>legyen képes a források azonosító adatainak megállapítására.</p>
--	---

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

2. Informatika helyi tanterv 5.-6. évfolyam

Az informatika tantárgy ismeretkörei, fejlesztési területei hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló az információs társadalom aktív tagjává válhasson. Az informatikai eszközök használata olyan eszköztudást nyújt a tanulóknak, melyet a tanulási folyamat közben bármely ismeretszerző, -feldolgozó és alkotó tevékenység során alkalmazni tudnak. Ennek érdekében fontos a rendelkezésre álló informatikai és információs eszközök és szolgáltatások megismerése, működésük megértése, az egyéni szükségleteknek megfelelő szolgáltatások kiválasztása, és célszerű, értő módon történő kritikus, biztonságos, etikus alkalmazása.

Az informatikai és információs eszközök, szolgáltatások az egyén életének és a társadalom működésének szinte minden területét átszövik, ezért az informatika tantárgyban szereplő fejlesztési területek számos területen kapcsolódnak a Nemzeti alaptanterv műveltségterületeinek fejlesztési feladataihoz. Az informatika tantárgy keretében megoldandó feladatok témájának kiválasztásakor, tartalmainak meghatározásakor fokozott figyelmet kell fordítani a kiemelt nevelési célok, a kulcskompetenciák és az életszerű, releváns információk megjelenítésére.

Az informatika tantárgy feladata, hogy korszerű eszközeivel és módszereivel felkeltse az érdeklődést a tanulás iránt, és lehetővé tegye, hogy a tanuló a rendelkezésre álló informatikai eszközök segítségével hatékonyabbá tegye a tanulási folyamatot. Az informatika tanulása hozzásegíti a tanulót, hogy önszabályozó módon fejlessze tanulási stratégiáját, ennek érdekében ismerje fel a tanulási folyamatban a problémamegoldás fontosságát, az információkeresés és az eszközhasználat szerepét, legyen képes megszervezni tanulási környezetét, melyben fontos szerepet játszanak az informatikai eszközök, az információforrások és az online lehetőségek.

Az informatika tantárgy segíti a tanulót abban, hogy az internet által nyújtott lehetőségek kihasználásával aktívan részt vegyen a demokratikus társadalmi folyamatok alakításában, ügyeljen a biztonságos eszközhasználatra, fejlessze kritikus szemléletét, érthető módon és formában tegye fel a témával kapcsolatos kérdéseit, törekedjen az építő javaslatok megfogalmazására, készüljön fel a változásokra. Az informatika tantárgy kiemelt célja a digitális kompetencia fejlesztése, az alkalmazói programok felhasználói szintű alkalmazása, az

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

információ szerzése, értelmezése, felhasználása, az elektronikus kommunikációban való aktív részvétel.

Az informatikaórákon elsajátított alapok lehetővé teszik azt, hogy a tanuló a más tantárgyak tanulása során készített feladatok megoldásakor informatikai tudását alkalmazza. Az informatika tantárgy feladata a formális úton szerzett tudás rendszerezése és továbbfejlesztése, a nem formális módon szerzett tudás integrálása, a felmerülő problémák értelmezése és megoldása. Az egyéni, a csoportos, a tanórai és a tanórán kívüli tanulás fontos színtere és eszköze az iskola informatikai bázisa és könyvtára, melyek használatához az informatika tantárgy nyújtja az alapokat.

Az informatika tantárgy fejlesztési feladatait a Nemzeti alaptanterv hat részterületen írja elő, melyek szervesen kapcsolódnak egymáshoz. Az egyes műveltségterületek a fejlesztési feladatok megvalósítása során építenek az informatika tantárgy keretében megalapozott tudásra és az informatikai eszközök használatára.

Mindennapi életünk során az intelligens informatikai rendszerek sokaságát használjuk. Az *informatikai eszközök használata* témakör a számítógép felépítését és a gép alapvető működését biztosító hardverrészeket mutatja be, a tanulók megismerik az adattárolást, a digitalizálást, az interaktivitást segítő eszközöket és a legfontosabb hardverelemek működését.

Az információs társadalom lehetőségeivel csak azok a személyek tudnak megfelelő módon élni, akik tudatosan alkalmazzák az informatikai eszközöket, ezért a fejlesztési feladatok meghatározása során elsősorban az eszközök ismeretére, az eszközökkel megvalósítható lehetőségek feltérképezésére és az alkotó felhasználásra kerül a hangsúly.

Az *alkalmazói ismeretek* témakörében a társadalmi életben hasznos informatikai műveletek megismerésére, megértésére és használatára, például állományok kezelésére, különböző alkalmazások használatára, és a programok üzeneteinek értelmezésére kerül sor. A számítógép működése közben lejátszódó algoritmusok megfigyelésével, megértésével, az eljárások tudatos, értő alkalmazásával javítható a számítógép használatával szembeni attitűd, fejleszthető a munka hatékonysága. A számítógép működtetése érdekében a tanulóknak magabiztosan kell használniuk az operációs rendszert, amelyen keresztül kommunikálnak a számítógéppel.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az alkalmazói programok használatakor fontos a célnak megfelelő eszközök kiválasztása, a szövegszerkesztéssel, kép- és videoszerkesztéssel, multimédia-fejlesztéssel, prezentációkészítéssel, táblázatkezeléssel, adatbázis-kezeléssel kapcsolatos problémák megoldása közben az alkalmazott programok értő felhasználása, az alkalmazható eljárások megismerése, a használat közben felmerülő problémák megoldása. Az alkalmazói ismeretek fejlesztése többféle program használatát igényli, amelyek együttesen támogatják a kreativitást és az innovációt.

A 21. század kihívásai közé tartozik az, hogy az emberek az életük során megvalósított tevékenységeket tudatosan és körültekintően tervezzék meg. A problémamegoldás életünk szerves részét alkotja, az életszerű, probléma alapú feladatok sikeres alkalmazása befolyásolja az életminőséget. Ennek szükséges előfeltétele az algoritmizálási készségek formális keretek közötti fejlesztése, amelyre a *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakörben kerül sor. Feladataink, kötelességeink, önkéntes és szabadidős tevékenységeink elvégzése, a közösségi életformák gyakorlása döntések sorozatából tevődik össze. A problémamegoldás az élet minden területén jelen lévő alaptevékenység, melynek sajátosságait a tanulókkal egyrészt a problémamegoldás elméletének, lépéseinek, eszközeinek, módszereinek, általános szempontjainak elsajátításával, másrészt a problémamegoldás általános elveinek más műveltségi területeken való gyakorlati alkalmazásával érdemes megismertetni.

A problémamegoldás egyes részfolyamatait, például az információ szerzése, tárolása, feldolgozása önálló problémaként jelenhetnek meg. A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel rész elsajátítása során a tanulók megismerkednek az algoritmizálás elméleti módszereivel, a szekvenciális és vezérlésvű programok alapvető funkcióival, majd az elméleti megalapozást követően a gyakorlatban készítik és tesztelik számítógépes programokat.

Az elkészített programok segítségével más műveltségi területek problémái tanulmányozhatók, illetve különböző jelenségek szimulálhatók. A problémamegoldási ismeretek tanítása a mások által készített programok algoritmusainak értelmezését, az alkalmazói képesség kialakítását és a kritikus szemléletet is támogatja.

Az *infokommunikáció* térnyerésével a 21. század a hagyományos információforrások mellett központba állítja az elektronikus információforrások használatát, előtérbe helyezi az

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

interneten zajló kommunikációt, megköveteli a hálózati és multimédiás informatikai eszközök hatékony felhasználását.

Hangsúlyossá válik a különböző formákban megjelenő információk (szövegek, képek, hangok, egyéb multimédiás elemek) felismerése, kezelése, értékelése és felhasználása. Az ismeretek bővítéséhez, kiegészítéséhez a könyvtár, valamint az internet korosztálynak megfelelő alapszolgáltatásainak, az intelligens és interaktív hálózati technológiáknak az önálló használata szükséges. Az alkalmazáshoz nélkülözhetetlen a szükséges információk online adatbázisokban való keresése, a találatok és a programok által szolgáltatott válaszok értelmezése, az adatok közötti összefüggések felismerése és vizsgálata tanári segítséggel. A túlzott vagy helytelen informatikai eszközhasználat veszélyeket rejthet, melyekre érdemes felhívni a figyelmet, hasznos lehet megismerni azokat a módszereket, amelyekkel a veszélyek elkerülhetők.

Az infokommunikáció témakörén belül kerül sor az interneten zajló kommunikációs formák és rendszerek bemutatására, megismerésére és összekapcsolására. A kommunikációs folyamat magában foglalja az információk fogadását, küldését, továbbítását, tárolását, rendszerezését, a netikett betartását, a kommunikációt akadályozó tényezők felismerését. A csoportokon belül zajló kommunikáció számtalan lehetőséget rejt a tanulási folyamatok számára, ennek érdekében a tanulóknak tájékozottságot kell szerezniük a közösségi oldalak használatáról, azok előnyeiről és veszélyeiről, meg kell ismerniük a használatra vonatkozó elvárásokat, szabályokat.

A médiainformatika témakör tartalmazza az elektronikus, internetes médiumok elérését, használatát, információk kinyerését, felhasználását. A források használata magában foglalja az egyes információhordozók tanulásban való alkalmazását, valamint hitelességük, objektivitásuk vizsgálatát, tartalmuk értékelését is.

Az *információs társadalom* témakörben elsajátított ismeretek, fejlesztett készségek és képességek hozzájárulnak ahhoz, hogy a tanuló a későbbiekben etikusan és biztonsággal kezelje az adatokat, megfelelően használja a rendelkezésére álló informatikai eszközöket. Az aktív állampolgárság érdekében kerül sor az elektronikus szolgáltatások megismerésére, az egyes szolgáltatástípusok céljainak azonosítására, jellemzésére, az igényeknek megfelelő szolgáltatások kiválasztására. A tanulók a szabályok betartásával igénybe veszik a számukra hasznos elektronikus szolgáltatásokat. Az informatikai rendszerek használata közben számtalan biztonsági, etikai probléma merül fel, melyek tájékozottság és tapasztalat

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

birtokában megfelelő módon kezelhetők, ezért lehetőséget kell nyújtani a tapasztalatszerzés többféle módjára, pl. a médiában szereplő események különböző szempontok szerinti értelmezésére, a társakkal történt esetek megbeszélésére, a lehetséges megoldási alternatívák kifejtésére.

A *könyvtárhasználat* oktatásának célja a tanulók felkészítése az információszerzés kibővülő lehetőségeinek felhasználására a tanulásban, a hétköznapokban az információk elérésével, kritikus szelekciójával, feldolgozásával és a folyamat értékelésével. A könyvtár forrásközpontként való használata az önműveléshez szükséges attitűdök, képességek és az egész életen át tartó önálló tanulás fejlesztésének az alapja. A fenti cél az iskolai és fokozatosan a más típusú könyvtárak, könyvtári források, eszközök megismerésével, valamint a velük végzett tevékenységek gyakorlásával, tudatos, magabiztos használói magatartás, tájékozódás és a könyvtárhasználat igényének kialakításával érhető el.

Az információkeresés területén kiemelt cél, hogy a képzési szakasz végére a tanuló tudatosan és komplexen gondolkodjon a folyamatról és tervezze azt. Ehhez elengedhetetlen, hogy ismerje a dokumentumtípusok és segédkönyvek típusait, jellemzőit és azok információs értéke megállapításának szempontjait. Ezen tudásának fokozatos, folyamatos és gyakorlatközpontú fejlesztése segíti őt a feladatokhoz szükséges kritikus és válogató forráskiválasztáshoz és információgyűjtéshez. Tudatosítani szükséges a tanulóknál a könyvtári információszerzéshez, -feldolgozáshoz és -felhasználáshoz kapcsolódóan is az etikai szabályokat, jogi vonatkozásokat.

A könyvtári informatika témakör oktatása során a tanuló a könyvtárak és a könyvtári források használatának alapjaival ismerkedik meg, majd a többi tantárgy keretében megvalósuló, erre a tudására épülő gyakorlati feladatok során szerez tapasztalatokat az egyes műveltségterületeken és rendszerezi, mélyíti tudását. Mindezek során egyszerre vannak jelen a könyvtárak által nyújtott hagyományos szolgáltatások, és a korszerű társadalmi igényeket kiszolgáló, modern technikai lehetőségek.

Az *informatikai eszközök használata* a számítógépteremben érvényes szabályok betartásával és az egészséges számítógépes munkakörnyezet kialakításával építő módon hat az erkölcsi gondolkodásra, a testi és lelki egészségre.

Az informatikai eszközök használata során, a megismert hardverelemek bővülésével a digitális és a természettudományos kompetencia is fejlődik. A papír nélküli nyomtatási lehetőségek

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

megismerése, az analóg információk digitalizálása erősíti a környezettudatosságot, felkészíti a tanulókat a fenntarthatóság megteremtéséből adódó feladatokra.

A biztonságos adattárolás megismerésével, az egyéni felelősségvállalás és az illetéktelen adathozzáférés megismertetésével fejleszthető az erkölcsi gondolkodás. A digitális eszközök használatával fejlődnek a diákok technikai készségei.

Az *alkalmazói ismeretek* során a tanulók dokumentumokat szerkesztenek, amely tevékenység fejleszti az anyanyelvi és idegennyelvi kommunikációt, a digitális kompetenciát, a kreativitás, önkifejezés, kulturális tudatosság és a tanulás kompetenciáit. A személyes dokumentumok készítése fejleszti az önismeretet, segíti a pályaorientációt. A multimédiás dokumentumok készítése támogatja a médiatudatosságra nevelést. A táblázatok kezelésére alkalmas programokkal végzett műveletek során nyert információk támogatják a felhasználót az önálló döntésben, segítik a matematikai gondolkodási, a digitális, a munkavállalói, vállalkozói kompetenciák fejlesztését és a hatékony tanulás kompetenciáit.

A *problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel* témakör hozzájárul az önismereti és a társas kapcsolati kultúra fejlesztéséhez. A problémamegoldás során a tanulók megtapasztalják, hogy egy nagyobb probléma akkor oldható meg hatékonyan, ha azt kisebb részekre bontják, és a feladat megoldása közben csoportban dolgoznak együtt. A csoportmunka szervezése hozzájárul az önismeret fejlesztéséhez, valamint a társak megértéséhez, elfogadásához.

Az angol nyelvű utasításkészletet tartalmazó programozási nyelvek használata segíti az anyanyelvi és idegen nyelvi kommunikáció fejlesztését. A programozással foglalkozó diák a program használatát bemutató dokumentumok, illetve hibaüzenetek értelmezése során rákényszerül az angol nyelvű szövegek olvasására és azok megértésére. A feladathoz tartozó problémák programozására angol nyelvű minták, megoldási javaslatok, források találhatóak az interneten, emellett angol nyelvű fórumokon is tanácsot lehet kérni. A fellelhető tudásanyag áttanulmányozása, illetve a fórumokon történő levelezés során jelentősen mélyül a tanulók angol nyelvű tudása, fejlődik kommunikációs képességük.

A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör támogatja a matematikai gondolkodási kompetencia fejlesztését, mert a matematikai problémák algoritmizálása és az algoritmus programmal történő megvalósítása során a tanuló használja a diszkussziót, a folyamat során hangsúlyossá válik a logikus gondolkodás. Az algoritmizálás

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

során a matematikaórákon megismert képletek alkalmazására, átalakítására kerül sor. Az alkotás során igénnyé válik a felhasználóbarát program írása, a szakkifejezések megfelelő használata, a matematikai készségek rugalmas alkalmazása. A programírás végén a tanulók teszteléssel ellenőrzik munkájukat, felismerik a programhasználatához szükséges felhasználói dokumentumok fontosságát.

A problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör a természettudományos problémák megoldásának algoritmizálása és programmá történő kódolása során a tanuló megismeri a tudományos ismeretszerzés módszereit, felismeri az összefüggések matematikai képletekkel való felírásának jelentőségét. A tantárgyi integráció során alkalmazott oktatóprogramok, tantárgyi szimulációk tanulmányozása erősíti a tanuló megfigyelőképességét. A méréseknél és azok kiértékelésénél az eszközök kezelése veszéllyel járhat, emiatt kötelező jelleggel érvényt kell szerezni a balesetmentes viselkedési formáknak. Az *infokommunikáció* témakör során szerzett tapasztalatok támogatják a médiatudatosságra nevelést. A hagyományos média mellett az elektronikus média mindennapjaink nélkülözhetetlen részévé vált. Az információszerzés, a tanulás, a szórakozás és a kapcsolattartás sem képzelhető el digitális média nélkül. Az informatika tantárgy kiemelt célja, hogy a tanuló az információs társadalom aktív és kritikusan gondolkodó résztvevője legyen. A médiatudatos oktatás célja, hogy a tanuló az elképesztő mennyiségű információból legyen képes kiválasztani a hiteles információt. Fontos, hogy a diákok meg tudják különböztetni a valóságot és a virtuális világot. A multimédia jelentős szerepet játszik társadalmunk megismerésében, ezért a média működésének megismerése nélkülözhetetlen az információk kritikus értelmezéséhez, ennek érdekében kerül sor a médiatudatos, kritikus gondolkodás ösztönzésére, az etikus viselkedés betartására. A média egyes elemei a manipuláció eszközei is lehetnek, a tudatos befolyásolás jelei jól azonosíthatók. A helyes médiahasználatra való felkészítéssel, a helyes viselkedésminták megfigyelésével megelőzhető a káros függőség kialakulása. Az eszközhasználat során ügyelni kell az önálló döntéshozatalon alapuló mértéktartásra. Fontos azoknak a helyzeteknek a felismerése, melyekben elkerülhetetlen a segítségkérés.

Az *információs társadalom* témakör tárgyalása során a tanulók olyan normákat, értékeket ismernek meg, melyek hozzájárulnak az erkölcsi neveléshez és ezen keresztül a családi életre neveléshez. Az elektronikus szolgáltatások igénybevétele egyéni felelősségvállalással jár,

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

amely támogatja a társadalmi folyamatok megismerését. Az online tevékenységek végzésekor lehetőség nyílik a társas kapcsolatok ápolására, a személyes és társas kapcsolati kompetencia fejlesztésére, a folyamatokban való aktív és kritikus részvétellel fejlődik az önismeret, és a szövegértő, -feldolgozó képesség.

Az informatikai eszközhasználat készségszintű elsajátítása támogatja a tanulás eredményességét, hozzájárul az élményszerű, korszerű eszközökkel támogatott tanulás megvalósításához, lehetőséget nyújt a folyamatos és hatékony önképzéshez.

Az informatikai eszközök használata során cél, hogy a felhasználók törődjenek a testi és lelki egészségükkel, munkájukat egészséges munkakörnyezetben végezzék. A jövőorientált gondolkodás kialakítása érdekében érdemes megismerni az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásait, a környezetet kímélő energiatakarékos üzemmódokat. A társadalmi tevékenységek hatással vannak a környezetre, a környezet megóvása érdekében a környezettudatos életmód kialakítására és az ezzel kapcsolatos információk keresésére is hangsúlyt kell fektetni.

Az online rendszerek megismerésével lehetővé válik a valós és virtuális kapcsolatok közötti különbségek azonosítása. A világhálóról származó tartalmak különböző hitelességűek, ezért eleinte csak a biztonságos információforrások használata javasolt, a későbbi évfolyamokon a tanulók tanulmányi feladataiknak, érdeklődésüknek megfelelően, körültekintően bővíthetik az alkalmazott források és felhasználások körét.

A *könyvtárhasználati* tudás a kiemelt fejlesztési területek mindegyikében elengedhetetlen, mivel minden téma megismerése hatékony és kritikai szemléletet igényel. Ezen belül is kiemelkedik a nemzeti műveltség, nemzeti értékek és az egyetemes kultúra megismertetése, hiszen ezek alapvető eszközei az információforrások. A demokráciára nevelés és az állampolgári kompetencia fejlesztésének fontos része az információhoz való jog tudatosítása és a megszerzéséhez, megértéséhez, a társadalom érdekében való aktív felhasználásához szükséges tudás fejlesztése. Az információ feldolgozása sok erkölcsi kérdés megvitatását teszi szükségessé, melyekkel a tanulók társas kapcsolati kultúrája fejleszthető.

A könyvtári informatika keretén belül kerül sor annak a megtanítására, hogy milyen módon használhatók a könyvtári és más információforrások a tanulás során. A forrás- és könyvtárhasználat tanulása segít az információkeresés és a tanulás folyamatának megértésében, a tanulási stratégia fejlesztésében. A témakör a gyakorlatközpontúságból

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

adódó folyamatos tevékenykedtetéssel és az együttműködést igénylő csoportmunkával járul hozzá a differenciáláshoz. Mind az anyanyelvi és idegen nyelvi, mind a digitális kulcskompetenciák fejlesztése területén kiemelt jelentősége van az információs problémamegoldás folyamatának, valamint ezek bemutatásának. A könyvtárhasználat tanítása során cél, hogy a tanulók a nyomtatott és a digitális eszközök segítségével önállóan és tudatosan használjanak könyvtárakat, anyanyelvi és idegen nyelvű információforrásokat.

5–6. évfolyam

A tanulók az *informatikai eszközök használata* során megismerik a számítógépet, annak főbb egységeit, valamint a perifériákat. Kezdetben tanári segítséggel, később önállóan használják a legfontosabb eszközöket. Megismerik a fájl- és mappakezeléssel kapcsolatos műveleteket és a víruskereső program használatát. A számítógép kezelése során figyelembe veszik, hogy az adatok védelméről is gondoskodniuk kell.

Az *alkalmazói ismeretek* témakörben a tanulmányi és közösségi feladatokhoz kapcsolódóan kerül sor a számítógépes programok használatára. A szövegszerkesztő és prezentációkészítő alkalmazások használata az egyéni munka mellett a csoportmunka során is megjelenik. A multimédiás környezetben szövegek, képek, animációk, hangok kezelésével foglalkoznak.

Az információszerzés során az adatokat rendszerezni kell, hogy később könnyebben feldolgozhatók legyenek. A tanulók megismerik a táblázatos adattárolás, a grafikus adatábrázolás, az esztétikus adatmegjelenítés formáit. Először tanári segítséggel értelmezik a rendszerezett formában megjelenő adatokat, később önállóan is tudnak hasonló formában adatokat rendezni.

A korábbi ismeretek alapján és az életkori sajátosságoknak megfelelően ebben a képzési szakaszban a tanulók a *problémamegoldás* alapvető folyamatával és elemeivel ismerkednek meg. A problémamegoldás előtt információkat gyűjtenek, és megtervezik a folyamatot. A tanulók kezdetben közösen értelmeznek kész algoritmusokat. Eleinte tanári segítséggel, majd egyre önállóbban készítenek egyes tevékenységeket leíró algoritmusokat és folyamatábrákat.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A problémamegoldás érdekében az életkori sajátosságnak megfelelő fejlesztőrendszerek használata ajánlott. A szoftverek használata közben a tanulók megismerkednek az utasításokkal, egyszerű programokat írnak, kész programokat értelmeznek.

A tanulási képességek fejlesztése és a tanulási folyamatok támogatása érdekében interaktív oktatóprogramok alkalmazására kerül sor. Az oktatóprogramok használata közben a tanulók azonosítják az algoritmusok lépéseit, tanulmányozzák a beállítások módosító szerepét. Az interaktív programhasználat során beavatkoznak a folyamatokba; a beavatkozások következményeinek megfigyelése lehetővé teszi a programok hatékony, tudatos irányítását.

Az információszerzés színtere egyre inkább átkerül az internetre. Ebben a korosztályban elsősorban tanári irányítással zajlik az információszerzés. Az interneten történő tájékozódás és a szükséges információ beszerzése érdekében meg kell ismerni a böngésző szolgáltatásait. A tanulók eleinte a tanár által ajánlott oldalakat keresik fel, később megismerik a kulcsszavas és tematikus keresőgépek használatát is.

Az információs társadalomban alapvető elvárás, hogy a tanulónak legyen saját postafiókja, ismerje az elektronikus levelezés alapvető funkcióit és az *infokommunikáció* szabályait. Fontos tisztázni az adatvédelem jelentőségét.

A hagyományos média mellett a tanulás, művelődés során egyre nagyobb szerepet kap az elektronikus adathordozók és az interneten lévő tartalmak használata.

Az *információs társadalom* témakör feldolgozása közben a tanulók megismerkednek az internet használata közben felmerülő problémákkal, felkészülnek azokra a feladatokra, amelyek az online világban várnak rájuk. Tapasztalatot szereznek az informatikai biztonsággal kapcsolatos területeken, megismerkednek a számítógép védelmi lehetőségeivel, a személyes adatvédelemmel. A tanulók a tanulás során számtalan különböző minőségű információforrással találkoznak. A célnak megfelelő források kiválasztása megfelelő tapasztalaton alapul, melynek érdekében az információforrások hitelességének megítélésére, értékelésére kerül sor. A tanulást támogató információforrások saját dokumentumokban való alkalmazása, az információforrásokra való hivatkozások egyre nagyobb szerepet töltenek be a tanulás során, ennek érdekében a tanulók hivatkozásokat tartalmazó mintákat tekintenek meg és értelmeznek.

Az e-szolgáltatások fontos szerepet töltenek be az információs társadalomban, ennek érdekében a tanulók az életkori sajátosságoknak megfelelő elektronikus szolgáltatásokat

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

ismernek meg, azonosítják azok szerepét. Megfigyelik a szolgáltatások működését, megfogalmazzák az eljárások futtatása közben szerzett tapasztalataikat, azonosítják az egyes eljárások célját. Kiválasztják a személyes igényeiknek megfelelő szolgáltatásokat, megismerik a szolgáltatások igénybevételéhez szükséges eljárásokat, és tapasztalatot szereznek azok biztonságos működésében.

A *könyvtári informatika* fejlesztési területen ebben a szakaszban az alsó tagozaton szerzett iskolai könyvtári és gyermekkönyvtári tapasztalatokra építve a megszerzett tudás rendszerezése és tudatosítása kerül középpontba. A tudás bővítése és a szokásformálás során egyre hangsúlyosabb szerepet kap a könyvtári források és szolgáltatások tanulásban való felhasználása. Cél, hogy a tanuló minden tantárggyal kapcsolatban megismerje a különböző források felhasználási lehetőségeit.

Ezek az évfolyamokon cél, hogy a tanuló tanári irányítás mellett, önállóan tájékozódjon az iskola könyvtárában. Kiemelt szerepet kap a korosztály számára készült nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő művekben való önálló tájékozódás, és a szerzett információk megadott szempontok szerinti felhasználása, a források azonosítása.

5. évfolyam, éves óraszám: 36

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	Programok indítása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adott informatikai környezet tudatos használata. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásával való ismerkedés. A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás megteremtése. Víruskereső programok használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adott informatikai környezet tudatos használata</i> Ismerkedés a számítástechnika fő alkalmazási területeivel. Az informatikai eszközök választásának szempontjai. Az alkalmazási területek összegyűjtése csoportmunkában.		<i>Természetismeret: a számítógépek szerepe az időjárás-előrejelzésben; számítógépes</i>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>modellek alkalmazása; mérések és vezérlések a számítógéppel.</p>
<p><i>Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásának megismertetése</i></p> <p>Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet megismerése.</p> <p>A számítógép káros hatását csökkentő egyszerű mozgásgyakorlatok végzése.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> az egyes életszakaszokra jellemző testarányok és méretek; az érzékszervek védelmét biztosító szabályok. A környezeti állapot és az ember egészsége közötti kapcsolat.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> az irodai és a számítógép előtt végzett munkához gyakorlatok.</p>
<p><i>Az operációs rendszer alapműveleteinek megismerése</i></p> <p>Az operációs rendszerek alapszolgáltatásai, eszközkezelés.</p> <p>Mappaműveletek: mappaszerkezet létrehozása, másolás, mozgatás, törlés, átnevezés.</p> <p>Állománykezelés: létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, megnyitás, keresés.</p> <p>Állományok típusai.</p> <p>Számítástechnikai mértékegységek.</p>	<p><i>Természetismeret;</i> <i>matematika; idegen nyelvek; magyar nyelv és irodalom:</i> a számítógéppel segített tanulás módszereinek alkalmazása során a fájl- és mappaműveletek alkalmazása, mértékegységek, számrendszerek.</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<i>A számítógéppel való interaktív kapcsolattartás</i>	
A számítógép és a legszükségesebb perifériák rendeltetésszerű használata.	
Az iskolai hálózat használata. Hálózati be- és kijelentkezés, hozzáférési jogok, adatvédelem.	
A gépterem házirendjének megismerése, betartása.	
<i>Víruskereső programok használata</i>	
Víruskereső program alkalmazása, vírus keresése.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információ, adat, bit, számítógép, periféria, billentyűzet, monitor, egér, háttértár, operációs rendszer, állománytípus, állományművelet, mappaművelet, hozzáférési jog, vírus, víruskereső program.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 10 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
Előzetes tudás	Az operációs rendszer alapvető funkcióinak ismerete és alkalmazása. Szövegbevitel billentyűzetről.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Szöveges dokumentumok létrehozása, mentése. Szövegműveletek végrehajtása. Multimédiás dokumentumok előállításuk kész alapelemekből.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Rajzos-szöveges dokumentumok létrehozása, átalakítása, formázása, mentése</i></p> <p>Rajzok készítése.</p> <p>Műveletek rajzrészletekkel.</p> <p>Elemi alakzatok rajzolása, módosítása.</p> <p>A vágólap használata.</p>		<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek: rajz készítése történelmi vagy társadalmi témáról, pl. címer, családfa, egyszerű alprajzok készítése.</i></p> <p><i>Természetismeret: természetudományi témájú ismeretterjesztő források tanári segítséggel történő keresése, követése, értelmezése, az ismeretszerzés eredményeinek</i></p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	bemutatása; vázlatrajz készítése a lakóhelyről és környékéről.
<p><i>Szövegműveletek végrehajtása</i></p> <p>Állomány mentése.</p> <p>Szöveges állomány megnyitása.</p> <p>Szöveg javítása.</p> <p>Karakterformázás.</p> <p>Bekezdésformázás.</p> <p>Szöveg kijelölése, másolása, mozgatása, törlése.</p> <p>Helyesírás ellenőrzése.</p>	<p><i>Történelem,</i></p> <p><i>társadalmi és</i></p> <p><i>állampolgári</i></p> <p><i>ismeretek; magyar</i></p> <p><i>nyelv és irodalom:</i></p> <p>nyomtatott és</p> <p>elektronikus formájú</p> <p>irodalmi,</p> <p>ismeretterjesztő,</p> <p>publicisztikai szövegek</p> <p>olvasása és</p> <p>megértése; a</p> <p>szövegelemzés; az</p> <p>információs-</p> <p>kommunikációs</p> <p>társadalom</p> <p>műfajainak megfelelő</p> <p>olvasási szokások</p> <p>gyakorlása, az ezekhez</p> <p>kapcsolódó tipikus</p> <p>hibák és veszélyek</p> <p>felismerése,</p> <p>kiküszöbölése;</p> <p>alapvető</p> <p>nyelvhelyességi,</p> <p>helyesírási ismeretek</p> <p>alkalmazása; rövidebb</p> <p>beszámolók</p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott és elektronikus forrásokból.
<p><i>Multimédiás dokumentumok előállítására kész alapelemekből</i></p> <p>Szöveg, kép, hang, animáció elhelyezése a dokumentumban.</p> <p>A prezentáció testreszabása, háttér, áttűnés, animáció beállítása.</p> <p>Bemutatók készítése közös munkában, csoportokban.</p> <p>Egyéb multimédiás dokumentumok előállítása.</p>	<p><i>Természetismeret:</i></p> <p>prezentációk készítése önállóan és csoportmunkában.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Szövegegységek, multimédia, prezentáció, dia, diavetítés.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Előzetes tudás		
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az adatok rögzítését, értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök megismerése. Adatok csoportosítása, táblázatba rendezése. Néhány közhasznú információforrás használata.</p> <p>Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben. Térképhasználati ismeretek alapozása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Az adat értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök megismerése</i></p> <p>Az adat fogalmának megismerése.</p> <p>Az adatok rögzítését, értelmezését, vizsgálatát, szemléltetését segítő eszközök használata.</p> <p>Adatok feldolgozását segítő műveletek végzése.</p>	<p><i>Matematika:</i> tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, összességek összehasonlítása mennyiségi tulajdonságaik</p>	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>szerint; becslés; mennyiségek fogalmának alapozása; tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analizálás); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés; Tapasztalati függvények, sorozatok alkotása, értelmezése stb.; matematikai modell keresése változások leírására, rajzolt, illetve tárgyi jelek értelmezése tevékenységgel, történés kitalálásával, szavakban megfogalmazott helyzetről, történésről készült matematikai „szöveg” értelmezése.</p> <p><i>Természetismeret: az anyagok és testek érezhető</i></p>
--	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>tulajdonságainak megfigyelése, összehasonlítása; kísérletek végzése, a történés többszöri megfigyelése, adatok jegyzése, rendezése, ábrázolása; együttlévő mennyiségek összetartozó adatpárjainak jegyzése.</p>
<p><i>Adatok értelmezése, csoportosítása, táblázatba rendezése</i> Adatok értelmezése és rögzítése táblázatban.</p>	
<p><i>Néhány közhasznú információforrás használata</i> Közhasznú információforrások adatainak értelmezése.</p>	
<p><i>Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben</i> Digitális tudástárak megismerése. Online tudástárak használata.</p>	
<p><i>Térképhasználati alapismeretek megszerzése</i> Útvonalkeresők, térképes keresők használata.</p>	<p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a tanult helyek megkeresése a térképen; események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről;</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	távolságok becslése és számítása történelmi térképeken; tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Információ, adat, információforrás, online tudástár, adatbázis, térkép, koordináta, útvonalkereső.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 8 óra
	3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	
Előzetes tudás	Információ felismerése, kifejezése. Információforrások ismerete. Algoritmus ismerete, megfogalmazása. A tevékenységek műveletekre bontása önállóan vagy tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ gyűjtése, feldolgozása. A problémamegoldás lépéseinek ismerete és ábrázolása. Az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek megismerése. Csoporttevékenységben való részvétel.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
Az információ jellemző felhasználási lehetőségeinek megismerése A problémamegoldáshoz szükséges információ gyűjtése, felhasználása. Jelrendszerek ismerete.		Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelvek; matematika; erkölcstan; természetismeret; ének-zene; vizuális

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p><i>kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport: a tantárgyak által használt jelölésrendszerek ismerete.</i></p>
<p><i>Az algoritmus informatikai fogalmának megismerése</i></p> <p>Problémák algoritmusainak megtervezése.</p> <p>A megoldás lépéseinek szöveges, rajzos készítése, értelmezése.</p> <p>Folyamatábra készítése.</p>	<p><i>Természetismeret; technika, életvitel és gyakorlat: a tantárgyakban tanult tevékenységek szöveges, rajzos megfogalmazása, algoritmizálása, folyamatábrák készítése.</i></p> <p><i>Matematika:</i></p> <p>gondolkodás, értelmezésmodellek (pl. rajzos modellek, gráfok) megértése.</p> <p>Algoritmus követése, értelmezése, készítése.</p> <p>Alkotás és kreativitás – rendszeralkotás (elemek elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök -</p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>fadiagram, útdiagram, táblázatok - használata, készítése). Megalkotott rendszer átalakítása.</p> <p>A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.</p>
<p><i>Problémák megoldása önállóan, illetve irányított csoportmunkában</i></p> <p>Az algoritmuskészítés lépéseinek az ismerete. Algoritmus tervezése, különböző megoldási lehetőségek tanulmányozása.</p> <p>Az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek megismerése a problémamegoldás különböző fázisaiban.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom; idegen nyelvek; matematika; erkölcstan; történelem; társadalmi és állampolgári ismeretek; természetismeret; ének-zene; vizuális kultúra; technika, életvitel és gyakorlat; testnevelés és sport: a tantárgyak tananyagainak egyéni vagy csoportos feldolgozása, a produktum bemutatása multimédiás eszközökkel.</i></p> <p>Többféle megoldási mód keresése, az alternatív megoldások összevetése.</p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<i>A robotika alapjainak megismerése</i> A folyamatos beavatkozást, vezérlést igénylő problémák megoldási módjának megismerése.		<i>Technika, életvitel és gyakorlat: a rendszeresen végrehajtandó tevékenységek alaputasításainak kidolgozása.</i>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Probléma, információ, kód, utasítás, művelet, algoritmus, folyamatábra, vezérlés.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés	
Előzetes tudás	Egyszerű felhasználói szoftverek alapszintű kezelése. Utasítások leírásainak használata. Alapvető matematikai műveletek ismerete. Síkgeometriai ismeretek.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Algoritmusok megvalósítása a számítógépen. Kész programok kipróbálása. Vezérlésszemléletű problémák megoldása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adott feladat megoldásához tartozó algoritmusok megfogalmazása, megvalósítása számítógépen</i> Fejlesztőrendszerek alaputasításainak ismerete, alkalmazása. Egyszerűbb feladatok megoldási algoritmusainak megvalósítása Logo vagy más fejlesztőrendszer segítségével.		<i>Matematika: modellek (pl. rajzos modellek, gráfok) értelmezése, algoritmus követése, értelmezése, készítése.</i> Rendszeralkotás, elemek elrendezése különféle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök - fadiagram, útdiagram,

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>táblázatok - használata, készítése; megalkotott rendszer átalakítása.</p> <p>A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.</p>
<p><i>A problémamegoldás során az ismert adatokból az eredmények meghatározása</i></p> <p>Adatok bevitele, az adatok alapján az eredmények meghatározása, a végeredmények megjelenítése.</p>	<p><i>Természetismeret:</i></p> <p>műveletek, összefüggések kiszámolása. Válasz megfogalmazása szóban és írásban.</p> <p><i>Matematika:</i></p> <p>ismerethordozók használata - oktatási-tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata. A programozni kívánt művelettel kapcsolatos alapvető ismeretek.</p>
<p><i>Feladatok megoldása egyszerű, automataelvű fejlesztőrendszerrel</i></p> <p>Az algoritmizálási készségek fejlesztésére alkalmas fejlesztőrendszerek megismerése.</p> <p>Problémamegoldás folyamatának értelmezése.</p>	<p><i>Matematika:</i></p> <p>tájékozódás a síkban (alapvető fogalmak és eljárások felidézése, alkalmazása).</p> <p>A tájékozódást segítő viszonyszavak.</p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>Feltételeknek megfelelő alkotások elképzése a megalkotásuk előtt.</p> <p>Szerkesztések különböző eszközökkel és eljárásokkal.</p> <p>Objektumok létrehozása adott feltételek szerint.</p> <p>Geometriai alakzatok tulajdonságai.</p> <p>Koordináta-rendszer, koordináták.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Bemeneti adat, eredmény, utasítás, algoritmus.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	
Előzetes tudás	Egy fejlesztői rendszer alapszintű ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Oktatóprogramok használata. A különböző típusú beállítások módosító szerepének felismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>A szabályozó eszközök hatásának megfigyelése oktatóprogramokban</i></p> <p>Interaktív oktatóprogramok használata.</p> <p>Beavatkozás a program folyamataiba.</p> <p>A beállítások módosító szerepének felismerése.</p>	<p><i>Matematika:</i> oktatási-tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata.</p>	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eljárás, beállítás, paraméter, interaktivitás, oktatóprogram.
------------------------------------	---

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 4 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Keresőkérdések alkotása, a keresés eredményének értelmezése, a keresés pontosítása. Információforrások kiválasztása, használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Keresőkérdések megfogalmazása</i> Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése. Kulcsszavas és tematikus keresés. Kereső operátorok ismerete. Keresőkérdések megfogalmazása, értelmezése, pontosítása.		
<i>Írányított információkeresés eredményének értelmezése</i> Találatok értelmezése. A találatok során kapott információk tanulmányozása. A keresés céljának leginkább megfelelő oldalak felkeresése.		<i>Biológia-egészségtan:</i> állatokról, növényekről képek, adatok gyűjtése.
<i>Információforrások irányított kiválasztása</i> Konkrét információforrások használata. Hírportálok felkeresése.		<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kulturális hírportálon keresztül egy meglátogatandó színházi előadás műsorának keresése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Webhely, webcím, böngésző, link, keresés, keresőgép, tematikus keresés, kulcsszavas keresés, kereső operátorok, hivatkozásgyűjtemény.	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. A számítógép alapvető használata, böngészőprogram ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ küldése, fogadása. Elektronikus levelezőrendszer használata. Saját e-mail cím készítése. Netikett ismerete.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Az információ küldésének és fogadásának megismerése.</i></p> <p><i>Kapcsolatteremtés infokommunikációs eszközök útján</i></p> <p>Levelezőrendszer alapvető szolgáltatásainak ismerete és alkalmazása.</p> <p>Saját e-mail cím létrehozása.</p> <p>Üzenet küldése, fogadása, válasz a kapott üzenetre, levél továbbítása, mellékletek csatolása.</p> <p>A mobilkommunikáció eszközei.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i></p> <p>levelezés külföldi diákokkal, partneriskolákkal.</p>
<p><i>Felelős magatartás az online világban</i></p> <p>Netikett ismerete. A kommunikáció írott és íratlan szabályai.</p> <p>Adatvédelem, az információk megosztásának etikai kérdései.</p> <p>Az online kommunikációban rejlő veszélyek elleni védekezés.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Levelezőrendszer, e-mail cím, elektronikus levél, regisztráció, címzett, másolat, rejtett másolat, tárgy, melléklet, csatolás, válasz, továbbítás, netikett.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.3. Médiainformatika	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. CD, DVD használata. Böngészőprogram használata, fontosabb portálok ismerete.	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hagyományos és az elektronikus média kezelése, internetes média elérése, információk letöltése a számítógépre, információk értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Internetes portálok, szöveges és képi információforrások használata</i></p> <p>Weboldalak megtekintése, mentése.</p> <p>Szöveg, kép mentése weboldalról.</p> <p>Hang-, képanyagok elérése, videomegosztó rendszerek felkeresése.</p> <p>Elektronikus könyv keresése, olvasása.</p> <p>Médiatárak keresése, médiumok elérése, használata.</p> <p>Oktatási célú adatbázisok használata.</p> <p>Oktatóprogramok használata.</p>		<p><i>Idegen nyelv: nyelvi</i> oktatóprogramok használata.</p> <p><i>Történelem,</i> <i>társadalmi és</i> <i>állampolgári</i> <i>ismeretek; magyar nyelv és irodalom:</i> korabeli filmek megtekintése (Magyar Nemzeti Filmarchívum), közkönyvtárak felkeresése, elektronikus könyv olvasása.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Elektronikus média, videomegosztás, elektronikus könyv, médiatár, oktatóprogram.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5. Az információs társadalom	Órakeret 4 óra
	5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai	
Előzetes tudás	Az informatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok megfogalmazása.	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>A számítógép vagy a programok használata során tapasztalt esetleges meghibásodások megfogalmazása.</p> <p>Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek megértése.</p> <p>Az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségek megértése.</p> <p>Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megértése.</p> <p>Az információforrások feltüntetése a dokumentumokban.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	
<p><i>Az informatikai biztonság kérdései</i></p> <p>Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek.</p> <p>A számítógép és a számítógépen tárolt adatok védelme.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a</i></p> <p>tevékenység elvégzéséhez és eredményéhez kapcsolódó biztonságos eszközhasználat.</p>
<p><i>Az adatokat – különösen a személyes információkat – érintő visszaélések, veszélyek és következmények megismerése</i></p> <p>Adatvédelemmel kapcsolatos fogalmak.</p> <p>Adatkezeléssel kapcsolatos eljárások megismerése.</p> <p>A személyes adatok védelme.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a személyes életvitel</i></p> <p>tevékenységei, eljárásai.</p>
<p><i>Az infokommunikációs viselkedési szabályok megismerése</i></p> <p>Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megismerése.</p> <p>A hálózat használatára vonatkozó szabályok megismerése, értelmezése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i></p> <p>közreműködés a közösségi normák kialakításában.</p>
<p><i>Az információforrások megkülönböztetése a saját dokumentumban</i></p>	<p><i>Fizika; kémia; biológia-egészségtan: az</i></p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p>Információforrások gyűjtése. A felhasznált információforrások feltüntetése a saját dokumentumban.</p>	<p>információ gyűjtéséhez és feldolgozáshoz szükséges kommunikációs készségek megalapozása.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom: az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Informatikai biztonság, adat, személyes adat, adatvédelem, adatkezelés, netikett, információ, információforrás, hivatkozás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	
Előzetes tudás	Elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos tapasztalatok, vélemények megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése.</p> <p>A szolgáltatások céljainak azonosítása, működésének megfigyelése.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p><i>Az e-szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének megismerése</i></p> <p>A globális információs társadalom jellemzői.</p> <p>Elektronikus szolgáltatások szerepe és használata a hétköznapi életben.</p>		<p><i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a környezetben megismerhető munkatevékenységek.</p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Információs társadalom, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó.</p>	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 2 óra
Előzetes tudás	A könyvtári terek, alapszolgáltatások, elterjedtebb dokumentumtípusok jellemzőinek és a könyv bibliográfiai azonosító adatainak ismerete. Betűrendezés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A könyvtár forrásainak és eszközeinek tanári segítséggel való alkotó és etikus felhasználása a tanulmányi feladatok során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Könyvtártípusok megkülönböztetése. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata</i></p> <p>Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.</p> <p>Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata a könyvtári terek funkcióinak és a könyvtári abc ismeretében.</p> <p>Könyvtárlátogatás a települési könyvtárban.</p>		<p><i>Matematika:</i> ismeretek rendszerezése.</p>
<p><i>Könyvtári szolgáltatások</i></p> <p>A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése.</p> <p>A könyvtár alapszolgáltatásainak használata.</p>		<p><i>Minden tantárgy keretében:</i> ajánlott olvasmányokkal kapcsolatos feladatok.</p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p>A könyvtári katalógus funkciójának megértése. Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése.</p>	<p>Csoportos könyvtárlátogatás, könyvtári óra.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek elkülönítése és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon).</p>
<p><i>Információkeresés</i> Megadott művek keresése a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> írás, szövegalkotás. Rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott (lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból.</p>
<p><i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i> Hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk. A korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használata.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ismerkedés különböző információhordozók természetével, kommunikációs</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

funkcióival és kultúrájával.
A média kifejező eszközei. Az újság tartalmi és formai jellemzése, a nyomtatott és az online felületek összehasonlítása.
Sajtóműfajok.
A nyomtatott és az elektronikus szövegek jellemzői. Szövegek műfaji különbségének érzékelése.
Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről.
Helyesírási kézikönyvek.
A média különféle funkcióinak felismerése. Adott szöveg fikciós vagy dokumentum-jellegének megfigyelése, felismerése.
Történelem, társadalmi és

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

állampolgári

ismeretek:

segédkönyvek,
kézikönyvek, atlaszok,
lexikonok használata.
Tanult események,
jelenségek topográfiai
helyének
megmutatása
térképen.

Természetismeret:

tájékozódás a hazai
földrajzi, környezeti
folyamatokról -
információgyűjtés
tanári irányítással
(földrajzi helyek,
térképek keresése,
digitális
lexikonhasználat).
Térképfajták. Térkép
és földgömb
használata.

Matematika:

ismerethordozók
használata (pl.
matematikai
zsebkönyvek,
szakkönyvek,

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények).</p>
<p><i>Forráskiválasztás</i> A megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása. A könyvtárhasználati és informatikai alapokra építő információgyűjtést igénylő feladatok.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás). Anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> információk gyűjtése adott témához segítséggel könyvtárban, médiatárban, múzeumokban.</p> <p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgyakkal,</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

	<p>jelenségekkel, műalkotásokkal kapcsolatos információk gyűjtése.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység információforrásainak használata az egyéni tevékenységhez, tervekhez kapcsolódó szöveges, képi, hang alapú információk célzott keresése tapasztalati, valamint nyomtatott és elektronikus forrásokban.</p> <p><i>Természetismeret:</i> tájékozódás a környezet anyagairól. Válogatás információs anyagokban és gyűjteményekben (könyv és médiatár, kiállítási-múzeumi anyagok).</p>
<p><i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i> A forrásmegjelölés etikai vonatkozásainak megértése.</p>	<p><i>Minden tantárgy, feladat esetében: a</i></p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Saját és mások gondolatainak elkülönítése. A felhasznált források önálló azonosítása a dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezésével.	forrásfelhasználás jelölése.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Könyvtár, kézikönyvtár, katalógus, hivatkozás, forrás, könyv, időszaki kiadvány, honlap, CD, DVD, lexikon, enciklopédia, szótár, atlasz.

	<p><i>A tanuló az informatikai eszközök használat témakör végére</i></p> <p>ismerje a számítógép részeinek és perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;</p> <p>tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;</p> <p>tudjon segítséggel használni multimédiás oktatóprogramokat;</p> <p>tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;</p> <p>ismerje egy vírusellenőrző program kezelését.</p>
A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p><i>A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére</i></p> <p>ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni a leggyakoribb karakter- és bekezdésformázásokat;</p> <p>használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközait;</p> <p>ismerje egy bemutatókészítő program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;</p> <p>ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;</p> <p>segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat, tudjon különféle adatbázisokban keresni;</p> <p>tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni.</p> <p><i>A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére</i></p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni;
tudjon egyszerű programot készíteni;
legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;
legyen képes tanári segítséggel megadott szempontok szerint információt keresni;
legyen képes a találatok értelmezésére;
legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére;
legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;
legyen képes az interneten talált információk mentésére;
ismerje a netikett szabályait.

A tanuló az információs társadalom témakör végére

ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat;
ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat;
ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket;
ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat;
szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.

A tanuló a könyvtári informatika témakör végére

a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni;

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat; el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.
--	---

6. évfolyam: éves órakeret 72 óra

A tanulók az *informatikai eszközök használata* során megismerik a számítógépet, annak főbb egységeit, valamint a perifériákat. Kezdetben tanári segítséggel, később önállóan használják a legfontosabb eszközöket. Megismerik a fájl- és mappakezeléssel kapcsolatos műveleteket és a víruskereső program használatát. A számítógép kezelése során figyelembe veszik, hogy az adatok védelméről is gondoskodniuk kell.

Az *alkalmazói ismeretek* témakörben a tanulmányi és közösségi feladatokhoz kapcsolódóan kerül sor a számítógépes programok használatára. A szövegszerkesztő és prezentációkészítő alkalmazások használata az egyéni munka mellett a csoportmunka során is megjelenik. A multimédiás környezetben szövegek, képek, animációk, hangok kezelésével foglalkoznak.

Az információszerzés során az adatokat rendszerezni kell, hogy később könnyebben feldolgozhatók legyenek. A tanulók megismerik a táblázatos adattárolás, a grafikus adatábrázolás, az esztétikus adatmegjelenítés formáit. Először tanári segítséggel értelmezik a rendszerezett formában megjelenő adatokat, később önállóan is tudnak hasonló formában adatokat rendezni.

A korábbi ismeretek alapján és az életkori sajátosságoknak megfelelően ebben a képzési szakaszban a tanulók a *problémamegoldás* alapvető folyamatával és elemeivel ismerkednek meg. A problémamegoldás előtt információkat gyűjtenek, és megtervezik a folyamatot. A tanulók kezdetben közösen értelmeznek kész algoritmusokat. Eleinte tanári segítséggel, majd egyre önállóbban készítenek egyes tevékenységeket leíró algoritmusokat és folyamatábrákat. A problémamegoldás érdekében az életkori sajátosságnak megfelelő fejlesztőrendszerek használata ajánlott. A szoftverek használata közben a tanulók megismerkednek az utasításokkal, egyszerű programokat írnak, kész programokat értelmeznek.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tanulási képességek fejlesztése és a tanulási folyamatok támogatása érdekében interaktív oktatóprogramok alkalmazására kerül sor. Az oktatóprogramok használata közben a tanulók azonosítják az algoritmusok lépéseit, tanulmányozzák a beállítások módosító szerepét. Az interaktív programhasználat során beavatkoznak a folyamatokba; a beavatkozások következményeinek megfigyelése lehetővé teszi a programok hatékony, tudatos irányítását.

Az információszerzés színtere egyre inkább átkerül az internetre. Ebben a korosztályban elsősorban tanári irányítással zajlik az információszerzés. Az interneten történő tájékozódás és a szükséges információ beszerzése érdekében meg kell ismerni a böngésző szolgáltatásait. A tanulók eleinte a tanár által ajánlott oldalakat keresik fel, később megismerik a kulcsszavas és tematikus keresőgépek használatát is.

Az információs társadalomban alapvető elvárás, hogy a tanulónak legyen saját postafiókja, ismerje az elektronikus levelezés alapvető funkcióit és az *infokommunikáció* szabályait. Fontos tisztázni az adatvédelem jelentőségét.

A hagyományos média mellett a tanulás, művelődés során egyre nagyobb szerepet kap az elektronikus adathordozók és az interneten lévő tartalmak használata.

Az *információs társadalom* témakör feldolgozása közben a tanulók megismerkednek az internet használata közben felmerülő problémákkal, felkészülnek azokra a feladatokra, amelyek az online világban várnak rájuk. Tapasztalatot szereznek az informatikai biztonsággal kapcsolatos területeken, megismerkednek a számítógép védelmi lehetőségeivel, a személyes adatvédelemmel. A tanulók a tanulás során számtalan különböző minőségű információforrással találkoznak. A célnak megfelelő források kiválasztása megfelelő tapasztalaton alapul, melynek érdekében az információforrások hitelességének megítélésére, értékelésére kerül sor. A tanulást támogató információforrások saját dokumentumokban való alkalmazása, az információforrásokra való hivatkozások egyre nagyobb szerepet töltenek be a tanulás során, ennek érdekében a tanulók hivatkozásokat tartalmazó mintákat tekintenek meg és értelmezik.

Az e-szolgáltatások fontos szerepet töltenek be az információs társadalomban, ennek érdekében a tanulók az életkori sajátosságoknak megfelelő elektronikus szolgáltatásokat ismernek meg, azonosítják azok szerepét. Megfigyelik a szolgáltatások működését, megfogalmazzák az eljárások futtatása közben szerzett tapasztalataikat, azonosítják az egyes eljárások célját. Kiválasztják a személyes igényeiknek megfelelő szolgáltatásokat, megismerik

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

a szolgáltatások igénybevételéhez szükséges eljárásokat, és tapasztalatot szereznek azok biztonságos működésében.

A *könyvtári informatika* fejlesztési területen ebben a szakaszban az alsó tagozaton szerzett iskolai könyvtári és gyermekkönyvtári tapasztalatokra építve a megszerzett tudás rendszerezése és tudatosítása kerül középpontba. A tudás bővítése és a szokásformálás során egyre hangsúlyosabb szerepet kap a könyvtári források és szolgáltatások tanulásban való felhasználása. Cél, hogy a tanuló minden tantárggyal kapcsolatban megismerje a különböző források felhasználási lehetőségeit.

Ezen az évfolyamokon cél, hogy a tanuló tanári irányítás mellett, önállóan tájékozódjon az iskola könyvtárában. Kiemelt szerepet kap a korosztály számára készült nyomtatott és elektronikus ismeretterjesztő művekben való önálló tájékozódás, és a szerzett információk megadott szempontok szerinti felhasználása, a források azonosítása.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	1. Az informatikai eszközök használata	Órakeret 8 óra
Előzetes tudás	Ismert alkalmazások futtatása számítógépen. Kapcsolattartás a számítógéppel ismert programokon keresztül.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Adott informatikai környezet tudatos használata. Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásával való ismerkedés. Az operációs rendszer alapműveleteinek megismerése. A számítógéppel történő interaktív kapcsolattartáshoz legszükségesebb perifériák bemutatása és használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<i>Adott informatikai környezet tudatos használata</i> Ismerkedés a számítástechnika főbb alkalmazási területeivel. Egyes informatikai eszközök célszerű használata, működési elveinek bemutatása.		<i>Természetismeret:</i> a számítógépek szerepe a természeti folyamatok megismerésében;

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p>Adott informatikai környezetben végzett munka szabályainak megismerése.</p> <p>Egyszerű oktatóprogramok interaktív használata.</p>	<p>számítógépes modellek alkalmazása; mérések és vezérlések számítógéppel.</p>
<p><i>Az informatikai eszközök egészségre gyakorolt hatásának megismertetése</i></p> <p>Egészséges, ergonómiai szempontoknak megfelelő számítógépes munkakörnyezet bemutatása.</p> <p>A számítógép előtt végzett munka káros hatását csökkentő szabályok alkalmazása, egyszerű mozgásgyakorlatok végzése.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> az egyes életszakaszokra jellemző testarányok és -méretek; az érzékszervek védelme. A környezeti állapot és az ember egészsége közötti kapcsolat.</p> <p><i>Testnevelés és sport:</i> az irodai és a számítógép előtt végzett munkához kapcsolódó gyakorlatok.</p>
<p><i>Az operációs rendszer alapműveleteinek megismerése</i></p> <p>Az operációs rendszerek funkcióinak megismerése.</p> <p>Mappaszerkezet létrehozása, mappaműveletek (pl. másolás, mozgatás, törlés, átnevezés, váltás). Eligazodás a háttértárak rendszerében.</p> <p>Állománykezelés (pl. létrehozás, törlés, visszaállítás, másolás, mozgatás, átnevezés, nyomtatás, futtatás, keresés).</p> <p>Állományok jellemzői, típusai.</p>	<p><i>Természetismeret, matematika, idegen nyelvek, magyar nyelv és irodalom:</i> a jelek világa, titkosírások.</p>
<p><i>A számítógéppel való interaktív kapcsolattartáshoz legszükségesebb perifériák bemutatása és használata</i></p>	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p>A számítógép és a legszükségesebb perifériák rendeltetésszerű használata.</p> <p>Többfelhasználós környezetben való munkavégzés (például: be- és kijelentkezés, hálózati meghajtó), adatvédelmi alapismeretek.</p>	
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Számítógép, periféria, billentyűzet, monitor, egér, háttértár, operációs rendszer, állománytípus, állományművelet, mappaművelet, hozzáférési jog, számítógépes hálózat, adatvesztés.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2. Alkalmazói ismeretek	Órakeret 22 óra
	2.1. Írott és audiovizuális dokumentumok elektronikus létrehozása	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése.</p> <p>A rajzeszközök megfelelő használata.</p> <p>Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata.</p> <p>A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata.</p>	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Egyszerű, rajzos és személyhez kötődő dokumentumok készítése</i></p> <p><i>A rajzeszközök megfelelő használata</i></p> <p>Képszerkesztő programok alkalmazása.</p> <p>Tantárgyakhoz kapcsolódó rajzok készítése, mentése segítséggel.</p> <p>Rövid dokumentumok készítése. Tantárgyakhoz kapcsolódó szöveg begépelése, javítása. Meghívó, névjegy, képeslap, üdvözlő kártya, rajzos órarend készítése. A dokumentum mentése és nyomtatása segítséggel.</p>		<p><i>Magyar nyelv és irodalom: szövegértés, szövegalkotás, szaknyelv használata, beszédkultúra, kommunikáció.</i></p> <p><i>Vizuális kultúra, dráma és tánc: mesék, gyermekirodalmi alkotások és azok animációs, filmes adaptációinak összehasonlítása, feldolgozása.</i></p>
<p><i>Egyszerű zenés alkalmazások, animációk elkészítése és használata.</i></p> <p>Médialejátszó alkalmazása. Hangállományok lejátszása, hangfelvételek készítése, lejátszása.</p> <p>Animációk megtekintése, értelmezése, tervezése, készítése.</p>		<p><i>Ének-zene: népdalok meghallgatása.</i></p>
<p><i>A feladat megoldásához szükséges alkalmazói környezet használata</i></p> <p>Tantárgyakhoz kapcsolódó feladatok megoldása informatikai környezetben.</p> <p>Számítógépes multimédiás oktatójátékok, alkalmazások.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adat, információ, képszerkesztő program, animáció, médialejátszó.	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	2.2. Adatkezelés, adatfeldolgozás, információmegjelenítés	
Előzetes tudás	<p>A környezetünkben lévő személyek és tárgyak jellemzőinek kiválasztása, rögzítése.</p> <p>Adatok csoportosítása, elemzése.</p> <p>Néhány közhasznú információforrás ismerete.</p>	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök megismerése.</p> <p>Adatok csoportosítása, értelmezése, táblázatba rendezése.</p> <p>Néhány közhasznú információforrás használata.</p> <p>Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben.</p> <p>Térképhasználati ismeretek alapozása.</p>	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Az adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök megismerése</i></p> <p>Az adatrögzítési módok (például: táblázat, rajz, fénykép, szöveg, hangfelvétel, videofelvétel) összevetése.</p> <p>Az adat szemléltetését, értelmezését, vizsgálatát segítő eszközök használata.</p>	<p><i>Matematika:</i> tárgyak, személyek, alakzatok, jelenségek, összességek</p> <p>összehasonlítása</p> <p>mennyiségi tulajdonságaik szerint; becslés; mennyiségek fogalmának alapozása;</p> <p>tárgyak tulajdonságainak kiemelése (analizálás); összehasonlítás, azonosítás, megkülönböztetés;</p> <p>tapasztalati függvények, sorozatok</p>	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>alkotása, értelmezése stb.; matematikai modell keresése változások leírására, rajzolt, illetve tárgyi jelek értelmezése tevékenységgel, történés kitalálásával, szavakban megfogalmazott helyzetről, történésről készült matematikai „szöveg” értelmezése.</p> <p><i>Természetismeret: az anyagok és testek érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése, összehasonlítása; kísérletek végzése, a történés többszöri megfigyelése, adatok jegyzése, rendezése, ábrázolása; együttváltozó mennyiségek összetartozó adattárjainak jegyzése.</i></p>
<p><i>Adatok csoportosítása, értelmezése, táblázatba rendezése</i> Adatok rögzítése, csoportosítása és értelmezése táblázatban.</p>	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<i>Néhány közhasznú információforrás használata</i> Keresés, adatgyűjtés közhasznú információforrásokban.		
<i>Adatkeresés digitális tudásbázis-rendszerben (SDT)</i> Adatkeresés digitális tantárgyi adatbázisokban, tudástárakban (például: Sulinet Digitális Tudásbázis).		
<i>Térképhasználati ismeretek alapozása</i> Tájékozódás, útvonaltervezés digitális térképen, digitális térképes keresők használata.		<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a tanult helyek megkeresése a térképen; események, jelenségek leolvasása történelmi térképekről; távolságok becslése és számítása történelmi térképeken; tanult események, jelenségek topográfiai helyének megmutatása térképen.
Kulcsfogalmak/fogalmak	Információ, adat, információforrás, online tudástár, adatbázis, térkép, koordináta, útvonalterv.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3. Problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel	Órakeret 14 óra
	3.1. A problémamegoldáshoz szükséges módszerek és eszközök kiválasztása	
Előzetes tudás	Információ felismerése, kifejezése. Információforrások ismerete. Algoritmus ismerete, megfogalmazása. A tevékenységek műveletekre osztása önállóan vagy tanári segítséggel.	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ gyűjtése, feldolgozása és az információtartalom helyességéről való meggyőződés. A problémamegoldás lépéseinek ismerete. A megoldási folyamat lépéseinek ábrázolása. Az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek ismerete. Csoporttevékenységben való részvétel.
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok
<p><i>Az információ jellemző felhasználási lehetőségeinek megismerése</i></p> <p>A problémamegoldáshoz szükséges információk gyűjtése, felhasználása. Például saját titkosírás vagy az iskola szabályrendszeréhez illeszkedő jelképrendszer készítése.</p> <p>Az egyes képzési területeken használt, illetve a hétköznapi életben megfigyelhető kommunikációs jelrendszerek alapjainak ismerete.</p> <p>Az informatikai eszközökön használt jelek, ikonok információtartalmának értelmezése, ismerete.</p> <p>Adatok rendszerezése, táblázatokból történő kiolvasása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek, matematika, erkölcsstan, természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika, életvitel és gyakorlat, testnevelés és sport: a tantárgyak által használt jelölésrendszerek ismerete.</i></p>
<p><i>Az algoritmus informatikai fogalmának megismerése</i></p> <p>Informatikai eszközökkel megoldható problémák algoritmusainak megtervezése.</p> <p>A megoldás lépéseinek szöveges, rajzos megfogalmazása, értelmezése.</p> <p>Folyamatábrák készítése.</p>	<p><i>Természetismeret, technika, életvitel és gyakorlat: a tantárgyakban tanult tevékenységek szöveges, rajzos megfogalmazása, algoritmizálása, folyamatábrák készítése.</i></p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p><i>Matematika:</i> gondolkodás, értelmezésmodellek (pl. rajzos modellek, gráfok) megértése. Algoritmus követése, értelmezése, készítése. Alkotás és kreativitás – rendszeralkotás (elemek elrendezése különböző szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök – fadiagram, útdiagram, táblázatok – használata, készítése). Megalkotott rendszer átalakítása. A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.</p>
<p><i>Problémák megoldása önállóan, illetve irányított csoportmunkában</i></p> <p>Az algoritmuskészítés legfontosabb lépéseinek az ismerete: tervezés, különböző megoldási lehetőségek tanulmányozása, hibalehetőségek számbavétele, hatékonyság kérdése, döntés folyamata.</p> <p>A problémamegoldás különböző fázisaiban az informatikai eszközök és módszerek alkalmazási lehetőségeinek tanulmányozása.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom, idegen nyelvek, matematika, erkölcstan, történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra, technika,</i></p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p><i>életvitel és gyakorlat, testnevelés és sport: a tantárgyak tananyagainak egyéni vagy csoportos feldolgozása, a produktum bemutatása multimédiás eszközökkel. Többféle megoldási mód keresése, az alternatív megoldások összevetése.</i></p>
<p><i>A robotika alapjainak megismerése</i></p> <p>Algoritmusok megvalósítására alkalmas programok használata.</p> <p>A folyamatos beavatkozást, vezérlést igénylő problémák megoldási módjának megismerése. Például a „teknőc” utasításokkal történő irányítása.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a rendszeresen végrehajtandó tevékenységek alaputasításainak kidolgozása.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Probléma, információ, kód, utasítás, művelet, algoritmus, hiba, hatékonyság, döntés, folyamatábra, vezérlés, teknőc.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>3.2. Algoritmizálás és adatmodellezés</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Egyszerű felhasználói szoftverek gyakorlott, alapszintű kezelése.</p> <p>Utasítások leírásainak használata. Alapvető matematikai műveletek és összefüggések ismerete, alkalmazása. Síkgeometriai ismeretek.</p>	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Algoritmusok megvalósítása a számítógépen. Kész programok kipróbálása. Vezérlésszemléletű problémák megoldása.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<p><i>Adott feladat megoldásához tartozó algoritmusok megfogalmazása, megvalósítása számítógépen</i></p> <p>Fejlesztőrendszerek alaputasításainak ismerete, alkalmazása.</p> <p>Egyszerűbb feladatok megoldási algoritmusának megvalósítása Logo vagy más automata elvű fejlesztői rendszer segítségével.</p> <p>Egyszerű programok írása közösen.</p>	<p><i>Matematika:</i> modellek (pl. rajzos modellek, gráfok) értelmezése, algoritmus követése, értelmezése, készítése.</p> <p>Rendszeralkotás, elemek elrendezése</p> <p>különbéle szempontok szerint; rendszerezést segítő eszközök – fadiagram, útdiagram, táblázatok – használata, készítése; megalkotott rendszer átalakítása.</p> <p>A gráf szemléletes fogalma, egyszerű alkalmazásai.</p>	
<p><i>A problémamegoldás során az ismert adatokból az eredmények meghatározása</i></p> <p>Adatbevitel, adatok és a végeredmények megjelenítése. Szöveggel és számokkal elvégezhető műveletek kódolása.</p>	<p><i>Természetismeret:</i> műveletek, összefüggések kiszámolása. Válasz megfogalmazása szóban, később írásban is.</p>	

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

	<p><i>Matematika:</i></p> <p>ismerethordozók használata – oktatási- tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata. Az éppen programozni kívánt művelettel kapcsolatos alapvető ismeretek.</p>
<p><i>Feladatok megoldása egyszerű, automata elvű fejlesztőrendszerrel</i></p> <p>Az algoritmizálási készségek fejlesztésére alkalmas szoftverek tanulmányozása.</p> <p>Problémamegoldás folyamatának értelmezése.</p> <p>Grafika készítése technóccal.</p>	<p><i>Matematika:</i></p> <p>tájékozódás a síkban (alapvető fogalmak és eljárások felidézése, alkalmazása).</p> <p>A tájékozódást segítő viszonyszavak.</p> <p>Feltételeknek megfelelő alkotások elképzelése a megalkotásuk előtt.</p> <p>Szerkesztések különböző eszközökkel és eljárásokkal.</p> <p>Objektumok létrehozása adott feltételek szerint.</p> <p>Geometriai alakzatok tulajdonságai.</p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	Koordináta-rendszer, koordináták.
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Adatbevitel, adatkivitel, feltétel, elágazás, ismétlés, modularitás, paraméter, utasítás, algoritmus.

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	3.3. Egyszerűbb folyamatok modellezése	
Előzetes tudás	Legalább egy fejlesztői rendszer alapszintű ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Oktatóprogramok használata. A paraméterek módosító szerepének megismerése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>A szabályozó eszközök hatásának megfigyelése oktatóprogramokban</i> Interaktív oktatóprogramok használata. Beavatkozás a program folyamataiba. A beállítások, paraméterek módosító szerepének tanulmányozása. Az interaktív oktatóprogramok algoritmusainak, eljárásainak azonosítása.	<i>Matematika:</i> oktatási- tanulási technológiákkal való megismerkedés, azok interaktív használata.	
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Eljárás, beállítás, paraméter, interaktivitás, oktatóprogram.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4. Infokommunikáció	Órakeret 8 óra
	4.1. Információkeresés, információközlési rendszerek	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Keresőkérdések alkotása, a keresés eredményének értelmezése, a keresés pontosítása. Információforrások kiválasztása, használata.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények	Kapcsolódási pontok	
<i>Keresőkérdések megfogalmazása</i> Böngészőprogram kezelése, webcímek beírása, linkek használata, portálok felkeresése. Kulcsszavas és tematikus keresés. Kereső operátorok ismerete. Keresőkérdések megfogalmazása, értelmezése, pontosítása.		
<i>Irányított információkeresés eredményének értelmezése</i> Találatok értelmezése. A találatok során kapott információk tanulmányozása. A keresés céljának leginkább megfelelő oldalak felkeresése.	<i>Biológia-egészségtan:</i> állatokról, növényekről képek, adatok gyűjtése.	
<i>Információforrások irányított kiválasztása</i> Konkrét információforrások használata. Hírportálok felkeresése.	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> kulturális hírportálon keresztül egy meglátogatandó színházi előadás műsorának keresése.	
Kulcsfogalmak/fogalmak	Webhely, webcím, böngésző, link, keresés, keresőgép, tematikus keresés, kulcsszavas keresés, kereső operátorok, hivatkozásgyűjtemény.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.2. Az információs technológián alapuló kommunikációs formák	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. A számítógép alapvető használata, böngészőprogram ismerete.	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	Információ küldése, fogadása. Elektronikus levelezőrendszer használata. Saját e-mail cím készítése. Netikett ismerete.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Az információ küldésének és fogadásának megismerése</i></p> <p><i>Kapcsolatteremtés infokommunikációs eszközök útján</i></p> <p>Levelezőrendszer alapvető szolgáltatásainak ismerete és alkalmazása.</p> <p>Saját e-mail cím létrehozása.</p> <p>Üzenet küldése, fogadása, válasz a kapott üzenetre, levél továbbítása, mellékletek csatolása.</p>		<p><i>Idegen nyelvek:</i></p> <p>levelezés külföldi diákokkal, partneriskolákkal.</p>
<p><i>Felelős magatartás az online világban</i></p> <p>Netikett ismerete. A kommunikáció írott és íratlan szabályai.</p> <p>Adatvédelem, az információk megosztásának etikai kérdései.</p> <p>Az online kommunikációban rejlő veszélyek elleni védekezés.</p>		
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Levelezőrendszer, e-mail cím, elektronikus levél, regisztráció, címzett, másolat, rejtett másolat, tárgy, melléklet, csatolás, válasz, továbbítás, netikett.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	4.3. Médiainformatika	
Előzetes tudás	Egyszerű alkalmazói programok indítása, használata. CD, DVD használata. Böngészőprogram használata, fontosabb portálok ismerete.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A hagyományos és az elektronikus média kezelése, internetes média elérése, információk letöltése a számítógépre, információk értelmezése.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p><i>Internetes portálok, szöveges és képi információforrások használata</i></p> <p>Weboldalak megtekintése, mentése.</p> <p>Szöveg, kép mentése weboldalról.</p> <p>Hang-, képanyagok elérése, videomegosztó rendszerek felkeresése.</p> <p>Elektronikus könyv keresése, olvasása.</p> <p>Médiatárak keresése, médiumok elérése, használata.</p> <p>Oktatási célú adatbázisok használata.</p> <p>Oktatóprogramok használata.</p>	<p><i>Idegen nyelv: nyelvi oktatóprogramok használata.</i></p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek, magyar nyelv és irodalom: korabeli filmek megtekintése (Magyar Nemzeti Filmarchívum), közkönyvtárak felkeresése, elektronikus könyv olvasása.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Elektronikus média, videomegosztás, elektronikus könyv, médiatár, oktatóprogram.</p>

<p>Tematikai egység/ Fejlesztési cél</p>	<p>5. Az információs társadalom</p>	<p>Órakeret 8 óra</p>
	<p>5.1. Az információkezelés jogi és etikai vonatkozásai</p>	
<p>Előzetes tudás</p>	<p>Az informatikai biztonsággal kapcsolatos tapasztalatok megfogalmazása.</p>	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>A számítógép vagy a programok használata során tapasztalt esetleges meghibásodások megfogalmazása.</p> <p>Infokommunikációs eszközök használata során tanúsított viselkedési módok megfigyelése.</p>
<p>A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai</p>	<p>Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek megértése.</p> <p>Az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségek megértése.</p> <p>Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megértése.</p> <p>Az információforrások feltüntetése a dokumentumokban.</p>
<p>Ismeretek/fejlesztési követelmények</p>	
	<p>Kapcsolódási pontok</p>
<p><i>Az informatikai biztonság kérdései</i></p> <p>Az informatikai biztonsággal kapcsolatos ismeretek.</p> <p>A számítógép és a számítógépen tárolt adatok védelme.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a tevékenység elvégzéséhez és eredményéhez kapcsolódó biztonságos eszközhasználat.</i></p>
<p><i>Az adatokat – különösen a személyes információkat – érintő visszaélések, veszélyek és következmények megismerése</i></p> <p>Adatvédelemmel kapcsolatos fogalmak.</p> <p>Adatkezeléssel kapcsolatos eljárások megismerése.</p> <p>A személyes adatok védelme.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: a személyes életvitel tevékenységei, eljárásai.</i></p>
<p><i>Az infokommunikációs viselkedési szabályok megismerése</i></p> <p>Az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályok megismerése.</p> <p>A hálózat használatára vonatkozó szabályok megismerése, értelmezése.</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat: közreműködés a közösségi normák kialakításában.</i></p>
<p><i>Az információforrások megkülönböztetése a saját dokumentumban</i></p>	<p><i>Fizika, kémia, biológia-egészségtan: az</i></p>

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p>Információforrások gyűjtése.</p> <p>A felhasznált információforrások feltüntetése a saját dokumentumban.</p>	<p>információ gyűjtéséhez és feldolgozáshoz szükséges kommunikációs készségek megalapozása.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom: az információs-kommunikációs társadalom műfajainak megfelelő olvasási szokások gyakorlása, az ezekhez kapcsolódó tipikus hibák és veszélyek felismerése, kiküszöbölése.</i></p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	<p>Informatikai biztonság, adat, személyes adat, adatvédelem, adatkezelés, netikett, információ, információforrás, hivatkozás.</p>

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	5.2. Az e-szolgáltatások szerepe és használata	
Előzetes tudás	Elektronikus szolgáltatásokkal kapcsolatos tapasztalatok, vélemények megfogalmazása.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>Az elektronikus szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének felismerése.</p> <p>A szolgáltatások céljainak azonosítása, működésének megfigyelése.</p>	

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Az e-szolgáltatások hétköznapi életben betöltött szerepének megismerése</i></p> <p>A globális információs társadalom jellemzői.</p> <p>Elektronikus szolgáltatások szerepe és használata a hétköznapi életben.</p>		<p><i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a környezetben megismerhető munkatevékenységek.</p>
Kulcsfogalmak/ fogalmak	Információs társadalom, elektronikus szolgáltatás, regisztráció, leiratkozás, azonosító, jelszó.	

Tematikai egység/ Fejlesztési cél	6. Könyvtári informatika	Órakeret 4 óra
Előzetes tudás	A könyvtári terek, alapszolgáltatások, elterjedtebb dokumentumtípusok jellemzőinek és a könyv bibliográfiai azonosító adatainak ismerete. Betűrendezés.	
A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A könyvtár forrásainak és eszközeinek tanári segítséggel való alkotó és etikus felhasználása a tanulmányi feladatok során.	
Ismeretek/fejlesztési követelmények		Kapcsolódási pontok
<p><i>Könyvtártípusok megkülönböztetése. Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata</i></p> <p>Tájékozódás az iskolai könyvtár tér- és állományszerkezetében.</p> <p>Az iskolai könyvtár eszköztárának készségszintű használata a könyvtári terek funkciói és a könyvtári abc ismeretében.</p> <p>Könyvtárlátogatás a települési könyvtárban.</p>		<p><i>Matematika:</i> ismeretek rendszerezése.</p>
<i>Könyvtári szolgáltatások</i>		<i>Minden tantárgy keretében: ajánlott</i>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p><i>A hagyományos és új információs eszközökön alapuló könyvtári szolgáltatások megismerése.</i></p> <p>A könyvtár alapszolgáltatásainak használata.</p> <p>A könyvtári katalógus funkciójának megértése.</p> <p>Katalógusrekord (-cédula) adatainak értelmezése.</p>	<p>olvasmányokkal kapcsolatos feladatok.</p> <p>Csoportos könyvtárlátogatás, könyvtári óra.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> az önálló feladatvégzés egyes lépéseinek elkülönítése és gyakorlása (könyvtárlátogatás, könyvkölcsönzés, gyermeklexikon).</p>
<p><i>Információkeresés</i></p> <p>Megadott művek keresése a könyvtár szabadpolcos állományában a feliratok és a raktári jelzet segítségével.</p> <p>Keresőkérdések megfogalmazása tanári segítséggel.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> írás, szövegalkotás.</p> <p>Rövidebb beszámolók anyagának összegyűjtése, rendezése különböző nyomtatott (lexikonok, kézikönyvek) és elektronikus forrásokból.</p>
<p><i>Dokumentumtípusok, kézikönyvek</i></p> <p>Hagyományos és nem hagyományos dokumentumok formai, tartalmi, használati jellemzőinek megállapítása; csoportosításuk.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> ismerkedés különböző információhordozók</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p>A korosztálynak készült tájékoztató források, segédkönyvek biztos használata.</p>	<p>természetével, kommunikációs funkcióival és kultúrájával.</p> <p>A média kifejező eszközei. Az újság tartalmi és formai jellemzése, a nyomtatott és az online felületek összehasonlítása.</p> <p>Sajtóműfajok.</p> <p>A nyomtatott és az elektronikus szövegek jellemzői. Szövegek műfaji különbségének érzékelése.</p> <p>Anyanyelvi kultúra, ismeretek az anyanyelvről.</p> <p>Helyesírási kézikönyvek.</p> <p>A média különféle funkcióinak felismerése. Adott szöveg fikciós vagy dokumentum-jellegének megfigyelése, felismerése.</p>
--	---

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

*Történelem,
társadalmi és
állampolgári
ismeretek:*
segédkönyvek,
kézikönyvek, atlaszok,
lexikonok használata.
Tanult események,
jelenségek topográfiai
helyének
megmutatása
térképen.

Természetismeret:
tájékozódás a hazai
földrajzi, környezeti
folyamatokról –
információgyűjtés
tanári irányítással
(földrajzi helyek,
térképek keresése,
digitális
lexikonhasználat).
Térképfajták. Térkép
és földgömb
használata.

Matematika:
ismerethordozók
használata (pl.
matematikai

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>zsebkönyvek, szakkönyvek, ismeretterjesztő könyvek, lexikonok, feladatgyűjtemények, táblázatok, képletgyűjtemények).</p>
<p><i>Forráskiválasztás</i></p> <p>A megadott problémának megfelelő nyomtatott és elektronikus források irányított kiválasztása.</p> <p>A könyvtárhasználati és informatikai alapokra építő információgyűjtést igénylő feladatok.</p>	<p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i></p> <p>feladatvégzés könyvekkel, gyermeklapokkal (válogatás, csoportosítás, tematikus tájékozódás).</p> <p>Anyaggyűjtés nyomtatott és elektronikus források segítségével.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> információk gyűjtése adott témához segítséggel könyvtárban, médiatárban, múzeumokban.</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

	<p><i>Vizuális kultúra:</i> tárgyakkal, jelenségekkel, műalkotásokkal kapcsolatos információk gyűjtése.</p> <p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> a tevékenység információforrásainak használata, az egyéni tevékenységhez, tervekhez kapcsolódó szöveges, képi, hang alapú információk célzott keresése tapasztalati, valamint nyomtatott és elektronikus forrásokban.</p> <p><i>Természetismeret:</i> tájékozódás a környezet anyagairól. Válogatás információs anyagokban és gyűjteményekben (könyv- és médiatár, kiállítási-múzeumi anyagok).</p>
--	---

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<p><i>Bibliográfiai hivatkozás, forrásfelhasználás</i></p> <p>A forrásmegjelölés etikai vonatkozásainak megértése.</p> <p>Saját és mások gondolatainak elkülönítése.</p> <p>A felhasznált források önálló azonosítása a dokumentumok főbb adatainak (szerző, cím, hely, kiadó, év) megnevezésével.</p>	<p><i>Minden tantárgy, feladat esetében: a forrásfelhasználás jelölése.</i></p>
<p>Kulcsfogalmak/ fogalmak</p>	<p>Könyvtár, kézikönyvtár, katalógus, hivatkozás, forrás, könyv, időszaki kiadvány, honlap, CD, DVD, lexikon, enciklopédia, szótár, atlasz.</p>

<p>A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p><i>A tanuló az informatikai eszközök használata témakör végére</i></p> <p>ismerje a számítógép részeinek és alapvető perifériáinak funkcióit, tudja azokat önállóan használni;</p> <p>legyen képes kezelni a billentyűzetet és az egeret;</p> <p>ismerje a mappaszerkezetben való tájékozódás alapfogalmait;</p> <p>tudjon a könyvtárszerkezetben tájékozódni, mozogni, könyvtárat váltani, fájlt keresni;</p> <p>tudjon mappát másolni, mozgatni, létrehozni és törölni;</p> <p>ismerje az informatikai környezetben való munkavégzés alapszabályait;</p> <p>tudjon önállóan kommunikálni ismert programokkal;</p> <p>segítséggel tudjon használni multimédiás oktatóprogramokat;</p> <p>tudjon az iskolai hálózatba belépni, onnan kilépni, ismerje és tartsa be a hálózat használatának szabályait;</p> <p>ismerjen a számítógép előtt végzett munka káros hatásait csökkentő szabályokat és mozgásgyakorlatokat;</p> <p>ismerjen alapvető adatvédelmi szabályokat.</p> <p><i>A tanuló az alkalmazói ismeretek témakör végére</i></p> <p>tudjon egyszerű rajzos-szöveges dokumentumot elkészíteni, módosítani, háttértárra menteni;</p>
--	---

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

tudjon különböző dokumentumokból származó részleteket saját munkájában elhelyezni;
ismerje a szövegszerkesztés alapfogalmait, legyen képes önállóan elvégezni karakter- és bekezdésformázásokat;
használja a szövegszerkesztő nyelvi segédeszközzeit;
ismerje egy bemutatókészítő-program egyszerű lehetőségeit, tudjon rövid bemutatót készíteni;
ismerje fel az összetartozó adatok közötti egyszerű összefüggéseket;
tudjon adatokat táblázatba rendezni;
segítséggel tudjon használni tantárgyi, könyvtári, hálózati adatbázisokat,
tudjon különféle adatbázisokban keresni;
ismerje legalább egy digitális térképes alkalmazás szolgáltatásait.

A tanuló a problémamegoldás informatikai eszközökkel és módszerekkel témakör végére

legyen képes összegyűjteni a problémamegoldáshoz szükséges információt;
ismerje a problémamegoldás alapvető lépéseit;
képes legyen önállóan vagy segítséggel algoritmust készíteni;
tudjon egyszerű programot készíteni;
legyen képes egy fejlesztőrendszer alapszintű használatára;
a problémamegoldás során legyen képes együttműködni társaival.

A tanuló az infokommunikáció témakör végére

legyen képes a böngészőprogram főbb funkcióinak használatára;
legyen képes tanári segítséggel, megadott szempontok szerint információt keresni;
legyen képes a találatok értelmezésére;
legyen képes az elektronikus levelezőrendszer önálló kezelésére;
legyen képes elektronikus és internetes médiumok használatára;

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>legyen képes az interneten talált információk mentésére; ismerje a netikett szabályait.</p> <p><i>A tanuló az információs társadalom témakör végére</i> ismerje az informatikai biztonsággal kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelemmel kapcsolatos fogalmakat; ismerje az adatvédelem érdekében alkalmazható lehetőségeket; ismerje az informatikai eszközök etikus használatára vonatkozó szabályokat; szerezzen gyakorlatot az információforrások saját dokumentumokban való feltüntetésében.</p> <p><i>A tanuló a könyvtári informatika témakör végére</i> a különböző konkrét tantárgyi feladataihoz képes az iskolai könyvtárban a megadott forrásokat megtalálni, és további releváns forrásokat keresni; konkrét nyomtatott és elektronikus forrásokban képes megkeresni a megoldáshoz szükséges információkat; el tudja dönteni, mikor vegye igénybe az iskolai vagy a lakóhelyi könyvtár szolgáltatásait.</p>
--	---

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

2. Korai idegen nyelvi nevelés, *Német nyelv helyi tanterv 1-3. évfolyam*

A Nemzeti alaptanterv (Nat) értelmében az első idegen nyelv oktatása legkésőbb az általános iskola 4. évfolyamán kezdődik, de amennyiben az 1–3. évfolyam idegennyelv-oktatásában képzett pedagógus alkalmazása megoldható, és az iskola pedagógiai programja erre lehetőséget ad, az első idegen nyelv oktatása ezen évfolyamokon is megkezdhető.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak. A Nat és a Kerettanterv 4. évfolyamtól biztosít kötelező óraszámot az idegennyelv-oktatásra, de az 1-3. évfolyamon felhasználható erre a célra a szabadon tervezhető órakeret. Mivel a Nat és Kerettanterv az 1-3. évfolyam számára idegen nyelvből nem határoz meg külön fejlesztési célokat, feladatokat, tartalmakat, ezért ennél a célcsoportnál a 2004-ben a Világ-Nyelv program keretében elkészült Ajánlást (*Idegen nyelvi program az 1-3. évfolyam számára. Ajánlás a 6-9 éves korosztály idegennyelv-tanításához*) vettük figyelembe.

A tantervjavaslat öt nagy részre tagolódik:

1. A *német nyelv* tantárgy általános céljai és feladatai
2. A *német nyelv* tantárgy óraszámai
3. A helyi tanterv tartalma
4. A továbbhaladás feltételei
5. A tankönyvek, taneszközök kiválasztásának elvei

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

3.1. A német nyelv tantárgy általános céljai és feladatai

Az idegen nyelv műveltségi terület, ezen belül pedig a német nyelv tantárgy céljai és tartalma összhangban állnak a Nemzeti alaptanterv (Nat) (2012) többi műveltségi területének céljaival, tartalmával, és az Európa Tanács ajánlásaival. A nyelvtanulás folyamata a Nat bevezetőjében megfogalmazott kulcskompetenciákra épül. Az idegen nyelv tanulásának és tanításának alapvető célja a kommunikatív idegen nyelvi kompetencia kialakítása és fejlesztése. A fejlesztési feladatok minden nyelvelsajátítási szinten (A1, A2, B1, B2, C1, C2) a következő receptív és produktív készségek fejlesztését foglalják magukba: beszédértés, olvasásértés, beszédkészség, írás.

Az általános iskola végére a Nat (2012) minden diák számára előírja legalább egy élő idegen nyelvből az A2-es, azaz az európai alapszint elérését.

A nyelvoktatáson belül különbséget kell tennünk a kisgyermekkorai/korai, illetve a későbbi nyelvoktatás között: A legkésőbb a 4. évfolyamon kezdődő idegennyelv-tanítás elsődleges célja a tanulók idegen nyelvi kommunikatív kompetenciájának megalapozása, illetve a tanulók érdeklődésének felkeltése a nyelvek tanulása és a más nyelveket beszélő emberek és kultúrájuk megismerése iránt.

Gyermekkorban a nyelvtanulás a természetes nyelvelsajátítás folyamataira épül, ezért az idegen nyelv elsajátítása is minden esetben kontextusba ágyazva, konkrét beszédhelyzetek során történik, amelyekben a verbális és a nonverbális elemek természetes egységet alkotnak. Utóbbiak a nyelvtanulás kezdetén különösen fontosak, hiszen a megfelelő nyelvi eszközök hiányában segítik a beszédhelyzet értelmezését, illetve a beszédszándék megvalósítását. A nyelvtanulás kezdő szakaszában a tanulók tanórai beszédének természetes része a magyar nyelvű kérdés és válasz is, amelyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár következetes célnyelv-használatával párhuzamosan. A gyerekek számukra érdekes, értelmes, önmagukban motiváló és kognitív szintjüknek megfelelő kihívást jelentő tevékenységekben vesznek részt. Ezek során a célnyelvet hallva, a szituációt, kontextust értve haladnak előre a nyelv elsajátításában. Ez a folyamat lassú, az idősebb korosztályra jellemző látványos nyelvi eredményt nem várhatunk. Egyik tipikus jellemzője a csendes szakasz, melynek során egyes diákok akár hónapokig nemigen szólalnak meg, de a játékos tevékenységekbe szívesen bekapcsolódnak.

Dél-Balatonai Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

Az idegen nyelvi órákon a gyerekek az ismeretlen nyelven hallottakat a világról kialakult ismereteik alapján értelmezik, ezért elengedhetetlen, hogy a tananyag általuk ismert tartalmakra épüljön. Ez egyrészt a konkrét helyzet kihasználásával, szemléltetéssel, másrészt már ismert tantárgyak anyagának integrálásával érhető el. Így válik az ismeretlen célnyelvi tanári beszéd érthetővé a diákok számára.

Az idegen nyelvvel való korai ismerkedés középpontjában, ebben a szakaszban, a hallott szöveg értése és a szóbeli interakció együttes fejlesztése áll. A hallott szöveg értésének fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon. A beszéd az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal). Természetes része a gyerekek órai beszédének a magyar nyelvű kérdés és válasz, melyet visszajelzésként, megerősítésként használnak a tanár célnyelvhasználatával párhuzamosan.

A követelmények a természetes nyelvelsajátítás folyamatát tükrözve a szó és az egyszerű mondat szintjén mozognak. Az olvasás és írás bevezetésével célszerű várni, míg a gyerekekben felmerül erre az igény. A tanulók a kezdő szakasz végére elért nyelvi szintje KER szintben nem adható meg.

A kötelező nyelvtanulást megelőző fejlesztés területei megegyeznek a 4. évfolyam számára megfogalmazott fejlesztési területekkel, így a korai nyelvtanulás jó alapot ad a tantervi követelményeknek megfelelő nyelvoktatáshoz. A 4. évfolyamnál meghatározott továbbhaladási feltételek könnyebben teljesíthetők, akár túlhaladhatók, ha a kisiskolások alsó tagozatos éveik alatt két vagy három tanévet fordítanak idegennyelv-tanulásra. A kötelező nyelvoktatás előtt kezdődő nyelvtanulásnak azonban nem a követelmények előrehozott teljesítése a célja, hanem a készségfejlesztés és a témakörök koncentrikusan bővülő, egyre gazdagabb nyelvi megfogalmazást igénylő feldolgozása.

Hallott szöveg értése

A tanuló megérti

- az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérést, utasítást és arra cselekvéssel válaszol;
- az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott rövid kérdést.

Beszédképesség

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

A tanuló

- egy szóval, vagy hiányos, egyszerű mondatban válaszol az ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott kérdésre;
- ismert dolgokat megnevez;
- néhány mondókát, verset, dalt reprodukál;
- természetes beszédhelyzetben kezdeményez az ismert nyelvi eszközökkel.

Olvasott szöveg értése

A tanuló

- felismeri a tanult szavak írott alakját;
- képes megkeresni a fontos információt az ismert nyelvi elemekből álló egymondatos szövegben;
- megért ismert nyelvi eszközökkel megfogalmazott, néhány szóból álló mondatot.

Íráskészség

A tanuló

- helyesen lemásol ismert szavakat.

A készségfejlesztés során a tanulók megismerkednek az alapvető nyelvtanulási stratégiákkal, amelyek elengedhetetlenek ahhoz, hogy a későbbiekben önálló nyelvtanulóvá váljanak. A tanulási folyamat során a tanuló egész személyisége formálódik, így alapvető fontosságú, hogy a kisgyermekkorú idegennyelv-tanítást áthassa a holisztikus pedagógiai szemlélet.

3.2. A német nyelv tantárgy óraszámai 1-3. évfolyamon

Évfolyam	1.	2.	3.
Kötelező tanórai foglalkozás óraszám	1	1	1
A változat			

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

3.3. A német nyelv helyi tanterv tartalma

Helyi tantervünkben nem az egyes témakörökhöz tartozó, hanem az éves óraszámot tüntettük fel, mert az aktuális tantárgypedagógiai szemlélettel harmonizálva azon a véleményen vagyunk, hogy a haladás ütemének (új anyag, gyakorlás mennyisége, óraszám) mindig a mindenkori csoport adottságainak, készségeinek megfelelően kell differenciálni. Javaslatunk tartalmazza

- az adott évfolyamon feldolgozandó témaköröket és tartalmakat
- az éves óraszámot
- az ajánlott tevékenységformákat
- a követelményeket és
- az ellenőrzéssel, értékeléssel kapcsolatos javaslatokat.

1. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Éves óraszám	Tevékenységformák	Ellenőrzés, értékelés
<p>Témalista</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>Család</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Én és a családom. ▪ Családtagok bemutatása. ● <i>Otthon</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Otthonom, szűkebb környezetem. ▪ Kedvenc játékaim. ▪ Lakóhelyem, tágabb környezetem. ● <i>Étkezés</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kedvenc ételeim, italaim. ▪ Egészséges táplálkozás. ● <i>Idő, időjárás</i> 	<p>36</p>	<p>egyéni munka pármunka kooperatív technikák frontális osztálymunka drámajáték szóbeli utasításra adott testi válasz autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék, történetek feldolgozása, eljátszása kereszttantervi kapcsolatokhoz fűződő tevékenységek (rajzolás, színezés, hajtogatás, daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)</p>	<p>Ebben az életkorban első sorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a <i>hallott szöveg értése</i> áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon.</p> <p>A <i>beszéd</i> az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Évszakok és hónapok. ● <i>Iskola, barátok</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Iskolám. ▪ Tanszerek. ▪ Osztálytársaim, barátaim. ● <i>Ünnepek és hagyományok</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az én ünnepeim. ▪ Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában. ● <i>Fantázia és valóság</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Képzeletem világa. 			<p>(köszönés, mondóka, körjáték, dal).</p> <p><i>A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése <p>Félévkor és évvégén szöveges értékelést kapnak a tanulók, ami kiegészíthető önértékeléssel.</p> <p>91% - 100% → 5 76% - 90% → 4 51% - 75% → 3</p>
--	--	--	---

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

			31% - 50% → 2 0% - 30% → 1
--	--	--	-------------------------------

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

2. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Éves óraszám	Tevékenységformák	Ellenőrzés, értékelés
<p>Témalista</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>Család</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Én és a családom. ● <i>Otthon</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kedvenc játékaim. ▪ Lakóhelyem, tágabb környezetem. ● <i>Étkezés</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Napi étkezések. ▪ Kedvenc ételeim, italaim. ▪ Egészséges táplálkozás. ● <i>Idő, időjárás</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Évszakok és hónapok. 	36	<p>egyéni munka pármunka kooperatív technikák csoportmunka frontális osztálymunka drámajáték szóbeli utasításra adott testi válasz autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék, történetek feldolgozása, eljátszása keresztntanteri kapcsolatokhoz fűződő tevékenységek (rajzolás,</p>	<p>Ebben az életkorban első sorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a <i>hallott szöveg értése</i> áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon.</p> <p>A <i>beszéd</i> az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<ul style="list-style-type: none"> ▪ A hét napjai. ▪ Időjárás. ● <i>Öltözködés</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Ruhadarabok, farsangi jelmezek ● <i>Sport</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kedvenc sportom. ● <i>Iskola, barátok</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Osztálytársaim, barátaim. ● <i>Szabadidő</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szabadidős tevékenységek. ▪ Kedvenc időtöltésem. ● <i>Természet, állatok</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kisállatok. ▪ Kedvenc állataim. ▪ Állatok a ház körül. 		<p>színezés, hajtogatás, daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)</p>	<p>memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).</p> <p><i>Az olvasás és az írás bevezetése fokozatosan történik. Az értékelésnél az olvasási technika és a másolás helyességét vizsgáljuk.</i></p> <p><i>A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése
--	--	--	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Vadon élő és állatkerti állatok. ● <i>Ünnepek és hagyományok</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Az én ünnepeim. ▪ Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában. ● <i>Fantázia és valóság</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kedvenc meséim, könyveim. ▪ Képzeletem világa. 			<p><i>Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> ● írásbeli házi feladat, ● önellenőrző feladatlap, ● feladatlap. <p>Félévkor szöveges értékelést, évvégén érdemjegyet kapnak a tanulók, ami kiegészíthető önértékeléssel.</p> <p>91% - 100% → 5 76% - 90% → 4 51% - 75% → 3 31% - 50% → 2</p>
--	--	--	---

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

			0% - 30% → 1
--	--	--	--------------

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

3. évfolyam

Témakörök, tartalmak	Éves óraszám	Tevékenységformák	Ellenőrzés, értékelés
<p>Témalista</p> <ul style="list-style-type: none"> ● <i>Otthon</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Otthonom, szűkebb környezetem. ▪ Lakóhelyem, tágabb környezetem. ● <i>Étkezés</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Kedvenc ételeim, italaim. ● <i>Idő, időjárás</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Időjárás. ● <i>Öltözködés</i> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Évszakok és ruhadarabok. 	36	<p>egyéni munka pármunka kooperatív technikák csoportmunka frontális osztálymunka miniprojektek szóbeli utasításra adott testi válasz autentikus dalok, versek, kiszámolók, játékok, mesék kereszttantervi kapcsolatokhoz fűződő tevékenységek (rajzolás, színezés, hajtogatás,</p>	<p>Ebben az életkorban első sorban a primer készségek fejlesztése a legfontosabb, ezért az ellenőrzés, értékelés középpontjában is a <i>hallott szöveg értése</i> áll. Fejlődését az órai utasítások és a cselekvésre épülő játékos feladatok teljesítéséből követhetjük nyomon.</p> <p>A <i>beszéd</i> az egyszavas válaszoktól (igen, nem, név, szín, szám stb.), a</p>

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<ul style="list-style-type: none"> ▪ Kedvenc ruháim. • <i>Sport</i> ▪ Testrészek, mozgás. • <i>Szabadidő</i> ▪ Szabadidős tevékenységek. ▪ Kedvenc időtöltésem. • <i>Természet, állatok</i> ▪ Kedvenc állataim. ▪ Vadon élő és állatkerti állatok. • <i>Ünnepek és hagyományok</i> ▪ Az én ünnepeim. ▪ Ünnepek itthon és a célnyelvi kultúrában. • <i>Fantázia és valóság</i> ▪ Kedvenc mesém, könyvem. 		<p>daltanulás, mérés, csoportosítás, mozgásos játékok)</p>	<p>memorizált, elemezetlen nagyobb egységek használatáig terjed (köszönés, mondóka, körjáték, dal).</p> <p><i>Az olvasás és az írás bevezetése fokozatosan történik. Az értékelésnél az olvasási technika és a másolás helyességét vizsgáljuk.</i></p> <p><i>A szóbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Rövidebb tanulói megnyilvánulások, hozzászólások értékelése
---	--	--	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

<ul style="list-style-type: none">▪ Képzeletem világa.			<p><i>Az írásbeli értékelés és ellenőrzés formái:</i></p> <ul style="list-style-type: none">• írásbeli házi feladat,• önellenőrző feladatlap,• feladatlap. <p>Félévkor és évvégén érdemjegyet kapnak a tanulók, ami önértékeléssel kiegészíthető.</p> <p>91% - 100% → 5 76% - 90% → 4 51% - 75% → 3</p>
--	--	--	---

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

			31% - 50% → 2 0% - 30% → 1
--	--	--	-------------------------------

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

3.4. A továbbhaladás feltételei

<i>évfolyam</i>	<i>Hallott szöveg értése</i>	<i>Beszédképesség</i>	<i>Olvasott szöveg értése</i>	<i>Írásképesség</i>
1. évfolyam	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ● követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi órávezetést. ● megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat. 	<p>Szóbeli interakció</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> ● aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. ● beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. 		

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<ul style="list-style-type: none">• megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.	<ul style="list-style-type: none">• részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.• törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. <p>Összefüggő beszéd</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none">• elmond rövid, egyszerű szövegeket.• társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.• törekszik a célnyelvi normához közelítő		
--	---	---	--	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

		kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.		
--	--	---	--	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

évfolyam	Hallott szöveg értése	Beszédképesség	Olvasott szöveg értése	Íráskéesség
2. évfolyam	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést. • megérti az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat. • megérti az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid 	<p>Szóbeli interakció</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. • beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. • tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket. • képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására. • bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe. 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket. • ismeri az adott nyelv ábécéjét. • bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.</p> <ul style="list-style-type: none">• felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.	<p>kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.</p> <ul style="list-style-type: none">• minta alapján rövid párbeszédeket folytat társaival a tanult témákról.• részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.• törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. <p>Összefüggő beszéd A tanuló</p>	<ul style="list-style-type: none">• követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.	
--	--	--	---	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

		<ul style="list-style-type: none">• elmond rövid, egyszerű szövegeket.• társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.• számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyakról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.• törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és		
--	--	--	--	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus
Általános Iskola és Óvoda

		beszédtempó elsajátítására.		
--	--	--------------------------------	--	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

évfolyam	Hallott szöveg értése	Beszédkésztség	Olvasott szöveg értése	Íráskésztség
3. évfolyam	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • követi a nonverbális elemekkel támogatott és egyszerű nyelvi eszközökkel megfogalmazott célnyelvi óravezetést. • megéri az osztálytermi tevékenységekre vonatkozó, nonverbális eszközökkel támogatott, rövid és egyszerű tanári utasításokat. • megéri az ismert témákhoz kapcsolódó, egy-egy szóból, rövid 	<p>Szóbeli interakció</p> <p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • aktívan és örömmel vesz részt az interakciót igénylő tevékenységekben. • beszédszándékát egyszerű nyelvi eszközökkel fejezi ki, szükség szerint nonverbális elemekkel támogatva. • tud a számára ismert témákról egyszerű kérdéseket feltenni, illetve a hozzá intézett 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • észreveszi az anyanyelven, illetve a tanult idegen nyelven történő olvasás közötti különbségeket. • képes ismert szavak néma olvasására és megértésére, valamint tanári minta után a szavak helyes felolvasására. • képes rövid szöveg közös megismerése és feldolgozása után az önálló olvasására. 	<p>A tanuló</p> <ul style="list-style-type: none"> • észreveszi az anyanyelvén, illetve a tanult idegen nyelven történő írás közötti különbségeket. • ismeri az adott nyelv ábécéjét. • különböző nyelvi tevékenységek során lemásol, illetve leír rövid szavakat, mondatokat. • bekapcsolódik írást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

	<p>mondatból álló kérdéseket és kijelentéseket.</p> <ul style="list-style-type: none">• felismeri rövid, egyszerű szövegekben az ismerős szavakat, fordulatokat, és képes ezekből a lehetséges tartalomra következtetni.	<p>kérdésekre egyszerű nyelvi eszközökkel reagálni.</p> <ul style="list-style-type: none">• minta alapján rövid párbeszédeket folytat társaival a tanult témákról.• részt vesz rövid, egyszerű szövegek közös előadásában.• törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására. <p>Összefüggő beszéd A tanuló</p>	<ul style="list-style-type: none">• bekapcsolódik olvasást igénylő játékos nyelvi tevékenységekbe.• követi az ismert témákról elhangzó szöveg írott változatát.• felfedezi az ismert szavakat és kifejezéseket idegen forrásban.• megtapasztalja az önálló célnyelvi olvasás élményét.	
--	--	--	---	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

		<ul style="list-style-type: none">• elmond rövid, egyszerű szövegeket.• társaival közösen előad egyszerű szöveget, párbeszédet, tanári segítséggel.• számára ismert témákról, a környezetében előforduló tárgyokról, élőlényekről, eseményekről beszél röviden, összefüggően, nonverbális elemekkel támogatva.• bemutatja munkáját egyszerű nyelvi eszközökkel.		
--	--	--	--	--

Dél-Balatoni Gárdonyi Géza Evangélikus Általános Iskola és Óvoda

		<ul style="list-style-type: none">• törekszik a célnyelvi normához közelítő kiejtés, intonáció és beszédtempó elsajátítására.		
--	--	---	--	--

